

Borger-Bennen

for 1853.

Udgivet af

Understøttelses-Selskabet.

65de Aargang.

Kjøbenhavn.

Trykt i det Schulkiste Dfficin.

1954-1955

05.6
Bo 66

1853
Aug. 65

19549

Register

over

Borgervennens 65de Aargang 1853.

I. Afhandlinger, Fortællinger o. s. v., meddelte af Skrifstcomiteen:

Nr.	Side.
1.	Befrielse fra Døden . . . . . 1—4.
2—4.	Om Opdragelse, især den kvindelige . . . . . 5—24.
4—9.	Deportation . . . . . 24—64.
10—12.	Indflydelse paa Klimatet . . . . . 66—83.
12—19.	Løve for Vinde og Storme . . . . . 84—156.
19—20.	Plan til en Forsikrings Anstalt . . . . . 157—162.
20—22.	Nogle Bemærkninger om Bibelens Forhand- ling o. s. v. . . . . 162—180.
23—24.	Napoleon og Jenny . . . . . 181—196.
25—37.	Andreas og Beatrice . . . . . 197—293.
38—43.	Svar paa Bemærkningerne om Bibelens For- handling o. s. v. . . . . 293—341.
43—46.	Fader vor, Du, som er i Himlen . . . . . 341—362.
46—49.	Den engelske Hippopotamus . . . . . 362—386.
49—53.	Breve til Hjemmet . . . . . 386—432.

II. Bekjendtgjørelser fra Administrationen:

Nr.	Side.
5.	Forhandlinger paa Repræsentantmødet den 29de December 1852 (Valg af Administrator, Dvitte- ring af Regnskabet for 1851 o. s. v., Optagelse af 96 nye Medlemmer) . . . . . 29—34.

Nr.		Side.
9—11.	Indbydelse til Repræsentantmøde.	
12—13.	Indbydelse til Repræsentantmøde.	
14.	Forhandlinger paa Repræsentantmødet den 16de Marts 1853 (Udsigt over Selskabets Tilstand og Virksomhed i 1852, 21 nye Pensionister optoges, 26 ældre fik aarligt Tilskud, 52 Medlemmer fik rentefrit Laan (7,200 Rbd.), 288 Medlemmer fik Gratification (3,630 Rbd.), 39 nye Medlemmer optoges).	
15—17.	Fornyet Indbydelse til Repræsentantmøde .	97—118.
21.	Forhandlinger paa Repræsentantmødet den 29de April (Repræsentantvalg, Optagelse af 23 nye Medlemmer)	166—168.
36—39.	Bekjendtgjørelse for de Medlemmer, som vil søge Laan, Gratification eller Pension.	
50—52.	Indbydelse til Repræsentantmøde.	

III. Regnskabet vedkommende:

Nr.	
6.	Extract af fjerde Dvartals Regnskab 1852.
20.	Extract af første Dvartals Regnskab 1853.
31.	Extract af andet Dvartals Regnskab 1853.
45.	Extract af tredje Dvartals Regnskab 1853.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 1.

Løverdagen den 1te Januar 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulsiste Officin.

Befrielse fra Døden.

(Sluttet).

Denne Omstændighed og Rovet, der var begaaet paa den Myrdede, syntes ham af saa stor Bigtighed, at han uden at P*** derom fik Noget at vide, besluttede at ansøge Appellation til anden Instants og selv opkaste sig til hans Forsvarer.

Man gjorde Indvendinger derimod; men den v. P***ste Familie, til hvem Assessor T*** desangaaende henvendte sig, udvirkede hos Justitsdirektøren Befaling til Revision af den hele Proces, hvorved Denne uwillig rystede Hovedet, som nærede man ubesøjet Tvivl om hans Fuldkommenhed, og da denne Hovedrystning ei i den anden Instants blev skjult, bestemte man, til Dpretholdelsen af Justitien, „ei at afvige et Haarsbred fra første Instants's Mening“.

Paa den anden Side var Assessor T*** ei ledig; han foranstaltede hvad man tilforn havde forsømt, en Bekjendtgjørelse saavel i indenlandske som udenlandske offentlige Tidender, hvori han lovede dem betydelig Belønning, der kunde give ham Underretning om, hvo der var i Besiddelse af et Gulduhr med Guldfjæde, hvis Kjendemærker han nøjere angav, samt en Signetring, hvori var indfattet en Karniol med det v. G***ske Vaaben.

I det tilgrændsende Fyrstendomme S* var samme Tid en Stratenrøver, der ved den indbrydende Nat i Skoven anholdt en Rejsende, ei alene forstyrret i sit forbryderiske Foretagende ved en Commando hjemvandrende Soldater, som tilfældigviis kom dertil, men endog greben, da han ved Flugten vilde redde sig, og overleveret Justitiens Hænder.

Ved anstilt Undersøgelse fandt man blandt Andet en i Tidenderne beskreven Signetring, og lykkeligviis erindrede sig Inquirenten, hvem Undersøgelsen af den heftede Røver var overdraget, Assessor T***'s Bekjendtgjørelse. Han udspurgte altsaa Røveren, „hvoreledes han var kommen i Besiddelse af denne Signetring?“ — I Begyndelsen paastod Denne, at have kjøbt den hos en Guldsmed i G***. Men da denne, efterat være af sin Dyrighed forespurgt herom, ved edeligt Udsagn erklærede dette for Usandhed, nævnede hiin en Juvelhandler i Q***. Ogsaa denne benægtede paa samme Maade Røverens Udsagn, og af de falske Angivelser saae man klarligen at Røveren havde vigtige Grunde til desangaaende at skjule Sandheden.

Underrettet herom ilte Assessor T*** strax til Stedet, hvor Stratenrøveren var fængslet. Da han i Dennes Inquirent ei fandt den blinde sværtbevæbnede Themis's aldeles følesløse Værktøi, vakte han inderlig Deeltagelse hos ham for den fængslede B***, og ved virksom Undersøgelse viste det sig, at Røveren for at plyndre havde anfaldt G***, der usaaet var styrtet af Hesten, just da han begyndte at komme sig af den Bedøvelse, Faldet havde foraarsaget, og da G***

havde sat sig til Modværg, havde han skudt ham og derpaa plyndret ham.

Med troværdige Afsskrifter af den loyformige Undersøgelse mod Røveren, forsaavidt de angik dette Tilfælde, og med Pistolen, hvormed Røveren havde udøvet Drabet, og som man ved Hestelsen havde frataget ham, ilte Afssessor T*** tilbage til M***.

Dette Beviis paa den unge P***'s Uskyldighed i en Vens Mord indleverede han til Justitskollegiet, og som skarpsindig Lovkyndig fordrede han, at man vilde sammenligne Kuglen, der ved Obduktionen fandtes i den Myrdedes Bryst, med Røverens Pistol, som han tillige overgav Collegiet. Paa det nøjeste passede Kuglen til Pistolen.

Al alt dette erfarede P*** i det eenlige Fængsel ikke et Ord. Udbredte sig end hist og her i Staden det dunkle Rygte, at den stakkels Fanges Skjebne maa skee, ved Afssessor T***'s utrættede Iver, kunde tage en bedre Bending, vovede dog Ingen derom at underrette ham, for et med falsk Haab at bedaare ham, og derved gjøre ham den sidste Kamp, hvortil han alt syntes fattet, end smerteligere. Tillige havde Inqvirenten, forhenværende Befjender af den mosaifke Tro, for at skaffe sig Anseelse, for Skik i alle Selfaber at omtale sine Embedsforretninger, og ved saadan Leilighed erklærede han med megen Selvtillid, „at han allerede saa grundigt havde gjenneengaaet denne Sag, at Afssessor T*** forgjæves bestræbte sig for, at oplære endog den mindste Omstændighed til den Skyldiges Fordeel“.

Den Fængne, der troede sig skyldig i et Mord, blev nu ført for Dommeren; intet Andet ventede han end Befjendtgjørelse, „at den over ham i første Instant's fældte Dom var stadfæstet“. — Ogsaa sittede han saa meget desmindre derfor, som han i sit censomme Fængsel havde gjort sig meer og meer fortrolig med Tanken om Døden, den eneste Befrier fra de martrende Samvittighedsqvaler. Flere Maaneder havde hans Fangenskab varet, og i denne Tid havde han manglet frisk Luft; thi han forsmaaede, til bestemt Tid at vandre iblandt

grove Forbrydere i en snæver Gaard; dette havde svækket hans Sundhed, og altsaa leed han baade paa Sjæl og Legeme.

Da han fremstillede sig for Inquirenten, frydede Denne sig paa en hoist uædel Maade, ved længe at lade ham vente, for at glæde sig ved hans Angst. Kold og bleg som en Billedstøtte stod han der, og af alle hans Træk viste sig fuldkommen Fatning. Endelig tilkjendegav Inquirenten ham, „at han var funden uskyldig, var frikjendt og kunde forlade Fængslet, naar han vilde“.

Da Inquirenten ei holdt det Umagen værd, at forklare den Frisundne Sammenhængen med en saa paa-faldende Efterretning, og hans Ansigt ei heller for-raadte mindste Spor af Deeltagelse, holdt P*** det Altsammen for ubeføjet Spøg, og var just, da han ei kunde styre sin medfødt Hestighed, i Begreb med at udstøde en drøi Forbandelse, hvorved Hænderne framp-agtigt knyttede sig, da hans Ven Assessor T*** treen ind i Bærelset med det Udraab: „Gud skee Lov det er lykkets mig, at bevise Din Uskyldighed!“ og sluttede ham i sine Arme.

Al Tvivl var nu hævet, om han igjen var fri; men at han var uskyldig, som hans Redningsmand havde sagt, var ham en Gaade.

Da Assessoren løste ham denne, følte han sig først fuldelig beroliget; thi derved blev en blodig Gjernings trykkende Byrde bortveltet fra hans beflemte Hjerter; men saa stor hans Glæde over at vide sig fri for at have myrdet sin Ven end var, følte dog Assessoren en endnu større og renere Fryd over, at have udrevet et uskyldigt Offer af Justitiens Hænder; thi denne Fryd blev ei forstyrret, ei svækket ved Mindet om en Wildfarelse i et lidenskabeligt Dieblis.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 2.

Løverdagen den 8de Januar 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Officin.

Om Opdragelse især den qvindelige. (Indsendt.)

„Men Drengens Hoved skal ikke være et saadant geographisk Magazin eller Archiv“.

J. F. Schouw.

(Brever paa en Jordbeskrivelse.)

„Et saadant Magazin skal Drengens Hoved ikke være“ — (Bogens endnu mindre!) Hvad her siges med Hensyn paa en enkelt Videnskab, passer paa alle Discipliner, og vil vel, som Princip, indrømmes af de Fleste; men, naar det kommer til Udførelsen, følges Advarslene af de Færreste.

Medens Drenges Opdragelsen i de senere Aar mere end for nærmer sig den sunde Fornuftis Fordringer, fjerner den qvindelige Opdragelse sig med endnu stærkere Skridt derfra, og ikke alene med Hensyn til den Klasse, der læres, men ogsaa med Hensyn til hvad og med hvilket Maal for Die der læres.

En af de nyeste Dannelses-Anstalter for Gouvernanter tilbyder — foruden Ovelsen — Underviisning i Plantelære, Naturvidenskaber og Conversation af en Pariserinde, tre mærkelige Discipliner, især da de synes at være de eneste.

Som et værdigt Sidestykke hertil indbyder et Institut til en ny Klasse for Børn, der endnu ingen Underviisning have faaet, (men som dog skulle tilbringe halvsjette Time i Træk i Skolen) og her loves ogsaa tre Discipliner: Sang, Dands og Lege, hvorunder en franskfødt Dame vil vænne dem til Lyden af hendes Sprog. Det er formodentlig Mening, at de ogsaa skulle lære at læse; men denne Ubetydelighed omtales ikke.

Det er, som om hele den opvoksende qvindelige Generation var bestemt til Gouvernanter. Hvorvidt Opdragelsen i saa Fald var hensigtsmæssig, ville vi siden undersøge, men allerede det, at ville særligt opdrage Lærerinder¹⁾, er ligesaa forfejlet, som om man vilde opdrage Skribenter.

---

¹⁾ Det forholdsvis lille Antal af egentlige Lærerinder maa selv i modværende Alder bestemme sig og uddanne sig hertil.

Da een af Hovedseilene ved det hele System er, at ville lære dem noget Andet end Andre, noget Andet end hvad der hører til Dannelse! Er dette Opdragelsens Maal naaet, vil ethvert Fruentimmer i modnere Alder, der har Tid og Lyst dertil, kunne paatage sig at undervise sine egne eller en fremmed Families Biegsbørn, maaskee med Undtagelse af et enkelt Fag; men dette er ogsaa Tilfældet med de fleste „Gouvernanter“.

Da det imidlertid er vanskeligt at bestemme, hvor mange Kundskaber der udfordres til Dannelse — forsaavidt som den overhovedet bestaaer i Kundskaber — vil jeg opstille en Regel, som jeg haaber vil tiltale Enhver ved sin practiske Simpeltid, nemlig at en Biegsbørn lærer omtrent det Samme som hendes Brødre, naturligviis med Undtagelse af Latin, Mathematik, ic. og den Tid, herved vindes, bør anvendes til Haandarbejde. Da der imidlertid er Ting, som Drengen kun af Mangel paa Tid ikke lærer, s. Gr. Musik, saa burde Biegsbørnen vel ligesuldt lære disse, men kun forsaavidt som det kan skee, uden at hun forsømmer noget nødvendigere.

Hermed menes naturligviis ikke, at et Fruentimmer, der har tilbragt endeel Aar med at hække eller lave Mad, skulde paa eensgang begynde at læse til Examen. Det vil falde af sig selv, at det bliver dem, der i deres tidligere Stilling have havt Leilighed til at udvide deres Kundskaber og Dvælse i at undervise, der ville vælge Institutbestyrerindens eller Sprog lærerindens Levevei.

Man hører jævnligt den Ytring, at det er godt, at en Pige lærer saa meget som muligt, da man ikke veed, i hvilken Stilling hun kan komme. Meningen heraf er jo, at hun maaskee kommer til at tjene for sit Brød, og der ligger altsaa noget Sandt til Grund: Det er i enhver Stilling lettere for den dygtige end for den mindre dygtige at tjene sit Brød; men Spørgsmaalet er, om det, Pigebørn ialmindelighed lære, gjør dem virkelig dygtige. Ivertimod, jo større Sandsynlighed der er for, at en Pige vil komme til at tjene sit Brød, jo mindre Tid bør hun anvende paa Sprog, Tegning og Broderi, deels fordi Banen til at beskæftige sig med disse Ting kun vil berede hende Gavn i Tiden, deels fordi hun bør vænnes til, allerede i Skoleaarene, at gjøre Gavn; og dette er egentlig Hovedsagen, dette at kunne og ville gjøre Gavn, det er det, en Pige skal have lært, enten hun er rig eller fattig, enten hun bliver gift eller kommer til at tjene. Og hvilken bedre Forberedelse, hvilken bedre Sikkerhed er der vel for, at en Pige vil kunne gjøre Gavn enten i sit eget eller i et fremmed Huus end det, at hun har gjort Gavn i sin Moders. Den større eller ringere Grad af Kundskaber i de nævnte Ting gjør her intet til Sagen. Enhver Moder kan lære sit Barn at læse, enhver ung Pige kan klæde sine smaa Søssende paa og holde deres Tvi heelt og reent, uden at kunne tale Fransk eller male, ja de ville maaskee finde deres Arbejde mindre trivielt, naar de ikke kunne det.

Man vil indvende, at, naar man forudsæer, at en ung Pige maa ud mellem Fremmede, bør man sørge for, at det ikke bliver i en underordnet Stilling, og det er vel sandt, at en Huusjomfru sjældnere omgaaes som hørende til Familien; men det kommer som oftest af, at hun er mindre dannet. Og er da Lærerindens Stilling saa misundelsesværdig? Ja hun kaldes Frøken — i enkelte meget fornemme Huse dog Mademoiselle til Forskiel baade fra Kammerjomfruen og fra de adelige Frøkenier — hun rører ikke sin Haand til Noget, men Huusmoderen stryger hendes Kraver tilligemed sine egne, fordi Pigerne ikke gjøre det godt nok; hun introduceres i Familiens Omgangskreds, det vil sige, dens Venner sige: „Man faaer vel bede Gouvernanten med“. Jeg har hørt flere fornuftige, dannede Koner, hvis store Huus og yngre Børn gjorde dem det umuligt ene at undervise deres Børn, yttre, at de gruede for de Mar, hvor deres Døttre maatte have Lærerinde. Mon en saadan Huusmoder ikke med Glæde modtog en dannet ung Pige, der hverken kunde eller vilde være „Gouvernante“, men som kunde lære Børnene f. Ex. Musik og Engelsk, og forresten var villig til at være behjælpelig med de smaa Børn, med Syning, Strygning, Madlavning, fort sagt med Alt, hvad en voren Datter skulde have gjort — imod at behandles som Datter i Huset. Dette er det ikke „Gouvernanten“ ønsker. Hun vil være uafhængig, selvstændig, emanciperet! og det er een af de fordærvelige Følger af at opdrage Gouvernanter, at

mange netop af denne Grund tage ud, som burde blive hjemme¹⁾.

En anden sørgelig Følge er den, at Folk af Middelfstanden troe at sørge for deres Døttres Fremtid ved at sætte dem i Skoler, der ere beregnede paa Børn af de høiere Stænder. De kunne ikke forstaae, at deres Døttre ikke ere dannede blot fordi de have lært de samme Sprog og unyttige Haandarbejder som de dannede Piger, de gif i Skole med, naar de ikke tillige ere opvorede i et dannet Hjem. Og kunde de end blive saa virkelig dannede, at de vare skikkede til Lærerinder, saa blive de derved uskikkede til at blive gifte i deres egen Stand. En Haandværkers Døttre burde lære det Samme som hans Sønner; men hvorledes kan man vente, at de skulde indsee dette, saalange de see, at i de høiere Stænder synes Døttrenes Dannelse at udfordre noget ganske Andet end Sønnernes. Man sees saaledes virkelig dannede, høitstaende Mænd, der selv sætte en Værd i at tale, ikke blot correct, men reent og smukt Dansk, og fordre det Samme af deres Sønner, og som

---

¹⁾ Jeg har et Sted i Provindserne seet en ung Gouvernante, der sværmede for det franske Sprog, og af hvis Pynt og Væsen man snarere skulde have troet hun var Skuespillerinde. Hun var velhavende Forældres eneste Barn, og behøvede altsaa ikke at tage ud; men, da Forældrene tidligere havde en Kjelderbontik, hvor jeg selv har handlet med Moderen, havde hun formodentlig i sin Omgangskreds ikke Brug for sin franske Dannelse.

dog taale, at deres Døttre lære at sætte deres Ære i at tale Pariserfransk, hvoraf Følgen er, at de som oftest tale stygt eller endog slet Dansk, som, ved at blandes med fremmede Ord og Bendinger, bliver til den staaende Jargon, hvorpaa man strax hører, at de ere fornemme, hvorimod man paa deres Brødre kun hører, at de ere dannede.

Derfom Skolerne vare fornuftigt indrettede, var der egentligt intet Urimeligt i, at en velhavende Haandværker lod sine Døttre gaae i Skole med den høiere Embedsstands Børn; men endogsaa for disse ere Skolerne uhensigtsmæssige, fordi de ere overlæssede med en Mængde Discipliner, der slet ikke henhøre til Skolen, deels saadanne, der kun ere passende for Enkelte, deels saadanne, der slet ikke skulle læres som et Arbejde, men ansees som en Fornøielse, deels endelig saadanne, der først kunne fattes i en ældre Alder, hvorved endnu bemærkes, at Pigebørn i Reglen burde gaae ud af Skolen et halvt Aar før Confirmationen, hvorved denne mere udeelt kunde optage deres Tanker, og Forberedelsen dertil ikke kom i Collision med Skolegangen.

Naar Skolefagene indskrænkedes til det Nødvendige, det, som er nyttigt for alle, kunde Antallet af Timer, der tilbringes i Skolen og med Forberedelse til den, ogsaa indskrænktes, og Pigebørnenes Tid kunde da hjemme anvendes paa forskjellig Maade efter deres Anlæg og Stilling. Den rige Kjøbmands Datter, der skal gjøre Honneurs for Udlændiger, kunde lære at tale

fremmede Sprog, og, blev hun fattig i Tiden, kunde hun derved blive skiftet til Lærerinde i de Huse, hvis Døttre skulle brillere i den diplomatiske Kreds, og hvor hun vilde finde alle de Comforts, hvormed hun var forvænt i sit Barndomshjem. Døttre af uformuende Embedsmænd eller af Middelflassen kunde derimod faae Tid til — som ovenfor omtalt — at gjøre lidt Nytte hjemme, var det end blot med at stoppe deres egne Strømper, som mangen Pige paa fjorten Aar nu ikke kan, af lutter Dannelsse. Der blev da ogsaa lettere Tid til at lære Musik for dem, der have Anlæg dertil; thi enhver burde ikke lære det. Dem, der ikke have Lyst, bør man fritage derfor, da det uden Undtagelse er spildt. De lære sjældent Noget, der er værd at høre, og lægge det hen ved første Leilighed. Man lade sig ikke skuffe ved at høre saa Mange beklage ikke at have lært det; thi det at kunne og det at lære Musik er ligesaa forskjelligt som det, at være rig og at arbejde for — maaskee at blive det.

(Fortsattes.)

Ks.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 3.

Løverdagen den 15de Januar 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Officin.

Om Opdragelse

især den qvindelige.

(Fortsat.)

De dernæst, som have Lyst, men kun lidt Anlæg, prøve man ikke paa at gjøre til Virtuoser; det lykkes dog ikke, og man kan let slide deres Lyst op i Læreaarene, saa ogsaa de siden lægge Musikken hen. Og hvilke Summer og hvilken Tid spildes der paa at lære dem Musik, der siden lægge den hen! Paa hvilket andet Fag anvendes der en Time daglig i ti Aar? Knapt paa at sye. Den Musik, man meest skulde lægge Vind paa, er Sang, og den fordrer mindre Tid. Naar en ung Pige

med blot nogenstunde Stemme og Dre og lidt Færdighed paa Fortepiano har lært at synge eet Aar eller to, har baade hun selv og hendes Omgivelser mere Glæde deraf, end man har af dens Musik, der har lært at spille fra hun var otte Aar til hun var tyve.

Det, der optager den meste Tid i Skolerne, er fremmede Sprog, især det franske, skjøndt Danske dog unægteligt have mere Brug baade for Tydsk og Engelsk. Sprog ansees af Mange som et Dannelsesmiddel; om det er det eller ei, gjør her Intet til Sagen, da enhver dannet Dansk, allerede af andre Grunde, maa lære Tydsk, som jo netop er det Sprog, der i denne Henseende bedst kan træde i Stedet for Latin. Forudsat altsaa, at Sprog er et nødvendigt Dannelsesmiddel, saa er det derfor lige vist, at Dannelsen selv ikke bestaaer i at kunne tale fremmede Sprog, og det er en Fordom, om det ansees som Mangel paa Dannelse f. Ex. ikke at forstaae et fransk Citat. Det ansees ikke for en Skam for en Dame eller for en ustuderet, ellers dannet Mand, ikke at forstaae et latinsk eller græsk Citat. Det forundrer Ingen at høre en dannet Dansk oplæse et svenst eller engelsk Citat med en aldeles forkeert Udtale. Mangen høist dannet Mand, der paa Embedsvegne skal holde et tydsk Foredrag, og kan skrive det aldeles correct, oplæser det med en Accent, saa Enhver kan høre, han er Dansk — kun Fransk skulde det være nødvendigt at kunne udtale som en Indfødt, og det i et Land, hvor ikke Een af Hundrede, som lære Fransk, i sit hele Liv

faaer Leilighed til at tale med en indfødt Fransk — med Undtagelse af sin Lærerinde ¹⁾). Skal den danske Ungdom lære at tale et fremmed Sprog, da unægteligt Tydsk og dernæst Engelsk, som det er høist besynderligt ikke fordres ved Examen Artium, hvilket tillige er Skyld i den store Mangel paa duelige engelske Lærere i Provindserne. Men det, at man ikke kan skaffe Børn Underviisning i et Sprog, som de skulde lære, er dog ingen Grund til at lade dem lære eet, som de ikke skulde lære; thi at de lære meget Fransk, er ikke alene overflødig, men fordærveligt. Man lærer ikke et Lands Sprog tilgavns uden at kjende dets Litteratur, uden at sætte sig ind i dets Sæder og Tænkemaade, og man kan ikke ofte og stærkt nok advare mod at lade den opvoksende Ungdom lære et Sprog, der ved sin deilige Klang og ved Forfatternes Talent vænner En til i dette at læse med Fornøjelse, hvad man i sit eget vilde finde latterligt eller anstødeligt. Den eneste praktiske Nytte, man her har af at lære Fransk, er at kunne læse Titelbladet paa

---

¹⁾ En Forfatter siger etsteds, at man maa være lidt naragtig for ganske at tilegne sig et fremmed Sprogs Udtale, og flere ellers dygtige Mænd bevise Sætningen og tillige et andet Udsagn, at Ingen kan mere end eet Sprog til Fuldkommenhed. Man spørge i de blandede slesvigske Districter de Dannede, der tale eet Sprog reent og correct, om den Bræsts Sprog, der prædiker baade paa Dansk og paa Tydsk, tilfredsstillter begge Partier — sikkert meget sjeldent, stundom maaffee hverken det ene eller det andet.

en Nodebog, Etiquetten paa Parfume 2c.; thi at udtale og forstaae de franske Ord, der bruges i Dansk, læres bedst ved dannet Dngang. Det var altsaa fuldkommen tilstræffeligt, naar Pigebørn, og det endda kun i de høiere Stænder, lærte saa meget Fransk, som der fordres til Examen Artium.

Hvad jeg vilde fordre, at en dannet Pige paa femten Aar, der forlader et Institut af første Rang, skulde kunne, blev saaledes: Dansk, som hun bør kunne skrive fuldkommen correct — og smukt; Religion; Geographi og Historie, hvori ikke burde læres saa mange Navne, som hidtil er fordret, hvorimod hun burde have en klar Forestilling om de forskjellige Zoners og Nationers Eiendommeligheder, og være sikker i Chronologien (i det Store); Regning bør hun kunne hurtigt og sikkert i Hovedet, hvorimod hun paa Tavle ikke behøver at kunne Reguladetri med Brøk; Tydsk bør hun kunne læse aldeles correct og flydende, oversætte flydende i en ikke altfor svær Bog, analysere sikkert og med Færdighed angive Grammatikens Regler, samt oversætte nogenlunde af en let dansk Bog, skriftligt eller mundtligt; Engelsk maa hun kunne læse flydende og rigtigt, oversætte flydende i en let Bog, og analysere nogenlunde; Fransk skulde hun kunne læse rigtigt op, oversætte nogenlunde i en let Bog og analysere lidt; Tegning bør hun lære saaledes, at hun kan tegne en god Contour efter Fortegning, schattere lidt og, om hun har Anlæg dertil, tegne Contouren af en Blomst eller anden let

Gjenstand efter Naturen; Haandarbeide, hvortil bør anvendes de ti af tredive Skoletimer ugentlig, i det Mindste i de lavere Klasser, hvor Børnene ikke arbeide hjemme; heraf bør kun læres Finnedsyning og Strikning, men saaledes at en confirmeret Pige kan paa egen Haand begynde og fuldende et Arbeide hurtigt og godt; de sidste Par Aar skulde tillige læres noget fransk Broderi.

Underviisningen i Tegning bør ikke begyndes for tidligt, da det er spildt, ligesom al videre gaaende Underviisning i Skoletiden. Den Enkelte, der har Talent dertil, vil nok uddanne det med denne Underviisning. Er der Een af Ti, der i Musik driver det til nogen Fuldkommenhed, og vedbliver at dyrke den, saa er det med Tegningen kun Tilfældet med Een af Hundrede.

Med Hensyn til Haandarbeide, da er det, efter Sagkyndiges Dom, meget let for den, der tilgavns har lært ovennævnte Arbeider, at lære alle andre, og de Forældre, der have mange Døttre, som i Skolen eller hjemme have travlt med couleuerte Arbeider, vilje; bevidne, at de medføre saa store Udgifter, at en saadan Skat ikke burde paalægges Uformuende, hvilket ikke godt kan undgaaes, naar de læres i Skolen. Men hertil kommer, at disse saakaldte Arbeider optage ikke alene Tiden, men ogsaa Lysten fra nyttigt Arbeide. Den Pige, der har Raad og Tid til at give sig af dermed, bør gjøre det i sin Fritid, og kan let lære det af sine Veninder eller ældre Søstre. Er det først tilladt at lære det i

Skolen, er der ingen Grændse derfor, og her er Resultatet deraf: I en Skole af anden Rang, hvor der var nogle og tyve Elever, deraf nogle confirmerede, var ved Examen udbredt en Masse hæklede og broderede Sager, hvoraf de fleste ere mere til Besvær end til Nytte eller Brydelse i en Dagligstue, tilligemed noget Syetøi og Strikketøi, og en Liste over hver Elevs Arbejder hele Aaret. Der var paa hele Bordet kun een Skjorte, hvilket ansees for Prøvestenen for Syning; flere Elever havde ikke strikket eet Par Strømper; og en Pige paa tretten Aar, der havde været et Par Maaneder bortreist, havde, af denne Grund, slet ikke faaet Tid til at sye, men kun til at brodere!

Abstracte Videnskaber, som Physik, burde ingenlunde indføres i Pigeskoler, hvilket f. Ex. var Tilfældet i ovennævnte Skole, ikke engang Naturhistorie anderledes end ved Indenadslæsning.

Fremmede Sprog burde Børn ikke begynde paa, før de kunne læse flydende Dansk. Der blev saaledes en Klasse for smaa Børn, hvor der kun læstes Dansk; i den næste lærtes Tydsk, i den følgende tillige Engelsk og først i de sidste Fransk.

Ogsaa den Maade, hvorpaa vorne unge Piger arbeide paa deres høiere Dannelse, er forfeilet, da den nemlig ikke opnaaes i et Aars-Tid, endnu mindre i en „Anstalt“, men kun i Livet, hvorfor det skulde hedde høiere Underviisnings-Anstalter, og disse kunde have deres Nytte baade for dem, der vilde tage Exa-

men som Institutbestyrerinder, og for dem, der blot ønskede at lære mere i eet eller flere Fag; kun at man ikke glemte, at den vorne Piges Tid ikke væsentlig bør udfyldes med at lære, men med Huuslighed. Ved en saadan Skole for Damer skal da ikke være lagt an paa, at nogen skulde tage Deel i alle Cursus, men paa at enhver der kunde finde det, hun ønskede, saasom: Dansk, Svensk, Tydsk, Engelsk, Italiensk, Fransk, hvert Cursus beregnet efter de Forkundskaber, der i hvert Sprog ere almindelige; videre: Geographi, Naturhistorie, Danmarks Historie med et Udtog af nordisk Mythologi, Verdenshistorie med et Udtog af græsk Mythologi, Kirkehistorie, endelig Blomstermalning og Perspektivtegning (hver for sig), fleerstemmig Sang, Haandarbejder (couleurt Broderi, Hæklen &c.).

Jungen Videnskab maatte gjenneemgaaes vidtløftigere, end at den i hvert Cursus — enten det blev bestemt til et heelt eller et halvt Aar — blev gjenneemgaaet heel, men ved hvert Affnit kunde gives dem, der vilde tage Examen, Anviisning til at gaae videre paa egen Haand. Nu foredrages f. Ex. i et Cursus kun nogle Verdensdele eller et Affnit af et Sprogs Litteraturhistorie. For dem, der, ved at deeltage i flere Cursus, fik ledige Mellemtimer, maatte der være et eget Bærelse, hvor de kunde arbejde paa deres Opgave til næste Dag.

Skjøndt den nærmeste Hensigt med disse Blade var at behøse det Absurde og Fordærvelige i den Retning,

den qvindelige Opdragelse har taget, kan jeg dog ikke tilbageholde nogle Ytringer om Drenges-Opdragelsen.

Naar Grunden til, at man lader Pigen gaae i Skole, kun er, at det er den letteste og billigste Maade at faae hende underviist paa, men at Examen, Characterer og mere, der følger med Skolegangen, snarere maa ansees som et nødvendigt Onde — da en Pige saavidt muligt skulde opdrages i Stilhed, og ikke til at gjøre sine Kundskaber gjeldende — saa er derimod for Drengen Skoleopdragelsen i sig selv et Gode, skjøndt der fra et moralsk Standpunkt kunde siges Adskilligt om de Principer, der følges ved den.

(Sluttes.)

Ks.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 4.

Løverdagen den 22de Januar 1853.

Førlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgisfte Officein.

Om Opdragelse

især den qvindelige.

(Sluttet.)

Men, skjøndt det nu vistnok er godt, at en Dreng kommer tidligt i Skole, var det dog det Naturligste og Dnsfeligste, om han kunde blive i sit Hjem, indtil han var confirmeret, og det da først behøvedes at bestemmes, om han skulde studere, istedetfor at den, der skal det nu, som oftest baade bestemmes dertil og sendes bort i en Alder af ti Aar. Hertil udfordredes for det Første, at der i enhver By var en Skole, der i Gæt og Alt var lige med de tilsvarende Klæser baade i de lærde Skoler og i de

høiere Realskoler, der — foruden Almueskolen — findes i de fleste Byer. Disse Borger-skoler ere nærmest be-
 regnede paa Drengene, der efter deres Confirmation skulde
 sættes i Handels- eller Haandværks-Lære, og kunne af
 flere Grunde ikke tjene til Forberedelse til en høiere
 Skole. De fleste Lærere ere Seminarister, og Skole-
 pengene nogle Steder 4 Rbd. om Aaret, hvilket egentlig
 maa anses for en Triplads for hver især, da Resten
 lignedes paa Byen som Skole-skat. Blev nu, som ovenom-
 talt, en saadan Borger-skole omdannet til en Realskole,
 kunde der i denne oprettes en Deel saadanne halvt frie
 Pladser for uformuende Borgere, hvorimod Fleertallet
 af Disciplene maatte betale i Forhold til, hvad der lær-
 tes, og, naar denne forøgede Indtægt lagdes til Skole-
 skatten, kunde Skolens forøgede Udgifter vel omtrent
 dækkes derved, især da Skolepengene kunde sættes tem-
 melig høit, uden at komme i mindste Lighed med, hvad
 det nu koster Folk i Provindserne at holde Huuslærer
 eller at holde deres Sønner i Skole langt borte. Og-
 saa vilde Antallet af Disciple forøges betydeligt, ikke
 alene fra Byen selv, men fra hele Omegnen, da enhver
 vilde vælge den nærmeste Skole indtil Confirmations-
 Alderen. Den anden Bønskeligbed er, at der i de
 lærde Skoler læres Latin i de lavere Klasser. Denne,
 mener jeg, kunde afhjælpes paa to Maader. Enten
 opfattes Latin til en Alder af femten Aar — hvilket
 naturligviis vilde faae mange Stemmer imod sig, men
 hvorfor dog det synes at tale, at Mennesker i modnere

Alder, der ikke før have lært Latin, f. Ex. Seminarister, der dog almindelig arbeide under uheldige Vilkaar, afsløvere Examen Artium paa faa Aar — eller Latin optages (i ringere Omfang) blandt de Discipliner, der udfordres til almindelig Dannelse, hvilket saavidt vides er Tilfældet i England, og som egentlig ogsaa er Tilfældet her, thi den høiere Klasse af hver Stand — af Landmænd, Embedsmænd, Kjøbmænd — lade almindelig deres Sønner først studere og siden vælge en Levevei.

Det er nu slet ikke Meningen, at en saa gennemgribende Forandring skulde være let at gennemføre; heller ikke er dette skrevet med andre Forventninger, end at Planen vil tiltale endel Fædre og flere Mødre, men erklæres for impracticabel og unødvendig — i det mindste for Tiden — af Skolemænd, dersom Noget af dem skulde lægge Mærke til den. Derimod haaber jeg, at hvad her er sagt om Pigeskoler, vil finde Indgang hos Mange, der have fulgt Strømmen, men mere eller mindre klart følt, at den ikke førte til Maalet eller dog ad mislige Omveje. Der er vist ingen Tvivl om, at dette ogsaa i en vis Grad er Tilfældet med flere Institutbestyrerinder, der dog ikke have havt Mod — eller Raad — til at modsætte sig, hvad der maa anses for den almindelige Mening, saalænge ingen Stemme hæver sig derimod. Det er derfor min indstående Begjering, navnlig til de Fædre, der, ved at læse dette, samtykke i Hovedsagen, at de ikke ville lade det beroe derved, men, ved at udtale deres Mening,

bidrage deres til en fornuftig og vindingelig Opdragelse.

Ks.

Deportation.

(Oversat.)

Deportation kaldes det Slags Forviisning, hvorved domfældte Forbrydere, som man forviser til et bestemt Sted, mere eller mindre indskrænkes i deres Frihed; Deportation er altsaa en stærket Forviisning. Det slemme Rygte, hvori denne Straffemaade staaer, hidrører fra den Misbrug, som despotiske Regjeringer have gjort deraf. Eldre Exempler paa en saadan skændig Misbrug have de romerske Keisere leveret, nyere Frankrig, hvis revolutionære Regjering sendte politiske Modstandere til Cayenne eller Port-Marat paa Madagassar, ved hvilken Forsending det ofte indtraf, at de Deporterede bleve overleverede til Havet ved Hjælp af Faldøer, som pludseligt aabnedes i Bunden af Skibet. Naar man ikke seer hen til disse Misbrug, er Deportationen en Straffemaade, som anbefaler sig i de fleste Tilfælde, hvor der er dømt til Døden eller livsvarigt Fængsel. Deportationen opfylder alle de Hensigter, man har med at straffe: den gjør Forbryderen uskadelig for Staten, udsletter den af ham givne Forargelse,

straffer ham og giver ham tillige Leilighed til at forbedre sig og til ved sit sildigere Liv at bringe sin Brøde i Forglemmelse. Skulle de nævnte Diemed naaes, saa trænger man til et Land, passende til Forbryderkolonier, til et Land, som tilsteder Forbryderen fri Bevægelse og tillige gjør ham det umuligt at flygte, alt saa enten til en Ø eller til en saadan Landstrækning, som er isoleret ved naturlige Grændser. En saadan Landstrækning ere de tydske Stater ikke i Besiddelse af, og der kan derfor ogsaa kun sjeldent iblandt de tydske Straffemaader tages Hensyn til Deportation. Saa vidt bekjendt har kun een tydsk Stat, den preussiske nemlig, gjort et Forsøg med Deportation, og 1802 afsluttede denne Stat med Rusland et Fordrag, ifølge hvilket Rusland forpligtede sig til at modtage preussiske Forbrydere som Kolonister i Siberien. Som det synes, har dette Fordrag ikke længe været i Virksomhed; et Tilfælde med en farlig Forbryder, som, ført til Sibirien, pludseligt igjen begyndte at røve i Schlesien, maa have overbevist den preussiske Regjering om, at Siberien giver paa ingen Maade tilstrækkelig Sikkerhed. Dette i juridisk Henseende meget interessante Tilfælde findes fortalt i „Nou Pitaval“. Andre Stater have optaget Deportationen i deres Straffecoder; tre af disse, Rusland, England og Frankrig have dannet de Systemer, som i det Følgende ville beskæftige os.

1. Det russiske System. Deportationsstraffen rammer i Rusland de forskjelligste Forbrydelser, og

anvendes selv som en Forbedringsstraf. Svære Forbrydere fik tidligere, førend de bleve førte til Siberien, Knut; dette barbariske Straffemiddel er 1845 affattet, men strax blevet erstattet ved noget Lignende. Transporten af svære Forbrydere til Siberien udføres indtil Tobolsk med Posten i Ribitker (russiske Vogne); fra Tobolsk maae de Forviste gaae tilføds, belæstede med Lænker og ved en Jernstang bundne til andre Forbrydere, og paa den lange Vej gives kun faa Rastdage. I Siberien blive de Forviste inddeelte i forskjellige Classer med Hensyn til de forskjellige Straffegrader, hvoraf der i Siberien gives 5; disse ere, stigende fra den lavere til den høiere Straffegrad: Ophold i en Stad, Tjeneste ved en siberisk Bataillon, Kolonisation, offentlig Arbeide eller Tugthuus 3: Arbeide i Bjergværkerne, Arrestant-Compagnier.

Ved den mildeste Straffegrad, Ophold i en Stad, taber den Forviste ingen af sine borgerlige Rettigheder. Han maa efter eget Behag beskæftige sig, som han vil, have Bøger og Skrivematerialier, kjøbe sig alleslags Forfriskninger, bevæge sig frit i en bestemt Omkreds; han staaer under Borgemeesterens Opsyn, der ogsaa har Indseende med de Breve, som han skriver til sit Hjem. Til denne Klasse høre de fleste for politiske Forseelser Domsældte; Polen har leveret et meget betydeligt Contingent dertil lige fra Confederationen til War og indtil den nyeste Tid. — De til Tjeneste ved de siberiske Batailloner dømte

Forviste staae under en streng Disciplin, men have ligeledes den Begunstigelse, at turde under deres Foresattes Tilsyn skrive til Hjemmet og ogsaa modtage Breve derfra. Den Forviste af denne Klasse lever af sin Sold og de Levnetsmidler, som leveres ham; den til Ophold i en Stad Domsældte erholder, naar der ifølge hans Stand ikke kan paalægges ham noget Arbeide, og han selv er uden Midler til at kunne underholde sig, en Pension af Regjeringen. — Den tredie Klasse, Kolonisterne (Boselenzi), er meget talrig. Tschitschatschew (voyage scientifique dans l'Altai oriental o. s. v.) melder Følgende om disses Tilstand. „Under mit Ophold i det vestlige Siberien havde jeg ofte Leilighed til at trænge ind i disse Kolonisters huuslige Liv, og blev da særdeles overrasket ved at see den Reenlighed, Velstand og Hyggelighed, som deres Boliger fremvise, alt dette er en Folge af deres eget Arbeide. Ankomne til deres Bestemmelsessted, finde de der kun den Urskog, hvori de skulle anlægge deres Boliger, og den øde Grund, som de skulle afstvinde deres Underholdning. Men Mod og Flid formaae meget i en Egn, hvor tæt bevorede Skove og frugtbare Sletter staae til Kolonisternes Raadighed. Deraf kommer det, at disse Mennesker, udstødte som unyttige Væsener af Samsundets Skjød, Mennesker, som synes at mangle al Dygtighed til den Opgave, som de eengang ere kaldede til at løse, kunne i Sibiens Stepper lægge en fast Grundvold til en ny Tilværelse og en ny Civilis-

sation. Disse Kolonister ere enten Forviste, som ved godt Forhold have fritaget sig for en strengere Straf, eller Folk uden Haandtering eller Livegne, som paa deres egen Begjering ere blevne sendte derhen, lade eller skurkeagtige Tjenere. Alle blive Statens Eiendom og derved tvungne til ved deres Arbeide at skaffe sig deres Fornødenheder. I de første 3 Aar betale de forviste Kolonister ingen Afgift, i de følgende 7 Aar kun Halvdelen af de sædvanlige Afgifter; først efter 10 Aars Forløb ere de pligtige til at erlægge de samme Afgifter, som Kronbøndene, og faae da ogsaa samme Rettigheder.

(Fortsættes.)

C. Jacobsen.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 5.

Løverdagen den 29de Januar 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Officin.

Bekjendtgjørelse.

Dnsdagen den 29de December 1852 afholdes Generalforsamling, i hvilken 40 Repræsentanter vare tilstede, og følgende afhandlede og besluttede:

1. Oberstlieutenant Garbrecht, hvis Administrationstid udløber med Aaret 1852, gjenvalgtes igjen for de følgende 3 Aar, og har modtaget Valget.

2. Til i Forening med den ifølge Lovens § 57 vedblivende Revisor Hr. Justitsraad Laurrup at revidere Regnskabet for Aaret 1852 gjenvalgtes den afgaaende Revisor Hr. Fuldmægtig Dieckmann, der har modtaget Valget.

3. Til at foretage det i Lovens § 48 bestemte aarlige Eftersyn samt Overlevering af Selskabets Kasse

og Effecter m. v. valgtes ved Stemmesleerhed D^r.r. Repræsentanter Cancellieraad Hansteen, Justitsraad Grønberg og Kloffer Meyer, hvilke Herrer ligeledes have modtaget Valget.

4. Til Medlem af Skriftcommiteen ifølge Lovens § 85 valgtes Hr. Cand. juris Schorn, som ogsaa har modtaget Valget.

5. Efterat Revisorernes Antegnelser til Regnskabet for Aaret 1851 havde været Gjenstand for Forsamlingens Discussion, besluttedes, at bemeldte Regnskab skulde som rigtig aflagt quitteres og chargeres.

6. Forsamlingen bifaldt at affædiget Bud M. Lorenzen ogsaa for Aaret 1852 maatte anvises en Gratification af 25 Rbd. hvert Qvartal, saaledes som dette har været Tilfældet siden hans Affædigelse formeldt Alder og Svagelighed.

7. Det vedtoges at Enkerne efter Selskabets afdøde Pensionister H. Madsen og Gjestgiver C. Brockmeyer foreløbigen anvises hver en Pension af 25 Rbd. aarlig.

8. Forsamlingen bifaldt den i Anledning af Bud Schauenborgs Dødsfald trufne Foranstaltning, at hidtilværende Reservebud N. Petersen ansættes som fast Bud i Selskabet, og at det hidtil constituerede Bud N. J. Petersen antages som Reservebud, saaledes at han indtil videre udfører Tjenesten for det til Skade komne faste Bud J. Petersen paa Dennes eget Ansvar og Tilsvær, og uden videre Udgift for Selskabet.

9. De uerholdelige Contingenter hos 14 Medlemmer, af hvilke 2de ere døde, ialt med et Beløb af 69 Rbd. 24 ß. for Qvartalsbetalende, og med 1 Rbd. 4 R 2 ß. for ugentlig Betalende, approberede Forsamlingen maatte føres til Udgift i Regnskabet, hvorefter de paagjældende Personer ansees som udslettede af Selskabet.

10. Slutteligen optoges følgende 96 nye Medlemmer i Selskabet:

Brændeviinsbrænder P. C. Christensen,
afd. Professor Mynsters Datter, C. J.,
Blikkenslagermester C. Rossing,

Høker Ole Jensen,

Modehandlerinde, Mad. W. Jürgensen,
Skioscapitain C. Ludvigsens Enke, H.,

Smedemester S. M. Koføed,

Politiebetjent A. W. Schmidt,

Træhandler L. M. Frøberg,

Dphynsmand ved Badeanstalten J. H. Schmierbauch,

Edifebygger A. C. Reimann,

Kuchebagerste A. C. Uverup,

— J. B. Uverup,

afd. Oberst v. Falkenberg's Datter, C. L.,

Børstebinder P. C. Sørensen,

Tobaksfabrikør Arensens Enke, J. M.,

Malermester D. Hesselager,

Cand. juris og Fuldm. J. C. A. C. Jørgensen,

Skomagermester P. C. Rasmussen.

Lømmersvend G. F. Rasmussen,
 Modehandlerinde, Zfr. L. G. G. Giese,
 Høker L. Jørgensen,
 — P. F. Schulz,
 Brolæggermester D. G. Møller,
 afd. Thee- og Porcellainhandler Eskilsens Datter, G.,
 — Skipper Langerhuus's Datter, G.,
 — — — — — F.,
 practicerende Læge H. Thomsen,
 Bud ved Høiesteret G. Ewald,
 Skrædermester P. D. G. Knudsen,
 Cand. juris og Volontair G. F. Stub,
 Værtshuusholder S. J. Rønholdt,
 Snekermester A. Petersen,
 afd. Theaterkontrollør Nielsens Enke, F. L.,
 Kok G. A. Petersen Jørgensen,
 afd. Uhrhandler J. M. Webers Datter, M. G.,
 Pastor G. W. Brandis,
 Manufacturhandler A. G. Møller,
 afd. Skovrider Knipschildts Datter, G. F. G.,
 Skrædermester Siersted Rjøbke,
 Skomagermester G. Sacht,
 Sadelmagermester H. P. J. Willumsen,
 Damestræderinde, Zfr. L. Wernis,
 Garnhandler H. Henriksen,
 Pøssementmagersvend F. L. Egense,
 Thee- og Porcellainhandler P. Sørensen,
 Stolemagermester G. G. Herliin,

Cand. theolog. G. A. Müller,
 Snektersvend F. B. Roerup,
 Dreier ved Holmen Faust's Datter,
 Vægter og Dpfynsmand ved Zahlkassen H. Nielsen,
 asd. Lærer Syversens Enke, J.,
 Reebslugermester H. Sørensen,
 Skradersvend J. F. Krull,
 Handfemagersvend E. Steffensen,
 asd. Regimentschirurg Scheels Datter, E.,
 Urtekrammersvend E. F. E. Schaldemose,
 Skomagermester A. Zwick,
 Urtekrammer N. D. Birch,
 Værtshuusholder J. Jensen,
 Skradersvend E. L. Westenskov,
 Slagtermester B. H. Buchhardt,
 Politiebetjent J. L. Schulz,
 Bedel ved det chirurg. Academi J. Sundbye,
 asd. Glarmester Holms Datter, J. J.,
 Bølebucker ved Holmen J. Knudsen,
 Justite=Uderoff. ved Stokhuset P. Poulsen,
 Skomagermester J. Andersen,
 Skrædermester J. Petersen,
 asd. Kasserer ved Søs=Assurancen Schous Datter, M.L.,
 Høker H. Olsen,
 Muurmester N. E. Madsen,
 Skomagermester A. H. Sild,
 Tracteur A. J. Holst,
 Guldsmedmester A. E. Schulz,

Tjener C. Hansen,
 Gymnastiklærer i Sv=Staten P. Gross,
 Pølebucker ved Holmen P. Rasmussen,
 Høker H. P. Rasmussen,
 Uhrmagermester F. Petersen,
 Porcellain=Restaurerer S. Lynbeck,
 Handelsbetjent G. J. Dilleben,
 Bagersvend J. C. J. Kroos,
     —   F. C. Lichenes,
 Slagtermester H. Rasmussen, senior,
     —   H. Rasmussen, junior,
 Musiklærer F. J. D. Larsen,
 Skomagerfrimester D. Hendriksen,
 Hattemagersvend G. C. F. Madsen,
 Handelsbogholder G. Teglaff,
 Skomagersvend A. G. Feierskau,
 afd. Mægler Davids Datter, D.,
 Hattefabrikant L. D. Hoffmeier,
 afd. Arbeidsm. ved Holmen Rasmussens Datter, A. D.,
 Lemmersvend J. W. Buch,
 afd. Urtetræmmer Schyums Datter, C. M.

Administrationen for det forenede Understøttelses= Selskab,
 den 24de Januar 1853.

C. Clausen. D. Borgen. J. Garbrecht.

Deportation.

(Fortsat.)

I Aaret 1840 talte man i hele Siberien kun 134,630 forviste Kolonister, hvoraf 64,340 hørte til det østlige, de øvrige 70,290 til det vestlige Siberien, af hvilke 11,000 bleve anvendte til at indsamle og rense Guldsandet. Kolonisterne optage ogsaa imellem sig dem, som ere straffede paa de to mildere Maader, naar de have overstaaet deres Straffetid, eller ved et godt Forhold have befriet sig derfra — Den fjerde Klasse, som bestaaer af de til offentlig Arbejde Domsældte, er beskæftiget i Bjergværkerne. Denne Klasse, paa hvem Udtrykket: „de Ulykkelige“, hvorved Folket betegner de til Siberien Forviste, nærmest kan anvendes, fører et frygteligt Liv. Bjergværksarbejderen har ingen Rettigheder, staaer aldeles udenfor Loven; for det borgerlige Samfund er han ikke Andet eller Mere end en Maskine. Anstrengende Arbejde, slet Kost og ussel Behandling gjør som oftest snart Ende paa disse Glendiges Liv. — Lavest staaer den femte Klasse, Arrestant-Compagnierne, som bruges i Tugthusene til de laveste og meest vanærende Arbejder, bestandigt gaae i Lænker, og have Hovedet halvt aftraget.

Ved vor Bedømmelse af det russiske System tage vi ikke Hensyn til den Brug, som Staten gjør af Siberien med Hensyn til politiske Forbrydere. Denne

Fremfærd har Europas offentlige Mening almindeligt fordømt, og Forbittrelsen derover er retfærdig, omendstjøndt det ikke kan negtes, at Siberien ikke er et isaa rædselsfuldt Opholdssted, som man sædvanligviis gjør det til. De politiske Forbrydere leve ikke der i Gulder, de tvinges ikke til Zobelfangst, de leve selskabeligt sammen i Stæder; men de ere hjemfaldne til Embedsmændenes Vilkaarlighed, som ere betagne af det russiske Nationalhad mod Polakkerne, som af Dientjenerie og Servilismus vise Haardhed imod enhver politisk Forbryder, ogsaa naar han er en Russer, og ikke kunne controleres af en Regjering, der lever tusinde Mile borte derfra. Naar man ikke seer hen til disse Ulykkelige, maa det russiske System ansees i det Hele for at være human, stemmende med Forholdene og Sædvanerne og svarende til sin Hensigt.

(Fortsattes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 6.

Løverdagen den 5te Februar 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Officin.

Deportation.

(Fortsat.)

Forbryderen kan ved god Opsørel rykke op fra den ene Klasse til den anden, indtil han som Kolonist naaer op til en Belyære, som er langt at foretrække for den Tilstand, hvorunder Ruslands Livegne i Almindelighed leve. Staten naaer ved sit System den store Fordeel, at rensé Riget fra den usædelige Mængde, som de russiske Stores sybaritiske Liv samler om dem, og omskabe disse lade, fordærvede Menneffer til nyttige Statsborgere. Alle Vidnesbyrd stemme overeens deri, at den Livegne bliver som Kolonist saa at siige forvandlet, antager saadanne gode Egen-

skaber, som Ingen tidligere kjendte hos ham, og aflægger for det Meste sine Feil. Ved denne Menneskeclases Virksomhed, som ellers vilde gaae tabt, vinder Staten for sine nordasiatiske Besiddelser de Kræfter, hvortil den trænger for at indvinde de derværende Rigdomme. Paa anden Maade vilde den ikke faae disse Kræfter, og det er derfor en falsk Humanitet at beklage, at man udsætter Forbrydere for den strenge Vinterkulde og den endnu utaaligere Sommerhede i Siberien. Intet Land i Verden, hvor Mennesket overhovedet kan leve, er bestemt til bestandigt at blive en Drk, og det er bedre, at de første og tungeste Arbeider udrettes af Forbrydere end af brødefrie Fattige. Paa den anden Side maa man ogsaa søge et større Fortrin ved det russiske System deri, at de Forviste staae under et bestandigt Tilsyn, og ved Frygten for at komme i en lavere Klasse bestandigt holdes i Tømme. For Siberien ere de Forviste ikke en Svøbe, som de blive for andre Lande, omendssjældt det heller ikke her fattes paa farlige Exempler. Det er ikke sjældent lykkets for en bortflygtet Forbryder, kaldet Landstryger eller Brodjaga, at befrie sig fra Bjergværkerne eller Arrestant-Compagnierne, at danne i Siberien en egen Klasse af meget farlige Mennesker, som undertiden i lang Tid drive deres Uvæsen, og endog, som man paaستاаer, indsmugle sig i enkelte Tilfælde i underordnede Embedsposter. At Forbrydere kunne endog aldeles slippe ud af Siberien, derpaa har man ogsaa havt Exempler. Absolut Sikkerhed

kan intet Deportationsystem give. Iøvrigt staaer den russiske Regjering ifølge en Meddelelse, som den russiske Hofraad v. Zehe afgav 1847 i Brüssel til den der forsamlede Congres af Venner for Fængselsreform, i Begreb med at ombytte sit Deportationsystem med et modificeret System af Gnesfængsel. Et Motiv til denne Forholdsregel angav ikke den russiske Embedsmand; Polakken Wolowski udfyldte denne Mangel ved den Motivering, at Siberien var for Tiden saa stærkt befolknet med politiske, navnlig polske Forviste, at man havde Betænkning ved endnu mere at forege denne Befolkning ved en fortsat Deportation. Rigtigheden af denne Paaastand maae vi lade være uafgjort.

2. Det engelske System. I det syttende og endnu i det attende Aarhundrede deporterede England visse Glasser af sine Forbrydere til Nordamerika, nemlig til Virginien, hvor disse Mennesker bleve som Arbeidere fordeelte iblandt de derværende Tobaksplantere. Da Kolonierne gik tabte, fattede man, forledet af Goofs meget gunstige Indberetninger, den Plan, at gjøre Ny-Holland til en Forbryder-Kolonie. Den 13de Mai 1787 forlod den første Transport, 11 Skibe med 788 domfældte Forbrydere, deriblandt 192 Fruentimmer med 13 dem tilhørende Børn, under Capitain Arthur Philip Portsmouths Havn. Man landede i Havnen Jackson. Den første Kolonie blev anlagt noget længere inde i Landet paa et Sted, som sildigere fik Navnet Paramatta. De første Aar bragte mange Lidelser, Kamp med de

Judsødte, Sygdomme, oftere gjentagen Hungersnød; mange af de Forviste løb bort og levede af at stjæle Koloniens Dvæg; de øvrige kunde ikke tilstrækkeligt beskæftiges, da man manglede frivillige Kolonister, blandt hvilke man kunde fordele dem som Arbeidere. Omend- skjendt den militære Magt exequerede sine Straffe uden den mindste Gftergivelse, lod de Skyldige hænge eller give indtil 500 Vidsteslag, forværredes dog bestandigt Nar for Nar den moralske Tilstand i denne til Forbedring bestemte Kolonie.

(Fortsættes.)

G. Jacobsen.

Extract

af

fjerde Quartals Regnskab 1852,

for

det forenede Understøttelses-Selskab.

Indtægt.

	Rbd.	ß.
Beholdning fra forrige Kvartal	2197	73
A. Ugentlige Indtægter for Ugebladets 64de Aargang Nr. 40 à 52 incl.	1115	52
B. Renter af 100,000 Rbd., i 4 pCt. Kongelige Obligationer for 6 Maaneder til 11te December 1852 . . . . . 2000 Rbd. " ß. og Renter af £ 5600 i 3 pCt. danf- engiske Obligationer for 6 Maaneder til 30te September 1852 . . . . . 758 — 60 —	2758	60
C. Restancer for Laans Afdelingen for 3die Kvartal 1852 . . . . . 185 Rbd. " ß. anviste Laans Afdrag for 4de Kvart. 1852 . . . . . 1521 — " —		
1706 Rbd. " ß.		
deraf er i 4de Kvart. 1852 indbetalt.	1497	—
saaledes Restancer for Laan den 31te De- cember 1852 . . . . . 209 Rbd. " ß.		
D. Contingents Restancer fra 3die Kvart. 1852 . . . . . 217 Rbd. 2 ß. anviste Contingenter og Gaver i 4de Kvart. 1852 . . . . . 2401 — 28 —		
2618 Rbd. 30 ß.		
deraf er i 4de Kvart. 1852 indbetalt.	2180	18
igjen . . . . . 438 Rbd. 12 ß.		
Affrevne Contingents Restancer hos Døde og excluderede Medlemmer, vide Udgift	63	24
saaledes Contingents Restancer den 31te December 1852 . . . . . 374 Rbd. 84 ß.		
E. Tvende Pensioner til afdøde Enker, som tages til Ind- tægt imod at samme føres til Udgift	15	
F. Et Gratiale til en afdød Enke ligeledes	10	
Rbd. . .	9837	35

Udgift.

	Rbd.	ß.
1. Uaffordrede Pensioner fra 1ste, 2det og 3die Kvartal 1852 . . . . . 33 Rbd. 72 ß. anviste Pensioner for 4de Kvart. 1852 . . . . . 1107 — 72 —		
1141 Rbd. 48 ß.		
deraf er i 4de Kvartal 1852 udbe- talt . . . . . 1126 Rbd. 48 ß. og afgaaer 2de Pensio- ner (see Indt.) . . . . . 15 — " —	1141	48
2. Uaffordrede Gratificationer fra 1ste Kvar- tal 1852 . . . . . 20 Rbd. " ß. deraf er udbetalt . . . . . 10 Rbd. og afgaaer en Gratification (see Indt.) . . . . . 10 —	20	—
3. Betalt Laanet i Banken	1400	
4. Dito Renter dito til dito af dette Laan	15	8
5. Dito Lønninger for 4de Kvartal 1852	500	
6. Dito en anvist Liv-Rente	50	
7. Dito en anvist Gratification for 4de Kvartal 1852	25	
8. Dito for Ugebladets Trykning med Papir	191	1
9. Dito generelle Indskrivninger	74	68
10. Affrevne Contingenter (see Indt.)	63	24
Saldo, Beholdning i Sparekassen . . . . . 4000 Rbd. " ß. i Contant . . . . . 2356 — 78 —	6356	78
Rbd. . .	9837	35

Kjøbenhavn, den 31te December 1852.

G. Primon,
Kassjerer.

Overensflemmende med den af Administrationen førte Control.

J. Garbrecht.
E. Clausen.
D. Borgen.

Carl E. Grevh.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 7.

Løverdagen den 12te Februar 1853.

Førlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiste Officin.

Deportation.

(Fortsat.)

De løsladte Forbrydere havde Ret til at faae sig udvilst 30 Dages Bloieland og, ifald de vare gifte, 50 og for ethvert Barn 10; men, da i 1791 Straffetiden udløb for et betydeligt Antal af de Forviste, vilde de alle strax vende tilbage til England, og vægrede sig ved at overtage de dem saa forhadte Agerdyrkningsarbejder. Disse løsladte Forviste kunde vel tvinges til paaatrængende Arbejde; men, forsøgte man paa i længere Tid at holde dem derved, saa undløb de til Skovene eller Kysterne af Havfeshury, hvor en talrig Kolonie

dannede sig. Criminalretten, dannet af 6 Officerer og Overdommeren, forsamledes to Gange om Maanedens, og domte til Bidskeslag, Arbeide i Lænker, Deportation til Den Norfolk, hvor der herskede en strengere Disciplin, til at udstilles ved Galgen og fastnagles ved Drene. Trods disse affrækkende Straffe var det ikke muligt at vække nogen Arbeidsomhed hos Arbeiderne, og navnlig gav Fruentimmernes Dpforsel Anledning til mange Klager. De vare blevne saa overmodige og lade, at det var blevet til Skik, ikke at forlange noget Arbeide af dem, som havde Børn, og de fleste befandt sig i dette Tilfælde. Denne Forret havde sin Oprindelse af det uhyre Misforhold imellem begge Kjøen og Fruentimmernes skandaløse Begunstigelse af Officererne og andre Embedsmænd. Hos disse Officerer og Embedsmænd var især at søge Grunden til, at saadanne Misbrug opstode, hvis Efterveer endnu den Dag idag føles. Tjenesten derovre ansaaes kun lidt ærefuld, og man havde derfor maattet antage en Mængde Folk af tvivlsom Moralitet. Disse Folk, som i Embeds-Medsør havde Tilsynet med Magazinerne, indrettede sig snart en Handel med spirituøse Drikkevarer, hvilken Handel tilsidst udartede til et Monopol paa det samtlige Varesalg. Underofficerer havde ogsaa Andeel i denne Handel; Detailudsalget besørge de med Officererne i Concupinat levende Fruentimmer, og dette slette Exempel ligesom Brændeviinsalget fremkaldte de frygteligste Følger. De tre Statholdere, Hunter, King og Bligh kæmpede uden noget Resultat.

tat imod den almindelige Usædelighed. Hunter kunde ikke med tilstrækkelig Kraft arbejde derimod, fordi han ikke vilde bryde med Officereene, de egentligt Skyldige. King tog forkeerte Forholdsregler, og gjorde derved det Onde værre; under hans Bestyrelse naaede Rumperioden, som man i Australien kalder Forbryder-Kolonien's første Tidrum, sit Høidepunkt, saa at Rum var i Kolonien bleven den Være, i Forhold til hvilken man bedømte enhver anden Tings Værdie. Der synes at være indtraadt et fuldkomment Qvindesælleskab; Skarer af Røvere gjennemstrefede Landet, og angrebe ved hvils Dag Planternes Boliger; flere hundrede Forbrydere reiste en Opstand. Den energiske Blich angreb det Onde fra Roden af; men hans egne Tropper reiste sig imod ham, deres Anfører arresterede ham (25 Jan. 1808) og lod ham føre til England, hvor han først seent erholdt en retfærdig Bedømmelse.

Bligh's Skjebne danner et Vendepunkt i Forbryder-Kolonien's Historie. Den efter ham følgende Statholder, Oberst Lachlan Macquarie bragte et nyt Regiment, det 73de, over med sig, og de gamle Tropper bleve afløste. Macquarie fandt i Aaret 1810 i Kolonien omtrent 11,000 Mennesker, af hvilke der var over 5,000 Forbrydere eller frigivne Tugthuuslemmer, 2,220 Fruentimere, 2,721 Børn og ikke flere end i det Høieste 500 frivillige Kolonister. Misforholdet imellem begge Kjønne havde bidraget til, at den største Usædelighed vedblev; i den sidste Tid var der slet ikke

mere blevet sluttet noget Ægteſkab. At 500 ulastelige Koloniſter, levende ſammen med flere end 10,000 Forbryder og deres Efterkommere, ikke kunde danne et Samfund, hvoraf man kunde vente ſig gode Frugter, havde man erkjendt i England, og ſøgte nu at gjøre Colonizationen til Hovedviemed. Lachlan Macquaries næſten tolvaarige Statholderskab er Dvergangsperioden fra en Straffe-Anſtalt til en virkelig Kolonie. I ſin første Begyndelse var den ſidſte allerede tilſtede, men havde ført til Dannelse af to ſjendtlige Partier. Paa den ene Side ſtode de frivillige Koloniſter, i Beſiddelse af ſtore Landeiendomme og miſbrugende i Almindelighed deres Rigdomme til Agerforretninger, i Ny-Sydwales kaldte Excluſioniſter, fordi de ſtrengt aſpærrede ſig fra de ufrie Arbeidere. Paa den anden Side beſandt ſig Emancipationiſterne, løsladte Straffefanger eller Efterkommere af ſaadanne, deriblandt vel ogſaa bedre Elementer, ſom imidlertid ikke formaaede ret at udfolde ſig uden Beſkyttelse imod Excluſioniſternes Alt overvældende Rigdom. Paa denne Beſkyttelse lod Macquarie det mangle; i ſin Svaghed lod han Excluſioniſterne, imod hvem han iøvrigt var ſjendtligt ſtemt, beſtaaе med deres Indflydelse, og heller ikke arbejdede han imod den Uſtik, at mange løsladte Forbrydere mod en Spotpriis ſfilte ſig ved de dem anviste Jordſtykker, ved Drukkenſkab tilſatte den derved vundne Indtægt, og ſaaledes ſalbt Regjeringen til Byrde. Hans Forkjærlighed for ſtore Bygninger bragte en Maſſe af Forbrydere i beſtändig

Berørelse med hinanden; emanciperede og endnu til Straffearbejde anviste Forbrydere turde altfor frit have Umgang med hinanden; begge Dele indvirkede særdeles ugunstigt paa Sædeligheden. Men Macquarie har ogsaa stiftet megen Nytte ved at opdage Landstrækninger, som kunde opdyrkes, ved flogt at fordele Landeiendommene og ved sin Virksomhed for at bringe de løsladte Forbrydere til at arbejde. I hans Forvaltningstid steg Kolonisternes Antal til 24,000; den frivillige Indvandring vedblev dog at være ringe. De to følgende Statholdere Brisbane og Darling betegne ved deres Forvaltning den Tid, i hvilken Forandringen til en virkelig Arbejder-Kolonie foregik. I de fire Aar, da Brisbane var Statholder, steg Indvaaner-Antallet til 36,000, og den politiske Kamp gik saavidt, at Emancipationisterne begyndte at gjøre Fordring paa politiske Rettigheder og en raadslaaende Forsamling, som var Tilfældet i de andre engelske Kolonier, hvorimod Exclusionisterne og Fleertallet af de velhavende nye Indvandrede erklærede sig paa det Alvorligste, fordi de naturligviis ikke kunde vente sig noget Godt af en raadslaaende Forsamling, af hvis Medlemmer Fleertallet var blevet valgt af forhenværende Forbrydere og Personer af en tvivlsom Charakter. Ifølge de Begunstigelser, som Regjeringen siden 1821 havde tilstaaet Indvandrere af velhavende Folk, tiltog Begjerligheden efter Arbeidere saa rask, at i Aaret 1827 ønskedes der til Arbejde mere end 2000 Deporterede flere, end Regjeringen kunde skaffe.

Forholdet imellem de frie og ufrie Arbeidere i den nærmest paafølgende Tid giver efterstaaende Tabel Oplysning om.

Aar.	Mænd.		Qvinder.		Sum.
	Frie.	Forbrydere.	Frie.	Forbrydere.	
1828.	13,456.	14,155.	7,474.	1,513.	36,598.
1833.	22,798.	21,845.	13,453.	2,698.	60,794.
1836.	30,285.	25,254.	18,980.	2,577.	77,096.

Af de ufrie Arbeideres Stilling giver en Fremstilling i „Quarterly Review“ fra October 1838 adskillige Oplysninger; det hedder deri som følger. „De som Arbeidere fordeelte Forbrydere faae et ved Lov bestemt Qvantum af Fødemidler og Klædningsstykker; dog modtage de af deres Herrer som oftest desuden Melk, Thee, Sukker og Tobak. Men mange af disse Herrer ere just selv løsladte Forbrydere, hos hvem de til Arbeide ansatte Forbrydere ikke kunne forbedres; ja der er Tilfældet, at de af deres Herrer ere blevne benyttede til Medhjelpere i at stjæle Qvæg og i andre Forbrydelser. Markarbeiderne blive almindeligviis skildrede som ulydige, uforstammede, tyvagtige og drikkældige, navnlig Faar- og Qvægghyrder, over hvilke man selv, formedelst deres Beskæftigelse, kun kan have et ringe Tilsyn. Tjenestefolkene i Husene ere mere under deres Herers Dine, men ogsaa her er Udsvævelsen stor. Fruentimmerne navnlig opføre sig med saa Undtagelser saa slet, at ordentlige Kolonister slet ikke ville optage nogen af dem blandt sig. Da deres Antal i Sammen-

ligning med Forbryderne af Mandfjønnet er ringe, ere de bestandigt udsatte for Fristelser, og de udvise i deres Opførsel ikke blot Ladhed, Drifsfældighed og Udydsfthed, men kun altfor ofte tillige en utæmmelig Bildhed. Det eneste Middel til at blive fri for dem er at sende dem til Arbeidshuset i Paramatta, som man neppe mere kan falde en Straffeanstalt. Paa flinke Haandværkere, som Smede, Snedkere, Garvere og Saadanne, sættes der meget høi Priis, og de blive ogsaa af deres Huusbønder behandlede med en tilsvarende Skaansel. Deres Stilling ligner saa lidet Forbryderens, at deres Huusbønder mangen Gang dele med dem de ved deres Arbeide fortjente Penge. De som Arbeidere omdeelte Forbrydere ere underkastede en egen Codex, der straffer mange Forseelser, som hos Frie ikke straffes, nemlig Ulydighed, Skjodesløshed ved Arbeidet, Uforsømmethed og i Almindelighed uordentligt Levnet. Mange Gange blive vistnok disse Folk behandlede meget haardt; men det er Undtagelser, og overhovedet er man altfor eftergivende imod dem; saa meget fremtræder under den stigende Begjerlighed efter Arbeidere Huusbøndernes Interesse for at sikke sig disse Folks Tjeneste. Vi supplere denne Meddelelse ved at give en kort Udsigt over det System, som man fulgte med Hensyn til de uforbederlige Arbeidere. Disse maatte i isolerede Afdelinger med eller uden Lænker arbeide paa Beiene. De lænkede Afdelinger stode under en civil Opsynsmand og en militair Vagt, som forhindrede Flugt og Uor-

dener; men de ulænkede Afdelinger arbejdede flet, og stode ofte under Opsynsmænd, som selv vare Forbrydere. Ofte stode de i Forbindelse med de hos Nabokolonisterne som Tjenere ansatte Forbrydere, og gave sig af med at røve og stjæle. De til saadanne Afdelinger hørende Haandværkere erhvervede sig let Penge ved Arbejde hos Nabokolonisterne, og Opsynsmændene saae igjennem Fingrene med deres Graværelse, idet de stak en Deel af deres Fortjeneste i Lommen. Af denne Klasse fik den Straffeanstalt, som Regjeringen havde oprettet paa Den Norfolk, liggende omtrent 200 Mil fra Ny-Holland, for usforbederlige Forbrydere, bestandigt nye Rekrutter. I Aaret 1835 beløb Antallet af de derværende Straffefanger sig til 1200; i de næste derpaa følgende Aar har en betydelig Forøgelse fundet Sted.

(Fortsættes.)

C. Jacobsen.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 8.

Lørdagen den 19de Februar 1853.

Forslagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schuldiste Officin.

Deportation.

(Fortsat.)

Behandlingen her var naturligviis den strengeste, saa streng, at Straffefangerne have gjort Forsøg paa, i usle Baade, med lidt Vand og saa Levnetsmidler at undkomme over det umaadelige Ocean; ja det var blevet noget ganske Sædvanligt, at Grupper af Fanger afgjorde imellem sig indbyrdes ved Lodtrækning, hvem af dem der skulde begaae et Mord. Var Mordet nu skeet, saa førte man de Sammensvorne, Morderen saavel som Anklageren og de Andre som Vidner, til Sidney, og denne korte Afbrydelse i Fangenskab

paa Norfolk var Grunden til, at der udøvedes utallige Mord. Regjeringen gjorde endeligt den Foranstaltning, at der paa Den selv blev holdt Dom, hvorved man hindrede de mange Mord.

Kolonisternes hyppige og retfærdige Klager over en Befolkning af Forbrydere, som var en alvorligere Hindring for Australiens Fremgang end den periodiske Tørke, gjorde i England det Spørgsmaal til et staaende, om Deportationssystemet var væsentligt at forandre eller maaskee ganske at opgive. Den offentlige Mening fordømte Deportationen altid paa en mere afgjørende Maade, og det var kun en ikke overdreven Fordring af den almindelige Anskuelse, naar „Times“ engang sagde: „Vi forsøge at grunde nye Stater, ligesom man lægger Fundamenter til Bygninger ved et Underlag af Gruus og raae Stene. Romulus og hans Fribytter-Asyl var Urtypus for vore Straffekolonier. Man meente, at brittiske Kjeltringer, ihvorvel et temmelig raat Materiale, lade sig bringe til Dyd, naar de først blive fjernede fra deres Hjem saa langt, som den hele Jorddiameter er. Omplantning forædler mange Værter, hvorfor da ikke ogsaa londonske Lommehve? Experimentet er gennemprøvet tilgavn, og Resultaterne ligge for Verdens kritiske Dine. Vi have frembragt nogle af de affyeligste Afarter af Civilisationen eller meget mere den sociale Fordærvelse, som man nogenstinde har seet. Jordens Affum repræsenterer i den sydlige Halvkugle det brittiske Navns Glands. Vi have ved at borttødsle

Millioner skabt Kolonier, for hvilke Alle, som ere istand til at blive hjemme, gysse tilbage. Selv Navnet Kolonie er i Moderlandet blevet forhadet; Udvandringen er endnu blot en grusom Nødvendighed; Australien vækker en mere frastødende Forestilling end den ringeste Forstad ved Hovedstaden. Hvorfor? Fordi Hovedclassen af vore Udvandrere er Forbrydere, vore Kolonier Fængsler, deres Statholdere Arrestforvarere, deres Embedsmænd Fængselsvogtere og vore Koloniebiskopper Fængselspræster. Det nuværende Deportationsvæsen er almindeligt fordømt af den offentlige Mening. Den derved paa os dyngede National-Skjandsel, den vore frie Kolonister tilsvøiede Skade, den overordentlige Kosterbarhed og Systemets altid tiltagende Forlegenheder — Alt raaber: Stands!!“ 1841 gav Regjeringen efter for den offentlige Mening; Lord Stanley lod indtræde en Forandring i Deportationsvæsenet. Hans Plan bestod deri, at paa en Periode af Deportation fulgte en af Tvangsarbejde med Haab om Frihed eller en betinget Benaadning. Men Arbeidsmarkedet i Vandiemensland blev derved ganske oversyldt, og de løsladte Forbryderes frie Samværen førte til den græseligste moralske Vest. Som Følge deraf fandt Gladstone som Koloniernes Statssecretair det nødvendigt, at suspendere Deportationen til hine Kolonier i 2 Aar. Sildigere erholdt ogsaa Regjeringen en stor Mængde affrakkende Kjendsgjerninger, som overbeviste den om Nødvendigheden af, ganske at opgive Depor-

tationsstationen paa Den Norfolk og ikke videre at lade Deportation til Vandiemensland anvendes. Paa Grund af disse Erfaringer ere i Aaret 1847 to Love emanerede (Prisons bill og Custody of offenders bill) som aldeles have forandret Englands hele Deportations-system. Straffekjendelsen over Forbrydere af anden Grad blev nu deelt paa den Maade, at den første Periode i Straffetiden blev en reformatorisk. I Overensstemmelse dermed bliver det i Gellesfængselet af Pentonville indholdte Princip anvendt paa alle Forbrydere, hvis Alder og Constitution tillader det. Efter Udløbet af en begrændset Periode af eensom Indspærring blev Fleertallet af Forbryderne brugt i England selv eller paa Bermuda og i Gibraltar til offentlig Arbeide. Da først bleve de bortsendte til Australien, hvor de ere frie, berettigede til selv at nyde Frugten af deres Arbeider og ikke længer underkastede den demoraliserende Behandling, som de Deporterede hidtil have været udsatte for i Straffekolonierne, med andre Ord: den strengeste Deel af Dommen bliver udstaaet i England selv eller paa Bermuda og i Gibraltar, og, naar da Forbryderne ere bortførte til de australiske Kolonier, søger man at fordele dem om i Landet, istedetfor at man hidtil gjorde sig Umage for at holde dem tæt sammen og saaledes udsatte dem for den moralske Smitte. Den eenlige Arrest maa ikke forlænges over 16 Maaneder; Fruentimmerne blive som tidligere bragte til Vandiemensland. Samtidigt har den offentlige Mening heller ikke ved

denne aabenbare Forbedring i Systemet ladet sig for-
sone med dette selv. Et Skib med forbedrede Forbrydere,
som vare bestemte for Capkolonien, saae sig, ifølge
den derværende Befolnings eenstemmige Modstand,
tvunget til at skaffe sit farlige Mandskab andetsteds hen.

3. Det franske System. Criminalloven af
12te Februar 1810 anfører Deportationen iblandt de
vanærende corporlige Straffe som den tredie i Rangen, da
Død og livsvarigt Evangsarbeide ere de to første.
Den Deporterede er borgerlig død, saa at hans Ar-
vinger uden Videre træde ind i alle hans Rettigheder
og Pligter. Deportationsstedet maa altid ligge uden-
for Rigets europæiske Grændser. Dpføre de Domsældte
sig vel der, saa kan Regjeringen giengive dem Besiddelsen af
deres borgerlige Rettigheder. Undviger den Depor-
terede, saa dømmes han, naar man igjen faaer fat paa
ham, til livsvarigt Evangsarbeide. Af denne Lov blev der,
da Revolutionen havde bragt denne hele Straffemaade
stærkt i Miscredit, saa godt som slet ingen Brug
gjort; dømte endog saa Dommeren til Deportation, saa
blev denne Dom dog kun i de sjeldneste Tilfælde fuld-
byrdet. Af de statistiske Tabeller (Compte rendu de
l'administration de la Justice en France), som Justits-
ministeriet udgiver, laane vi den Bemærkning, at i
Narene fra 1825 til 1836 kun en eneste Franskmand
blev deporteret, medens i samme Tidsrum 1012 bleve
henrettede, 2710 dømte til livsvarigt Evangsarbeide,
i det Hele 51,804 Straffedomme bleve affagte. De

sværere Forbrydere holder man fangne paa 3 Galeier (Brest, Toulon og Rochefort) og i 19 Centralfængsler. Alle disse Anstalter kan man betragte som Lastens Drivhuse; de der uddannede Forbrydere gjorde efter deres Løsladelse Alt usikkert, navnlig i Paris, hvor der stedse var et stort Antal af dem. Hvor stort Antallet af de efter Tilbagefald til Forbrydelser atter grebne og desaaarsag paany straffede Forbrydere var, derom give os de ovennævnte Embedslistes nøie Kundskab. Antallet af disse beløb sig i de syv Aar fra 1830 til 1837 i aarligt Gjennemsnit til følgende Størrelser:

Galeier.

i Brest	af 100 Løsladte	14	igjen grebne.
" Rochefort	" " "	12 $\frac{1}{4}$	" "
" Toulon	" " "	20	" "

Centralfængsler.

i Beaulieu	af 100 Løsladte	20	igjen grebne.
" Cadillac	" " "	12 $\frac{3}{7}$	" "
" Clairvaux	" " "	20 $\frac{5}{7}$	" "
" Clermont	" " "	19 $\frac{1}{7}$	" "
" Embrun	" " "	21 $\frac{6}{7}$	" "
" Ensfesheim	" " "	22 $\frac{3}{7}$	" "
" Gysfes	" " "	19 $\frac{1}{7}$	" "
" Fontevault	" " "	19	" "
" Gaillon	" " "	19 $\frac{1}{7}$	" "
" Hagenau	" " "	20 $\frac{5}{7}$	" "
" Limoges	" " "	17 $\frac{1}{7}$	" "

i Loos	af 100 Løsladte	20 $\frac{3}{7}$	igjen grebne.
„ Melun	„ „ „	30 $\frac{5}{7}$	„ „
„ Montpellier	„ „ „	9 $\frac{5}{7}$	„ „
„ Mont Michel	„ „ „	26 $\frac{6}{7}$	„ „
„ Nimes	„ „ „	16 $\frac{4}{7}$	„ „
„ Poissy *)	„ „ „	40 $\frac{3}{7}$	„ „
„ Rennes	„ „ „	28 $\frac{3}{7}$	„ „
„ Rion	„ „ „	20 $\frac{3}{7}$	„ „

Omendstjøndt de skadelige Følger af det franste Fængselsvæsen føles stærkt, og Kammeret endogsaa lod emanere et Lovudkast angaaende en Fængselsreform, har dog Deportationsystemet ikke havt nogen Forsvarer. Marschall Bugeaud havde ogsaa den Plan, at anlægge Boenitentskolonier for Agerdyrkning i Algerien, men lod dog samme igjen falde. Efter Februarrevolutionen antog den forfatninggivende Forsamling endnu under Junislaget Storm Deportationsprincippet for politiske Forbrydere, og stadfæstede i October 1848 et af Krigsministeren fremlagt Lovudkast. De væsentlige Bestemmelser i denne nye Lov vare følgende: „Alle Domfældte bringes til Algerien og ansættes paa de Staten tilhørende Landeiendomme, men affondrede fra de andre Agerdyrkningskolonier. I ti Aar blive de holdte til fælles Arbeide, stillede under militær Disciplin og Jurisdiction og berøvede deres politiske Rettigheder. Dog kunne de, som opføre sig vel, allerede

*) Centralfængslet i Poissy blev befolket fra Paris.

efter 3 Aars Forløb komme i en provisorisk Bestidelse af en særegen Eiendom, hvori de ere befriede for at deeltage i det fælles Arbeide. Denne Bestidelse bliver efter en længere Prøve paa 3 Aar definitiv, og deres Stilling under militær Disciplin hører op, naar de erklære, at de definitivt ville nedsætte sig i Africa. Først efter 10 Aars Forløb bliver Concessionen fri Eiendom. Det staaer deres Koner og Børn frit at følge med dem, Staten besørger Reiseomkostningerne, lader dem tage Deel i Arbeiderne, og i Tilfælde af, at en af de Domsfældede dør, træde hans Efterladte ind i de samme Rettigheder, som han i det Zieblif besad, eller hvortil han havde Adkomst.

(Sluttes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 9.

Løverdagen den 26de Februar 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulkiste Officin.

Bekjendtgjørelse.

Onsdagen den 16de Marts d. A., Eftermiddag Kl. 6, afholdes Repræsentantforsamling i Selskabet i Høieste-rets Forsal paa Prindsens Palais bag Slottet, hvortil de Herrer Repræsentanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 21de Februar 1853.

E. Clausen.

D. Borgen.

J. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Bekjendtgjørelse.

I Slutningen af Marts Maaned d. A. vil en Repræsentantforsamling blive afholdt, for at foretage Valg paa nye Repræsentanter ifølge Lovenes § 31; Tiden vil nærmere blive bekjendtgjort.

I Henhold til Lovenes § 34 undlader man ikke at anmode Selskabets Medlemmer om, at indkomme med Forslag i saa Henseende, hvilke bedes afleverede i Bogholder=Contoirtet, Nørrevold Nr. 166 første Sal, inden 14 Dage fra Dato.

Administrationen for det forenede Understøttelses=Selskab,
den 21de Februar 1853.

E. Clausen.

D. Borgen.

J. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Deportation.

(Sluttet.)

Til Udførelsen af denne Lov bevilgede Nationalforsamlingen 3 Millioner Francs; men Udførelsen gik i Langdrag; Junifangerne, imod hvilke disse Forholdsregler vare tagne, forbleve i Belle Isle, og først i 1850 erindredede man sig dem. Et nyt Decret bestemte Deportation til Algerien, hvor Fangerne skulle blive i en Fæstning saalænge, indtil Algerdyrkingskolonien Lambessa kunde være sat istand til dem. Det nye Decret bestemte endnu flere Indskrænkninger, saaledes navnlig den, at der ikke skulde tilstaaes de Deporterede nogen Eiendom i, men blot Brugretten

over de dem anviste Landbesiddelser. Endnu i senere Aar udstedte Kammeret en ny Deportationslov, hvoraf Bestemmelsen om Forbryderens Bosættelse aldeles forsvandt. Den nye Bestemmelse lød saaledes: „I alle Tilfælde, hvori ved Artikel 5 i Forfatningsloven Dødsstraf er affkaffet, erstattes denne Straf ved Deportation til et ved Loven bestemt befæstet Gebeet (enceinte fortifiée) udenfor Republikens Fastlands-Territorium, hvor de Domsældede holdes under en Disciplinarordning. Dette Gebeet vil indeholde et Stykke Land, der har saa stor Udstrækning, at de Deporterede der kunne nyde enhver Frihed, som lader sig forene med Nødvendigheden af deres personlige Bevogtning“. Den Formildelse i Straffen, som det var for Fangerne, at de kunne medtage deres Familier, tilstod man dem, og bestemte fremdeles, at de ikke skulde holdes til Tvangsarbejde, men kun efter eget Forlangende forsynes med Arbejde. Forskjellige Localiteter bleve bragte i Forslag: en Egn i Algerien imellem Tell og Orkenen, Dalen Gallerie, Den Reumon, de 1500 Fod over Havet liggende Hvi-der af Cayenne o. fl. Man bestemte sig for Dalen Baithau paa Den Tabuata, en af Marquesas Zerne, hvor de svære Forbrydere skulde modtages, og for Den Rukahiva til Optagelse af de formedelst politiske Forseelser Domsældede.

Viste end Nationalforsamlingen en saa stor Streng-
 hed med Hensyn til Deportation af de politiske Forbrydere,
 saa støttede dog alle disse Forholdsregler sig paa en

lovlig Grund. Ludvig Napoleons nyeste Decreter have ganske forladt denne Grund, Ordonnanser træde istedet for Love, ganske nye Retter erstatte de Edsvornes Domme. Frankrig har siden sin Præsidents Statscoup gjort en større Brug af Deportationsystemet end i nogen tidligere Epoche af sin Historie. Der er i det fra 2den December 1851 indtil Mai 1852 forløbne Tidrum blevet deporteret 6,000 Mennesker, saavel for straffede Forbrydere som politiske Forbrydere. At Statshensyn alene have været afgjørende i saa Henseende, siger Decretet af 8de December 1851 selv i dets Motiver, „at Frankrig trænger til Orden, Arbeide og Sikkerhed, at Samfundet allerede i et altfor stort Antal af Aar foruroliges og er dybt rystet ved Anarchiets Agitationer ligesom ogsaa ved de hemmelige Selskaber og Forbryderes oprørste Forsøg, der altid ere beredte til at blive Redskaber for Uordener, at ved deres bestandige Skik at sætte sig op imod Lovene denne Klasse Mennesker ikke alene giver Rolighed, Arbeide og offentlig Orden til Priis, men ogsaa foranlediger uretfærdige Angreb og beklagelige Bagtalelser imod den sunde Arbeiderbefolkning i Lyon og Paris, endeligt at den nærværende Lovgivning ikke er tilstrækkelig, og det derfor er fornødent at anbringe Forandringer i den, saa at Menneskelighedens Pligter forsones med Lovens Anordninger: 1) ethvert under det høie Polities Dvertilsyn staaende Individ, som er kjendt skyldig i den Forseelse at have villet flygte, vil i Fremtiden, i Kraft af en almindelig Sikkerheds-

forholdsregel, blive deporteret til en Straffekolonie i Cayenne eller Algerien; Deportationens Varighed vil i det Korteſte vare i 5 Aar, i det Længſte 10 Aar; 2) den ſamme Forholdsregel anvendes imod Individder, ſom ere dømte ſkyldige for Deeltagelse i et hemmeligt Selskab; 3) Virkningen af at ſættes under det høie Politie's Ophyn vil for Fremtiden beſtaaede deri, at derved gives Regjeringen Ret til at beſtemme det Sted, hvor den Domsældede ſkal boe efter overſtaaet Straffetid; 4) Opholdet i Paris og i dens Omkreds er alle Individder forbudt, ſom ere ſtillede under det høie Politie's Tilſyn; 5) de i foranſtaaende Artikel betegnede Individder ere forbundne til at forlade Paris og dens Omkreds inden 10 Dage efter Offentliggjørelſen af nærværende Decret, hvis de ikke af Beſtyrelſen have modtaget et Opholdsbeviis; de, ſom forlange et Paſſ til Reiſen og Underſtøttelse dertil, ville erholde begge Dele, og deres Reiſeroute vil reguleres lige indtil deres Fødselsſted eller det Sted, ſom de have betegnet; 6) i Tilfælde af Overtrædelse af Forſkrifterne i Artikel 4 og 5 af det nærværende Decret kunne de derimod Handlende af almindelige Sikkerhedsgrunde bringes til en Straffekolonie i Cayenne eller Algerien; 7) de i Kraft af nærværende Decret deporterede Individder underkaſtes Tvangsarbeide i Straffekolonien, berøves deres borgerlige og politiffe Rettigheder, ſtilles under militær Jurisdiction, og de militære Love finde Anvendelse paa dem. I Tilfælde af Undvigelse fra Straffeanſtalten

funne de dog ikke dømmes til længere Arrest, end deres Deportationstid endnu udgjør. Under hele deres Fangenskab fortære de under Subordination imod deres militære eller civile Chef og Opsynsmand; 8) Bestemmelserne for den executive Magt ville nærmere afgjøre Straffekoloniernes Organisation.

Blive denne Lovs Bestemmelser opretholdte med Kraft, saa mister dermed Frankrig den farligste Klasse af sin Befolkning, nemlig de uforbederlige Forbrydere og de Individder, som, efterat de have forstaaet at flygte bort fra deres Forviisningssted, søge ved at udøve Forbrydelser deres Livsophold i Paris og andre store Stæder. Men Frankrig mister efter en nyere Lov ogsaa Befolkningen paa sine Bagnos, og denne Bestemmelse er visseelig den meest velgjørende. Efter en Statistif i Gazette des tribunaux beløb denne Befolkning i Februar 1852 sig til 7,690 Mennesker, deraf i Toulon 3,873, i Brest 2,831, i Rochefort 986. Man har allerede gjort Begyndelsen med at tømme disse Straffeanstalter.

Det nuværende franske Deportationsystem har to Grader og to Straffesteder, Cayenne og Lambessa i Algerien. Til Cayenne bestemmes de sværeste Forbrydere, navnlig de fra Bagnoerne; de skulle der anbringes paa forskjellige Steder, paa Salutværne, paa Bredden af Ponton, i Barakeia og beskæftiges paa en passende Maade. De til Cayenne deporterede Forbrydere inddeles i tre Slags, og Brugen af Lænker

anvendes kun ved særdeles farlige Individder. De, som ved en bedre Opsørsel have fortjent en mildere Behandling, beskæftiges med Agerdyrkning og Dvægdrift, eller kunne i Forhold til den erhvervede Tillid faae paa Begjering Tilladelse til at gaae i Tjeneste hos de frie Kolonister eller vel ogsaa til selv at tage Grundstykker i Dyrkning. Til de til Koloniers Anlæg nødvendige Omkostninger er anvist 4,245,000 Francs; 600 Mand Infanterie og Gensdarmere ere ansatte til Ordens Overholdelse. Forholdene i Lambessa ere bestemte efter en mildere Disciplinar=Ordnung. De Domfældte ere deelte i tre Classer: 1) Nogle have til Opholdssted Forterne og Leiren; 2) Nogle finde deres Udkomme i Landsbyerne; 3) Nogle blive bestemte til private Beskæftigelser og til at boe paa bestemte Steder. Ved at anvise til Bopæl i Landsbyerne tages der Hensyn til et godt Forhold, Flid og Dygtighed til Bondearbejde eller til en for Agerbruget nyttig Haandtering. Desuden blive de Deporterede inddeelte i Afdelinger paa 20 Mand; enhver modtager det nødvendige Huusgeraad og en Seng, som bestaaer af to Opsatser med Bræder, en Sengeskæp, Halm og et Tæppe. Arbejdet i Landsbyerne bortaccorderes i Fællesskab efter en forud bestemt Priis; det bestaaer i Opdyrkning, Udtørringer, Plantninger, Jordopkastninger og Saadant. Opsører En sig ikke vel, eller forliges ikke med sin Afdeling, og der i Landsbyen ikke gives nogen Leilighed til at beskæftige ham enkeltviis, saa bliver han flyttet

hen til et af Forterne eller til en af Leirene. Søn- og Helligdagene anvendes til Roe og religiøse Dvælseser. Enhver Deporteret erholder ved sin Ankomst en Skudsmaalsbog, hvori Disciplinarordningen og Personalbestyrelsen som og Ihænderhaverens Fortjeneste og Gjæld optegnes. Dnsfer nogen Deporteret at faae Penge sendte til sine Slægtninge, besørger dette af Director-Officiererne. Er hans Dpførsel og Flid tilfredsstillende, og erklærer han at ville tage fast Bopæl i Algerien, saa tillades det ham, at hans Familie maa komme over til ham, og ligeledes tillades ham det da, at tage Bestemmelse med Hensyn til sit Tilgodehavende for at indkjøbe Agerdyrkningsredskaber, Dvæg, o. s. v. Han faaer da en provisorisk Anviisning paa Grundstykker, der definitivt blive hans, saasuart han har sat dem i en saadan Stand, at de kunde give ham Indtægt, og hans Dpførsel vedbliver at være dadelfri. Det fælles Arbeide, Afdelings-Disciplinen og Uddelingen af Levnetsmidlerne hører da op.

C. Jacobsen.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 10.

Løverdagen den 5te Marts 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Officin.

Bekjendtgjørelse.

Onsdagen den 16de Marts d. A., Eftermiddag Kl. 6, afholdes Repræsentantsforsamling i Selskabet i Høiesterets Forsal paa Brindsens Palais bag Slottet, hvortil de Herrer Repræsentanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 21de Februar 1853.

E. Clausen.

D. Borgen.

J. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Indflydelse paa Klimatet.

(Oversat.)

Den stærke Trang hos Mennesket til bestandigt at udstrække sin Videns og sine Kundskaber i videre og videre Omfang, denne Tidens glædeligste Livsytring, har allerede forlængst draget de atmosfæriske og klimatiske Fremtoninger ind i Kredsen for sine Forskninger. Uendelskjøndt et bestemt Resultat langt fra ikke endnu er blevet opnaaet, saa har man dog ikke ladet det mangle paa Hypoteser, og selv de tidligere Tidens æventyrlige Forsøg paa at ville benytte Videnskaben til Veirspaadomme dukke op igjen. Er nu som sagt endnu ikke noget Afsluttet opnaaet, saa at det kan opstilles som en fast Regel, saa har dog Omfanget af Jagttagelserne og Forskningerne udvidet sig tilstrækkeligt nok, til at man, ikke uden Frugt, kan lade en Oversigt over dette udstrakte Gebeet træde frem for Lyset. Man vil nu heller ikke her gjøre Forsøg paa at gaae videre i de følgende Linier, der i det Væsentlige ville indskrænke sig til at meddele Arago's Anskuelser, meddeelte i „Annuaire pour l'an 1846“ og oversatte i „Edinburgh new philosophical Journal“, andet Fjerdingaarshefte for 1846, og de af Dr. Fraas i Grækenland gjorde Jagttagelser (Klima und Pflanzenwelt in der Zeit). Den fordem vidt udbredte Mening, at Kometerne, Maanen og Stjernerne overhoved havde en betydelig

Indvirkning paa vort Klima, er for nærværende Tid aldeles forkastet af alle Videnskabsmænd. Ved de omhyggeligste Jagttagelser, som Naturforskere og Astro-
 nomer have foretaget, har det viist sig, at de mindre Stjerner's Indslydelse i saa Henseende er aldeles ikke at mærke. Derimod har man fundet, at den Ind-
 virkning, Menneffene kunne have derpaa, er meget be-
 tydende, hvorom ogsaa Talen længere nede skal blive udførligere. Hvad den telluriske Indslydelse angaaer, indtager den, som Havet fremvirker, en betydelig Rang. Den Atmosfære, som paa en bestemt Dag hviler over Havet, bliver under ringere Breder i en kort Tid Fast-
 landets Atmosfære, især i Følge med de fremherskende Vestenvinde. Hvad der derfor forandrer Havets Nor-
 maltemperatur, det forstyrrer ogsaa Atmosfærens Tem-
 peratur paa Fastlandet. En stor Forandring i Hav-
 temperaturen har sin Grund i de Jismarker og de umaa-
 delig store tilfrosne Flader af Havet, som findes ved Nordpolen; der finde store og pludselige Forandringer Sted. Grønlands Østkyst var i tidligere Dage til-
 gængelig og godt befolket. Pludseligt standsede en uigen-
 nemtrængelig Jisgrændse enhver Samsærdsel med Eu-
 ropa, og Grønland kunde i flere Aarhundreder ikke blive besøgt. I Aaret 1815 kom Jismassen pludseligt i Bevægelse, fjernede sig i sydlig Retning, og lod Kysten i en Længde af flere Grader være fri. Den svømmende Jis, som har størst Indslydelse paa vort Klima, bestaaer i saakaldte Jisbjerger, der komme fra

Spitsbergens Gletscher og fra Kysterne ved Baffins-Bai. Med et Brag, som var det Torden, rive de sig løs fra den store Masse, naar Bølgerne have udhulet deres Grundlag, og Regnvandets hurtige Tilfrysning fremavlet i Spalterne paa dem en tilstrækkelig Udvidelse til at sætte disse tunge Masser i Bevægelse og drive dem fremad. De naae ofte uden at smelte ned til de lavere Breder, og bedække hyppigt saa store Strækninger, at deres Indvirkning paa Temperaturen maa kaldes betydelig; til Beviis herpaa vil vi anføre nogle Exempler. Den 19de Januar 1818 blev Capitain Daymont indesluttet af Is og i Forening med denne ført hele 29 Dage i sydlig Retning, indtil det lykkedes ham under $44^{\circ} 37'$ nordlig Brede at gjøre sig fri for Ismarkerne, som indesluttede ham, ragede 14 Fod over Havet, og havde en saadan Udstrækning, at man fra Toppen af Masketerne ikke kunde see, hvor de hørte op; Capitainen talte paa disse Marker over hundrede Isbjerge. Den 29de Marts 1818 saae Capitain Bivian under $41^{\circ} 50'$ nordlig Brede en Mængde Isøer, som indtog en Strækning af syv Mile, og af hvilke flere ragede 200 til 250 Fod over Vandet. — Havet opvarmes ikke saa let som Landet, hvilket for Størstedelen kommer deraf, at Vandet er gjennemsigtigt. Altsaa Alt, hvad der i betydelig Grad hindrer denne Gjennemsigtighed, vil ogsaa frembringe en mærkelig Forandring i Havtemperaturen, umiddelbar derefter i Havatmosphærens Temperatur og

noget sildigere i Fastlandets Atmosphære. Saadanne Forplumringer i Havets Gjennemfigtighed finde hyppigt Sted i en udvidet Maalestof. Scoresby medde-
 deler, at Havet i de nordlige Regioner ofte antager en olivengrøn Farve, som fremkommer ved Meduser og andre Sædedyr, og at Vandet har kun liden Gjennemfigtighed, hvor denne grønne Farve er fremherskende. Han traf ofte paa saadanne grønne Pletter, som vare 60 til 80 Mile lange og indtil 15 Mile brede. Havstrømmene føre saadanne Pletter fra eet Sted til et andet. Da disse forplumrede Pletter blive mere op-
 hedede end de gjennemfigtige, saa maae de ogsaa øve en anden Indflydelse paa Lufttemperaturen. Det Samme gjelder ogsaa om saadanne Dele af Havet, som lyse; denne Lysen kommer fra smaa Dyr, som næsten aldeles berøve Vandet dets Gjennemfigtighed, og derfor væsentligt forandre dets Temperatur. Men der gives ogsaa Localarsager, som vistnok endnu ikke have fundet deres Forklaring, og have en væsentlig Indflydelse paa Klimaet. I Vinteren 17⁶³/₆₄ dannede de saakaldte Sables d'Olonne og de omgivende Districter, sex Mile i Omfreds, et Slags Varme=Dase. Loire var nær ved at fryse ved sin Udmunding, en Kulde af $\div 10^{\circ}$ afbrød alle Agerdyrkningsarbejder; men i Sables d'Olonne var Veiret mildt, og det lille Gebeet undgik ganske Frost. Endnu mærkværdigere er, hvad Erman fortæller om et District i Siberien, hvor hver Vinter Luften bestandigt er klar, og der aldrig falder Sne.

Atmosphæren fyldes ofte paa en heel Strækning af betydeligt Omfang med Substantser, som væsentligt hindre dens Gjennemsigtighed. Disse Substantser have undertiden deres Oprindelse af Vulkaner, som ere i Eruptionstilstand. Til Beviis herpaa tjener den uhyre Afkøile, som i Aaret 1812 hævdede sig af Vulkanen paa Den St. Vincent til en betydelig Høide, og udbredte paa Den Barbadoes ved Middagstid et fuldkomment Tusmørke. Men saadanne Skyer af Dunster vise sig ogsaa i Egne, hvor ingen Vulkaner findes, navnlig er Kanada underkastet saadanne Phænomener. Man har der villet finde Marsagen derlil i Skovbrande; dog modbevises denne Mening ved Kjendsgjerninger. Saaledes bedækkede i Quebec den 16de October 1785 Skyer af saadan Tæthed Horizonten, at det var umuligt ved Middagstid at kunne afgjøre, i hvilken Retning Mogen bevægede sig. Disse Skyer bedækkede en Strækning af 120 Miles Længde og 80 Miles Brede. De syntes at komme fra Labrador, hvor der gives kun faa Skove, og havde Intet tilfælles med Reg. Den 2den Juli 1785 omgave Skyer af lignende Art flere Skibe paa aaben Sø, som seilede til Lorenzstrømmen. Mørket varede fra Aftenen den 2den Juli indtil Estermiddagen den 3die Juli. Til denne Kategorie maa ogsaa henregnes den saakaldte Hviderøg, som hyppigt mærkes i Europa. Disse Formørkelser paa Jorden maae nu have deres Oprindelse fra virkelige Brande eller fra Jordens Uddunstninger o. s. v.; paa Tem-

peraturen have de altid stor Indflydelse. Den Luftens Formørkelse, som man iagttog 1783, omfattede den hele Strækning fra Lapland indtil Afrika og blev dengang tilskreven en Komets Hale, som skulde have strejft Jordatmosfæren. Ogsaa Jordskjelv har stor Indflydelse i saa Henseende. I Amerikas tropiske Egne betragte de Indsødte gjentagne Stød af Jordskjelv som velkomne Forløbere for en frugtbar Regn. Endog Alexander v. Humboldt fortæller, at saadanne heftige Stød pludseligt havde i Følge med sig Regntiden, der saaledes undertiden fremkom tidligere end til den sædvanlige Periode. At Opbranding af Hedeurter i stor Mængde fremkalder Storm eller Regn, antog man alt i tidligere Tider. Baco fortæller saaledes, at nogle Historiefriivere anføre, at paa den Tid, da Guyenne endnu var i Engländernes Hænder, indgave Indvaanerne i Bordeaux og de tilgrændsende Gebeter en Petition til Kongen af England, hvori de ansøgte, at han vilde forbyde sine Undersaatter i Grevskaberne Sussex og Hampton at afbrænde deres Heder i Slutningen af April, som de vare vantede til at gjøre, fordi der derved reiste sig en Vind, som viste sig meget skadelig for Viinbjergene. I de forenede Stater har en Naturforsker Espy endog gjort Forslag om, ved store Blus at frembringe kunstig Regn under vedvarende Torke. Espy anfører til Fordeel for sit Forslag den Erfaring, som de i Paraguay boende Indsødte have gjort, der stikke store Savanner (o: store græsrigge Sletter)

i Brand, naar deres Agre sættes i Fare ved langvarig Tørke, og paastaae, at de derved endog frembringe Uveirøstorme, den Erfaring, som Kolonisterne i Luisiana have gjort, og de i flere Aar vundne Resultater, som Branden af Græsmarker har afgivet, Ny=Skotlands Indvaaneres Erfaring med Hensyn til Virkningen af Skovbrande samt den af Kolonisterne i Districterne ved Delawara og Døwigo vundne Erfaring.

(Fortsættes.)

C. Jacobsen.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 11.

Løverdagen den 12te Marts 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schuldiste Officin.

Bekjendtgjørelse.

Onsdagen den 16de Marts d. A., Eftermiddag Kl. 6, afholdes Repræsentantforsamling i Selskabet i Høiesterets Forsal paa Brindsens Palais bag Slottet, hvortil de Herrer Repræsentanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 21de Februar 1853.

K. Clausen.

D. Borgen.

J. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Bekjendtgjørelse.

Onsdagen den 30te Marts d. A. Eftermiddag Kl. 6 afholdes en Repræsentantsforsamling paa Brindsens Palais bag Slottet; i hvilket Møde der, i Overensstemmelse med Lovens § 34, foruden andre Sager, vil blive foretaget Valg paa nye Repræsentanter m. m. og hvortil de Herrer Repræsentanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 8de Marts 1853.

E. Clausen.

D. Borgen.

J. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Indflydelse paa Klimatet.

(Fortsættes.)

Es py siger, at han har paa forskjellig Maade overbevist sig om, at Klimatet i Manschester skal være blevet betydeligt forandret i samme Forhold, som Industrien har udvidet sig. Siden denne Stad besidder en Mængde Skorstene paa Fabrikerne, regner det hver Dag mere eller mindre. Endog Modstanderne af hans

Mening maae indrømme, at det i Manschester regner de sex Dage af syv. Ogsaa Arago siger: „I visse Tilfælde kan Røgen, som stiger op fra en Skorsteen paa en Fabrik, i en Omkreds af flere Mile berøve Atmosfæren al Elektricitet“. Til den Indflydelse, som Mennesket udøver paa Klimatet, hører ogsaa Udtørringen af Sumpe og Søer. I Nordamerika har den indre Deel af Continentet et andet Klima end Kysterne paa samme Brede. I Nærheden af de store inddæmmede Søer forsvinder denne Forskjellighed, og det lader sig derfor vente, at Udtørringen af en af de derværende Vandbeholdninger vil ogsaa forandre Klimatet. I Italien vil man have lagt Mærke til, at ogsaa det aarlige Regnquantum bliver større, og Regndagenes Antal tiltager i samme Forhold, som Antallet af Riismarkerne udvider sig. Den største Indflydelse udøve Skovene, navnlig i elektrisk Henseende. Fælder man en Skov, saa ødelægges man et Antal af Lynafledere, som er lige med Antallet af de fældede Træer, og forandrer den elektriske Tilstand i en heel Egn. Bar her eet af de Elementer opdyndet, som er uundgaaeligt fornødent til at danne Hagel, saa blev dette adspredt ved Trærnes rolige og uforstyrrede Indvirkning. I denne Henseende understøtte praktiske Sagttagelser Theorien. Efter nøiagtige statistiske Angivelser beløb de Tab, som Kongeriet Sardinien's Fastlandsdele led, fra 1820 til 1828 medberegnet, af Hagel, sig til 12 Millioner Daler. Tre Provindsler, Val d'Aoste, Vallée

de Suze og Haute Maurienne, anføres slet ikke i disse Tabeller, da de aldrig blive besøgte af Hagelveir; Bjergene i disse 3 Provindsfer ere rigeligt bevorede med Skov. Just den varmeste Provinds, Genua, lider ligeledes sjeldent af Hagel; thi ogsaa den er meget skovbevoret. Den atmosfæriske Elektricitet giver Anledning til Phænomener, som have en umaadelig Udstrækning. Ogsaa disse synes at have locale Aarsager, og deres Forplantning skeer under bestemt Indflydelse i særegne Zoner, hvis Grændser ere ofte meget snevert afstufne. Den 13de Juli 1788 begyndte om Morgenen en Hagelstorm i det sydlige Frankrig, gjennemvandrede i faa Timer den hele Længde af Kongeriget, og udstrakte sig til Belgien og Holland. Alle af Hagel skadelidte Egne laae i to Parallellinier, som løb sydvestligt og nordøstligt. Den ene af disse Linier var 175 Mile lang, den anden omtrent 200; Middellbredden af den vestlige Linie beløb sig til 4 Mil, af den østlige kun til 2. I Mellemrummet imellem begge Linier faldt blot Regn, Middellbredden af samme udgjorde 5 Mile. Stormen blæste fra Syd til Nord med en Hurtighed af 8 Mil i Timen. Den i Frankrig i 1039 Sogne lidte Skade beløb sig efter offentlig Angivelse til over 7 Millioner Daler. Udspringet for begge Retningerne var i Districtet Anis og i Saintonge; der maatte altsaa Betingelserne for Elektriciteten og Temperaturen have været Frembringelsen af Hagel gunstigt. I Detail lade disse Betingelser sig i dette Til-

fælde ikke angive; dog opstaaer ogsaa her den For-
 modning, at hine Egnes Blottelse for Skov har bi-
 draget meget til Hagelstormen. I alle bjergfulde Egne
 blive Dalene periodisk hjemsogte af daglige Vinde, som
 meest fornemmes i Mai, Juni, Juli, August og Sep-
 tember. Disse Vinde blæse fra Klokken 7 eller 8 om
 Morgenen indtil Klokken 3 eller 4 om Eftermiddagen.
 De blæse som oftest meget heftigt, og maae derfor have
 en vigtig Indflydelse paa Klimatet i de tilgrændsende
 Egne. Grunden til dette Phænomen ligger i den
 Maade, hvorpaa Solstraalerne opvarme Centralmassen,
 fra hvilken hine Dale have deres Udspring. Ogsaa
 synes det meget at beroe derpaa, om hiin Masse er
 et nøgent Fjeld, eller om den er skovbevoret.

Skildringer fra Alderdommen og Middelalderen,
 som hermed stemme overeens, tilstede ikke nogen Tvivl
 om, at hele Landes Klima tidligere har været et af-
 gjort andet end for nærværende Tid. Grunden hertil
 maa man blot søge i Skovenes Forsvinden og i Bort-
 ledning af Vandet. I Tydskland vide vi, at ved
 Rhinen, hvor nu den tamme Kastanie og Mandelen
 trives, bortfrøs endnu paa Plinius'ses Tid Vintersæden;
 men dengang var Tydskland ogsaa en sammenhængende
 Skov. I endnu tidligere Tider gjelder det Samme om
 Europa overhovedet, der ved Begyndelsen af den histo-
 riske Tid var fra Sicilien til Danmark og fra Bos-
 porus til Strædet ved Gibraltar tæt bevoret med Skov.
 Meest ivinesaldende lade Forandringer i Klima og

Planteverdenen sig paavise i Grækenland, om hvis ældre Vegetation vi have de nøiagtigste Efterretninger, medens vi selv kunne iagttage den nærværende Tilstand. Træer og Vand, hvormed det gamle Hellas var saa rigeligt velsignet, og hvormed Tydskland endnu uden Fare kan ødsle, er i Nygrækenland betydeligt aftaget og ud-tørret. Naar man undtager Plantninger af Olietræer og adskillige Slags Egetræer, har det unge Hellas i de let tilgængelige Landstrækninger for nærværende Tid slet ingen Skove. Først i en Høide af 3000 Fod danne nogle Slags Grantræer og Kastanietræer hine colossalske Træplantninger, som man i Mellemuropa kalder Skove. Ved den bestandigt videre Fremtrængen af Orkenklimatet blev Pinien og flere Træer trængte op i koldere, luftigere Høider, de fleste Egearter fra den ældre Tid ere blevne vantrevne, og de ved saamange Angreb saavel af Cultur som Odelæggelseslyst tilovers-blevne Rester blevne henviste til de høitliggende Bjerges skyggesfulde Slugter, hvor der i dem sprudle rige Kilder, og Luften er fugtigere; derhen ere derfor den bredbladede Eg, Nøddebussen, den tamme Kastanie og flere Træer skareviis flyttede. Efter Theophrasts Fortælling vorede paa Grækenlands Sletter flere Træer, s. Er. Ahorn, som nu alle tilsammen have trukket sig op iblandt Bjergene. Men fuldkomment forsvundne og udvandrede til de nordlige Lande ere de i Gamle-Hellas saa hyppige Arter af den fiinbladede, almindelige Lind, Lartræet, denne de skyggesfulde og fugtige For-

bjerges Pleiebarn, af hvilket man nu kun sjeldent finder andet end for det Meste blot buskagtige Exemplarer paa de høieste Bjerge, fremdeles Bøgen og med faa Undtagelser den spydgivende Cornelle og den gamle Tids høie Asketræ. Men, naar de nævnte Naaletræer og Løvtræer alle tilsammen ere udvandrede eller forfundne fra Grækenlands lavere Egne, fra Forbjergene og de lettere tilgængelige Steder, saa er dog sikkert en anden Plante rykket ind i den forladte Plads, eller have tillige mere indskrænkede Arter udvidet sig? Natura horret vacuum (Naturen har Afsty for Tomhed), er jo en gammel aristotelisk Sætning i den scholastiske Philosophie. Paa de af høistammede Skovtræer forladte Steder ere og haardbladede, tornbesatte Buske, Jordbærtræet (*Arbutus Umedo* og *Andrachne*), Myrthen, Oleander, Rosmarin, Thymian o. s. v. rykkede ind. Storstof af det i ældre Dage herskende Slags er kun forbleven i Grækenland paa de Steder, hvor der ikke findes Menneſker, eller hvor de ikke let kunne naae hen med alle deres Fornødenheder og deres Odelæggelselyst. Saadanne Egne findes endnu i de høie Bjergegne i Stolien og Ostcarannien, i Pithiothis, paa Mellemubøa, paa Gyllene og Taigetou. Men hvad nytte disse Træ-Rigdomme i vanskeligt tilgængelige Bjergegne, naar Forstcultuur og oekonomisk Benyttelse er umulig selv for de albanesiske Bjergbeboere, og Bygningsstømmer fra Triest kan i Athenen komme til at staae billigere end fra Grankovene paa det kun fire Mile

fra Staden liggende Barnes. Paa Den Cypern klagede man tidligere over altfor stor Træerigdom. Strabo fortæller, at man der kunde erhverve sig Grundeieendom, naar man blot fældede de derpaa voksende Træer; thi Arbejderne fik til Eiendom de Grunde, som de rensede for Træer. Nu er Den aldeles bar, fattig paa Skov og Vand, og der er indtraadt en Vegetation som i Drkenen. Egene ved Euphrat vare tidligere efter Herodots Skildring de frugtbareste i Verden; Lilleasiens Høisletter var rige paa en hyppig Vegetation; selv Persien var opfyldt med Paradiser (Jagtindhegninger); nu ere alle disse Egne Drkener, da Vandet er forsvundet tilligemed Skovene. Paa Bjergene i det tropiske Africas Drkener fandt man nylig Spor, som sandsynliggjøre Virkningerne af stærke og vedholdende Regnstrømme.

(Sluttes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 12.

Løverdagen den 19de Marts 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Officin.

Bekjendtgjørelse.

Onsdagen den 30te Marts d. A. Eftermiddag Kl. 6 afholdes en Repræsentantforsamling paa Brindsens Palais bag Slottet; i hvilket Møde der, i Overeensstemmelse med Lovens § 34, foruden andre Sager, vil blive foretaget Valg paa nye Repræsentanter m. m. og hvortil de Herrer Repræsentanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 8de Marts 1853.

K. Clausen.

D. Borgen.

J. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Indflydelse paa Klimatet.

(Sluttet.)

Dgsaa Ægypten er nu langt varmere og tørre end for 3000 Aar siden. Den fordmum over hele Overægypten udbredte Sykamore og Acacia vore nu kun vantrevne paa Grund af den ringe Fugtighed, og har for Størstedelen trukket sig tilbage til Delta, den af begge Nilflodens Hovedarme indeslattede De; Olietræet og Biinstoffen vare forsvundne, indtil Mehammed Ali igjen gjorde Forsøg med begge disses Cultur. Selv Lotosblomsten, Udødelighedens Symbol, som tidligere var saa hyppig, at hele Egne nærrede sig af dens Rod, (Hvo erindrer sig ikke Odysseens Lotophager?) findes nu hverken i Syrien og Cilicien eller i Ægypten.

I Sydfrankrig har man havt de sørgeligste Erfaringer paa, hvilke Følger Skovenes Forsvinden drager efter sig. Siden man ved slet Deconomie og Revolutionens Ødelæggelser har røddet Skovene, har Klimatet forandret sig paa den skadeligste Maade. Istedetfor som tidligere at udsende frugtbargjørende Landregn, trække Skyerne enten forbi eller nedsende Regnstyl i sande Skyebrud. Det er bekjendt, at Strømmene nu snart udtørres, snart træde over deres Bredder og anrette de største Ødelæggelser. Man erkjender nu, at Grunden til denne Klimatets saa betydningsfulde Forandring almindelig ligger i Skovenes Forsvinden, og

gør sig nu ivrig Umage for at erstatte den forsvundne Trærigdom. I Provence dækkes igjen de skaldede Høider med unge Træplantninger, og det er at haabe, at i det Mindste de nærmeste Generationer ville opleve Fornyelsen af det gamle Klima. Planternes Forflytning betegner ofte Klimatet, og selv Værter i eet og samme Land blive andre, saasnart Klimatet forandrer sig. I Grækenland forekommer en Løvetand, som man har anseet for en ny Art, fordi den først blomstrer uden Blade; men det er dog den almindelige Løvetand; kun begynder dens Blomstring ikke mere som før om Foraaret, men allerede i October. Fraas antager en almindelig, langsom men vedholdende Fremskriden af Klimatet, og Historien giver ham Ret deri. Det lader sig antage, at denne Fremskriden vil vedvare. I Nordamerika forsvinde hvert Aar umaadelige Strækninger af Urskov; i det sydlige Amerika, i Indien, den oceaniske Verden, paa Afrikas Vestkyst o. fl. St. vil det Samme finde Sted, saasnart Culturen har naaet disse Lande. Disse Jordlegemets storartede Blottelser maae ogsaa hidføre Forandringer i Klimatet, der ikke blot ville indskrænke sig til hine Lande selv, men maae ogsaa blive følte i Almindelighed. Maa skee maa man da tænke paa, igjen at skaffe Skove paa Menne-
skhedens ældste Steder, for at opstille en Slags Lige-
vægt. Og denne fjerne Fremtid kunne vi forbigaae; os er det nok, at have paaviist Skovenes Indvirkning paa Nutidens Klima.

C. Jacobsen.

Love for Binde og Storme.

(Oversat.)

Naturforskerne's Bestræbelser for at udfinde Love, hvorefter Strømningerne i Jordens Luftsoile gaae for sig, have næsten i 200 Aar ikke bragt disse ud over et vist Punkt. Omendkjøndt Naturforskerne, som have beskæftiget sig med Undersøgelser om Vindene, først fæstede deres Opmærksomhed paa det simpleste Tilfælde, bleve nemlig staaende ved at give Ophlysning om de Phænomenener, som regelmæssigt indtræffe under Troperne, saa er der dog siden 1685, i hvilket Aar Halley bekjendtgjorde sin Theorie om Passatvindene, ikke gjort et eneste Skridt videre til at løse den almindelige Opgave, indtil endeligt den nyeste Tids Forskningsaand ogsaa her brød Banen for interessante Opdagelser. Nu er det paaviist, at de Phænomenener, der finde Sted ved Passatvindene, som i Vendekredsene hele Aaret igjennem blæse fra samme Kant, og ved Monsounvindene, som i visse Jordstrøg herske ifkun i en Deel af Aaret, og de forviklede Vindforhold i de tempererede og kolde Zoner ere nødvendige og simple Følger af de samme physiske Grundbestemmelser. Den videnskabelige Begrundelse af Lovene for Vindene skyldes især H. W. Dove (Meteorologische Untersuchungen, Berlin 1837); en Overflødighed af praktiske Tilfælde have Englænderne leveret, fornemmelig Biddington (The Sailors Horn Book

of the Law of Storms in all parts of the world) og Oberstlieutenant William Reid (The progress of the development of the Law of Storms and of variable Winds, 2det Dpl., London 1849). Et fransk Bidrag hertil er en Bearbejdelse af det piddingtonske Værk af Bousquet med Anmærkninger af Udgiveren (Lois des Tempêtes ou Guide du Navigateur). Foruden disse Hovedværker existere endnu mange andre med tildeels meget værdifulde Bidrag, og just denne vanskelige Deel af Naturvidenskaben bliver i vore Dage pleiet med en Iver, som om der hos vore Naturforskere levede en sælles Lyst til at erobre ogsaa det os omgivende Lufthav for den menneskelige Foretagelsesaaand og at vise Luftskipperen de sikreste Baner for hans dristige Farter.

Den almindelige Lov, som Luftbevæggelserne følge, har Dove bedst af alle Naturforskere theoretisk udviklet og beviist ved talrige Bilag. Det er bekjendt, at Luftens Bevægelse betinges af Temperaturen, at opvarmet Luft stiger i Veiret, kold Luft derimod holder sig ved Jordens Overflade. Om Vinteren kan man mærke dette i ethvert opvarmet Værelse, hvis Dør aabnes, da den koldere ydre Luft i et vedliggende Værelsen trænger igjennem den aabnede Dør ind forneden, hvoraf det, vi kalde Træk, opstaaer, men Værelsets varmere Luft derimod, fortrængt af den tungere kolde Luft, forlader Værelset foroven saa høit, som Døraabningen er. Forskjelligheden i Jordens Temperatur betinger Fremkomsten af en dobbelt Luftstrøm: den i den hede Zone opvar-

mede Luft stiger i Beiret, Æquatorialstrøm, fra den nordlige Zone strømmer koldere Luft ned imod Syden, Polarstrøm. Da Æquatorialstrømmen formedelst sin varmere Luft er den lettere, saa strømmer den igjennem de høiere Egne, Polarstrømmen derimod i de lavere. Denne Slutning er saa naturlig, at allerede Mariotte og Halley have udtalt den, og endvidere bestyrkes den ved Rejsende, som i de Egne, hvor Passatvindene herse, have seet de høiere Skyer ofte drage i en Retning, der er modsat den, hvori Passatvindene forneden blæse. Alexander von Humboldt, Leopold von Buch og andre Rejsende fandt ved at bestige Pico paa Teneriffa foroven den heftigste Sydvest, medens der nedenfor var Nordvest. Det uigjendriveligste Beviis for Tilværelsen af en foroven i modsat Retning blæsende Strøm har den 1ste Mai 1812 bragt. Paa denne Dag blev Luften paa Barbados i Vesten aldeles formørket, en sort Skye udbredte sig derfra saa tæt over Himmelen, at der indtraadte en fuldstændig Formørkelse, og snart faldt der en Aferegning, under hvis Byrde Træerne maatte bøje sig. Efter Passatvindens Retning maatte denne Afse være kommen fra Pico paa Azorerne; men denne Vulkan var i Ro, Afsen hidrørte fra en Eruption af Vulkanen Morne Garou paa St. Vincent, en Ø, som ligger ikke længere end 20 Mil vestlig borte fra Barbados, men ved Passaten er saa strengt affondret derfra, at et Skib kun ad en lang Omvei kan gjøre Rejsen fra St. Vincent til Barbados.

Vulkanen havde slynget sin Aske igjennem den lavere op i den høiere Luftstrøm. Et nyere Exempel har man fra Kingston paa Jamaica den 20de Januar 1835. Man hørte Explosioner, som syntes at have deres Oprindelse af Kanoner; af den nedfaldende Aske maatte man slutte, at et vulkanskt Udbrud var Aarsag dertil. Det var Cosiguina i Mellemamerika, dets Aske havde ikke kunnet blive ført ved Hjælp af den fra Jamaica til Kysten strømmende Passat hen til Jamaica; altsaa maatte den høiere Strøm have virket til, at Asken førtes derhen. Leopold von Buch skylde vi de mærkeligste Jagttagelser over den øvre Strøms Nedsænkning lidt efter lidt paa Teneriffa. „Høist mærkværdig, belærende og for den hele Meteorologie høist vigtig“, siger han i sine Bemærkninger over Klimatet paa de kanariske Øer, „er den Maade, hvorpaa Nordostpassaten fordrives henimod Vinteren af Sydvestvindene. Disse findes først i Syden, og gaae derfra op imod Norden; men paa de portugisiske Kyster tidligere end paa Teneriffa og Canaria og paa samme Maade som fra Norden komme disse Vinde ned fra oven, og i disse høiere Regioner vare de, selv medens det var Sommer, selv medens Nordostpassaten blæste med den største Hestighed, allerede bestandigt paa Havsladen. Neppe finder man en Beretning om en Reise til Toppen af Pico, som ikke omtaler den heftige Vestenvind, man har fundet foroven. Disse Vestenvinde komme langsomt ned paa Bjergene fra Atmosfærens Høider.

Man seer det tydeligt paa Skyerne, som efter October indhulle Toppen af Pico fra Syden; de synke altid dybere; endeligt leire de sig paa den noget over 6000 Fod høie Kam af Bjerget imellem Drotova og den sydlige Kyst, og bryde der ud i frygteligt Uveir. Maaskee hengaaer der endnu en Uge, maaskee en noget længere Tid, inden man føler noget til dem paa Havkysten. Derpaa blive de herskende i hele Maaneder, og Pico bedækkes med Sne". Leopold von Buch ender med den Bemærkning, at Æquatorialstrømmen ikke naaer Polen, men snarere langt tidligere sænker sig.

(Fortsættes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 13.

Løverdagen den 26de Marts 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulhiske Officin.

Bekjendtgjørelse.

Onsdagen den 30te Marts d. A. Eftermiddag Kl. 6 afholdes en Repræsentantforsamling paa Brindsens Palais bag Slottet; i hvilket Møde der, i Overensstemmelse med Lovens § 34, foruden andre Sager, vil blive foretaget Valg paa nye Repræsentanter m. m. og hvortil de Herrer Repræsentanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 8de Marts 1853.

E. Clausen.

D. Borgen.

J. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Love for Binde og Storme.

(Fortsat.)

Dove (die Witterungsverhältnisse von Berlin, Berlin 1842) udfører denne Bemærkning nærmere. Mellemrummet imellem to Meridianer er en ligebenet Triangel, som har sin Grundlinie ved Æquator og sin Top ved Polen. Den Luftmasse, som stiger op ved den ophædede Grundlinie, kan i det bestandigt meer og meer indskrænkede Rum ikke strømme op lige til Toppen; den maa tidligere synke ned. Naar i Nærheden af den Region, hvor Windstille hersker, Afstanden af Æquatorialstrømmen, som bevæger sig høiere oppe, beløber sig til meer end 20,000 Fod, hvilket bevises derved, at selv paa de høieste Toppe af Andes-Bjergene har en Rejsende endnu aldrig naaet Strømmen i de høiere Regioner, saa er den allerede om Sommeren sunken ned til Pico paa Teneriffa, og allerede i Nærheden af Azorene berører den Jordens Overflade. Europa ligger i denne øvre Pásfat. Men, da Regionen for Windstille og med den hele Pásfaten trykkes op og ned i Forening med Solen, saa bliver det ogsaa det Sted, hvor den øvre Pásfat daler ned. Steder i Nærheden af Bendekredsen ere altsaa en Tidlang optagne i Pásfaten, men træde ogsaa fuldkomment ud af den. Det er naturligt, at hiin Synken af den øvre Strøm ikke paa een og samme Tid kan finde Sted ved den hele ydre Grændse af

Passaten, fordi Passaterne selv maae fornye sig ved
 Luften fra den tempererede Zone. Luften, som paa eet
 Sted strømmer bort i den tempererede Zone, maa paa
 et andet Sted erstattes ved Tilstrømning af denne. De
 Strømme, som i den hede Zone flyde henover hinan-
 den, ligge altsaa i den tempererede Zone ved Siden af
 hinanden, og, da de vælge sig snart dette snart hiint
 Leie, saa er det Charakteristiske ved vore Veirforholde
 den gjensidige Fortrængen af to Luftstrømme, som, naar
 de herske eensidigt, betinge Veirextremerne, men, naar
 de tvertimod holde hinanden Egevægt i et passende
 Maal, foraarsage den Omverling, som betegner vort
 Veirlig. Den nordlige Strøm er kold, tung og tør,
 den sydlige varm, let og fugtig. Ved hiin stiger Ba-
 rometret, ved denne falder det. Men derhos er tillige
 at bemærke, at, naar Luften strømmer fra Nord til
 Syd eller omvendt, forandres den i sin Retning ved
 Jordens Omdreining. Rotationshurtigheden paa de
 enkelte Punkter paa Jordens Overflade forholde sig
 som Radius af de Polarkredse, hvorunder de ligge;
 den tager altsaa til fra Polerne, hvor den er nul,
 indtil Æquator, hvor den er størst. Naar Luften er i
 Røe, tager den Deel i det Steds Omdreiningshur-
 tighed, over hvilket den befinder sig. Naar den alt-
 saa ved Forskjel i Temperatur eller ved een eller anden
 Aarsag faaer en Stræben efter at strømme ind i en
 Parallelkreds, saa kan Jordens Omdreining aldeles ikke
 yttre nogen Indflydelse paa den, fordi de Punkter paa

Overfladen, til hvilke denne Luftstrøm naaer hen, nøiagtigt have den samme Omdreiningshurtighed som de Punkter, den har forladt. Men, bliver Luften ved een eller anden Aarsag drevet fra Polerne ned imod Æquator, saa kommer den fra Steder, hvis Rotationshurtighed er ringe, ned til Steder, paa hvilke den er større. Luften dreier sig altsaa da med en ringere Hurtighed imod Øst end de Steder, med hvilke den kommer i Berørelse; den synes derfor at strømme i modsat Retning $\circ$: fra Øst til Vest. Vinden vil fjerne sig fra den begyndte Retning desto meer, jo mere Udgangspunktets Omdreiningshurtighed under en eensformig fremrykkende Bevægelse er forskjellig fra det Steds Omdreiningshurtighed, paa hvilken Vinden iagttages $\circ$: jo større Forskjellen er imellem begge Steders geographiske Brede. Heraf følger, at paa den nordlige Halvkugle gaae de Vinde, der fremkomme som nordlige Vinde, ved deres Fremrykning efterhaanden igjennem Nordøst bestandigt mere over til Øst. Luft, der f. Ex. gaaer fra Breslau til Wien, ankommer der som Nordnordøst; er Königsberg Udgangspunktet for dennue Luft, saa er den allerede i Wien Nordøst, naar den kommer fra Riga, Østnordøst og næsten Øst under den Forudsætning, at den er som Nordenvind gaaen fra Petersborg. Sætter altsaa en imellem Petersborg og Wien herskende og hidtil hvilende Luft sig i Bevægelse imod Syd, saa vil En, som i Wien iagttager den, see Veirhanen lidt efter lidt dreie sig fra

Nord igjennem Nordost til Østen. Bliver Luften derimod drevet fra Syd til Nord, saa forandres f. Ex. den fra Triest afgaaede Søndenvind i Wien til Sydsydvest, naar den kommer fra Rom, til Bestsydvest, naar Palermo ere dens Udgangspunkt, til Sydvest, endelig naar den blæser fra Afrika, næsten til Vest. Jo længere den nordlige Strøm vedvarer, desto østligere bliver den; jo længere den sydlige varer, desto vestligere. Nordost er altsaa en Nordenvind, som kommer langt bortefra, Sydvest en Søndenvind fra fjerne Egne, og den koldeste, tungeste og tørreste Vind er ikke Nordenvinden men Nordost, den fugtigste, varmeste og letteste ikke Sønden men Sydvest. Paa den sydlige Halvkugle gaae Vinde, der opstaae som sydlige, ved deres Fremskriden lidt efter lidt igjennem Sydost altid meer over til Østenvind, og omvendt fremkommer der af en nordlig Vind ved en længere Fremskriden en Vestenvind. Afverle Polarstrømme og Æquatorialstrømme med hinanden, saa dreier Vinden sig i vor nordlige Halvkugle paa følgende Maade: Syd, Vest, Nord, Øst, Syd gjennem Vindrosen (paa Compasset), og vel springer den imellem Syd og Vest og imellem Nord og Øst hyppigere tilbage end imellem Vest og Nord og imellem Øst og Syd. I den sydlige Halvkugle dreier Vinden sig, naar Polarstrømme og Æquatorialstrømme afverle med hinanden, paa følgende Maade: Syd, Øst, Nord, Vest, Syd igjennem Vindrosen, og vel springer den imellem Nord og Vest og mellem Syd og Øst

hyppigere tilbage end imellem Vest og Syd og imellem Ost og Nord. Deraf drage vi med D o v e følgende Slutninger: 1) Hvor i den tropiske Zone kun herske Polarstrømme ved Overfladen, der gives slet ingen fuldstændig Omdreining men kun en i Forhold til Jagttagesstedets Afstand fra den yderste Grændse af Strømmen staaende uforandret Afvigelse, som kun noget modificerer sig ved hiin Grændses Forandring i Aars-tiderne. Dette er P a s s a t v i n d e n e. 2) Hvor i den tropiske Zone formedelst den eiendommelige Fordeling af det Faste og Flydende cengang om Aaret en sydlig Strøm afverler med en nordlig, gives der blot een Omdreining i det hele Aar; dette er M o u s s o n v i n d e n e. 3) I de tempererede Zoner, hvor Aequatorialstrømmen bestandigt afverler med Polarstrømmen, dreier Vinden sig som oftest i en bestemt Retning igjennem Vindrosen, men i den nordlige Halvkugle just i en Retning, modsat den i den sydlige. Dette er den efter D o v e benævnte Omdreiningsslov. Beviser for denne Lov, hentede fra Erfaring, lod sig anføre i Mængde; Tilstedeværelsen af denne Omdreining har været Jagttageren paafaldende, førend man kjendte Lovene derfor; Baco af Verulam, Mariotte, Sturm, Toaldo, Bottevia, Romme tale derom. Fortræffelig er Beskrivelsen af Lampadius (1806). Denne Professor i Freiberg siger i sit Grundrids af Atmosfærologien: „Hvor overordentligt foranderlige ere dog ikke Vindene i Tydskland! Jeg har imidlertid dog undertiden be-

mærket et Slags periodisk Gang ved dem; den er saadan som følger. Jeg antager, at der blæser en Søndenvind med klart Veir. Barometret falder, Luften bliver mørk, og der kommer Regn. Imidlertid gaaer Vinden over til Vest; det vedbliver at regne, og Barometret stiger. Vinden bliver Nordvest; Veiret gaaer over til Slinger; det bliver foldere; endnu bestandigt stiger Barometret, og Vinden bliver Nord og Nordost. Nu har Barometret naaet sit høieste Punkt; Himlen er klar, og der hersker den paa den Aarstid høist mulige Kulde. Vinden bliver Østen, og Barometret falder en Smule. Men endnu vedbliver Veiret at være klart. Vinden vender sig til Sydost, og endnu falder Barometret. Varmen er atter i Tiltagen. Nu gaaer Vinden til Syd, og Varmen opnaaer sin til Aarstiden passende høieste Grad; Barometret falder, og nu ere vi komne tilbage til det første Punkt. Der gives hvert Aar flere saadanne Perioder til enhver Aarstid. Undertiden varer den hele Omdreining nogle Uger, undertiden kun nogle Dage. Meget sjældent springer Vinden paa en saadan Tour tilbage. Overhovedet er alle Omdreininger hyppigere hos os fra venstre til høire Side om Horizonen, og overhovedet er Søndenvinden sjældnest. Dertil gives vistnok en virkende Hovedårsag, som dog er indhyllet ved saa mange Tilfældigheder".

Dove observerede i Königsberg i September 1826 en Dreining, som fuldstændigt bragtes tilende i 12 Dage; fra Central-Signal-Stationen ved Bermuda foreligger

en Række Jagttagelser, som paavise samme Lov. Her, hvor Stormen regierer — Shafspeares „de af Binden pidskede Bermuder“ have i denne Henseende hævdet deres Rygte — fuldender Binden i December ikke den hele Dreining, og gaaer ikke længere end fra Syd igjennem Vest til Nord; men i den gunstigste Aarstid ere de regelmæssige Phænomener de samme som hos os. Et Beviis for Loven for Dreiningen paa den sydlige Halvkugle er iblandt Andet Beretninger fra den preussiske Capitain Wendt, der som Chef for Skibet Brindfesse Lovise ofte har omseilet Jorden. „Binden i den sydlige Halvkugle vender sig sædvanligt fra Norden igjennem Vesten til Syd og Sydost. Den tager derfor en Vending modsat Binden paa den nordlige Halvkugle.

(Fortsættes.)

C. Jacobsen.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 14.

Løverdagen den 2^{den} April 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Dfficin.

Bekjendtgjørelse.

Onsdagen den 16de Marts 1853 afholdtes Repræsentantsforsamling i Selskabet, hvilken bivaanedes af 48 Repræsentanter, og i hvilken følgende blev omhandlet og besluttet:

1. Administrationen meddelte, at det lovbestemte Eftersyn af Selskabets Activer m. v. havde fundet Sted den 28de Januar sidstleden ved de dertil udnævnte Medlemmer i Selskabet, nemlig de Herrer Cancelliraad Hansteen, Justitsraad Grønberg og Klokker Meyer, hvilke derfor have meddeelt den fornødne Tilstaaelse i Administrationens Forhandlingsprotocol.

Ifølge dette Eftersyn bestode Selskabets Midler den 31te December 1852 i:

- a) Et Indtegnelsesbeviis af 22de September 1837 Folio 450 fra Directionen for Statsgjelden og den synkende Fond for indleverede Statsgjeldsobligationer stort . . . . . 100,000 Rbd.
- b) Nationalbankens Recipicer for de der deponerede Obligationer af det Dansk-engliske 3 pCt. Laan med tilhørende Rentecoupons fra 31te Martz 1853, nemlig for 8 Obligationer à 250 £ . . £ 2,000. og for 36 dito à 100 £ . . . . . - 3,600.

ialt £ 5,600.

- c) Samtlige Obligationer fra Selskabets Medlemmer for de dem bevilgede rentefrie Laan til Rest

12,468 Rbd.

- d) En Contrabog med Sparekassen, lydende paa den den der indestaaende Sum af . . . . Rbd. 4,000.

- e) Den contante Kassebeholdning. . . . Rbd. 1,249.

2. Følgende Udsigt over Selskabets Tilstand og Virksomhed i Aaret 1852 meddeelttes:

    Med Udgangen af Aaret 1851 var Antallet af Medlemmer . . . . . 2,874.

    indmeldte i Aaret 1852. . . . . 144.

3,018.

	Transport 3,018.
Derimod vare døde	36.
udmeldte	49.
excluderede	21.
	<hr/> 106.
altsaa Medlemmernes Antal den 31te Decem-	
ber 1852	2,912.
deraf betalende	2,765.
Pensionister	142.
Budde	4.
Reservebud	1.
	<hr/> 2,912.

I Aaret 1852 er Selskabets Capitalfond forøget ved det sædvanlige Indkjøb af 2de Obligationer af det Dansk-engliske 3 pCt. Laan, hver paa 100 £, ialt 200 £.

I Aaret 1852 ere følgende Understøttelser udbe-
talte af Selskabets Kasse:

i Pensioner og Livrente til 157 Personer	4,766 Rbd. 48 β
i Gratificationer til 296	— 3,850 — = —
i rentefri Udlaan til 50	— 6,500 -- = —

Tilsammen understøttet 503 Persf. med 15,116 Rbd. 48 β

I Aaret 1851 var Antallet af understøttede Per-
soner 488, med 15,017 Rbd. 24 β.

Selskabets totale Formue efter en fremlagt balan-
ceret Status af dets Activa og Passiva udgjør den
31te December 1852 et Beløb af 163,999 Rbd. 66 β.

3. Forelægges Forsamlingen den sædvanlige Beregning for 1852, hvilken i Følge Loven skal tages som Calcul for Selskabets Hovedvirksomhed for bemeldte Aar ved Udbetalinger og Fordelinger af Laan til Selskabets Medlemmer, og af Gratificationer samt nye Pensioner og Tillæg til ældre Pensioner; ved hvilken Beregning det maa bemærkes, at den virkelige stedfundne Udbetaling af de i bemeldte Aar bevilgede Gratificationer og rentefrie Laan ikke efter Beregningens Natur og Hensigt deri kan føres til Udgift.

Beregningen er følgende:

Indtægt.

Halvaarlige Contingenter	4,651 Rbd. 42 β	
Hans Majestæt Kongens Gave	80 — = -	
Overordentlige Medlemmer	35 — = -	
		4,766 Rbd. 42 β
Ugentlige Contingenter	4,328 Rbd. 18 β	
For Lovbøger	73 — 48 -	
		4,401 — 66 -
Afdrag paa rentefrie Laan	6,332 -- = -	
		<hr/>
Summa Indtægt	15,500 Rbd. 12 β	

Udgift.

Ugebladets Trykning .	870 Rbd. 95 β	
Lønninger	2,000 — = -	
Pensioner og Livrente .	4,766 — 48 -	
		<hr/>
Transvort	7.637 Rbd. 47 β. 15,500 Rbd. 12 β	

Transport	7,637 Rbd. 47/β.	15,500 Rbd. 12/β
Affkrevne Contingenter	95 —	72 —
Generelle Omkostninger	532 —	29 —
Summa Udgift	8,265 —	52 —

Altsaa Overskud	7,234 Rbd. 56/β
deraf skal efter Lovene tillægges Fon-	
det $\frac{1}{4}$ Deel	1,808 — 62 —
	igjen . 5,425 Rbd. 90/β
hertil lægges Renterne	5,404 — 60 —
bliver til Udbetaling i 1853	10,830 Rbd. 54/β

Deraf ifølge Lovene $\frac{2}{3}$ til Laan med rund

Sum. . . . . 7,200 Rbd.

og $\frac{1}{3}$ til Gratificationer . . . 3,600 —

ialt 10,830 Rbd.

Paa Selskabets Pensionsliste er ved 17 Pensionistens Dødsfald et Beløb af 515 Rbd. vacant.

4. Til Optagelse paa Pensionslisten bestemte Forsamlingen følgende 21 Medlemmer, hver med en aarlig Pension af 25 Rbd., fra 1ste Januar d. A. at regne

nemlig:

Medlem fra		Alder.
1795.	Bandmester P. Hjorts Enke	80 Aar
1809.	Uhrmager Kielsens Enke	73 —
—	Oberstlieutenant Dorscheus's Enke . . .	64 —
1811.	Bankassistent Capitain Stolps Enke . .	63 —

Medlem fra		Alter.
1813.	Justeermester Hostrups Enke	69 Aar
1814.	Snedfermester Snærdings Enke	70 —
1815.	Skomagermester Broens Enke	72 —
—	Fabrikør P. Dyhr	68 —
1816.	Portcontrolleur Gindrups Enke	70 —
—	Porcellainshandler D. Heilbuth	65 —
1817.	Forhenværende Forvalter Albrechtsen	63 —
—	Bagermester Rasmussens Datter	72 —
1822.	Urtefræmmer Gulstrups Enke	64 —
1823.	Agent Kielers Enke	65 —
1826.	Bogholder A. G. Matzens Enke	63 —
1828.	Snedfermester J. Nyebølle	73 —
1829.	Amtschirurg Wappenhanns Enke	68 —
1831.	Skæddermester S. Langberg	78 —
1832.	Major Borthigs Enke	51 —
1833.	Translateur Hartmanns Enke	72 —
1835.	Oberst Falkenbergs Enke	77½ —

samt som Enker efter afdøde Pensionister i
Selskabet, ligeledes med en Pension af 25
Rbd. fra 1ste April 1853:

a.	Toldbetjent J. S. Møllers Enke	62 —
b.	Hattemagermester H. Madsens Enke	70 —
c.	Bærtshuusholder C. Brockmeyers Enke	72 —
d.	Bødfermester C. P. Lunds Enke	72 —

Saaledes ialt 25 nye Pensionister med et samlet
Pensionsbeløb af 625 Rbd.

5. Forsamlingen bifaldt Administrationens Forslag om at følgende 26 ældre Pensionister hver maatte bevilges et Tillæg af 5 Rbd. fra 1ste April 1853 til deres nuhavende Pensioner, tilsammen 130 Rbd. aarlig, nemlig:

Pensionist fra	Ulder.	hidtil Pension.
1835. Skomager N. Christensens Enke	74	Mar. 35 Rbd.
— Skrivelærer Oluffens Enke . . .	74	— 35 —
1839. Skræddermester J. G. Büttner .	79	— 30 —
1840. Factor Rosenbergs Enke	77	— 35 —
1842. Maler Bergmanns Enke	73	— 35 —
1843. Urtekræmmer Svanning	77	— 30 —
— Jsenkræmmer Ebbesens Enke . .	70	— 35 —
1844. Smedemester Lytkens Enke . . .	72	— 30 —
— Lieutenant Steenbergs Enke . .	72	— 25 —
— Bataillonschirurg Flors Enke .	70	— 25 —
1845. Klædehandler H. L. Lunds Enke .	62	— 25 —
1846. Skræddermester J. Sandberg .	80	— 25 —
— Organist Bilsfeldts Enke	75	— 25 —
— Fyrbøder L. Nielsens Enke . . .	77	— 25 —
— Amtschirurg Dorges Enke	79	— 25 —
1847. Laqvai Schmidts Enke	81	— 25 —
1848. Theatercontrolleur Lenckewitz's Enke	67	— 25 —
— Guldsmedmester C. Jørgensen .	73	— 25 —
— Jomfrue J. C. Friedenreich . .	75	— 25 —
— Kandestøber Wahlstrøms Enke .	75	— 25 —

Pensionist fra		Alder.	hidtil Pension.
1849.	Fuldmægtig Schrams Enke . .	72	Mar. 25 Rbd.
—	Skræddermester Damborgs Enke	81	— 25 —
1850.	Controlleur Weyles Enke . . .	75	— 25 —
—	Snedfermester Fincks Enke . . .	76	— 25 —
—	— — L. Nielsens Enke	79	— 25 —
1851.	Leietjener J. A. Schmidt . . .	81	— 25 —

6. De om rentefrie Laan indkomne 88 Ansøgninger bleve derefter foredragne, og bevilgede Forsamlingen derefter 52 Medlemmer Laan til et Beløb af ialt 7,200 Rbd.

7. Af 481 af Selskabets Medlemmer, der havde indgivet Ansøgninger om Gratification, bevilgede Forsamlingen til følgende 288 Medlemmer den Enhvers Navn vedtegnede Gratification, nemlig til:

Medlem fra		
1805.	Tzeehandler Rothenburgs Enke	15 Rbd.
1808.	Toldbetjent H. A. Schmidts Enke	15 —
1810.	Malermester J. H. Runges Enke	10 —
1812.	Malermester Jensens Hustrue	15 —
1814.	Skomager G. H. Webers Enke	15 —
—	Skomager J. Holbechs Enke	15 —
1815.	Erceeremester Debusmanns Enke	15 —
—	Blikkenslager N. Holms Enke	15 —
—	Garvermester Nyholms Enke	20 —
1816.	Mechanicus Youngs Datter	10 —
—	Skomagermester B. Holm	15 —

Medlem
fra

1816.	Slagtermester Frisks Enke	10Rbd.
—	Cancellist N. Knuzens Enke	15 —
—	Institutbestyrer J. M. Melchjors Enke	15 —
—	Revisor P. B. Hammerichs Enke	15 —
—	Forhenv. Kræmmer Rasmussens Enke	15 —
—	Lærredshandler J. Hartzes Enke	10 —
—	Blikkenslager N. Hammers Enke	10 —
—	Skoletærer Achens Enke	15 —
—	Strømperæver Bøschens Enke	15 —
—	Revisor Kjerbyes Enke	15 —
—	Urtekræmmer Hjaltelins Enke	15 —
—	Skomager D. Rasmussens Enke	15 —
—	Blikkenslagermester J. J. Szybrowsky	10 —
1817.	Grovsmedmester Wahlgreen	10 —
—	Bandmester G. Sorensens Enke	10 —
—	Capitain Grams Enke	15 —
—	Capitain F. X. de Planes Enke	15 —
—	Urtekræmmer Fristrups Enke	15 —
—	Skomagermester L. Holm	15 —
—	Skomager Johansens Enke	10 —
—	Kjøffenmester Krügers Enke	15 —
—	Overfrigscommissair Kroghs Enke	10 —
—	Skomagermester A. Nielsen	15 —
—	Bundtmager Stephensens Enke	15 —
1818.	Stadsbedemand J. G. Andersens Enke	15 —
—	Portcontrolleur Hasfelquist's Enke	10 —
—	Bødfermester W. Halls Enke	15 —

Medlem
fra

1818. Skomager C. Mariboës Enke . . . . . 10Rbd.*
 — Soldassistent Bolwigs Enke . . . . . 15 —
 — Dvarteermand Jversens Enke . . . . . 20 —
 — Krigscancelliesecretair Laurizens Enke . . 15 —
 — Barykmagermester J. Ingemann . . . . 10 —
 — Skomagermester Lundmann . . . . . 15 —
1819. Kammerraad J. W. Winthers Enke . . 15 —
 — Fuldmægtig J. C. G. Kleins Enke . . 15 —
 — Skomager Arvesens Enke . . . . . 15 —
 — Soldcontrolleur Wildenraths Enke . . . 10 —
 — Bogbinder Holst's Enke . . . . . 10 —
 — Suedfermester C. C. Mørck . . . . . 20 —
1821. Kammerraad Hegelunds Datter . . . . 10 —
 — Skibscapitain Hammers Enke . . . . . 15 —
 — Malermester Hoffgaards Enke . . . . . 10 —
 — Bogtrykker N. G. F. Christensens Enke . 10 —
 — Capitain C. Groves Enke . . . . . 20 —
 — Skomager C. S. Weidemanns Enke . . 15 —
 — Uhrmager Malmgreens Enke . . . . . 10 —
 — Cancelliesecretair Bradts Enke . . . . . 15 —
 — Brændeviinsbrænder Fodbyes Enke . . . 20 —
 — Bærtshuusholder J. C. Holst's Enke . . 15 —
1822. Oberstl., Seilmager Bangs Enke . . . . 15 —
 — Bogholder Erhardt's Enke . . . . . 10 —
 — Registrator Dyrhauges Enke . . . . . 15 —
 — Cancellieraad Næsteds Datter . . . . . 15 —
 — Muurmester Brandts Enke . . . . . 15 —

Medlem
fra

1822. Justitsraad Didriksens Datter . . . . . 15Rbd.
 — Opsynsmand Jbsens Enke . . . . . 15 —
 — Skomager Taberts Enke . . . . . 15 —
 — Meelhandler Herbst's Enke . . . . . 10 —
 — Skræder W. Meyers Enke . . . . . 15 —
 — Skomagermester R. Hansen . . . . . 15 —
 1823. Justitsraad A. Treschows Enke . . . . . 15 —
 — Skovfoged D. Fischers Enke . . . . . 15 —
 — Institutbestyrer Mariboos Enke . . . . . 15 —
 — Restaurateur Osterbergs Enke . . . . . 15 —
 — Forhenv. Bagermester Klifoth . . . . . 15 —
 — Fuldmægtig H. A. Gluds Enke . . . . . 20 —
 — Fuldmægtig L. Wiborgs Enke . . . . . 15 —
 — Toldbetjent Sommers Datter . . . . . 15 —
 1824. Ritmester C. M. Foghs Enke . . . . . 15 —
 — Foged Arnkiels Datter . . . . . 15 —
 — Klædehandler M. J. Cohens Enke . . . . . 15 —
 — Blikkenslager B. W. Læssens Enke . . . . . 10 —
 — Skrædermester J. Marg . . . . . 20 —
 — Skrædermester Balckes Enke . . . . . 15 —
 — Cancellist H. Knudsens Enke . . . . . 10 —
 — Sriverformand Carlens Enke . . . . . 15 —
 1825. Urtekr. og Laugsbud Thomsens Enke . . . . . 15 —
 — Oberstl. og Guldsmed Westrups Enke . . . . . 15 —
 — Smedermester Ewers's Datter . . . . . 10 —
 — Forhenv. Høker N. Jversen . . . . . 15 —
 — Skrædermester J. Scheels Enke . . . . . 10 —

Medlem
fra

1825. Kongelig Rudst H. G. Lunds Enke . . 10Rbd.
 — Cancelliesecretair Thannings Enke . . . 15 —
 — Institutbestyrer Quistgaards Enke . . . 15 —
 — Handelsbogholder Liunges Enke . . . 15 —
 — Krigsassessor og Theehdlr. Schaltz's Enke 10 —
 — Goffardicapitain J. R. Lunds Enke . . 15 —
 — Snedermester Flygenrings Enke . . . 10 —
1826. Divisionschirurg Krügers Datter . . . 15 —
 — Urtekræmmer J. D. Schmidts Enke . . 15 —
 — Klædehandler Bøgilds Enke . . . . . 15 —
 — Krigsassessor D. le Maires Enke . . 10 —
 — Bødfermester Tersløvs Enke . . . . . 15 —
 — Institutbestyrer Mønstedts Enke . . . . 15 —
 — Snedermester Rohleders Enke . . . . . 15 —
 — Handfemager K. Sørensen . . . . . 15 —
1827. Skomagermester G. Weises Enke . . . 10 —
 — Kleinsmedmester D. Klerks Enke . . . 15 —
 — Glarmester L. Mallings Enke . . . . . 10 —
 — Forhenv. Goffardicapitain A. L. Floor . 15 —
 — Forhenv. Bærtshuusholder P. G. Haack 10 —
 — Apotheker Blaus Datter . . . . . 15 —
 — Justitsraad M. P. Sørensens Enke . . 20 —
 — Pastor P. B. Duus's Enke . . . . . 10 —
 — Garvermester H. Topps Datter . . . 15 —
 — Guldsmedmester N. Ebbesen . . . . . 20 —
 — Skomagermester F. G. Holms Enke . . 10 —
1828. Fuldmægtig Gjesfings Enke . . . . . 15 —

Medlem
fra

1828.	Dpfigtsbetjent Trues Enke	20Rbd.
—	Capelmusicus N. Petersens Enke	10 —
—	Institutbestyrerinde Jomfru K. Hald	15 —
—	Forhenv. Boghandler P. J. Beck	10 —
—	Lieut. og Toldbetjent M. Benzens Enke	15 —
—	Skolelærer Langstedts Datter	15 —
—	Forhenv. Hørkræmmer M. Brorson	15 —
—	Høker H. T. Lindes Enke	10 —
—	Bærtshuusholder S. Nielsens Enke	10 —
—	Bogbinder Lappes Enke	15 —
—	Muurmester J. W. Schmidts Enke	15 —
—	Guldsmedmester Næboes Datter	10 —
—	Guldsmedmester J. M. Lerches Enke	10 —
—	Haynecontrolleur Brodersens Enke	15 —
—	Institutbestyrer R. A. Birchs Enke	15 —
1829.	Fuldmægtig J. F. Drebolts Enke	10 —
—	Cancellieraad Lynges Enke	10 —
—	Snedkerfrimester Schæffers Enke	15 —
—	Skrædermester H. M. Lunds Enke	15 —
—	Lieut. og Toldbetjent Drebolts Enke	15 —
—	Copiist Klüvers Enke	15 —
—	Toldbetjent H. M. Møllers Enke	15 —
—	Forhenv. Jordemoder Mad. J. Schou	10 —
—	Coffardicapitain S. P. Hansens Enke	10 —
—	Klædeforhandler Humbles Enke	10 —
—	Tømmermester H. Benckes Enke	10 —
—	Lieut. og Toldbetjent Anthons Enke	15 —

Medlem
fra

1829.	Forhenv. Brændeviinsbr. H. J. Mørk .	15Rbd.
—	Farvermester J. Goldschmidts Enke . . .	10 —
—	Skrædermester G. H. Bode	10 —
1830.	Skoletærer C. Petersens Enke	15 —
—	Bogbindermester Bergmanns Datter . .	10 —
—	Smedemester Dithmers Datter	15 —
—	Snedkermester C. N. Hyllequist	10 —
—	Kunstdreier Søborgs Enke	10 —
—	Rgl. Fuldmægtig B. Mørks Enke . . .	15 —
—	Justtermester J. J. Bechs Enke	10 —
1831.	Assistent B. C. Windings Enke	15 —
—	Capt. og Urtekr. C. F. Petersens Enke	10 —
—	Frukt- og Bildthandler Frørups Enke .	10 —
—	Skoletærer A. W. Martens Enke	10 —
—	Hattemagermester N. C. Madsens Enke	10 —
—	Procurator S. L. Høyers Enke	15 —
—	Toldassistent C. F. Hassels Enke . . .	10 —
—	Farvermester N. Bangs Enke	10 —
—	Copiist C. F. Mohrs Enke	15 —
—	Skoletærer J. P. Jensens Enke	10 —
—	Inspecteur H. L. Hansens Enke	10 —
—	Farvermester Staals Datter Elisabeth .	10 —
—	Farvermester Staals Datter Andrea . .	10 —
1832.	Ifenkræmmer Schoulunds Enke	15 —
—	Urtekræmmer C. D. Hellefens Enke . .	10 —
—	Kammerraad Thorbjørnsens Enke	20 —
—	Bataillonschirura Kruuses Enke	15 —

Medlem
fra

1832.	Grosserer Selmers Datter	15Rbd.
—	Tracteur B. Christensens Enke	10 —
—	Stomagemester P. H. Hansens Enke	15 —
—	Strædermester H. Andersen	10 —
—	Dreiermester J. Hansens Enke	10 —
—	Skibsbygmester Repholz's Enke	20 —
—	Skibsbygger Hellerungs Enke	10 —
—	Madam G. Schmidt sødt Herksprung	10 —
—	Bødkersvend L. Lunds Enke	10 —
—	Snedkermester S. L. Sørensen	10 —
—	Pastor Just's Datter	15 —
—	Forhenv. Cofardicapitain D. Tauscher	10 —
1833.	Federalmager Salors Enke	10 —
—	Skolelærer J. A. Kerups Enke	15 —
—	Uhrmagemester Antonis Enke	15 —
—	Snedkerfrimester J. Sørensen	10 —
—	Baufist Helsted's Enke	15 —
—	Hof- og Stadsrets Betjent J. Birch's Enke	10 —
—	Copist H. C. Beith's Enke	15 —
—	Smedemester Gjerløvs Enke	15 —
—	Kammerraad Albrechts Enke	15 —
—	Sergeant Namodts Enke	10 —
—	Muurmester G. P. Grichsens Enke	10 —
—	Figurant G. F. Jacobsens Enke	10 —
—	Hoboist A. G. Tappers Enke	10 —
—	Snedkermester A. G. Just	15 —
—	Malermester Sannes Datter	10 —

Medlem
fra

1833.	Malermester H. C. Berg	10Rbd.
1834.	Goffardicapitain Bügows Enke	15 —
—	Pastor Kjelbergs Enke	10 —
—	Skibscapitain C. Møllers Enke	10 —
—	Malermester B. W. Jørgensen	15 —
—	Sværdseger Meyers Datter	10 —
—	Strædermester P. Jørgensen	10 —
—	Urtefræmmer Guldagers Enke	10 —
1835.	Beibetjent Blancs Enke	10 —
—	Kjøbmand A. M. Davidsens Enke	10 —
—	Hoffoureur J. F. Petersens Enke	10 —
—	Theatercontrolleur C. Flors Enke	10 —
—	Justitsraad Kornerups Datter	10 —
—	Strædermester Rigelsens Enke	15 —
—	Krigsassessor Struckmanns Enke	15 —
—	Rgl. Laqvai J. Francks Enke	10 —
—	Smedemester Drlings Enke	10 —
—	Snedfermester Genthes Enke	10 —
1836.	Grosserer Joach. Topps Enke	20 —
—	Guldsmedmester H. J. Bihls Enke	10 —
—	Skibscapitain C. W. Hoyers Enke	15 —
—	Skomagermester J. Lunds Enke	10 —
—	Skomagermester Storms Enke	10 —
—	Copiist H. Voigts Enke	10 —
—	Forhenv. Boghandler J. C. Jensen	10 —
—	Strædermester Bjørnelunds Enke	10 —
1837.	Brændeviinsbr. Tholbølls Datter	20 —

Medlem
fra

1837.	Hørfabrikør Rosteds Enke	10 Rbd.
—	Skrædermester P. N. Mariagers Enke	10 —
—	Smedemester J. C. Christensens Enke	10 —
—	Graveur P. C. Kragh	10 —
—	Capit. og Kleinsmed J. Brodersen	15 —
—	Inspecteur C. Schleichners Enke	15 —
—	Hofboghandler Beckens Datter	10 —
—	Farver og Kattuntrykker Lerches Enke	15 —
—	Skoemagermester H. Petersen	10 —
—	Smedemester J. Andersens Enke	10 —
—	Søekrigscommissair Nissens Enke	10 —
—	Skibscapitain Kjolners Datter	10 —
—	Malermester Blaumüllers Enke	10 —
—	Skrædermester F. Zieraus Enke	10 —
—	Politiebetjent C. A. Amundsens Enke	10 —
1838.	Rodemester Berghs Enke	10 —
—	Toldassistent Wichmanns Enke	10 —
—	Traadhandlerse Mad. G. Holz	15 —
—	Bud ved Borgerrepræs. M. Ernsts Enke	10 —
—	Klædehandler M. J. Heckscher	10 —
—	Skoemagermester N. J. Tandrup	10 —
—	Pract. Læge F. G. Frieses Enke	10 —
—	Naalemagermester J. H. Klerkes Enke	10 —
1839.	Secretair og Told = Controlleur P. L.	
	Schiotts Enke	15 —
—	Forhenv. Politiebetjent J. Warberg	15 —
—	Forhenv. Postbud D. Nielsen	10 —

Medlem
fra

1839. Afsst. Capitain v. Meindes Enke . . . . 15 Rbd.
 — Instrumentmager H. Birch . . . . . 10 —
 — Soldassistent J. A. Baggers Enke . . . 10 —
 — Controlleur, Assistent Egtveds Enke . . 10 —
 — Møllermester H. P. Linds Enke . . . . 10 —
 — Gartner Petersens Datter . . . . . 10 —
 — Uhrmagermester J. E. Hinges Enke . . 10 —
1840. Kgl. Fuldmægtig Nicolaysens Enke . . 10 —
 — Copiist Bruuns Enke . . . . . 10 —
 — Pastor Holms Datter . . . . . 10 —
 — Skibscapitain Amundsens Enke . . . . 10 —
 — Styrmand L. H. Kjelsens Enke . . . . 10 —
 — Handelsgartner Grimmenslans Enke . . 10 —
 — Skomagermester N. Andresens Enke . . 10 —
1841. Skrådermester Sommerfeldts Datter . . 10 —
 — Ankersmed Caspersens Datter . . . . . 10 —
 — Institutbestyrerinde Jfr. M. Warburg . 10 —
 — Urtefræmmer J. Davns Enke . . . . . 10 —
 — Dhandler Jokumsens Datter . . . . . 10 —
 — Typograph A. Petersen . . . . . 10 —
1842. Skrådermester Drelbergs Enke . . . . . 10 —
 — Bærtshuusholder P. J. Bjerup . . . . 10 —
 — Traadhandlerste Jfr. M. Jørgensen . . 10 —
 — Guldsmedmester Schmiths Datter . . . . 10 —
 — Fuldmægtig Lassens Datter . . . . . 10 —
 — Forhenv. Jordemoder, Mad. Woderup . . 10 —
 — Forhenv. Modehandlerinde, Jfr. E. Juul . 10 —

Medlem
fra

1843.	Træadhandlerske Jfr. A. C. Walter . . .	10 Rbd.
—	Premierlieut. A. v. Lunds Enke	10 —
—	Krigscancelliesecretair S. P. Strandgaard	10 —
1844.	Suffermester Jensens Datter	10 —
—	Secondlieut. C. C. Holms Enke	10 —
—	Lieut. og Toldassistent Creutzburgs Enke	10 —
1845.	Major A. P. de Saint Aubains Enke	10 —
1846.	Organist P. Jensens Enke	10 —

Tilsammen et Gratifications-Beløb af . . . 3630 Rbd.
lægges hertil de bevilgede Laan . . . . . 7200 —

bliver det uddeelte Beløb . . . 10830 Rbd.

Hvilket svarer til det samlede Beløb, der som bemærket under Nr. 2 kunde bringes i Forslag til Fordeling i dette dobbelte Djemed for Selskabets Hovedvirksomhed for Aaret 1852.

8. Af Qverskuddet af det Brockske Legat, hvilket paa Grund af mit (Garbrechts) Gjenvalg til Administrator for de følgende 3 Aar ikke er kommet til Anvendelse efter Bestemmelsen, er 6 Rbd. uddeelte til hver af Legatets 4 Pensionister, saa at Resten forbliver i Behold til eventuelt Brug.

9. Dernæst optoges følgende 39 nye Medlemmer i Selskabet:

1. Typograph J. C. F. Möckel.
2. Gartner J. Pauelsen.
3. Træhandler T. Mathiesen.

4. Fabrikmester R. Petersen.
5. Tommersvend H. G. Frerichs.
6. Toldcontrolleur J. C. Gradmann.
7. Toldassistent C. Bagh.
8. Toldassistent S. Sorensen.
9. Dreiermester C. F. F. Richardsen.
10. Snedfersvend B. D. Lund.
11. Hørfræmmersvend C. G. C. Frølund.
12. Raffinbygger C. Niissen.
13. Blikkenslagersvend J. A. Gehrs.
14. Skomagermester B. Christiansen.
15. Skomagermester H. Hansen.
16. Snedfersvend B. C. Petersen.
17. Værtshuusholder J. J. Poulsen.
18. Portraitmaler A. H. Hunæus.
19. Kleinsmedmester J. C. Weitemeyer.
20. Tommersvend J. A. Ortoed.
21. afd. Urtekræmmer F. A. Schaldemose's Datter,
G. M. S.
22. Modehandlerinde, Zfr. H. Levin.
23. Modehandlerinde, Zfr. J. M. Mähl.
24. afd. Klædehandler Hasses's Datter, C. A. C.
25. Cancelliesecretair J. C. Møllers's Datter, A. M. W.
26. Afd. Tommerhandler Nyborgs's Datter, C. M. T.
27. Stolemagermester C. H. Gynther.
28. Bryggerkudsk A. Christiansen.
29. Skræddermester B. H. Kessel.
30. Skræddermester C. C. Heimann.

31. Instrumentmager C. G. Kern Hoffmann.
32. Musicus J. Sveborg.
33. Skrædersvend P. M. Petersen.
34. Fineersfjærer C. W. Hongs.
35. Høker C. Hansen.
36. Skrædersvend C. Ketelsen.
37. Sækrigscommisfair P. A. Nielsen.
38. Lystøber N. P. Knudsen.
39. Cancellist Th. Nabye.

Slutteligen meddeler Administrationen herved ifølge den i en tidligere Generalforsamling tagne Bestemmelse, en Fortegnelse over de Legater, som ere tildeelte Selskabet siden dets Stiftelse og hvis Beløb ere indbefattede under dets Fondsbeholdning, nemlig:

Mar 1805.	Grosferer Niels Brocks Legat efter Testamente af 19de Februar 1786 og 24de Februar 1802.	5002 Rbd 22 $\frac{1}{2}$ s.
"	1818. Student Grelss Legat . .	1000 — " —
"	1827. Enkefrue Charlotte Amalie Bönckes Legat imod 5 % Livrente	2000 — " —
"	1829. Caroline Legatet, stiftet af en Deel af Selskabets Medlemmer i Anledning af H. R. S. Arve-Brindsesse Cas	

Transport . . 8002 Rbd. 22 $\frac{1}{2}$ s.

	Transport . .	8002 Rbd.	22	fr.
	rolines Formæling den 1ste			
	August 1829	2500	—	„ —
Mar 1830.	Enkefrue Statsraadinde Ko-			
	foeds Legat	500	—	„ —

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab
den 23de Marts 1853.

E. Clausen.

D. Borgen.

Garbrecht.

Carl S. Groth.

Love for Binde og Storme.

(Fortsat.)

Sagen forholder sig, saavidt jeg troer at vide det, paa følgende Maade. I Nærheden af det gode Haabs Forbjerg hersker om Sommeren som oftest Sydosvind, men, naar Binden dreier sig nordligt, da altid en meget stærk Vind. Naar de sidste Sommermaaneder ere forbi, saa har man efter et kortvarigt Bindstille en meget moderat Sydosvind med overordentlig klar Himmel. Binden er i stedsværende Tiltagen, saasnart den vender sig imod Ost, og, er den endog allerede kommen imod Nord, saa seer man ganske vist i Vesten allerede Skyer med Lyn hæve sig paa Horizonten, og da reiser der sig næsten altid i kortere Tid end en halv Time en Storm fra Vestnordvest, som først tager af, naar den efter 24 eller 48 Timer vender sig mere imod Syd. I Nærheden af Cap Horn, østligt og vestligt derfra, med Nordenvind sædvanligt godt Veir, dreierende sig imod Nordvest, hurtigt aftagende i Styrke, Vestnordvest til Sydvest sædvanligviis Storm. Sydlig aftagende Vind. Sydsydost smukt Veir og derpaa følgende Bindstille“.

Polarstrømmen, som kommer fra Trianglens Top, hvis Basis Æquator er, flyder langsomt ind i et sig bestandigt meer og meer udvidende Leie; Æquatorialstrømmen derimod er stormfuld og blæser som i en aaben

Gade. Naar Strømningen er regelmæssig, lader det sig af Petersborger Statscalender beregne, naar Nordenstrømmen vil naae os, imedens man i Rusland ikke kan benytte vore Angivelser om Æquatorialstrømmens Fremtræden, da den voldsomme Søndenvind reiser hurtigere end den hurtigste Post. Ved denne Voldsomhed, hvormed den sydlige Strøm trænger frem til høiere Bredder, taber den i altid fornyet Medslag sin Fugtighed. Naar een Strøm fortrænger den anden, og især den nordlige kolde Strøm den varme sydlige, saa fremtræde Medslagene med Vestenvind. De afføle Lusten; med dem følger klar Lust efter den mørke; de fremvirke Overgangen fra slet til godt Veir. Da den paafølgende kolde Vind er tungere end den foregaaende varme, saa stiger Barometret under dette Veir. Overgangen skeer her hurtigt, fordi den tunge kolde Vind fortrænger den lette hurtigere fra dens Plads end denne hiin; og saa indtræffer den kolde Vind først forneden.

(Fortsættes.)

• C. Jacobsen.

Oversigt

over det forenede Understøttelses Selskabs Regnskab for Aaret 1852

med Hensyn til dets Virksomhed.

1852.	Indtægter.	Rbd.	ß.	1852.	Udgifter.	Rbd.	ß.
	Ugentlige Indtægter	4328	Rbd. 18 ß.		Penstøner	4766	48
	For Lovbøger	73	— 48 ß		Gratificationer	3850	=
		4401	66		Lønninger	2000	=
	Halvaarlige Contingenter	4766	Rbd. 42 ß.		Generelle Omkostninger	624	Rbd. 59 ß.
	hvorfra gaaer uerholdelige Restancer	95	— 72 ß		hvorfra gaaer Differencen imellem		
		4670	66		Indkjøbsprisen og den antagne Verdi		
	Renter, efter Fradrag af Renterne af det i Banken op-				af indkjøbte Obligationer	92	— 30 ß
	tagne Laan	5404	60			532	29
					Ugebladets Trykning m. m.	870	95
					Overskud anført paa Formues Konto	2457	20
		Rbd.	14477	=		Rbd.	14477
							=

Kjøbenhavn den 31te December 1852.

G. Carbrecht.

E. Clausen.

D. Borgen.

Carl S. Groth.

Balanceret Status

af det forenede Understøttelses Selskabs Formue den 31te December 1852.

1852.	Skal tilsvare.	Rbd.	ß	1852.	Er i Besiddelse af.	Rbd.	ß	
	Selskabet eiede den 1ste Januar 1852	161542	46		Selskabet eier den 31te December 1852 i Obligationer . .	144800	"	
	hvori er indbefattet samtlige Selskabet tillagte Legater.				nemlig 100000 Rbd. 4% Obligationer imod Stats-			
	Overskuddet af Selskabets Virksomhed i 1852	2457	20		gjelds Directionens Indskrivningsbeviis og 5600 LSt.			
	hidrørende fra Differencen imellem				i dansk engelske 3% Obligationer, hvoraf de 200 LSt.			
	Indtægterne 14477 Rbd.				ere indkjøbte iaar.			
	og Udgifterne 12019 — 76 ß.				— har tilgode for rentefri Udlaan	12468	"	
	2457 Rbd. 20 ß.				deraf Restancer 209 Rbd.			
					— Kassebeholdning a. Contant . . 6356 — 78 ß.			
					b. Contingents			
					Restancer . 374 — 84 "	6731	66	
		Rbd.	163999	66		Rbd.	163999	66

Kjøbenhavn den 31te December 1852.

Garbrecht.

E. Clausen.

D. Borgen.

Carl S. Groth.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 15.

Løverdagen den 9de April 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Officin.

Bekjendtgjørelse.

Da den til den 30te forrige Maaned berammede Repræsentantsforsamling ikke kunde afholdes, paa Grund af at det lovbestedte Antal af Repræsentanter ikke havde givet Møde, vil en ny Repræsentantsforsamling i Selskabet afholdes Fredagen den 29de denne Maaned Kl. 6 i Høiesterets Forsal, i hvilken blandt Andet vil være at foretage Valg paa nye Repræsentanter.

Administrationen tillader sig at gjøre samtlige Herrer Repræsentanter opmærksom paa Nødvendigheden af, at denne Repræsentantsforsamling afholdes, da Valget paa nye Repræsentanter maa være foreaaet, forinden denne

Maanedes Udgang, med hvilken de afgaaende Repræsentanters Functionstid ophører, og at Samlingen ikke kan finde Sted naar i det mindste ikke det lovbestemte Antal Repræsentanter der giver Møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 5te April 1853.

G. Clausen. D. Borgen. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Love for Vinde og Storme.

(Fortsat.)

Da nu denne kolde, fornedet tilstrømmende Vind mere eller mindre directe blæser imod den varme, som før var den herskende, saa opstaaer der imellem begge om Sommeren det eiendommelige Vindstille, som man kalder trykkende Luft. Den sydlige Strøms Nedslag trække op med sydosflige og sydlige Vinde. De herse foroven; fornedet mærkes de sidst; ved dem falder Barometret, fordi den derefter følgende Vind er lettere; de danne Overgangen fra klart til mørkt Veir. Om dette Phænomens Gang om Vinteren udkaster Dove et med sande og linliæ Karner teanet Rillode Red low Ra-

rometerstand har i lang Tid Sydvestvind hersket", siger han i sit lille Skrift om Veiret i Berlin, „Himlen var mørk, Luften var varm i Forening med en eensformig Regn. Derpaa dreier Vinden sig til Vesten; mørke Skyemasser rykke op fra den vestlige Horizont, og umiddelbart forud for disse blæser en kold Vind, som er forenet med tæt Sneefog. Dette Phænomen gjentager sig sandsynligviis hyppigt, imedens de ved de lavere Skyemasser synlige høiere, altid tyndere og tyndere Skyestriber endnu drage fra Sydvest til Nordost. Ved ethvert nyt Vindstød stiger Barometret i Spring, Sneen fryser under Fødderne, det lavere Skyedække rykker altid høiere op, endeligt brister det som sønderfkaarret i lange Striber og forsvinder aldeles, saasnart Veirhanen viser Nord. Himlen bliver klar, Kampen er tilende, dens Resultat er Slødefart paa Jorden, Luften er forunderlig gjennemsigtig og kun i Dieblikke formørket ved de rygende Skorstene, Kulden er intensiv, Alt iler hen over den gnittrende, klarkende Snee, Nordstrømmen har seiret maaskee i hele Uger; den usorandret Nordost visende Veirhane siger det. Men endeligt kommer Syd- vinden efter Tour; da den er let, flyder den ved Nordstrømmen i Veiret, og fremtræder paa den mørkeblaae Skyehimmel som hine fine Skyestriber, man saa passende falder Vindtræer. Barometret mærker den lette Søndenvind, det falder, omendstjøndt Veirhanen endnu ikke veed noget deraf, og endnu ganske rolig viser Ost. Men altid bestemtere trænaer den sydliae Vind den

foroven herskende Østenvind ned, Skjestrubberne fortætte sig til hiint melkehvite Overtræk, i hvilket den store Lyskreds om Maanen træder frem som sikkert Tegns paa slet Veir; det begynder at snee med Sydost, Barometret falder bestandigt mere, Vinden bliver sydlig, det regner; den bliver Sydvest; vor lille Vinter er forbi, for at give en lignende Efterfølger Plads. Men længere imod Nord bliver Sneen selv ved sydlige Vinde endnu ikke til Regn; der samle sig Sneefaldene i disse enkelte Vintre til store Masser. Stædefarten bliver ikke som før meer afbrudt ved Tøveir; enhver Vogn forvandler sig til en Slæde, enhver Flod bliver en Landevei. Æquatorialstrømme og Polarstrømme afverle paa vor Bredegrad efter Aarstiderne saaledes, at man kan iagttage en vis aarlig Periodicitet. I Almindelighed er Vindretningen om Sommeren vestlig, om Efteraaret og Vinteren sydvestlig og om Foraaret nordvestlig. En daglig Periode med Hensyn til Vinden fremtræder især paa Steder, som ligge ved Havet. Da Luften ikke opvarmes i samme Forhold over Havet som over Landet, idet paa Dagens varmere Timer Landet er varmere end Havet, paa de koldere Dagstider Havet varmere end Landet, saa fremkommer derved Dag- og Natvinde, Vinde, der drage ned til de varmere Steder, som Skipperen benytter, idet han om Aftenen forlader Havnen, og lettere naaer den ved Dag. I aldeles beskyttede Dale f. Ex. ved Lago Maggiore og ved Como

Saa nær den sydlige varme Luftstrøm ikke møder

tager nogen Indvirkning fra Siden, pleier høiere oppe, hvor den koldere Vind fra Siden kan træde til, om Middagen at reise sig Uveir. Hvor vigtige Jordens Ujævnheder ere, ligger aabenbart for Dinene. Selv paa Sletter finde Afvigelser Sted ved Jordenskyernes Fordeling, som forekommer i de fladeste Egne f. Ex. ved Leipzig. Det meest colossale Phænomen af denne Natur findes ved Bjergmuren fra Høiasien; derfor contrasterer den rolige Luft paa hine Breder skarpt imod de heftige Storme, som i Europa sætte Luftthavet i Bevægelse. De opvarmede Æquatorialstrømme overskride ikke den høie Biergtop; dets sydlige Afhang bliver ved disse varme Strømme dragen ind i det tropiske Gebeet, og der fremtræder her en uforholdsmæssig høi Temperatur; i Nordasien hersker derimod en isnende Kulde. Her mangle de karakteristiske Phænomener, som betegne Kampen imellem Æquatorialstrømmene og Polarstrømmene. I det rolige Luftthav over Høiasiens Sletter indtræffe kun sjeldent Bølger af den bevægelige europæiske Atmosphære, som kunne sætte det i Bevægelse, naar sydlige Strømme ere ved Jordens Omdreining forvandlede til vestlige. Strømme de hen over Europa med stor Hestighed op mod Polen, saa enten stagnerer Nordasiens kolde Luft rolig, eller den flyder henimod det store Ocean, udbredende Kulde. Men, flyder den henimod Vest, saa erindrer en streng Winter os om den uventlige Nabo. Efterat der i November og December 1839 havde hersket i Tydskland en saa mild Tempe-

ratur, at Julen var fremtraadt næsten grøn, ryffede med en streng kold Vind en stærk Kulde, frem, som efter det tidligere milde Veirlig var dobbelt paafaldende. Den iiskolde Vind blæste fra Stepperne imellem det kaspiske Hav og Aralsøen, fra Kysterne af Emba, hvor i den Vinter en russisk Hær, som var dragen ud for at erobre Ghiva, paa en høist beklagelig Maade gik tilgrunde. En eensformig Bestandighed er det Betegnende ved Klimatet i Nordasien, alle Veiriagttagelser, som foreligge fra Siberien, tale om stor Tørhed, lav Middeltemperatur og ringe Barometerforandringer. Andre Bjergskjæder udøve en Indflydelse lignende den høiasiatiske Bjergmuur, og visse Egnes overordentlige Tørhed opstaaer i en vis Grad derved, at Stormene standses i deres Løb af høie Bjerge. Sydamerikas Kordilleras, som ligge østlig for Peru og det nordlige Chili, standse Stormene, og ere maaskee den meest virkende Årsag til Ørknerne i disse Lande. Paa lignende Maade virke de abyssiniske Bjerge, idet de forbyde Binden fra det arabiske Hav Tilgang, ind paa Overægyptens Tørhed.

Vi have nu at beskæftige os med Phænomenerne paa de lavere Breder, med Passat- og Mousson-Vindene. Et Overblik over de Resultater, som i den nyeste Tid ere vundne med Hensyn til Lovene for Stormene, vil slutte sig hertil. Passatvindene ere tidligere bleve observerede, og Bacon, Galilæi, Varenius, Halley, Descartes, d'Alembert have for-

søgt Forklaringer derover. De rigtigste er den halley'ske Theorie (The cause of the general Trade-Wind, 1735). Han forklarer Passaterne ved Solens varmende Indvirkning og Jordens under de forskjellige Paralleler ulige Rotationshurtighed. Den fra den nordlige Halvkugle til Æquator strømmende Luft er en nordlig Wind, som ved Jordens Omdreining bliver østlig; den fra Syden kommende kolde Wind er en sydlig, som ligeledes bliver østlig. Men, da begge Passater møde hinanden, hvor Luften stiger op, saa indvirke de gjensidigt, og den næsten allerede til Øst bleve Nordpassat gaaer over i en mere nordlig Retning, Sydpasstaten i en mere sydlig. Windenes Berørelsvirkning paa hinanden, betinget ved Barmen og Jordens Omdreining, frembringer forskjellige Vindegne: i Nærheden af Æquator, hvor Heden er størst, mødes den fra Nord og Syd fra Polerne kommende Wind, en Windstille-Egn, nordligt og sydligt derfra Passaternes Gebeet, og ved disse ydre Grændser en Zone for Reaction, idet den øvre Strøm gjør ved disse ydre Grændser en Modstand, frembringer Vinde, der blæse fra Vesten. Dette Sidste erkjendte allerede Halley, naar han siger: „Ifølge en Dreining vil Nordostvinden forneden blive ledsaget af en Sydvestvind foroven og Sydostvind forneden af en Nordvest foroven. At Dette er mere end en blot Formodning, viser Windens næsten uebliffelige Springen om til det modsatte Punkt i Windrosen, hvilket man hyppigt træffer paa, naar man overskriver Passaternes Grændser.

og Mousson-Vindene, hvorom længer nede vil blive Tale, ere Vinde, som strømme fra en koldere Egn hen imod en varmere, Sydvestvinden og Nordvestvinden paa de yderste Grændser af Nordost- og Sydost-Passaten ere Vinde, som strømme fra de varmere til de koldere Zoner.

(Fortsættels.)

C. Jacobsen.

Rettelser

i: „Om Opdragelse, især den qvindelige“ af Ks.

Nr. 2, Pag. 6, Linie 3 f. n.: opdrage Skribenter. Da een af Hovedfeilene læs: opdrage Skribenter, da een v. s. v.

Nr. 4, Pag. 22, Lin. 1: Realskoler, der læs: Realskoler, og som skulde træde istedetfor den saakaldte Borger-skole, der v. s. v.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 16.

Løverdagen den 16de April 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiste Officin.

Bekjendtgjørelse.

Da den til den 30te forrige Maaned berammede Repræsentantsforsamling ikke kunde afholdes, paa Grund af at det lovbestedte Antal af Repræsentanter ikke havde givet Møde, vil en ny Repræsentantsforsamling i Selskabet afholdes Fredagen den 29de denne Maaned Kl. 6 i Hviesterets Forsal, i hvilken blandt Andet vil være at foretage Valg paa nye Repræsentanter.

Administrationen tillader sig at gjøre samtlige Herrer Repræsentanter opmærksom paa Nødvendigheden af, at denne Repræsentantsforsamling afholdes, da Valget paa nye Repræsentanter maa være foregaaet, forinden denne

Maanedes Udgang, med hvilken de afgaaende Repræsentanters Functionstid ophører, og at Samlingen ikke kan finde Sted naar i det mindste ikke det lovbestemte Antal Repræsentanter der giver Møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 5te April 1853.

G. Clausen. D. Borgen. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Love for Binde og Storme.

(Fortfat.)

Da den nordlige Halvkugle har mere Land end den sydlige, er altsaa varmere, saa falder den thermiske Æquator ikke sammen med den geographiske, men nordligt derfra, og det Samme gjelder om den midterste Beliggenhed af Vindstille-Egnen. Da fremdeles Solen i Aarets Løb rykker op og ned imellem Vendekredsen, saa bliver hiin Vindstille-Egn ikke paa det samme Sted; den rykkes ved Solen, hvorunder den befinder sig, op og ned, med den det hele Passat-Phænomen. I Passaten er Luften fuldkommen klar, da den, strømmende imod

den vindstille Egn regner det derimod, da de varmere Luftpartier fornedes, idet de stige op, afføles, altsaa ud-tømme deres Fugtighed. Ethvert Sted imellem Bende-kredsen har altsaa en tør Tid, naar den befinder sig i Pæssaten, og en Regutid, naar den træder ind i den vindstille Egn. Efter aarligt Gjennemsnit faaer man ved Siden af hinanden: 1) Vindstille-Eggen imellem begge Pæssaterne med den stærkeste tropiske Regn eller Regnzonen, ligesom to Regntider, der slutte sig til hinanden. 2) Pæssatzonerne hele Aaret igjennem Pæssat, kun svagere, naar Solen staaer høiere, og da med Nedslag, 3) de subtropiske Zoner, naar Solen staaer lavest, med Vinterregn ved neddalende Vestenvinde, naar den staaer høiest, intet Nedslag i Pæssaten. Grændserne for begge de første Zoner ere følgende:

	Grændserne for Nordostpæssaten.	Grændserne for Sydostpæssaten.	Mellemzonernes Brede.
Vinter	5°45'	2°25'	3°20'
Fjoraar	5°47'	1°45'	4°2'
Sommer	11°20'	3°15'	8°5'
Efteraar	9°55'	3°15'	6°40'
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Hele Aaret	8°12'	2°20'	5°52'

Man seer af denne Tabel, at Sydostpæssaten er bestandigere end Nordostpæssaten, hvis pludselige Tilbage-træden ved sin Sydgrændse om Sommeren især betinger Mellemzonernes Forandring i Brede. Jo mere Sydost-pæssaten rykker frem over Linien, desto sydligere og syd-vestligere bliver den. Den ovenansførte Tabel gjælder om

det atlantiske Ocean, hvor den subtropiske Zone ligger imellem den 24de og 32te Grad nordlig Brede. Her fremkomme af de i Windstille=Egnens og de bestandige Passatvindes=Zoners Griben ind i hinanden to Classer Vinde: 1) Intermitterende, naar en Passat i Aarets Løb afverler med Windstille=Tiden, altsaa en bestandig Vindretning bliver en Tidlang afbrudt uden en modsat Vind. Tiden, hvorpaa denne intermitterende Vind hersker, er Regntiden, Skyernes Tid, som Indianerne kalde den i Modsætning af Solens Tid, naar Passaten hersker; 2) alternerende, naar begge Passater afverle med hinanden; det første Exempel paa den er Liniens Bestmousson, som Guineafarerne kalde den. Ved Overgineas Beliggenhed bliver Passaten nemlig ført saaledes op, at fra Juni til September blæse regnbringende Sydvest= og Vestsydvest=Vinde op imod de capoverdiske Der. (Dove, Meteorol. Unters.) I det stille Ocean synes Forandringerne i Windstille=Egnens Breder at være langt ubetydeligere end i det atlantiske Ocean.

Mousson=Vindene hedde hos Matroserne Soldatervindene, fordi de ligesom marschere regelmæssigt frem og tilbage. De opstaae derved, at den sydlige Strøm afverler med den nordlige, hvilket skeer eengang om Aaret, og hidrører fra den eiendommelige Fordeling af det Faste og Flydende i hine Egne, hvor disse Moussons hersker. Den første Efterretning om dem har Marco Polo givet, da han hørte i Manqi, at

Beboerne der om Vinteren seilede til Kryderieerne i Nærheden af Zipangi, og om Sommeren vendte tilbage ved den modsatte Vind. Imellem de Perioder, i hvilke Vindene verse, ligger altid en Mellemtid, hvori ingen Vind er fremherskende. Halley (An historical account of the Trade Winde and Monsoons) beskriver den som følger. „Imellem 10° og 30° sydlig Brede, imellem Madagaskar og Nyholland, finder man den almindelige Passat Sydost til Ost hele Aaret igjennem. Disse Sydostvinde nærme sig Æquator ind paa 2° fra Juni til November, til hvilken Tid imellem 3° og 10° sydlig Brede i Nærheden af Meridianen paa Madagaskars nordlige Egne, og imellem 2° og 12° sydlig Brede af Sumatra og Java de modsatte Nordvestvinde tage deres Plads og blæse Halvdelen af Aaret, nemlig fra Begyndelsen af December indtil Mai, og denne Mousson iagttages indtil de molukkiske Der, ikke længere. Nordligere end 3° sydlig Brede over hele det arabiske og indiske Hav og Golfen ved Bengalen blæser fra December til April en anden Mousson fra Nordost, og i Aarets anden Halvdeel, nemlig fra April til October, fra Sydvest og Vestsydvest med ringere Styrke end den forrige og med mørkt, regnsfuldt Veir, da det derimod, medens Nordost er den fremherskende Vind, er klart Veir. I Golfen ved Bengalen ere disse Vinde hverken i Styrke eller Retning saa bestandige som paa det indiske Hav. Paa den afrikanske Side ere de mere sydliae, paa den indiske mere vestliae. Distliat for Su-

matra og Malacca ere Moussonerne Nord og Syd, det vil sige, Nordostvindene ere mere nordlige, Sydvestvindene mere sydlige. Disse Retninger finder man indtil østligt for Philippinerne og saa langt nordligt som Japan. Den nordlige Mousson indtræffer i denne Egn i October og November, den sydlige, som blæser hele Sommeren igjennem, i Mai, begge ere mindre bestandige i Styrke og Retning. Under samme Meridian men sydligt for Linien imellem Nyguinea i Øst og Sumatra og Java i Vest ere de samme Moussons Nordvest og Sydost. Omverlings-Tiden indtræder ved dem een Maaned eller 6 Uger sildigere. I en Moussons Overgangstid til den modsatte herfter i nogle Egne Bindstille, i andre foranderlige Vinde. Slutningen af den vestlige Mousson er ved Koromandelskysten, og de to sidste Maaneder af den sydlige paa Havet ved China meget stormfulde. Disse Stormes Hestighed er saa stor, at de synes at være af samme Art som West-India-Hurricanes". — Cupper, (Observations on the Winds and Monsoons, 1801) supplerer denne Skildring ved Beskrivelsen af den mellemliggende Periode. „Paa Koromandelskysten, imellem Dphøret af den ene og Begyndelsen af den anden Mousson, ere Windene foranderlige, deelte mellem begge. Øste er det Bindstille hele October igjennem lige til ind i November. Begynder Solen fra Syd af igjen at nærme sig Zenith, saa taber den nordøstlige Mousson sin Styrke, og da afverle daagliat Land- og Søvinde, hvilket ikke fin-

der Sted i dens Begyndelse. Derhos synes Vinden ved Kysten at følge Solens Løb, idet den i 24 Timer gaaer igjennem det hele Kompas. De heftige Storme finde ikke Sted ved Moussonvindens Udbrud, men nogen Tid efter samme". Der er en Forskiel imellem Moussonvindene nordligt og sydligt for Linien, som efter Dampiers Mening ligger deri, at, naar den vestlige Mousson træder ind nord for Linien, begynde Sydsydvestvinde syd for den, hvilke hedde Sydsydvestmousson, medens i September, naar den østlige Mousson træder ind nord for Linien, da herske i sydlig Brede Nordnordostvinde. Medens den vestlige Mousson i nordlig Brede er ledsaget af Regn og Tornados, hersker smukt Veir ved den sydvestlige Mousson, der paa samme Tid blæser i sydlig Brede. Den østlige Mousson nordligt har smukt Veir, medens slet Veir og Tornados ledsage Nordnordost sydpaa. Man venter Storme ved Koromandelskysten i April og September, som ere de Maaneder, hvori Vinden gaaer over til den modsatte Retning. Paa Malabarkysten ere de hyppigere i al den Tid, den vestlige Mousson hersker; men den østlige Mousson begynder med en frygtelig Storm, som Portugiserne kalde Elephanten. Efter Horsburgh (Tableau des vents, des marées et des courants) er den yderste østlige Grændse for dette Mousson=Phænomen 145° østl. L. ved Marianerne, October og Mai Vendemaanederne for Sydvest- og Nordost-Moussonvinden nord for Linien. Avril og October for Nordvest- og Syd-

ost-Moussonvinden syd for Linien, den nordlige Grændse for den sidste 2° n. Br., den sydlige 10°—12° s. Br. Moussonvindens Overgang til den modsatte er i de forskjellige Aar forskjellig. Efter 21 Aars Jagttagelser, som Goldingham anstillede i Madras, vedvarer Nordostmousson der fra 19de October til 2den Marts; men dens Begyndelse varierer fra 29de September til Begyndelsen af November. I Anjarakandy paa Malabarysten begyndte Sydvestmousson efter Jagttagelser af Brown:

1810 d. 20de Mai	1815 d. 21de Mai	1820 d. 26de Juni
1811 - 31te —	1816 - 18de Juni	1821 - 16de —
1812 - 31te —	1817 - 26de Mai	1822 - 2den —
1813 - 27de —	1818 - 5te Juni	1823 - 6te —
1814 - 15de Juni	1819 - 9de Mai.	

(Fortsættes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 17.

Løverdagen den 23de April 1853.

Førlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulhisse Officin.

Bekjendtgjørelse.

Da den til den 30te forrige Maaned berammede Repræsentantsforsamling ikke kunde afholdes, paa Grund af at det lovbestedte Antal af Repræsentanter ikke havde givet Møde, vil en ny Repræsentantsforsamling i Selskabet afholdes Fredagen den 29de denne Maaned Kl. 6 i Høiesterets Forsal, i hvilken blandt Andet vil være at foretage Valg paa nye Repræsentanter.

Administrationen tillader sig at gjøre samtlige Herrer Repræsentanter opmærksom paa Nødvendigheden af, at denne Repræsentantsforsamling afholdes, da Valget paa nye Repræsentanter maa være foretaget forinden denne

Maanedes Udgang, med hvilken de afgaaende Repræsentanters Functionstid ophører, og at Samlingen ikke kan finde Sted naar i det mindste ikke det loybestemte Antal Repræsentanter der giver Møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 5te April 1853.

C. Clausen. D. Borgen. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Løve for Vinde og Storme.

(Fortfat.)

Længst sydligt trækker Mousson=Phænomenet sig ind imellem Madagaskar og Ostkysten af Afrika. Nordost=Mousson begynder ved Comoro=Øerne 10° s. Br. i November, altsaa sildigere end ved Malabarkysten, og strækker sig hen til Cap Korientes, altsaa indtil Steenbuckens Vendekreds. Sydvest=Mousson begynder i April og vedvarer indtil November, og i Kanalen ved Mozambique er ved Sydvest=Mousson klart Veir, ved Nordost regnfuldt. „Ved samtlige disse Jagttagelser synes det mig beviist“, siger Dove, „at der finder en væsentlig forskjil Sted imellem Sydvestvindene ved Nordnæs-

fatens yderste Grændser i det atlantiske Ocean. Hine mærkes om Vinteren, disse om Sommeren, hine blive sydpaa begrændsede af Nordostvinde, disse af Sydost. Men en Banffelighed bliver tilbage: hvorfor er dette Phænomen i det atlantiske Ocean saa forskjelligt fra det i det indiske? Men, foruden at Nyholland om Vinteren virker i en nedtrækkende Retning paa dette Phænomen, og hiinsides Linien foranlediger en Nordvest-Mousson, naar Solen staaer i det sydlige Tegn, kan denne Banffelighed, troer jeg, bortryddes ved den skønne Bemærkning af Herr von Buch, at de meteorologiske Forandringer aldeles ikke overskride Himalaya-Bjergene, at hiinsides disse Bjerger begynder et ganske nyt meteorologisk System. Er nu Asiens Høiland en Hindring for de nordlige Luftstrømmes Tilgang, saa træder ingen anden Luftstrøm i Veien for den fra neden optrængende Passat end Luftmassen imellem Binstille-Egnen og hine høie Bjerger. Den ved Solens sydlige Declination imod Æquator fra Norden strømmende Luft danner et lodret Kredsløb. Ved Solens høiere Dyrkken bliver den under den sig bevægende Luftmasse altid mere formindsket, tilsidst formaaer den ikke at modstaae Sydost, og Kredsløbet begynder i den modsatte Retning. Jeg troer derfor, at de nordlige Mousson-Vinde synke ned. Capper siger: det er almindeligt antaget, at Nordost-mousson i enhver Deel af Indien begynder i Nærheden af Bjergene“.

Med Hensyn til den Lov, som Stormene følge, give vore bedste Meteorologer ingen tilfredsstillende Dplysning. Herschel har udtalt som en Formodning, at Stormene forarsages ved den øvre Strøm, som af ubekjendte Aarsager styrter ned paa et usædvanligt Sted, og i Kamp med den nedensfor herskende Strøm fremkalder de frygtelige, Land og Hav ødelæggende Phænomener. Dove tilføier, at ogsaa Stormene følge en Omdreiningsslov. Den nyeste Tid har det været forbeholdt, ogsaa i den Henseende at meddele Dplysninger og at forsøge vor Kundskab til Lufthavet i en saadan Grad, at Skibsfarten allerede ved usforholdsmæssig forhøiet Sikkerhed saavel med Hensyn til Liv som til Eiendom drager stor Nytte af dette Fremskridt i Videnskaben. Hertil har den engelske Regjering fortrinsviis bidraget, endssjøndt dens Bestræbelser i saadan Henseende dog først siden 1838 have bragt afgjørende Resultater. Indtil 1838 lagde man for megen Vægt paa Dpservatorierne paa det faste Land, hvoraf der gives mange i England og i dets Kolonier. Ved disse Observationer tillands kunde man ikke opnaae noget tilfredsstillende Resultat, fordi en Storm paa Landet møder altfor mange Hindringer og Paavirkninger, der standse dens regelmæssige Gang. Storme, som paa Havet bore Skibe i Sænk, blive paa Landet, over hvilket de gaae videre, ofte slet ikke bemærkede, uden ved Barometrets Falden og ved de høitoppe dragende Skyer,

Jagttagelsesstation for Stormen er Skibet. Denne Overbeviisning ledede den engelske Regjering, da den 1838 lod samle en stor Mængde af Skibsdagbøger og sammenligne af Biddington i Kalkutta, som selv er Søemand. Disse Dagbøger ere de tilforladeligste Kilder; thi, ligesom Skipperen, der forfatter dem, deraf selv øfer Belæring og Erfaring, saaledes ere de ogsaa hans Beviser til Retsfærdiggjørelse imod hans Forsatte. Deres Indretning er følgende. Enhver Skibsdagbog indeholder efter daglige Observationer Angivelse af de Steder, hvor Skibet hver Dag befinder sig, Brede og Længde, Antallet af de Knuder, som det tilbagelægger, Coursen, som det styrer, efter Observationer, foretagne hver Time, Vindens Retning og Styrke, Barometer- og Thermometer-Standen, desuden Bemærkninger over alle Phænomener paa Himmelen, som ere af Interesse. Med Hensyn til disse sidste og med Hensyn til Vindens Styrke er der i den kongelige Marine og paa Handelsmarinens bedste Skibe indført samme Slags Observations-Methode som paa Observatoriet i Greenwich. Af Forandringer i Luften, paa hvilke Skipperen skal give Agt, er der forekrevet 17, og enhver enkelt har sit eget Bogstav, under hvilket den bliver at indføre. Med Hensyn til Vindens Styrke er der opstillet en Skæle, som begynder med 0 eller Windstille og ender med 12 eller Orkan. Sammenligner man nu saadanne Skibes Dagbøger, som paa bestemte Dage, da en Storm blæste i den bestemte Deel af Søet, kan

denne Storm herskede, vare holdte paa Seiladsen, saa lærer man i gunstige Tilfælde nøie at kjende Stormens Historie. Jeg siger i gunstige Tilfælde; thi for ganske at staae paa Kjendsgjerningernes Grund, for ikke at henvises til Formodninger og Slutninger, maae hine Skibe, hvis Jagttagelser sammenlignes, saaledes have været fordeelte ikke blot paa de forskjellige Punkter, som Drifanen lidt efter lidt berørte, men ogsaa ved de Grændser, hvor den ophørte, at Luftstrømmens Løb lader sig med Nøiagtighed paavise fra Begyndelsen til Enden. Men saadanne gunstige Tilfælde indtræde undertiden, som et Exempel vil oplyse. Man kjender den Storm, som fra 12te September 1839 drog fra Haitis Brede til Kysten af Labrador nordlig med en stærk vestlig Afvigelse, saa nøiagtigt af 21 Skibes Dagbøger, at man har kunnet udfaste et Kort over dens Løb. Denne Storm er opstaaet under 40° v. L. 20° n. B., sydligere kan den ikke være opstaaet; thi Skibet Guterpe, som paa den nævnte Dag befandt sig noget sydligere, har ikke bemærket den, men Blayaise, som seilede paa den nævnte Brede, har først af alle Skibe fornummet den. Den nordlige Grændse angiver Skibet Kleopatra, som ved Kysten af Labrador blev greben af den sidste Blæsen, den østlige og vestlige Begrændsning Skibene Lottery, Grant, Hester og Brittisch Queen, som deels i det vestlige, deels i det østlige Løb traadte ud af Stormens Raaderum. Piddington, som har sammenlignet et stort Antal Skibsdag-

mange Storme, bestemme deres Udgangspunkt, Endepunkt, Begrænsning, vorende og aftagende Hurtighed i Bevægelsen.

Enhver Storm er en fremadskridende Hvirvelvind; dette er den Lov, til hvilken alle Jagttagelser vise hen. Indenfor Troperne er Strømmens Løb i Regelen fra Ost til Vest, imellem den 25de og 30te Bredegrad trække de sig meer østlig. Denne Bevægelse er fælles for Stormene paa begge Sider af Æquator, iøvrigt er Bevægelsen en modsat. Paa den nordlige Halvkugle vender Stormen sig fra høire til venstre, i den sydlige fra venstre til høire, og her som der gaaer Retningen imod den særlige Pol, er altsaa hos os rettet imod Nord, hiinsides Æquator imod Syd. Denne Retning imod den særlige Pol er egen ogsaa for saadanne Storme, som ikke overskride de lavere Brederes Grænse. Stormenes Hurtighed er meget forskjellig, deres fremskridende Bevægelse varierer fra 3 til 43 Søemile i Timen (20 Søemile 15 Landmile). Den langsomste Bevægelse indtræder altid der, hvor Stormene forandre deres Retning imod Vest til en østlig; den hurtigste Bevægelse iagttages kort efter Stormens Fremkomst og naar den, efterat den har overskredet et af Havn indesluttet Land, igjen naaer aabent Hav. Stormens Længde-Arel er af betydelig Udstrækning, to Storme, som rasede i September 1842 og i Marts 1843, den første under 10° n. B. den anden under 10° s. B., udstrakte sig begge over

i enkelte Tilfælde til flere hundrede Søemile. Saadanne Stormes Indflydelse paa de Brederes Luftbevægelse, i hvis Nærhed de komme, maa være overordentlig. Ved to Storme, som udbrøde samtidigt paa samme Dag, 28 Novbr. 1843, i lige lang Afstand fra Æquator, under 5° n. og 5° s. B., den ene paa vor Side med nordlig, den anden med sydlig Retning, altsaa begge fjernende sig fra Æquator, opstod ved Æquator en Vestenvind, som blev til en frygtelig Orkan. Ved Stormens dreierende Bevægelse blive Passaterne neutraliserede eller endog tvungne til at strømme tilbage, og denne Kamp mærkes lige indtil de høie Breder. Ligesaa voldsom er Indflydelsen paa Vandet. Efter en heftig Storm fandt Hurst, Capitain paa Brigantinen Queen Victoria, Golfstrømmen neutraliseret; ved en anden Leilighed saae den samme Søemand denne Strøm flyde i en den sædvanlige modsat Retning. Stormbølgerne, som Stormen fremavler, gaae sædvanligt foran denne.

(Fortsættes.)

C. Jacobsen.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 18.

Løverdagen den 30te April 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulhuse Officin.

Love for Vinde og Storme.

(Fortsat.)

Med en Storm, som, opstaaet i det atlantiske Ocean, naaede den engelske Kyst den 28de November 1838, var Strømbølgen der flere Timer tidligere end Orkanen og førend endnu Barometret havde forkyndt den slemme Gjest. Reid befandt sig den Tid, da den store Orkan i 1839 rasede, paa Bermuderne, og hørte tydeligt, hvorledes Bølgerne brøde sig den 9de September, tre Dage før Stormens Indtræden, imod den sydlige Kyst med høj Larm; men den 9de September var Stormen endnu indenfor Troperne og fulde 10 Bredegrader fjernet.

forvandlede Nordkysten ifølge Bølgernes Tilbageflag sig til en hvid Skumlinie. 1845 vilde Fregatten *Curidice*, som ved let Vind laae for Anker i Havnen St. John paa Antigua, være drevet næsten paa Land, og dog var Orkanens Centrum næsten 15 Bredegrader fjernet. Denne Virkning strækker sig til en vis Dybde, som den nylig nævnte Bermuda=Storm beviser; Vandet blev i Ankerdybde en Dag før Stormens Indtræden muddret. Stormenes Udstrækning imod oven er derimod ringe og synes ikke at naae ud over Atmosphærens lavere Lag. Man har gjort flere Jagttagelser i den Henseende, een af de interessanteste er bleven meddeelt af Capitain Newbold. Man veed, at de ostindiske Bjergkjeder af Ghaut standse Nordost= som ogsaa Sydvest=Mousson, hvorved de blive som et Skillerum imellem Årstiden. Capitain Newbold erklærer, at ogsaa Stormene bryde sig imod denne Bjergmuur. Han fortæller: „Jeg be- reiste paa Stormens Tid fra Madras de østlige Ghaut= Bjerge, og befandt mig noget sydligt for Mellons Brede, da jeg saae uhyre Masser af uregelmæssigt dannede Skyer stige op i Østen og drage med en rivende Hur- tighed imod Bjergene. Her blev den store Masse standset, og samlede sig i en lang, horizontal muurlig- nende Terrasse af compact Udseende og mørkeblaa Farve, med mørkegraae Rande, som tydeligt traadte frem, lige- som Lyn glimtede frem af Terrassen og oplyste den mørkere Masse. I Hvide og Omrids lignede denne Masse den Bjerggærdse som stillede sig i Reien for

den. Den forblev i sin mørke Holdning og tilsyneladende uden Bevægelse næsten hele to Dage, hvorpaa den opløste sig. I den beskyttede Dal, hvor jeg fandt mig, var ubetydelig Vind, som viste ringe Forandringer. Nogle høiere Skyer skilte sig fra Terrassen og svømmede langsomt imod Vesten, medens fra Tid til Tid Dele af den øvre Rand skummede henover Bjergets Top, ganske saaledes som Brændingens Spidser sprøjte imod Rystklipperne og opløse sig i Støv.

De frygtelige Virkninger især af tropiske Storme ere bekendte af mangfoldige Fortællinger af Søefolk. Især ere Typhon=Vindene paa det chinesiske Hav, Stormen i Havbugten ved Bengalen, Tornado=Vinden paa den afrikanske Vestkyst og ved de vestindiske Der, Nortes=Vinden i Golfen ved Mexiko berøgtede. Et Exempel vil være tilstrækkeligt. Stormen den 2den August 1837 blev forud forkyndt af Havnemesteren de i Havnen ved Portorico for Anker liggende Skibe, men dog kunde intet af disse 33 Skibe saaledes sikke sig, at jo alle fandt deres Undergang der. Samme Storm ødelagde paa St. Thomas Havnefortet i den Grad, som om det ved Batterier var skudt sammen. Fireogtyvepundingere bleve førte bort af Stormen, et stort smuktbygget Hus løst fra sit Fundament og stillet opret midt paa Gaden, andre Huse netop vendte omkring. For Skibe ere især de mindre Hvirvelvinde farlige, som danne sig i den fremadskridende Storms store Hvirvelvind, blive stødt frem i enhver Retning og pludseligt indfinde sig.

Reid protokollerede en spansk Skibscapitains Erklæring, som var bleven overfalden af en saadan Hvirvelvind, fordi han havde overseet Barometrets Advarsel. Han seilede under fulde Seil, i smukt Veir og med let Vind, som dog i Sandhed allerede var Blæsten paa den ydre Rand af Stormkredsen. Pludseligt kom Hvirvelvinden, og i næste Dieblif stod Skibet paa Kjolen. Paa Landet indtræffe forstræffelige Begivenheder, om endog Stormen i og for sig ikke anretter Ddelæggelser. Orkanen, som traf fra 12te til 16de November fra Andaman=Øerne tværs over Bugten fra Bengalen til Coringa, drev Bølger foran sig, som, idet de tillige oprørte Vandene ved Godavery, oversvømmede det flade Land vidt og bredt, og bragte flere end 20,000 Mennesker Døden. En Kystfarer, som Bølgerne kastede paa Land, kunde først kaste Anker en Miil inde i Landet. Regnfaldet opnaaer ved heftige Storme en meget betydelig Høide; paa Observatoriet i Dodabetta, 3,640 Fod over Havet, noterede man under en Orkan et Regnfald af 18 Tommers Høide, i Tellichery af 29 Tommer.

De Underretninger, som det i den hele engelske Marine indførte Værk af Reid: „Stormens Lov“ indeholder, sætter Skipperen istand til at undgaae Stormen eller, om han bliver overrasket af den, at slippe ud af Strømmen. Naar Skipperen lægger Mærke til, at enhver Luftning, hvorved Barometret falder, er en fremadskridende Hvirvelvind o: en Storm, og naar

han da agter paa Vindens Tiltagen og Barometrets Falden, saa behøver han ikke at frygte Orkanen. Vindens Tiltagen viser ham, hvorledes hans Skib staaer i Hvirvelvindens Midtpunkt, navnlig om han har dette Midtpunkt tilhøre eller tilvenstre; Barometrets Falden og Stigen paaminder ham, om han nærmer sig Midtpunktet eller sjermer sig derfra. Til Dplysning vælger jeg et Exempel, der har saa meget mere Interesse, som Jagttagelsen blev gjort paa en Tid, da Theorien om Stormen vel var opdaget, men endnu ikke havde vundet nogen Tiltroe hos de praktiske Svømænd. Capitain Hall, fra hvem denne Beretning hidrører, vilde, da han saae Stormen komme, prøve den ham bekjendt blevne Theorie og fandt den fuldkommen stadfæstet. Hall fortæller: „Tre til fire Dage fra Makao under Seil bemærkede jeg om Middagen en Ring om Solen af hvist usædvanligt og truende Udseende. Den følgende Dag bragte let Vind men høie Bølger. Eftermiddagen var mærkkelig skjøn; men, idet jeg rettede mit Die imod Barometret, saae jeg, at det siden Middag var faldet betydeligt. Jeg troede først, at Nogen havde havt fat paa det; men, da jeg en halv Time sildigere saae paa det, fandt jeg, at det atter var faldet betydeligt. Veiret vedblev at være meget smukt, hvad tildeels undrede mig; imidlertid skjenkede jeg min gamle Ven Tiltroe, som ved betimelige Advarsler havde frelst mig mangt et Seil, mangan en Stang, og havde hjulpet mig igjennem mangen ubehaaelig Nat. Daa ved

denne Leilighed stadfæstede dets Tilforladelighed sig, og jeg vilde have havt megen Grund til Anger, dersom jeg ikke havde fulgt dette. Da Barometret Kl. 3 om Eftermiddagen endnu bestandigt faldt, omendstjøndt Veiret vedblev at være smukt, saa traf jeg alle Forholdsregler imod en Storm. Matroserne troede at forrette et overflødigt Arbeide; men nogle Timer sildigere vare de meest Bantroe overbeviste om, at jeg havde handlet rigtigt. Tausshed fulgte paa Larmen, og, da Barometret endnu bestandigt faldt, sagde jeg til mig selv: „Nu kommer virkelig en af disse Typhon=Binde“. Natten brød frem, Vandets Bevægelse forblev regelmæssig; men Luften saae mørk ud, fra Nordost traf en Plaskregn frem, Binden blev reen nordlig. Med største Interesse ventede jeg Stormens Begyndelse, og, da det var mig vigtigt at prøve Theoriens Rigtighed, saa søgte jeg at udfinde min Stilling i Forhold til Stormens Midtpunkt. I Sydost stod i ethvert Fald det Meteor, som kom os nærmere, Regnfaldet i Nordost den yderst nordvestlige Deel af samme, og, da der om Natten begyndte at blæse en stærk kølende Vind fra Nordnordvest, da var jeg overbevist om, at vi befandt os paa den vestlige og sydlige Rand af Hvirvelvinden. Denne tiltog forbausende hurtigt i Voldsomhed; dog snart saae jeg til min Glæde, at Binden dreiede imod Nordvest; thi jeg var nu overbevist om, at min Styren imod Sydvest var rigtig. Fra Klokken 10 om Morgenens til Klokken 3 om Eftermiddagen den følgende Dag stor-

mede det med stor Voldsomhed. Barometret stod meget lavt, Vinden kom temmelig fra Vestnordvest, Stormens Midtpunkt gik uden Tvivl imod Nord forbi os, og vi vilde have været dette Midtpunkt meget nær, dersom vi havde styret imod Nordost istedetfor imod Sydvest. Klokken 5 om Eftermiddagen kom Vinden fra Vestsydvest, dens Voldsomhed aftog mærkeligt, Barometret steg. Klokken 6 under en frisk Kuling lod jeg sætte Seil til for igjen at styre den gamle Cours. Jeg vendte Nordvest, Vinden var nu bleven Sydvest til Sydsydvest; men i kortere Tid end to Timer kom heftige Regnfald, og Barometret begyndte igjen at falde. Jeg overbeviste mig om, at vi igjen nærmede os Stormens Centrum, og at Theorien ikke var en blot Speculation. Jeg styrede altsaa igjen Sydoft, og, som om det skulde bevises for mig, hvilken Forskiel en omendskiøndt ringe Frastrand fra Stormens Midtpunkt gjør, blev Veiret strax bedre. Næste Morgen var det det bedste Veir, Vinden kom fra Sydoft, med en mægtig rullende Bølgemængde fra Besten. Indtil ud paa Eftermiddagen laae imod Vest et besynderligt dunkelt Skin, et Beviis paa, at det Meteor nu stod der, som Dagen før havde viist sig i Sydoft, hvis Cours, idet det var noget nordligt gaaet forbi os, sprang over fra Sydoft til Nordvest. Da vi et Par Dage sildigere ankom til Hong-Kong, hørte vi, at der havde været Storm, dog ingen heftig. Stormen var viensynlig af ringe Udstrækning. da dens Centrum laae imellem Skihet og

Hong-Kong. Jeg vilde have havt den Fornøielse, at feile midt igjennem dette Centrum, naar jeg havde været uopmærksom paa Barometrets Advarsler, og ikke havde iagttaget Resultaterne af den videnskabelige Sammenligning imellem forskjellige Storme".

Med Hensyn til Stormen i Havbugten ved Bengalen og i det chinefiske Hav ere de paalideligste Jagtagelser blevene anstillede. For Stormenes Fremkomst synes Andaman-Derne i den førstnævnte Bugt at være af særdeles Betydenhed; de fleste Storme komme fra dem, og drage enten nordvestligt til Coringa eller nordnordvestligt til Calcutta.

(Sluttet.)

C. Jacobsen.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 19.

Løverdagen den 7de Mai 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Officin.

Løve for Binde og Storme.

(Sluttet.)

Typhon = Vindene i det chinesiske Hav, nordligt for Æquator, ere meget nær beslægtede med de vestindiske Orkaner, og indtræffe ogsaa paa samme Aarstider. Af tredive Typhon = Storme, som Biddington kunde med Nøiagtighed forfølge, forekom een i Juni, fire i Juli, fem i August, ti i September, syv i October og tre i November. Nogle Storme udbrøde ved Labuan 5° n. B., dette er dog Undtagelser, i Almindelighed er Udgangspunktet ikke sydligere end under 15°. Endnu lidet bekjendte ere Stormene i det arabiske Hav og røde Hav: nulia har Dampskibsarts-Selskabet for directe

Fart til Europa sat sig den Opgave at samle Data, hvorved man haaber paa een Gang at komme i det Klare med Stormene i Middelhavet og ved den europæiske Side af det atlantiske Ocean. I det indiske Ocean hiinsides Æquator ere 33 Storme blevne med Nøiagtighed iagttagne. Deres Løb danner en Række af Curver, som næsten løbe parallelle med hinanden, hvorved bevises, at Stormene i det indiske Ocean i Almindelighed følge den samme Retning. De af disse Storme, som man har kunnet forfølge indtil 25° s. B., have der samtligt bøiet sig imod Østen, og deres Gang er, kun i omvendt Retning, saa lig Stormenes nordligt for Æquator, at, naar man vender et Stormkort fra den nordlige Halvkugle ved 25° n. B. omkring, saa fremkommer en nøiagtig Fremstilling af Stormenes Gang i det indiske Ocean.

Stormenes Jagttagelse bliver ved de meer forviklede Forhold vanskeligere, naar vi forlade de lavere Breder. Her møde os som de vigtigste, tillige ogsaa som de meest ubekjendte Storme Nordstormene i den mexicanske Golf, som staae i nær Forbindelse med Drakanerne ved de vestindiske Der, og synes at være identiske med Stormene i de forenede Stater. De herste fra September til hen i Marts, naae hurtigt, i fire til fem Timer, deres største Styrke, og vedvare i denne Styrke to Dage, hvorpaa de endnu vedblive at blæse i længere eller kortere Tid. De følge hinanden saa raff at der *sedwanliawia* ikke ligger mere end fire til

sex Dage imellem den overstaaede og den kommende Storm. I det stille Hav herste fra Juli til hen i October saa frygtelige Orkaner, at Havnen San Blas og Acapulco hyppigst ere utilgængelige, og selv fra October til hen i Mai blive disse Kyster hjemsogte af voldsomme Vinde, Spaniernes paragallos. Disse paragallos ere sandsynligviis den modsatte Side af nortes paa den anden Side af Fastlandet, saa at ogsaa her bevarer sig Loven om Omdreiningen. Om nu Stormene paa den imod os vendte Kyst af de forenede Stater ere Fortsættelser af den vestindiske Orkan eller ikke, saa formoder man dog af gode Grunde, at Nortes, som løbe parallelt med de vestindiske Orkaner, i de fleste Tilfælde ere identiske med de Storme, som blæse vestligt for Alleghanies over det Indre af de forenede Stater og de brittiske Provindser. Endnu meer vore Bannfelighederne i Europa, hvor ofte flere Storme, som ikke meer formaae at naae Polen, krydse hinanden. Ved enkelte Storme har man paaviist med Bestemthed Characteren af en fremad stridende Hvirvelvind, paa den meest slaaende Maade ved Stormen af 28de Febr. 1849, hvis Centrum gif i nordvestlig Retning igjennem den irske Kanal og drog tværs igjennem det sydlige Skotland, imedens Stormens østlige Segment hjemsogte det sydlige England, oprykkede store Træer, og sønderknuste flere Skibe ved Kysten. Paa denne 28de Februar blæste Vinden i Kinnaiod fra Sydøst, i Montrose fra Sydøst, i Edinbura fra Syd, i Morfshire fra

Sydvest, ved Fyrtaarnet ved Bladda fra Vestnordvest, ved Fyrtaarnet ved Corsawell fra Nordvest, ved Fyrtaarnet ved Skerrynon fra Nord, ved Fyrtaarnet ved Islandglaf fra Nordost, ved Fyrtaarnet ved Pentland Skerries fra Ost. Physikeren Milne, som holder Forelæsninger i de engelske og skotske Fiskerbyer over Stormene, pleier at opmuntre sine Tilhørere til at have Opmærksomheden henvendt ikke blot paa Barometret men ogsaa paa Stormbølgerne, som forkynde Stormen. Fiskere fra Baien ved Biscaya vilde dette Raad ikke gavne noget; thi det berygtede Bølgeoprør i denne Bugt giver ikke Kundskab om kommende men om forbigaaende Stormee.

Af det Sagte følger, at de vigtigste Jagttagelser med Hensyn til Stormene endnu for Diebliffet indskrænke sig til de lave Breder. Saaledes var det ogsaa Tilfældet ved Jagttagelsen af de almindelige Luftbevægelser; disse begyndte ligeledes med de enkelte Erfaringer under Troperne, og først ved Dove er det lykkelig, at oplyse de meer forvildede Love for vore Breder.

C. Jacobsen.

Plan

til en Forsikkrings - Anstalt,

hvorved Forældre paa den mindst trykkende
Maade kunde frikjøbe deres Sønner
fra Militairtjeneste.

(Indsendt.)

Da saa stort et Antal af dem, der udskrives til Soldater, frikjøbes, tidt med stor Opoffrelse, vilde vist en Indretning, hvorved Forældre itide og paa en kun lidet trykkende Maade kunde sikke deres Sønner en Sum til dette Brug i Tiden, være velkommen for Mange, og Indsenderen har derfor forsøgt at udkaſte Planen til en saadan, i Haab om, at Ideen kunde blive bragt til Udførelse af Mænd, der forene Sagkundskab med Gyne og Billie til at stille sig i Spidsen for et saadant Foretagende.

Den Sum, der udfordres til at skaffe en Stedsfortræder, er som beſſendt saa forskjellig, at ingen Beregning derefter kan lægges til Grund, men hvilkenſomhelſt Sum, enten for stor eller for lille, vil være en velkommen Hjælp for den, der vil kjøbe sig fri. For at have et rundt Tal lægges her en Sum af 100 Rbd. til Grund, en Sum, som de fleste Embedsmænd, Handlende, Landmænd ic. vilde kunde skaffe tilveie i et Par Aar til et saadant Diemed. Forudsat alſaa at der for en Dreng var 2 Aar indbetalt

100 Rbd., saa er Capitalen ved Renten voxet til 200 Rbd., naar han er 22 Aar, og sætter man, at Halvdelen af dem, der saaledes udskrives, enten er død i de tyve Aar, eller findes utjenstdygtig, eller trækker sig fri, saa kan hver af dem, der virkelig udskrives, faae 400 Rbd. I Krigstid er denne Sum vel langt fra tilstrækkelig til at kjøbe sig fri; men netop den, der da ikke var istand til at skaffe sig Resten, vilde dog have stort Gavn af den, enten til at lette sig Tjeneste-Aarenes Besværligheder og Savn, eller til efter dem at kunne fuldføre afbrudte Studeringer, eller paa anden Maade skaffe sig i en Levevei igjen. Da vistnok Mange vilde benytte den Sum, de fik, paa denne Maade, vilde Indretningen ikke i den Grad, som det ved første Diekast kunde synes, forøge Efterspørgslen efter Stedfortrædere, og altsaa gjøre dem kostbare.

For at sikke Indretningen mod Bankerot eller Tab af Credit i Krigstid, naar alle Baabendygtige udskrives, maatte den baseres paa en stor Capital, tilveiebragt ved Actier, der da i Krigstid vilde give lidet eller intet Udbytte, men desto større i Fredstid. Paa Udbetalingen til de Indskrevne maatte derimod Tidernes Omverlinger aldeles ingen Indflydelse kunne have. Var en saadan Actieforening først dannet, blev altsaa en Indbydelse til Indskrivning at udstede, om trent efter følgende Regler:

1. Indskrivningen skeer i Reglen, naar en Drena er to Aar. og da betales 100 Rbd.

eengang for alle. Vil Actieselskabet indlade sig paa at modtage Summen i flere Terminer, bliver det Responderende at betragte som en almindelig Gjæld, hvorfor stilles Caution og Pant, og den maa betales, om end Drengen imidlertid er død. Den Paagjældende kan ikke komme i Betragtning, før den hele Sum med Rente og Rentens Rente er betalt. Alderen beregnes paa samme Maade som ved Udskrivningen: Dprettes f. Ex. Indretningen i Aaret 1853, saa indskrives for dette Aars Udgang enhver Dreng, der er født i Aaret 1851, ligegyldigt naar, han vil altid den 31te December 1853 have fyldt 2 Aar og blive udstreven til Tjeneste i 1873.

2. Indskrivningen kan ogsaa skee tidligere (og da med Fradrag af respective eet eller to Aars Rente af 100 Rbd., altsaa for en Sum af 96 eller 92 Rbd.). Dette især med Hensyn til, at sikkert mange Bedsteforældre og Andre kunde ønske at give et Barn Indskrivningen som Fadder gave.

3. Ældre Drengene i enhver Alder kunne ogsaa indskrives, men for en progressivt stigende Sum, da det for hvert Aar, den Paagjældende er ældre, med større Sandsynlighed kan forudses, om han vil blive vaabendygstig.

4. Indskrivningen kan skee ved at betale noget aarligt i et selvvalgt Antal Aar. Her bliver en anden Beregning at lægge til Grund; men det bør udtrykkelig bemærkes, at det her engang er

betalt, aldrig kan gaae tabt, men at blot den Sum, der eventualiter bliver at udbetale, vil blive saameget mindre, da det er et meget illiberalt Princip, at i nogle Forsikkrings-Anstalter Alt er tabt, naar man een gang ikke kan betale, eller om blot en Commissionair forsømmer at gjøre det i rette Tid. Selskabet bør derfor vel ved en Bekjendtgjørelse paaminde om Betalingstiden; men det maa staae til Enhver at bestemme, om han vil vedblive at betale, saa at en Mand altsaa, ikke alene naar hans Søn dør, ophører at betale uden nogen Anmeldelse, men ogsaa naar han seer, at han vil blive en Krøbling, eller, om han eengang ikke kan betale, kan lade det være indtil Videre, men dog saaledes, at det, han i Fremtiden kommer til at betale, altid bliver noget mere, med Renten mere, end om han var vedbleven regelmæssigt at betale, da Mange ellers vilde udsætte at betale, indtil de saae, om det var sandsynligt, at de fik Fordeel deraf.

(Sluttet.)

Ks.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 20.

Løverdagen den 14de Mai 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulkiste Officein.

Plan

til en Forsikkrings-Anstalt,

hvorved Forældre paa den mindst trykkende
Maade kunde frikjøbe deres Sønner
fra Militairtjeneste.

(Sluttet.)

5. **S**intet Tilfælde fordres andre Documenter
end den Paagjeldendes Døbeseddel.

6. Enhver, der paa een af ovennævnte
Maader er indskreven, og for hvem den fulde Sum
er betalt, faaer, naar han indkaldes til Tjeneste,
400 Rbd. eller i Forhold til Indbetalingen, noget

Mindre. Benytter Nogen sig af Tilladelsen til at udskrives sildigere, bliver Summen uforandret; men, mælder han sig til Udskrivning yngre end 22 Aar, fradrages de Aars Rente af 400 Rbd.

Dersom det ovenfor forudsatte Forhold mellem Antallet paa Drengene paa to Aar og det Antal, der udskrives til Soldater, er — som meget muligt, — langt fra det virkelige, lægges naturligviis dette til Grund for Beregningerne, og det vil ikke være vanskeligt at udfinde, naar man vil nøies med, at det er nogenlunde rigtigt, hvilket baade er tilstrækkeligt og det eneste opnaaelige. Rimeligviis vil Forholdet vise sig ikke lidet gunstigere for de Indskrevne end her antaget; Indsenderen har kun villet antyde, hvorledes der lod sig udrette noget vistnok meget ønskeligt, og tillader sig hermed at anbefale Sagen til Capitalister og Fædre.

Ks.

Nogle Bemærkninger

angaaende

Bibelens Forhandling og Bibel-Udgaver
i Danmark.

(Indsendt til Under tegnede under Mærket: En svagsynet Bibellæser).

Man kan undertiden meget ønske at udtale sig om en eller anden Gjenstand, men, fordi den hverken egner

sig for et Dagblad eller for en Brochure, være i Forlegenhed for at finde et passende Sted for sine Bemærkninger. Dette var Tilfældet med Hensyn til nærværende Blade, da Forfatteren, ved at læse den Uttring af Biskop Mynster (Bl. Skr. 1ste H.) angaaende en Anke over formeentlige Mangler ved den offentlige Gudsdyrkelse, der havde været indrykket i Borgervennen, at den stod paa et passende Sted, blev opmærksom paa, at dette vel ogsaa nogenlunde kunde gjælde om nærværende Bemærkninger. Dog er det ingenlunde Forfatterens Hensigt at „anke“ over formeentlige Mangler, men kun at gjøre opmærksom paa dem og gjøre Forslag til at afhjælpe dem, i Haab om, at et velmeent Ord maa finde et velvilligt Øre hos Noget, der kan bidrage dertil. Forsaavidt som det kunde synes, at der maatte være andre Veie, der førte lettere til dette Maal, maa jeg til min Undskyldning fremføre, at jeg forgjæves har omtalt denne Sag til flere Præster og Andre, som jeg antog kunde virke for den.

Den, der boer i Kjøbenhavn, hvor man, naar man vil, kan gaae hen og kjøbe sig en Bibel, og med Udvalg med Hensyn til Tryk, Format og Priis, tænker sig neppe, at der i alle Landets øvrige Bøglader — vel med Undtagelse af nogle faa større Byer — ikke er en Bibel at faae at kjøbe, ja i de fleste ikke engang det nye Testamente, end siige Udvalg. Jeg vil derfor anføre følgende simple Facta.

1. Da jeg engang vilde give en Tjenestepige en Bibel i Brudegave og havde opsat at kjøbe den, fordi jeg antog, at den kunde faaes til enhver Tid, opdagede jeg, at der i en By, hvor der er flere Boglader, ikke var een Bibel at faae. Man tilbød at forskrive den, men, da jeg saa ikke, som jeg onskede, kunde give Pigen den med, naar hun forlod Huset, valgte jeg at kjøbe en af de Andagtsbøger, der var at faae, og Følgen blev, at hendes Huus ikke blev, og neppe nogensinde bliver forsynet med en Bibel. Saavidt jeg husker, henvendte jeg mig til en Præst, for om muligt at faae en af Bibelselskabets, men fik det Svar, at han for Tiden ingen havde.

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Extract

af

første Quartals Regnskab 1853,

for

det forenede Understøttelses-Selskab.

Indtægt.

	Rbd.	ß.
Beholdning fra forrige Aar	6356	78
A. Ugentlige Indtægter for Ugebladets 65de Aargang Nr. 1—13	1119	82
B. Renter af Sparekassen for de der indsatte	28	48
C. Optaget Laan i Nationalbanken	4500	
D. Laans Restancer fra 4de Kvartal 1852 209 Rbd. „ ß. anviste Laans-Uddrag for 1. Kvart. 1853 1518 — „ -	1727 Rbd. „ ß. 1565 — „ -	1565
deraf er i 1ste Kvart. 1853 indbetalt		
saaledes Laans Restancer d. 31. Marts 1853 162 Rbd. „ ß.		
E. Contingents Restancer fra 4de Kvart. 1852 374 Rbd. 84 ß. deraf er i 1ste Kvart. 1853 indbetalt . 282 — 32 -	282	32
saaledes Contingents Restancer den 31te Marts 1853	92 Rbd. 52 ß.	
Rbd. . .	13852	48

Udgift.

	Rbd.	ß.
1. Anviste Pensioner for 1ste Kvart. 1853 1107 Rbd. 72 ß. dito til nye Pensionister fra 1ste Kvart. 53 131 — 24 -	1239 Rbd. „ ß.	
deraf er i 1ste Kvartal 1853 udbetalt 1232 — 72 -		1232 72
saaledes uaffordrede Pensioner fra 1ste Kvartal 1853	6 Rbd. 24 ß.	
2. Anviste rentefrie Laan . . . . . 6450 Rbd. „ ß. deraf er i 1ste Kvartal 1853 udbetalt . 6150 — „ -		6150
saaledes uaffordrede Laan	300 Rbd. „ ß.	
3. Anviste Gratificationer til 287 Medlemmer . . . . . 3630 Rbd. „ ß. deraf er i 1ste Kvartal 1853 udbetalt . 3585 — „ -		3585
saaledes uaffordrede Gratificationer	45 Rbd. „ ß.	
4. Renter af Laanet i Banken for een Maaned serud		15
5. Ugebladets Trykning med Papir i 1ste Kvartal 1853		169 51
6. Generelle Omkostninger		100 46
7. Det overskydende af det Brockske Legat udbetalt med		24
8. Lønninger for 1ste Kvartal 1853		500
Saldo, Beholdning		2075 71
Rbd. . .	13852	48

Kjøbenhavn, den 31te Marts 1853.

G. Primon,
Kassjerer.

Dverensstemmende med den førte Control.

E. C. Clausen.

D. Borgen.

Garbrecht.

Carl E. Groth.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 21.

Løverdagen den 21de Mai 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schuldiste Officin.

Bekjendtgjørelse.

Fredagen den 29de April afholdtes den fra den 30te Marts udsatte Repræsentantsforsamling i Selskabet, der bivaanedes af 42 Repræsentanter og i hvilken foretoges Valg paa nye Repræsentanter i de Fratrædendes Sted.

Udfaldet af disse Valg, der nu ere modtagne af Bedkommende, er følgende:

For første Classification.

Afgang.
Hr. Archivarius Blechingberg.
— Conferentsraad Bræstrup,
G. af D. og D. M. p.p.
— Kammerraad Kruse.

Tilgang.
Hr. Justitsraad J. D. Brorson,
R. af D.
— Justitsr. N. Stjernholm.
— Høiesteretsadvocat G. G.
Notwitt.

Afgang.

Hr. Statsraad Wilse, R. af D.

Tilgang. Hr. Justitør. P. C. Busffegel,
R. af D.**For anden Classification.****Afgang.**Hr. Conferentør. Koch, C. af D.
og D. M.
— Hofmedailleur Conradsen.
— Professor C. G. Hummel.
— Catechet Levifoh.**Tilgang.**Hr. Inspector C. P. J. Krebs.
— Pastor N. Smith, R. af D.
— Institutbestyrer H. C. Mel-
chior.
— Adjunct C. Jacobsen.**For tredje Classification.****Afgang.**Hr. Overfrigecommissair He-
gedahl.
— Commandeur Garde, R.
af D. og D. M.
— Commandeur Harboe, R.
af D.
— Commandeurcapit. Pro-
felius, R. af D.**Tilgang.**Hr. Stabslæge F. W. Mansa,
R. af D. og D. M.
— Commandeur C. G. Palu-
dan, R. af D. og D. M.
— Overfrigecommissair Nye-
land, R. af D.
— Capt. og Regnskabsfører
P. M. Damborg.**For fjerde Classification.****Afgang.**Hr. Capt. og Directeur Horn-
beck.
— Papirhandler Wanscher.
— Klædehandler Goldschmidt.
— Capt., Urteframmer Bohn.**Tilgang.**Hr. Agent J. C. Lund.
— Urteframmer N. C. Ost.
— Mægler P. G. Haas.
— Mejer og Høframmer
C. Müller.**For femte Classification.****Afgang.**Hr. Major og Tobaksfabrikør
Echig.
— Veier og Maaler Thou-
nesen.
— Brændeviinsbr. Astrup.
— Værtshuusholder Hahn.**Tilgang.**Hr. Stømpesfabrikør C. A.
Warburg.
— Læsesor pharmacæ Glahn.
— Brændeviinsbrænder C. W.
Christensen.
— Capit. og Conditor F. A.
Kromayer.**For sjette Classification.****Afgang.**Hr. Suedkermester Thortsen.
— Bogbindermester Falch.
— Kleinsmedmest. H. Schæbel.
— Skrædermester J. Braband.**Tilgang.**Hr. Skomagermester C. Meyer.
— Filehugger J. W. Naylor.
— Handskemagermester N. J.
Larsen.
— Savit og Muurmester D.

Forsamlingen vedtog at de uerholdelige Contingenter for 2 afdøde og 7 andre Medlemmer af Selskabet, hvilke Sidste saaledes blive at udslette af Selskabet, maatte affrives i Bøgerne med 29 Rbd. 24 Sk.

Endeligen optoges følgende 23 nye Medlemmer i Selskabet:

1. Hof=Postementmager Hansens Datter.
2. Skrædermester P. Poulsen.
3. Institutbestyrerinde Fr. C. D. Romer.
4. Afd. Juveleer Leithersens Datter.
5. Barbeer F. W. Ahlstrand.
6. Afd. Pastor Spurs Datter, B.
7. Skoemagermester F. J. Goldschieding.
8. Tvimagermester F. Groskopf.
9. Soldassistent C. L. Steiness.
10. dito J. L. Olsen.
11. dito C. H. Gille.
12. dito F. A. Schubert.
13. Suedkersvend C. W. Klæbel.
14. Guldsmedmester J. C. Boas.
15. Damestræderinde, Fr. C. J. Schou.
16. Contoirist H. C. Bjørch.
17. Politiebetjent C. Møller.
18. Barbeer C. W. Strømman.
19. Urtekrammer A. G. Andersen.
20. Malersvend A. Rosenberg.

21. Skrædermester H. B. Hansen.

22. Smedmester J. Olsen.

Administrationen for det forenede Understøttelses = Selskab,
den 14de Mai 1853.

C. Clausen. D. Borgen. J. Garbrecht.

Carl S. Groth

Nogle Bemærkninger

angaaende

Bibelens Forhandling og Bibel-Udgaver
i Danmark.

(Indsendt.)

(Fortsat)

2. **E**n anden Gang vilde jeg give en fattig Tjenestepige det nye Testamente som Julegave, og, da ikke engang dette var at faae, henvendte jeg mig til min Præst, der ikke tog i Betænkning at overlade mig eet af Bibelselskabets (for halv Priis), da han ligesom jeg antog, at den Paagjældende ellers aldrig kom til at eie det.

3. En Bibel til eget Brug maatte jeg opsætte at kjøbe, til jeg engang kom til Kjøbenhavn, da jeg selv vilde vælge Format og Tryk, og hos min Boghandler kun kunde faae en trykt Fortegnelse over de forskjellige Bibel-Udgaver at see, med Tilbud om at forskrive den, jeg valgte.

4. En formuende Embedsmands Søn, der skulde confirmeres, og ikke kunde faae d. n. T. at kjøbe i den Kjøbstad, hvor han boede, forsøgte det i en Naboby, og fik, besynderligt nok, hos en Boghandler et med Bibelselskabets Mærke, for hvilket dog blev taget fuld Betaling. Da man imidlertid fandt det upassende, at det kunde synes, som om han havde benyttet sig af, hvad der er bestemt for Uformuende, blev det sendt tilbage og et andet forskrevet fra Kjøbenhavn.

5. En Præst, der hos sin Boghandler forlangte det nye Testamente til eget Brug, og tillige et stort Antal Exemplarer for Sognets Regning, fik det Svar, at disse maatte forskrives og betales contant, med Tillæg baade for Porto og Emballage, men blev gjort opmærksom paa, at de maaskee kunde faaes fra Bibelselskabet, hvilket ogsaa skeete. Sit eget fik han derimod strax, og uden forhøiet Priis, paa sin Marsregning. I denne Boglade findes nemlig et lille Forraad af hver Udgave af det nye Testamente og et Exemplar af hver Udgave af Bibelen, samtlige anskaffede af et Medlem af Menigheden, der, for efter Gyne at bøde paa de uheldige Forhold, havde anmodet denne Boghandler om at have

dem liggende til Udsalg og Eftersyn, og sørge for at completere Samlingen efterhaanden som nogle Exemplarer bleve solgte. Da han udtrykkelig blev anmodet om at sælge til Kjøbenhavns Priser, har han foruden Uleiligheden endog ligesvem Udgift til Porto og til Bekjendtgjørelser et Par Gange om Aaret, for hvilket han ikke vilde modtage Godtgjørelse, og hans Tab foreges, naar han af Forekommenhed mod Kjøberne sælger paa Credit, hvad han selv maa købe uden Rabat og betale contant, da den Capital, for hvilken Samlingen er anskaffet, er for lille til at holde den complet, naar der gives Credit, og navnlig ikke var tilstrækkelig til Anskaffelsen af ovenomtalte større Antal.

6. En begyndende Boghandler, der vel vidste, at der Intet var at tjene ved at handle med Bibler, men fandt, at de burde findes i en Boglade, købte et Forraad, men maatte efter en Tids Forløb, sælge dem med Tab, fordi man fandt dem for dyre — (bl. N. forlangte en Præst dem til Bibelselskabets Priis!) — da en Bogbinder i Byen solgte dem billigere *).

---

*) Dette hidrørte, saavel som det under Nr. 4 Anførte, fra, at der, for endeel Aar siden, i en geistlig Mand's Dødsbo, fandtes et Forraad af Bibler og nye Testamenter, særme- dentlig bestemte til forskjellige Pastorater; men, da man ikke vidste hvilke, greb man til den Udvei at overlade dem til disse Handlende, dog sikkert ikke for at skaffe Boet en uretmæssig Indtægt, men kun for at skaffe sig af med dem, mod at faae de ublaate Venae.

Grunden til alle disse Vanstueligheder er den, at Biblens Trykning og Forhandling, som bekendt, er et Monopol for Vaisenhuset, og er korteligt udtrykt i følgende Linie paa Fortegnelsen over dettes Forlagskrifter:

„Det bemærkes, at paa ovenstaaende Artikler gives aldeles ingen Rabat eller Credit, ligesom Emballage særskilt betales“.

Det paaligger vel ikke Vaisenhusets Bestyrelse, som saadan, at sørge for Biblens størstmulige Udbredelse, men kun at skaffe Vaisenhuset den størst mulige Indtægt; men, dersom der i Bestyrelsen er handelskyndige Medlemmer, ville de vist indrømme, at denne snarere vilde foreges end formindskes ved at gjøre denne Handel fordeelagtig for Boghandlerne og beqvem for Kjøberne, med andre Ord, ved at forhandle Vaisenhusets Forlagskrifter paa samme Vilkaar som alle andre Bøger.

Saameget om Forhandlingen; men ogsaa Tryk og Format, synes mig, lade Endeel tilbage at ønske. I den Placat, der er astrykt foran i Bibelen, tales om Eneret til at trykke Bibler „med alle Slags Skrifter, og i alle Slags Formater“. I Forbigaaende sagt, var det dog meget ønskeligt, om denne Placat ikke stod paa dette Sted. Den kom vist fuldt saa godt til deres Kundskab, som den vedkommer, ved en aarlig Bekjendtgjørelse i Bladene. I alt Fald maatte vel det ene Ord „eneberettiget“, trykt nederst paa Titelbladet, være aldeles tilstrækkeligt, uden at gjøre det ubehagelige Indtryk som Placaten, der vist tiltrækker sig manae Børns Opmærks-

somhed; dette har i det mindste været Tilfældet med mig, jeg har mangfoldige Gange med Forundring læst den, og endnu som Aldre kan jeg ikke Andet end finde det stødende, at den staaer der. Imidlertid taler den om alle slags Skrifter og Formater, og Listen over de forskellige Udgaver synes ved første Blik at indeholde endeel forskellige, men som dog reduceres til tre af Bibelen og tre af det nye Testamente, hvoraf de to største næsten ere eens og ingen af dem storstilet. Den mindre Octav-Udgave af Bibelen er i den senere Tid bleven tilbudet Boghandlerne mod Rabat og Credit, hvilket sandsynligviis har den uheldige Følge, at netop den bliver mest udbredt, og at maaskee mange, der siden ikke kunne taale at læse den fine Tryk, købe den, af den simple Grund, at det er den eneste, der findes i de fleste Boglader.

(Sluttes.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 22.

Løverdagen den 28de Mai 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulhøjske Officin.

Nogle Bemærkninger

angaaende

Bibelens Forhandling og Bibel-Udgaver
i Danmark.

(Indsendt.)

(Sluttet.)

Bibelen bør jo vistnok være i eet Bind, ikke alene til Brug i Kirken, men ogsaa som Familiebibel, og det var vel rimeligt, om der til saadant Brug ogsaa til Udvalg fandtes en Udgave i Folio, navnlig en Pragt-Udgave. Derimod var det, til aldeles privat Brug, og især for Gamle og Syge, ønskeligt at have en Ud-

gave, der var bestemt til at indbindes i flere Bind, da det er meget uheldigt, at, jo mindre volumineus man vil have en Bibel, des finere er Trykken; netop den Gamle, der maa have stor Tryk, trænger ogsaa til et lille beqvemt Format; Mange kunne ikke taale at sidde hvilet over en Bog, og den Sengeliggende maa kunne dreie Bogen efter Lyset. Selv den mindste af de tre Udgaver er for tung til at holde i Haanden. Min egen Bibel har jeg ladet indbinde i flere Bind, men selve Bindet er, ikke alene ved sin Størrelse, men ved den Tykkelse, som Størrelsen gjør nødvendig, saa tungt, at en Sengeliggende ikke længe kan holde den i Haanden. Desuden er det tilfældigt, at den Udgave enkelte Steder ikke lader sig dele, uden at en Bog bliver overflaaeren, ikke at tale om, at der mangler Titelblade. Af saadanne Bibler i flere Bind maatte der fornemmelig være en storstilet Udgave, hvoraf da det nye Testamente kunde sælges særskilt, hvilket ogsaa burde være Tilfældet med det gamle Testamente, eller endog med dets enkelte Afdelinger. Den burde trykkes saaledes, at enhver ny Bog begyndte paa et nyt Blad, saa den kunde deles i saamange eller saa Bind, som Enhver vilde, ligesom Enhver skulde kunne kjøbe de Bøger, han manglede, da det dog er meget urimeligt, at den, der eier det nye Testamente, og f. Ex. J. og R. Møllers Oversættelse af det gamle Testaments poet. og proph. Skr., og maaskee endnu en eller flere særskilte Udgaver af Psalmerne, ikke kan kjøbe de historiske. oa. om han vil. tillaae de

apokryphiske Bøger, uden at anskaffe en heel Bibel. Foruden disse større Udgaver var det vel ogsaa ønskeligt at have en endnu mindre end den mindre Octav-Bibel, f. Ex. til at tage med paa Reiser, og saaledes ogsaa et meget lille ny Testamente. Jeg har seet et saakaldet norsk nyt Testamente, udgivet af det engelske Bibelselskab, med meget tydelig Tryk, og dog saa lille, at Gabriellis, paa sine Fodvandring, meget beqvemt kunde have det i Vestelommen, ligesom en reisende Haandværksvend kunde have det i sin Randsel. Dette Exemplar var kjøbt i en af de slesvigiske Byer; om dette nu er et vitterligt eller uvitterligt Smugleri, eller ei, veed jeg trods Placaten ikke, men finder, at Indførelsen af saadanne fremmede Udgaver ikke burde forbydes, men kun belægges med en Afgift til Baisenhuset, saalænge dette ikke selv udgiver lignende, hvilket vistnok var den rette Maade at modvirke den paa.

Bibelen i Qvart er vel storstilet, men Papiret er meget slet, hvilket gjør den mindre tydelig, og Trykken er forældet; navnlig lider denne Udgave endnu mere end de andre af den Feil, at Linierne staae for tæt, Noget, der vil genere mere og mere, jo almindeligere det i andre Bøger bliver, at der er vidt mellem Linierne. Man sammenligne den store Octav-Bibel af 1842, den bedste, jeg har seet, f. Ex. med Kirkegaards Taler af 1843 (de tre og fire), ikke at tale om Mynsters og Martensens i senere Aar udfomne Prædikener. Om

er gaaet frem med Tiden, kan jeg ikke vide, da det ikke alene er vanskeligt at faae alle Udgaver at see, men Baisenshuset heller ikke som andre Forlæggere bekendtgjør, at et nyt Dplag er udkommet, i saadant Format, til saadan Priis ic.

Endogsaa en Udgave med latinisk Tryk var vel ønskelig i disse Tider, hvor Mange foretrække den; saaledes er den engelsk-norsk. Endeel af det her Sagte gjælder ogsaa om Psalmebogen; ogsaa Trykken i Lærebogen er lidet tilfredsstillende, da der hører et meget øvet Die til at adskille de forskjellige Slags Tryk, der er brugt, hvoraf Følgen blandt Andet er, at den Forklaring, der i nogle Bibelsteder er indffudt, og som i alt Fald burde staae i Parenthes, af Børnene antages for at høre med til Bibelstedet.

Et Savn er i de sidste Aar afhjulpet ved de nye Udgaver af Davids Psalmer, der hidtil slet ikke vare at faae særffilt, men en storstilet Udgave af dem særffilte vilde vist være velkommen for saa Mange, at det kunde betale sig enten for Baisenshuset eller en anden Forlægger at foranstalte en saadan jo før jo heller.

Hvad jeg endnu ønskede at gjøre opmærksom paa, vedkommer vel nærmest Bibelselskabets Virksomhed. Dets Formaal er, som bekendt, Udbredelse af Biblen, især blandt Uformuende. Her er alisaa ikke tale om Indtægt eller Fordeel, men dog kunde vist, ogsaa her, ved lidt mere Handelsaand udrettes mere med samme Midler.

Kirketidenden tilbød Præster i Provindserne Dplag af Bibles med et Aars Credit til Forhandling. Man har altsaa kjendt den ovenomtalte Mangel og villet afhjælpe den; men hvorfor bebyrde Præsterne, der Aar for Aar mere overlæsses med verdslige Forretninger, med at handle med Bibles? Man paaberaaber sig Norges Exempel; men Forholdene her og i den største Deel af Norge ere høist forskjellige. Her har sjeldent Noget over et Par Mil til nærmeste Kjøbstad, og de Fleste have jævnlig Bud dertil. Det vilde altsaa her være tilstrækkeligt, naar i hver By en Boghandler (eller hvor en saadan manglede da en anden Handlende) var forsynet med Bibles. De vilde vist være desto villigere til at gaae ind herpaa, som de ellers endog selv maae staae i Forstud, for at kunne overlade deres Kunder Bibles paa Regning. Der kan endnu ansøres en anden Grund, for at lade dem sælge, hvor der ellers handles: Der er maassée i disse Tider En og Anden, der nok vilde have en Bibel, naar han kunde kjøbe den ubemærket, men ikke vil have Noget med Præsten at gjøre.

Denne Foranstaltning vilde deels lette Anskaffelsen af Biblen for dem, der kunne og ville betale den; deels vilde den bidrage til, at flere Uformuende kunde nyde godt af Bibelselskabets Gaver. Der er nemlig ikke Spørgsmaal om, at der rundt om i Landet uddeles mange nye Testamenter for halv Priis til Confirmander og Andre, der godt kunde betale den fulde, alene af den Grund, at der ingen er, der ligger i at kjøbe. Det var

vist i det hele gavnligt, om de Regler, Bibelselskabet ønsker fulgte ved Uddelingen, vare mere bekendte, ogsaa for Præsterne. Jeg spurgte engang en Præst, om der ikke blev sendt nogle Exemplarer til at uddele gratis, eller hvorledes de ellers fik dem, der ikke engang kunne betale den halve Priis, og fik det Svar, at han til Enkelte gav dem for Intet og selv betalte dem, skjøndt han ikke havde Raad dertil; at der jo vistnok maatte være en anden Maade, men han vidste ikke ret Besked dermed. Saaledes yttrede han ogsaa, i Anledning af, at han fævnede sin Bibel i Qvart, der længe havde været udlånt til en gammel Mand, der ingen anden kunde læse, at han ikke vidste, om en saadan kunde faaes fra Bibelselskabet. Han har nu vel skaffet sig bedre Underretning, men simplere var det dog, om denne fulgte med enhver Sending fra Bibelselskabet. Hvad Menigheden angaaer, da vide eller antage vel i Provindserne de Fleste, at Bibler faaes hos Præsten, men i Kjøbenhavn vidste jeg ikke, hvor man skulde henvende sig: jeg kunde jo vistnok let skaffe mig det at vide, men en Haandværksdreng eller en Tjenestepige, hvoraf vel de fleste neppe vide, hvem der er deres Præst, vilde maaskee have vanskeligt ved at finde Veien til Bibelselskabets Gaver.

En kort Bekjendtgjørelse herom, astrykt foran i det nye Testamente, i Placatens Sted, vilde vel ikke kunne støde Noget, men, da den nærmest var bestemt for dem,

der intet saadant have, var den maaskee for denne Klasse allerbedst anbragt i Almanakken.

En anden simpel Maade til at gjøre Sagen saa bekjendt, og Fordelingen saa ligelig som muligt, var, at der engang om Aaret blev indrykket i Bladene, og paa Landet oplæst fra Prædikestolen, at de, der ønskede Bibler eller n. L., og ikke havde Raad til at betale dem, kunde melde sig hos deres Præst inden en vis Tid, til hvilken enhver Præst tilmeldte Bibelselskabet, hvormange der var blevet begjært. Der blev da sendt Enhver, i Forhold til Begjeringernes Antal, saamange som Selskabet havde Raad til at give, deels gratis, deels til halv Priis, hvorefter Præsterne da maatte fordele dem.

Lillige forekommer det mig, at det Antal Bibler og nye Testamenter, der uddeles til halv Priis, hellere maatte indskrænkes (Præsterne i Provindserne have nok næsten carte blanche) og derimod det Antal, der uddeles gratis, forøges, da det vist er lettere for den, der kan betale den halve Priis, at betale den fulde, end for den ganske Fattige at betale den halve.

Ogsaa Exemplarer af Davids Psalmer vilde vist være velkomne for dem, der kun have det nye Testamente og ingen heel Bibel kunne faae.

Derksom Vaisenhuset af pecuniaire eller andre Hensyn ikke gaaer ind paa de ovenfor gjorte Forslag, kunde det vist ogsaa være en passende Gjenstand for Bibelselskabets Virksomhed selv at lade trykke en stor

stilet Udgave af det nye Testamente. Da Monopolet ikke har været en Hindring for Udgivelsen af den saakaldte Pragtbibel, Psalmerne m. M., kunde der vel heller ikke fra den Side være Noget iveien for, at Bibelselskabet udgav et storstilet ny Testamente, og allerede herved vilde afhjælpes et Savn, der vist søles af Mange.

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 23.

Løverdagen den 4de Juni 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulhisse Dfficin.

Napoleon og Jenny.

(Efter det Tydske.)

1.

Før Napoleons Formæling med Josephine stod han i et hemmeligt Kjærlighedsforhold til Fru von L. Denne smukke Kone forstod suidelig at fængsle det halve Europas Betvinger. Hun forstod ved sin livfulde Aand paa en bestandig ny Maade at forhøie sin Skjønheds Tillokkelser, og Napoleon nød i Omgangen med denne sjeldne Kone selv dengang endnu lykkelige Timer, da hans Krigerry allerede opfyldte Verden, og da han, den Uergjerrige, i sin Umættelighed havde bestaaet Frankrigs Geisorthrone

En Dag faae Napoleon hos denne Dame en smuk Pige, ved Navn Jenny, hvis ungdommelige Friskhed havde noget høist Tiltrækkende for ham. Jenny var først for faa Dage siden taget i Huset hos Fru L. som Kammerjomfru og havde, ung, livlig og kjæk, som hun var, allerede erobret mangt et Hjerte. Men hun elskede med urokkelig Troskab en ung Officeer i den keiserlige Garde; mod enhver Anden var hun følesløs. Fuldkommen lykkelig i denne Kjærlighed, opfyldt af søde Drømme om en skøn Fremtid, frygtede hun ikke, at den Storm, der skulde true med at ryste hendes Troskab og hendes Livslykke, skulde komme fra Keiserens Throne.

Napoleon brændte efter at tilstaae den smukke Jenny sine Duster; en tjenstfærdig Hofmand forstod at forskaffe ham en Sammenkomst med hende. Hvor studsede Jenny, hvor blegt blev hendes skønne Ansigt, da hun stod alene ligeoverfor den mægtige Herster. Guld af Bestyrtelse blev hun staaende som rodfæstet i Jorden, og hendes blege, livløse Træk forkyndte hendes Hjertes Angst, der steg ved en Uttring, som skulde berolige den, thi den Indtraadte sagde: „Fat Dem, det er ikke Keiseren, som staaer for Dem, men den Elskende, som blev overvunden af Deres Indigheder“.

Den stakkels Pige skjælvede over hele Legemet. Napoleons Forsikringer, hans Løfter vare frugtesløse. Afmægtig sank hun, overvældet af den pludselige Overraskelse, ned paa en Canapee; men den Mægtiges første

„Sire, forlad mig! De kan dræbe mig, De kan raade over mit Liv, ikke over min Ære!“ sagde hun skjælvende. Men Napoleon blev stedse heftigere. Med Magt rev hun sig løs. En Dør til et Sideværelse var kun halvt lukket, hurtigt ilede Jenny hen til den, og, idet hun hastigt rev den op og slog den i efter sig, fløi hun ned ad Trappen. — Ak! hun vidste ikke, at Fru von L. i samme Dieblisk hjørte forbi, hun bemærkede ikke, at denne, blussende af Harm og Skinsyge, bøiede sig ud af Bognen og med et frygteligt Smil fulgte hende med Dinene; hun saae det ikke, kunde altsaa heller ikke ane, hvilke smertelige Lidelser dette tilfældige Sammentræf havde i Følge med sig.

2.

Ude af sig selv af Forbittrelse over Jennys Flugt, og kun endnu mere ægget ved hendes skjæffe Modstand, greb Napoleon til alle Midler og var beredt til at gaae til det Yderste, for ogsaa her at hærde sin feierrige Lykke. Han gav en fortrolig Tjener det Hverv at føre hende til et nærmere betegnet Sted. Da Jenny mærkede Planen og ikke kom, lod den Mægtige hende tilstille en Befaling, en Befaling fra Keiseren.

Napoleon fik følgende Billet til Svar:

„Sire, jeg beder Dem, ikke at misbruge Deres
 „Magt og at tilgive mig, naar jeg hverken
 „idag eller nogensinde indfinder mig.

Neppe havde han, hvem Alt adlød, hvem Alt underkastede sig, læst denne Billet, før han heftigt krollede den sammen, stampede med Foden og med stærke Skridt gik op og ned i Stuen. Bludselig blev han staaende, hans Nie funklede, han traadte hen til sit Skrivebord og skrev:

„Mademoiselle, dersom De iaften ikke indfinder
„Dem paa det bevidste Sted, saa lader jeg Dem
„imorgen offentlig opsøge i mit Navn.

Reiseren“.

Man tænke sig, med hvilke Følelser Jenny læste disse Linier. Den tilintetgjørende Bevidsthed om hendes Afmagt og den dybeste Fortvivlelse bemestrede sig hende, brændende Taarer randt ned ad hendes Kinder. I dette Dieblif kom George, den unge Officeer i den keiserlige Garde, der saa inderligt elskede hende. En pludselig Rødme bedæskede hendes Kinder.

„Hvad er det for smukke Ting, Du der læser?“ spurgte George.

„O min Gud!“ udbød Jenny, idet hun bedæskede sit Ansigt med sine Hænder, og med qvalt, uforstaaelig Røst tilsvøiede: „Min Dødsdom!“

George greb hurtigt efter det Papir, hvis Indhold saa heftigt syntes at ryste hans Elskede.

„Stands!“ — udbød Jenny og saae paa ham med vidt opspilede Dine — „Det er ikke for Dig!“ Hurtigt sønderrev hun Billetten og kastede Papirstum-

George følte sig krænk, en martrende Tanke bemægtigede sig hans Hjerter, en Mistillid til den Elskede, som vorede med den vakte Skinsyge. Hans Ord vare kolde og krænkende. Forgjæves kastede Jenny sig til hans Bryst; denne Lidenskabelighed forøgede hans Mistanke. Med blødende Hjerter rev han sig løs fra hende, og, idet han svor sin Medbeiler den skræffeligste Hævn, styrtede han ud i det Frie.

„O Gud, o Gud!“ — udbød Jenny og sank udmattet ned paa en Lænestol — „ogsaa forladt af ham! Hvo fresser mig Arme!“

3.

Fru von L., der i hiint Dieblig kjørte forbi Huset, hvori, som hun vidste fra sikker Haand, Napoleon just befandt sig i det Dieblig, Jenny styrtede ud, Fru von L. tvivlede intet Dieblig om, at der fandt et Elskovs-Eventyr Sted mellem Begge. Jennys Skjønhed, som allerede havde opflammet saa mangt et Hjerter, og saa Keiseren, der, som hun selv vidste, havde megen Sands for en saadan Skjønheds Tillokkelser — begge Dele syntes tilstræffelig til at stadfæste Sandheden af hendes Mistanke. Stolt og skinsyg af Naturen, var hun i høieste Grad forbittret over denne Begivenhed og pønsede saavel paa Hævn som paa et Middel, der kunde befrie hende fra denne Medbeilerinde. Dette Middel skulde forene sig med hendes Hævn. Intet er

derligt triumpherende traadte Fru von L. ind til Jenny. Det var Dagen før Modtagelsen af den Billet, vi nys have meddeelt og som truede med at undergrave Jennys Livslykke.

Den smukke Bige stod tankesuld for hende, hendes Afsyn var endnu blegt af den Skræk, det første Sammentræk med Keiseren havde forvoldt hende. Fru von L. slyngede sagtelig sin Arm om hendes Skuldre og drog hende blidt bort med sig. Ligesom uforsætligt streifede de forbi Speilet.

„See, Jenny, hvor smukt, hvor lokkende det lille Hoved hist smiler til os!“

„Ak, naadige Frue, Speilet mener det ikke ærligt. De er smukkere end Deres Billed hist, og mig ogsaa kjærere. Lad os træde bort herfra!“

„Smigrerinde! Jeg mener Dig! Bliv! Slaa ikke Diet ned. Hvem vilde Du give Ublet, forelskede Hyrde?“ Og med sagtere Røst og med et svagt Udtryk af Bitterhed, som hun søgte at skjule under Spøg, tilsviiede hun: „D gaa dog, gaa dog —! Du faaer det, han vælger Dig“.

Hun drog sin Aande dybt og taug. Pludselig foer hun op og spurgte, ligesom overrasket af en Tanke:

„Jenny, har Du allerede havt Kopperne?“

„Nei, naadige Frue!“

„Kjære Barn, saa maa Du inoculeres. Ha, be-

vanheldet og gennemgravet af Koppernes Gift, naar istedetfor den Ynde, der smiler frem af ethvert af dine Træk, pludselig den frygteligste, meest tilbageskrækkende Hæslighed stirrede os imøde?!"

"Hu! forfærdeligt!"

"Forfærdeligt!" — gjentog Fru von L. og saae stift paa hende. — "Jeg vil sende Bud efter en Saar= læge, som kan inoculere Dig".

Jenny, der ikke havde den ringeste Mistillid, var aldeles enig med hende.

Fru von L. havde snart opdaget et Barn, der var angrebet af de meest ondartede Kopper og tillige mod en rigelig Belønning vundet en Saarlæge for sin Plan, der gif til Moderen, og, under Paastud af at ville anstille et Forsøg, fik Tilladelse til at tage noget Materie ud af Kopperne. Og nu, da den arme Jenny med det Brev fra Keiseren, som vi have meddeelt, var henstyrtet i den dybeste Fortvivlelse, nu, da hun, vridende sine Hænder, under blodige Taarer og jammerfulde Klager forgjæves kæmpede for at finde et Frelsens Middel til at undgaae sin Skændsel, nu, da hun, selv forladt af sit Hjertes Ven, af sin Sjæls Dyb opsendte en brændende Bøn til Gud — nu kom hendes Skjønheds Bøddel. Hvilken Begivenhed! Inoculationen blev foretagen i Fru von L.s Nærværelse, og vistnok sjeldent har saa forskellige Følelser gennemstrømmet menneskelige Hjerter som i hiint Dieblif.

Den ulykkelige Pige faldt i en Feber, Sygdommen rasede skrækkeligt, da den først skulde tilintetgjøre en Fylde af Sundhed og Livsfriskhed, og, da Keiseren med det faste, urokkelige Forsæt, at knække eller straffe en Piges Trods, traadte ind i Fru von L. S. Huus, da maatte han tilstaae, at han for dennegang maatte vige for Umuligheden. Han gif og besluttede at oppebie Jennys Helbredelse, for at sætte sin Villie igjennem. Men han anede ikke Sygdommens Art og sande Aarsag, og Fru von L. anede ikke sin Gjernings egentlige Betydning, ligesaa lidt som Jenny vidste ved hvilket Tab hun var undgaaet Skændselen, og paa hvilken ødelæggende Maade hun skulde see sin Bøn opfyldt.

(Fortfætted.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 24.

Lørdagen den 11te Juni 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schuldiste Officin.

Napoleon og Jenny.

(Sluttet.)

4.

Uger vare henrundne. Napoleon havde selv paa sine udbødelige Bedristers hvirvlende Bane ikke ganske glemt den smukke Jenny. Da modtog han en Dag et Brev fra Fru von L., der mægtigere end nogensinde fremkaldte de gamle Følelser: "Skulde Krigens Gud vel imorgen være tilbøielig til lønligt at komme til en stakkels Dødelig, for at høre hendes Dadel og hendes Tilgivelse?" — Saaledes lød Brevet.

Napoleon begav sig forsigtigt til hendes Bolig, i det Haab der at finde den fortrøllende Vennin.

Fru von L. modtog ham i den eleganteste Paaflødning, man kunde tænke sig. Ethvert af hendes Klædningsstykker var valgt med saa megen Smag og hævede paa en saa forsørlig Maade enhver af hendes Skjønheds Tillokkelser, at denne kunde have forvirret den stærkeste Hjerne.

„Deres Majestæt kjender eller gjætter maaskee Anledning til, at jeg ønskede Deres Nærværelse?“ sagde hun efter de første Complimenter.

„Jeg vil gjerne troe, min Veninde, at det skeete, for at fremstjynde Diebliffet af en Lykke, som Deres Nærhed yder mig“.

„Ja, Sire, Deres Lykke var altid Gjenstanden for mine meest brandende Duster. Deres Majestæt udmærkede mig blandt de skjøne Damer ved Deres Hof; De elskede mig, og jeg gjengjældte denne Kjærlighed. Da blev jeg pludselig fortrængt fra Deres Hjerte; en anden Skjønhed stjal mit kostbareste Gie fra mig. Sire, jeg veed Alt! De elsker En af mine Undergivne: Jenny, den fortryllende Jenny har forstaaet at røre Deres Hjerte. Jeg astræder derfor nu al den Ret til dette Hjerte, som jeg maatte være i Besiddelse af, til Jenny, og vil derfor bringe hende hid til Dem“.

Neppe havde hun udtalt disse Ord, før hun ilede ud af Bærelset og overlod Napole on til sin Forbauselse og sin paa det Høieste spændte Forventning. Døren gik op, og Fru von L. traadte ind med den aldeles forandrede og ufiendelige Jenny. Hendes skjøne

Uafsyn var vanheldet af Kopperne; istedetfor den friske Blomstring, hvori det endnu for kort siden havde prunget, saae man nu Sporene af Dødens ødelæggende Mandepust, der var faret hen derover. Hendes Kinders unge Roser vare blegnede og søndergnavede af den forterende Gift, og hendes Ungdoms Under og Fylde syntes pludselig at have vejet Pladsen for Alderdommens livløse Træk.

„Hvem er denne Dame?“ — spurgte Napoleon, efterat han et Dieblif havde seet stiyt paa hende. — Og i det Samme gif hun, ført af Fru von L., forbi Speilet; hendes Die faldt uvilkaarligt deri, et pludseligt Skrig undslap hendes Læber, hun bedækkede sit Uafsyn med begge Hænder og blev en liden Stund staaende hulkende og med vaklende Knæe.

„Maa, Jenny?“ — sagde Fru von L., idet hun drog Hænderne fra hendes Ansigt og med et triumpherende Smil betragtede sig selv og sit Offer i Speilet.

„Ha!“ — udbrød Napoleon.

„Kjender Deres Majestæt ikke den fortryllende, elskværdige Jenny igjen?“ — spurgte hun. — „Sjønheden er jo stedsse en kort Drom“.

„Hvilken Djævel har gjort dette?“ — udbrød Napoleon med hæstig, tordnende Røst, idet han traadte nærmere hen til Jenny, som med indre Fatning havde hævet sig igjen.

„Kjærligheden har gjort det: Jeg!“ — sagde Fru von L.

Den, der, som jeg, turde trykke Verdens Herker til sit Bryst og kalde ham sin, den, der, som jeg, havde den høieste Berettigelse til Følelsen af Stoltthed og Selbevidsthed, — den vilde have været uværdig til sin Lykke, om den i mit Sted havde handlet anderledes. Mit Liv kunde jeg med Glæde offre, men den bittere Følelse, at have en lykkeligere Medbeilerinde, den turde jeg ikke udholde. Jeg har hævnnet mig, jeg er meer end hævnnet. Kjæd og freidig tilstaaer jeg det: jeg er stolt af min Gjerning!"

„Uhyre!“ — udbrod Napoleon, idet han heftig greb hendes Arm og rystede hende. — „Napoleon vil aldrig taale at være bleven bedragen og overlistet! Jeg befaler Dem inden fire og tyve Timer at forlade Paris; inden otte Dage forlader De Frankrig for bestandigt!“

Jenny vovede at indlægge en Forbøn for den saa haardt Straffede, og det gjorde hun med saa rørende Ord og med en saa inderlig Følelse, at det syntes at udbrede en forklarende Glands over hendes Skikkelse og at gjengive hende en højere Skjønhed end den, hun tidligere havde besiddet. Det var Sjælens Skjønhed.

Napoleon besvarede hendes Bøn ikke med eet Ord. „Him Dvinde“ — sagde han omsider til Jenny — „har røvet Dem mindre af Deres Skjønhed, end det feer ud til. Trøst Dem mit Barn! Deres Lykke overlade De til min Omsorg!“

Han forlod hastigt Huset. En Hofcavalier betegnede han en Familie, hos hvem Jenny strax blev indført og af hvem hun blev modtagen med den største Kjærlighed og Venlighed.

5.

Det være nu et Spil af Tilfældet, med hvilket Navn Mennesket saa ofte betegner den guddommelige Retfærdigheds og Gjengjældelses underfulde Styrelse, eller det være Napoleons Kjendskab til Jennys Hjertes Historie, der bestemte ham til at vælge den Familie, i hvilken Jenny henlevede de første Dage og Uger: — nok, det var hendes Elskedes Forældre, til hvem Napoleon havde ladet hende føre; det var George, der til Begges ikke ringe Forbauselse først traadte hende imøde. Men hvor forfærdedes han, hvilken overvældende Smerte bemestrede sig ham, da han blev den Forandring vaer, der var foregaaet med hans Elskede. I flere Dage hensank han i dyb Tausshed og kæmpede med indre Fortvivlelse; selv da Keiseren bærede Huset med sin Nærværelse og tilkjendegav sin store Belvillie for Jenny ved de kostbareste og rigeste Gaver, selv da endnu kunde Intet af alt Dette mildne Georges Smerte: en heftig Nervesfeber var Følgen af denne Rystelse. — Jenny græd i Stilhed brændende Taarer over Grunden til hans Græmmelse. Dage og Nætter blev hun ved den Elskedes Sygeleie. Det var rørende at see hendes omme Kjærlighed. den omkvar-

gellige Pleie, hun udviste mod George, og dersom der gaves et Ord, der betydede meer end „ffjon“, det maatte da tjene til at betegne et Hjerte, der stod sin Prøve i en saa taalmodsfuld Ydmyghed, en saadan Reenhed og Alt lykfsaliggjørende Godhed. George erkjendte ogsaa den Fylde af Kjærlighed og Skjønhed, som brændte i hendes Hjerte for ham.

„Jeg drømmer om en Engel!“ — sagde han en Dag med sagte Røst, idet han luffede sit Die og hans Læber smilte sødt. Og den elskede Pige sad ved den snart Helbrededes Leie.

„Jenny!“ — udbrød han med Kjærlighedens fuldeste Henrykkelse. Han drog hende blidt til sit Bryst, og deres Hjerter slog mod hinanden i lykkelig Kjærligheds søde Ruus.

Omtrent to Uger efter talte man i alle Parises Salonner om den ny udnævnte Intendant paa det keiserlige Slot Georges prægtige Bryllup med Jenny. Keiseren selv havde bivaanet denne Formæling og overøst det lykkelige Par med de meest udsøgte Raadesbeviisninger. — Saa Egteskaber have maaskee været lykkeligere, thi dets Lykke var bygget paa meer end udvortes Skjønhed.

Papegøien.

(Efter det Tydske.)

Den berømte italienske Sangerinde Madame Tesi, der levede i Madrid omtrent i Midten af det forrige Aarhundrede, havde kjøbt en særdeles vel afrettet Papegøie. Hun forfattede dens Udvikling og bragte det saavidt, at, naar man hørte hende indlade sig i Samtale med den, kunde man fristes til at tillægge Dyret menneskelig Forstand. Især var den latter, den op slog, naar hun begyndte at lee, af komisk Virkning, og selv de største Suurmulere kunde ikke bekæmpe et Smil, naar den naragtige Fugl istemte sin skaldende latter.

Madame Tesi saae ofte stort og fornemt Selskab i sit Huus, og Papegøien maatte da jævnlig bidrage Sit til Gæsternes Underholdning. En Aften syntes den især oplagt til at gjøre sit Talent gjældende, og en almindelig latter lønnede dens Præstationer. Der befandt sig imidlertid i den glimrende Kreds et Par gamle spanske Herrer, der ikke deelte den almindelige Jubel, men hvis Ansigter tvertimod forbleve i de alvorligste Folder. Man saae dem gjentagne Gange hviske hinanden Noget i Øret, og tilsidst anbefalede de sig ganske pludselig. Den Tjener, der ved Bortgangen lystede dem ned ad Trapperne, fortalte siden, at han havde hørt dem lade nogle usammenhængende Ord falde om Here og Inquisition.

Hvor forbausset blev Madame Tesi, da hun den følgende Morgen, just som hun sad ved Frokostbordet, fik Melding om, at to af den hellige Hermandads Tjenere vare ankomne, for i Storingvisitorens Navn at fordre hendes Papegoie udleveret til det skrækelige Tribunal. Det hjalp ikke, at hun protesterede imod denne Fordring, at hun vilde vide, hvad det stakkels Dyr da havde forbrudt, at hun paa det ivrigste tog den i Forsvar; de strenge Herrer vare ubønhørlige, bemestrede sig uden videre Buret, satte det i den Kurv, som to Retsbetjente, der vare i deres Følge, havde med sig, og vandrede, efterat have bedækket Kurven med et sort Klæde, taus og alvorfulde bort.

Madame Tesi vidste i sin Nød ingen anden Hjælp end at henvende sig til den bekjendte Sanger, sildigere Statsminister, Farinelli, der, som hun vidste, var høit anstrevet ved Hoffet. Han tog sig varmt af hendes protegé, og paa hans Forestilling, at der ikke var mindste Hereri med i Spillet, men at det hang ganske naturligt sammen med Dyrets Kunst, lagde Kongen, der snart lod sig overbevise herom, sig derimellem, og bevirkede, at Dyret efter nogen Tids Forløb atter fattes i Frihed, hvorvel det holdt haardt nok at fravryste Inquisitionens Klover det Bytte, den havde grebet.

Theodor Schorn.

Borger-Dennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 25.

Løverdagen den 18de Juni 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Officin.

Andreas og Beatrice.

Efter Illustrirtes Magazin.

Paa en meget varm og smuk Sommeraften i Aaret 1750 myltrede det af Spadserende paa St. Marcus-pladsen i Venedig. Alle Stadens Gondoler syntes at have sat sig i Bevægelse, for at bringe Befolkningen til dette Sted, der er det eneste, som byder Fodgængereren lidt fast Land. Belyst af den nedgaaende Sols Purpurflamme traadte Pladsens stolte Monumenters Omrids tydeligt frem. Ved Foden af den prægtige Kirke, hvori Republikens gamle Helte saa ofte ophængte det Saracenerne fratagne Bytte, ved Foden af Procu-

vrimslede en tæt sammentrængt Menneffemasse, Kaffe-
husene, Casinoerne vare overfyldte af Gjæster, Sor-
betten, alleslags Spil, Galanteriet beskæftigede tusende
Lediggængere; men paafaldende var derved den alvor-
fulde Mine, hvormed Venetianerne nøde Fornøielsen;
intet lydeligt Udbrud af Glæde eller Mishag; ingen
fortrolig Samtale, kun hemmelighedsfulde Ord, som
man tilhvijsede hverandre med dæmpet Røst, eller flyg-
tige Diefast, som fuldendte en Tilstaaelse, der allerede
var indledet ved en Gondoliers Mægling. Grunden
dertil laa deri, at den despotiske Regjering paa denne
Tid endnu støttede sig paa Middelalderens nedarvede
Indretninger og søgte sin Sikkerhed i Angiveri. De
trende Statsinquisitorers Myndighed bestod endnu i sit
fordums frygtelige Omfang. Mod Intriguen, For-
førelsen, Udsvævelsen, — denne tredobbelte Basiis for
hiin Tids Carneval — vistes den fuldkommene Tole-
rants, under Forudsætning af, at de bare Fornuftens
og Bestindighedens Livrée.

Hvad der fremdeles endnu var paafaldende, det
var den eensformige Dragt. De Adelige, hiin den
gyldne Bogs *) stolte Herrer, udmærkede sig ved deres
store Parykker og deres lange sorte Overkjoler, som de
selv ikke afslagde under Ballet. Borgerne og de Frem-
mede bare næsten uden Undtagelse vide røde Kapper,
der ligesaameget tjente dem til Forklædning som til Be-

*) Den gyldne Bog d. e. den fordums Fortegnelse over de
adelige Venetianere.

flødning. Mellem disse tvende Glasfer fandt der kun meget liden Tilmærmelse Sted; de lignede tvende rivende Strømme, som rullede tætved Siden af hinanden, uden at blande deres Bølger sammen.

En Sortklædt og en Rødkappe stodte haardt sammen ved den store Granitsoile. De tvende Spadsferende havde begge villet undgaae den med Navnet campo scelerato betegnede Plads, hvor da offentlige Hænttelser fandt Sted, thi ingen Venetianer sætter gjerne sin Fod paa denne uhyggelige Grund.

„Hvilken Tølper!“

„Hvilken Døsmer!“

„Kan I da ikke gaae af Veien for Folk?“

„Behøver I maaskee hele Marcuspladsen for Jer Smule Person?“

Dette giftige Mundhuggeri vilde maaskee have endt med et Dolkefist, om ikke en pludselig Gjentændelse havde givet Scenen en ganske anden Vending.

„See engang! nei, jeg tager ikke fejl!“ — udbrød Rødkappen, „nei, nei! . . . dette stolte Blik, disse ædle Træk, denne patriciske Holdning! det er ham og ingen Anden, det er Signor Sfacciati!“

„Ja, vistnok er det mig selv i egen Person“ — svarede den Anden og kastede med en Paafugls Forsængelighed sit Hoved iveiret, — „vistnok er det mig selv, min dyrebare Andreas; thi I er Andreas, om jeg ellers lusker rigtigt!“

„Eders Hukommelse svigter Eder ingenlunde, Signor Sfacciati. Jo, jeg er Andreas, den Samme som før, rede til Eders Tjeneste. Befal, og Eders Befalinger skulle vorde fuldbyrdede paa det hurtigste og punktligste“.

„Altid ved Haanden og i lystigt Lune“, afbrød Adelsmanden ham med et gunstigt Smil. Og Pungen er sagtens ikke bedre spækket end ellers?“

„Mindre godt, langt mindre, jeg har havt sex Maaneders Ferie“.

„Naa, Mangel paa Talent er, efter min Mening, dog ingenlunde Skyld deri. Jeg mindes endnu den Fest, jeg gav min Niece Glorinde til Hre paa hendes Bryllupsdag; I ledede alle Festlighederne med en usædvanlig Dygtighed. I viste Eder snart som Digter, snart som Skuespiller, snart som Virtuøs, med eet Ord, I var Festens Sjæl“.

„Læg endnu til“, — bemærkede Andreas, der aabenbart folte sig smigret — „at jeg er overmaade brugbar i Hresanliggender, og at min Kaarde ofte har overskaaret yderst forviklede Knuder. Jeg nærer en levende Deeltagelse for ulykkelige Elskende, saavelsom en ikke mindre levende Omhed for krænkede Hgtemænd. Mine Tjenstbeviisninger ere lidt dyre, men de have ofte været yderst nyttige. Jeg maa rose mig selv, og . . . en falsk Bescedenhed er overhovedet ikke min Sag; visseelig, jeg er brugelig til mangehaande Ting“.

„Ja, selv til at blive hængt“, — sagde Sfacciati

„Hvorfor ikke det?“ — svarede Andreas med største Koldblodighed. „Enhver bærer en Stump Reb i sin Lomme. Dog lad os komme tilbage til min ringe Person. Himlen havde udrustet mig med alle Gøner, jeg havde kunnet blive General, Gesandt, Skuespiller, Cardinal, Konge, men jeg blev ved at være Andreas, og det af Mangel paa Uergjerrighed, eller muligt ogsaa, fordi jeg har overladt mig for meget til mig selv. Livet er et Theater, hvor jeg udfylder tyve Roller, uden nogensinde at være et ordentligt Menneske, hvor jeg bærer tyve Maskeer, uden at have et Ansigt for mig selv“.

„Ja, og ikke engang en Zechin“ — afbrød Patricieren ham.

„Jeg indrømmer det og skammer mig ikke deraf; thi det beror paa mig selv at fortjene saa mange Penges, som jeg har Lyst til. Dersom altsaa i dette Dieblik min Pung er tom, saa er paa den anden Side mit Hjerte fuldt af Kjærlighed, og ved Sanct Marcus! den ulykkelige Kjærlighed røver mig al min Daadkraft!“

Sfacciati kunde ikke undertrykke en høi Latter.

„I forelsket, min Dyrebareste?“ — udbrød han.

„Hvorfor ikke? forelsket som den hele Verden, som I maaskee, Signor Sfacciati“.

Denne tabte paa engang sin sædvanlige Kjæfthed. Adelsmandens Forlegenhed undgik ikke Rødkappens øvede Blik, og med en feierrig Mine sagde denne:

„Jeg har gjættet rigtigt, Ederes Herlighed har ikke bedre forstaaet at bevæbne sig mod den ondskabsfulde Guds Bile“.

„Stille, Stille!“ — kaldt Sfacciati ham i Tælen med et umiskjendeligt Udtryk af Frygtsomhed i Dinene — „dette Sted er ikke egnet til deslige fortrolige Samtaler, jeg vil aabenbare mig for Eder“.

Eventyreren fulgte lærvillig Adelsmanden, idet han hos sig selv overveiede, hvor latterlig denne gjorde sig ved at give efter for en Videnskab, der ikke passede for hans Alder.

Sfacciati befandt sig rigtignok i hiin Livsperiode, i hvilken man nok ønskede at sætte sig tilbage i en tidligere Alder, idet man udgiver sig for ti Aar yngre, end man er. Han var allerede høit oppe i de Halvtreds, men hans brune, fortræffeligt tilpassede Paryk skjulte hans Haars graalige Farve; for Resten var han mager, en Omstændighed, der for saa vidt kom ham tilpas, som han saaledes med større Lethed i Gang og Holdning kunde efterligne en ung Mand's Smidighed.

Da vi nu engang have skildret Signor Sfacciatis Personlighed, saa kunne vi ogsaa her levere et Billede af Andreas. Denne unge Mand var den ægte Typus for en Bravo fra gamle Dage; en rank kraftig Vært, bleg Ansigtssfarve, tyk Knebelbart, forte Dine, snart et livfuldt, gjennemborende, snart et blidt, fiolent Blif alt efter som Omstændighederne førte det

med sig, langt, mørkebrunt glindsende Haar udgjorde et hoist tiltrækkende og indtagende Ensemble. Man behøvede blot at see Andreas een Gang, for at begribe, at denne Eventyrer besad hiin Energie, der behersker Måsserne og gjør Udfaldet utvivlsomt.

Saaledes vare de tvende Herrer beskafne, som vi nu finde siddende ved et Bord, i Begreb med at indtage en fortræffelig Souper i et smukt Huus ikke langt fra Rialto=Broen.

„Jeg mener“, — bemærkede Adelsmanden — „at I nu, efterat vi saa nogenlunde have tilfredsstillet vor Appetit, kunde fortælle mig Eders Elskovshistorie“.

„Belan, men kun paa den Betingelse, Signor, at I ligeledes meddeler mig Eders“.

„Det lover jeg“.

„Min Historie bliver ikke lang“; — begyndte Lykkeridderen — „i Neapel mødte jeg forrige Aar adskillige Gange i Toledo=Gaden og i den kongelige Have en allersjæreste Pige, hvis Ynde strax erobrede mit Hjerte. Da jeg hverken ved Rigdom eller ved Rang var i Stand til at blænde hende, saa forsømte jeg Intet, for at behage hende — for at røre hende. Jeg fulgte hende, hvor hun gik og stod, og skrev de sømteste, lidenskabeligste Breve til hende, som jeg trods hendes Modstand dog forstod at putte hende i Haanden. Omfider turde jeg haabe, at jeg var elsket. Jeg overlod mig allerede til Drømmene om en lykkelig Fremtid, da min ubekiendte Skionne holdt op med at vise sig

paa Promenaderne. Et Slags gammel Slægtning af hende, en glubsk Cerberus, der ledsagede hende, havde sandsynligviis faaet Nys om vort Forhold, og, da deslige Despoter finde en stor Fornøielse i at forstyrre enhver Harmonie, ethvert venkabeligt Forhold og enhver derpaa grundet Plan, med eet Ord i at gjøre de Bæsnere Livet suurt, som omgive dem, saa havde denne gamle Skurk ikke større Hast med Noget end med at forlade Neapel, hvor jeg i lang Tid forgæves søgte at finde Sporet af min Elskede. I veed nu Marsagen, hvorfor jeg er nedslaaet. Tal nu I, Signor, jeg er lutter Dre".

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 26.

Løverbagen den 25de Juni 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schuldske Office.

Andreas og Beatrice.

(Fortfat.)

„Kjære Ven;“ — sagde Scacciati — „jeg er ikke kommen eet Skridt videre end J. Jeg kjender rigtignok den Skønnes Bolig, som jeg har den Svagthed at elske, men denne Bolig bliver uophørligt bevogtet af en ubarmhjertig Argus eller langt snarere af en Drage med et menneskeligt Ansyn. Dette Uhyre kalder sig Malvoglio og er en af mine Venner“.

„En af Eders Venner?“

„Ja, og ovenikjøbet endnu en af de ældste. Malvoglio er ifølge sin Rang en Mand af temmelig Betudning i Republicen. Han har for høflødt en Procu-

tors Post. Paa en utrolig slet Maade stemmer hans Charakter, hans Sæder og Levemaade overeens med hans fornemme Byrd. Han er over tredsindstyve Aar, og med Aarene bleven saa fattig, knarvorn, mistroisk og endog skinsyg, at . . . .”.

„Skinsyg, og hvem er Gjenstanden for hans Skinsyge?”

„Hans Niece og Myndling, den tilbedelsesværdige Beatrice. Aldrig har Venedig, Skjønhedens Land, haft noget Lignende at opvise. En Skildring af Beatrices Skjønhed vilde føre mig for vidt, og, for at kunne skildre den, maatte jeg desuden kunne føre Digterens Sprog. Det maa være Eder nok at erfare, at jeg ikke kunde Andet end blive dødelig forelsket i hende. Og, om jeg ikke feiler, saa er hun ingeniunde ligegyldig mod den Hyldest, jeg bringer hende. Jeg beilede hos hendes Formynder til hendes Haand; men tænk Eder min Forbauselse, min Rædsel, da han erklærede mig, at han havde bestemt Beatrice for sig selv!”

„Umuligt!”

„Har man nogensinde hørt Mage til Uforfæmmedhed? En gammel Graaskæg paa mere end tresindstyve Aar vil sammenligne sig med mig, vil være min Medbeiler!”

„Jeg ærgrer mig ligesaameget over denne Anmættelse som Eders Herlighed!” udbød Andreas ved disse Ord med Udtrykket af den fuldkomneste Overbe-

„Det var mig umuligt længere at lægge Skjul paa min Misforneielse; fra det Dieblig har jeg staaet paa en meget slet Fod med min fordums Ven. Vi sees neppe een Gang om Aaret, og det kun tilfældigt. Hvad Beatrice angaaer, saa er jeg ganske berøvet Synet af hende. Men det Værste er, at den gamle Slyngef Malvoglio udoer en stor Magt over den stakkels unge Piges Aand og maafee ved Frygt kunde bestemme hende til at gifte sig med ham“.

„Maa Signor Sfacciati, — saa grib til List, for at fravrifte ham hende!“

„J Sandhed, ikke ilde!“ — udbrød Adelsmanden. En List, et Theatercoup! . . . Kunde J maafee foreslaae mig Noget i den Art? O tal, tal, Andreas, vær min Raadgiver, min Frelser! Jeg vidste nok, at J var i Besiddelse af Tact, Forstand og Dygtighed. En Mand som J, der er vant til at leve i en bestandig Virksomhed og at bestaae allehaande Eventyr, maa altid finde de nødvendige Hjælpemidler i sin Indbildningskraft. Tillad mig derfor at regne paa Ederes Bistand!“

„Tillade det, dyrebareste Signor? det er jo mit oprigtigste Duske; tro mig, at jeg ganske hører Eder til. Mine Krigspuds, min Tid, min Aaarde — Alt tilhører Eder. J behøver blot at befale!“

„Fortræffeligt!“ — sagde Patricieren ganske henrykt. „Jeg priser det lykkelige Tilfælde, som har ladet Eder træffe sammen med mig. Udskift strax en Mus-

grebsplan, bestorm Bladsfen! und Sturken Malvoglio ikke et Dieblifs No. I kan regne paa min evige Erkjendtlighed!"

Andreas smilte listigt og rystede sagte paa Hovedet, for at udtrykke sin Bantro.

„Eders evige Erkjendtlighed?" — gjentog han — „det er temmelig længe. Jeg troer blot paa de nærværende Ting, ikke engang paa det, den Dag imorgen skal bringe. For Resten, og det ene og alene af den Grund, at jeg ikke vil paabyrde mine Venner en altfor trykkende Taknemmeligheds Byrde, sørger jeg altid for, at de betale mig forud. Har I forstaaet mig?"

„Naa, jeg tænker, det er en Ting, som forstaaer sig af sig selv" — bemærkede Sfacciati i en noget tør Tone, — „og hvor høit anslaaer I Eders Tjenestebeviisninger . . . Eders tilkommende Tjenestebeviisninger?"

„Jeg vilde nedsætte dem i Eders Dine, om jeg ikke i det Mindste krævede trehundrede Zechiner derfor".

Adelsmanden gjorde et Spring, saa han nær havde væltet Bordet.

„Trehundrede Zechiner!" — udbrød han — „men det er jo min halve Formue! Hvortil behøver I da saa mange Penge? den første bedste Gondolier vilde gjøre Tingen af for fem eller sex Scudi".

„Nu vel, nu vel!" — sagde Andreas med et foragteligt Smil — „saa betjen Eder af et af disse Kjærlighedsbud; I vil see Eders Penge og Eders Korhaahninaer forsvinde"

„Men trehundrede Zechiner....“

„Men den fortryllende Beatrice?“

„Nu velan! jeg indvilliger i Eders Forlangende“.

„Det kan jeg lide; I begynder at blive fornuftig“.

„Ja, men inden jeg betroer Eder en saa betydelig Sum, som jeg forresten, imellem os sagt, først maa laane, ønskede jeg dog gjerne at lære Eders Plan at kjende“.

„Den er ganske simpel, her har I den, ligesom den er udsprungen af mit Hoved. Imorgen aflægger jeg Signora Beatrice og Tyrannen Malvoglio et Besøg, iovermorgen henimod Solnedgang maa I holde Eder rede til at forlade Venedig; jeg fører den unge Dame i Eders Arme, og I lader Eder saa vie til hende, hvor I finder for godt. Naar saa Ægteffabet først engang er indgaaet, saa kan Malvoglio ikke komme Eder tillivs, og I kan trøstigen lee ad hans Raseri“.

„Jeg er ikke bange for ham, om han saa raser nok saa meget... En — en Malvoglio ægte det elskeligste Væsen! en Pige, som var værdig til at bestige Universets Throne!“

„Det er en u hørt Frækhed!“

„Det er en Forbrydelse, han skal bøde for. Jeg gøtter mig forud over hans Forvirring, over hans Forbittrelse, uagtet min Glæde bliver mig temmelig kostbar“.

„Ei dog stille! ikke mere end trehundrede Zechiner, en reen Baaatel! Men til Rærfet. Herre. taa en

Beslutning: Har I ingen Tillid til mig, saa lad hele Sagen fare“.

„Sfacciati aabnede forsigtigt i et tilstødende Bærelse et stort Jern-Bengestrin, tog tre Ruller Benge ud deraf og overgav dem til Eventyreren.

„Tag der!“ — sagde han — „og dem deraf, om jeg har Tillid til Jer. Denne Sum tilhører ikke længer mig“.

„Fortsæffeligt“ — svarede Andreas — „I har leveret mig de fornødne Vaaben, jeg skal forstaae at bruge dem. Som fordem Jupiter, skal jeg introducere mig hos Eders Danae i Stikkelse af en Guldregn. Jeg skal strax gjøre de indledende Skridt til Foretagendet; forbereder I eder nu for Eders Bedkommende til Afreisen.“

„Tingen er afgjort, foreløbigt lev vel, min Kjærligheds vakkre Sendebud!“

„Lev vel, Signor Sfacciati, vær ved godt Mod!“

Med disse Ord fjernede Andreas sig, idet han overlod den elskovssyge Adelsmand til hans søde Drømmerier.

II.

I Signor Pietro Malvoglios Huus, som laa til en af Siderne paa Biacettaen, herskede der en dyb Stillehed. Fra Baggrunden af sit Bærelse, hvis Døre bestandigt stode aabne, havde den mistroiske Huusherre Die med Alt, hvad der foregik hos ham. Tilsyneladende beskæftiget med at gjennefsøe Regninger, veie Gulds Krone Bænge og Døllens tilhørende Læn i Mind-

ligheden sin Tid med at vaage over sin Nieces ubetydeligste Handlinger. For kun ikke ved sit Spionersystem at opbringe det smukke Barn altformegtet imod sig, betjente han sig derimod af enhver optænkkelig List. Forskjellig fra en Formynder af det sædvanlige Slags, var han saa at sige kun halv gjerrig og pengegridsk; det mishagede ham ikke at see Beatrice rigt smykket, forudsat, at hun kun søgte at glimre for ham. Ligesaaledes begreb han ogsaa Nødvendigheden af, nu og da at unde hende den Fornøielse at foretage en Promenade eller at gjøre et Besøg i Theatret. Men hvilke Forsigtighedsregler ansaae han ikke for nødvendige, for at unddrage hende, der fylgte hans Hjerte ligesaa meget med Kjærlighed som med Skinsygens Dvaler, Mængdens Blik. Siden Reisen til Neapel havde han lovet sig selv at fordoble sin Marvaagenhed. En Skygge var nok til at bringe ham til at skjælve, ja han kunde ikke see en Mandshat, uden at indbilde sig, at den frygtede Andreas stak i den.

Saaledes var omtrent hans Sindsstemning, da en pludselig Banken paa Gadedøren skræmmede ham, liig en af en urolig Drom opvaagnende Sovende, op af hans Grublerier. Et Slags mager Kammertjener, fortklædt, ligesom en Alguazil, traadte hen for ham med det Spørgsmaal:

„Naadige Herre, skal jeg lufte op?“

„Hvad er der, Dardanelli? Har du nøie be-

„Ja, naadige Herre, det er en meget gammel Jøde med beiet Ryg, han har et lille Sfrin i Haanden“.

„Spørg ham om, hvad han vil, og, dersom han er kommen i en god Hensigt, saa luk ham op“.

Jøden havde ligeledes forstaaet at indgyde Dardanelli Tillid, thi efter saa Dieblis Forløb hørte Malvoglio den Gamles tunge Trin paa Trappen, og snart traadte denne, ledsaget af Dardanelli, ind i Stuen. Han var klædt paa orientalsk Viis, en meget simpel Turban beskyggede hans rystende Hoved; hans lange hvide Skæg faldt ned paa en grøn Silkefastan, som indtil Bæltstedet bedækkede et uldent, tætfluttende Klædemon. Det var umuligt med nogenlunde Nøiagtighed at bestemme det sælsomme Udtryk i denne Israellits Physiognomie. Hans Smil f. Ex. tydede ligesaaavel paa Godmodighed som paa et spodsk Væsen, medens hans mange dybe Buf syntes at røbe trælle- mæssig Kjøbmandsaaend.

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Borger-Dennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 27.

Løverdagen den 2^{den} Juli 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Dfficin.

Andreas og Beatrice.

(Fortsat.)

Malvoglio fæstede et mistroisk, prøvende Blik paa den Gamle; denne udholdt imidlertid Prøven uden ringeste Spor af Forlegenhed.

„Hvem er J? Hvad vil J?“ — spurgte Malvoglio temmelig barsk.

„Streng Herre“ — svarede Jøden med sit evige Smil — „jeg er Isano Beretti fra Livorno til Tjeneste. I halvtredsstyve Aar har jeg til almindelig Tilfredshed, som jeg smigrer mig med, drevet en lille Handel med Juveler, og...“

„Er det ikke Andet?“ — afbrød Malvoglio ham —
 saa kunde I gjerne spare Eder den Umage at banke
 paa min Dør og at forstyrre mig i mit Arbeide. Jeg
 trænger ikke til Eders Varer“.

„Strengt Herre maa gunstigt undskylde! Ikke for
 Deres Skyld, Signor, kom jeg herhid, for at tilbyde
 Dem denne skønne Leilighed, men for Deres unge og
 skønne Gemalindes Skyld“.

Den gamle Herre, der følte sig smigret ved Jødens
 Feiltagelse, blev noget smidigere.

„Uden Tvivl“ — sagde han — „kunne Qvind-
 folkene aldrig have Rok af dette fordærvelige Flitter-
 stads; men derfor maa en Formynder og en Agte-
 mand paa en klog Maade vide at indskrænke og be-
 herse dette umaadelige Gang til Luxus“.

„Deres Naade har fuldkommen Ret; det er klogt
 ikke at tilfredsstille alle Damernes Luner; men i nær-
 værende Tilfælde kan min høie Herre øve Deres Galan-
 terie med meget ringe Beføstning“.

„Hvordan det?“

„Jeg har allerede bemærket, at Talen her er om
 en god Leilighed. Igaar traadte en Tyrk, som jeg i
 længere Tid har staaet i venstabeligt Forhold til, hen
 til mig paa St. Marcus-Pladsen...“

„En Tyrk — i venstabeligt Forhold til Eder?“

„Ja vist, en vakker Corjar, som forstaaer Han-
 delen til Fuldkommenhed. Dmtrent for en Maaned
 siden entrede han i Farvandene ved Candia et genuesiff

Fartøi, og her seer Ederes Naade nogle af de kostbare Stene, der tilfaldt ham som hans Andeel i Byttet. Hav den Bevaagenhed at betragte dem nøiere; hvilken Ild i disse Rubiner! hvilket reent Vand i disse Diamanter! Min Tyrk har en saadan Overflod af Smykker, at han vil sælge disse Edelstene, som de fornemste Damer vilde være stolte af at smykke sig med, for en ringe Priis“.

„Naa, hvad forlanger han derfor?“

I sano krævede en saa ubetydelig Sum, at Malvoglio næsten var ude af sig selv af Glæde over for saa godt Kjøb at kunne spille den galante Mand's Rolle. Imidlertid faldt den Tanke ham ind, endnu at afsprutte Noget af den krævede Priis; men herimod nedlagde Jøden en lydelig Protest.

Hvad enten det nu var de høie Stemmer, der havde loffet Beatrice til, eller det blot var Nysgjerrighed, der havde drevet hende ud af hendes Bærelse, nok, den unge Pige traadte til og sagde, idet hun nærmede sig de tvende gamle Herrer:

„Hvad gaaer da vel her for sig, kjære Formynder?“

„Af! Af! du lille Nysgjerrige!“ — tilraabte Malvoglio hende — „du kan vist ikke oppebie at erfare Gjenstanden for min Forretning med I sano“.

„Nu ja, jeg tilstaaer det, angaaer det maaskee mig?“

„Maaskee!“ . . .

„O! hvilke prægtige Smykker, min Gud! det er jo Edelstene, som en Hertuginde kunde smykke sig med!“

„Kjære Barn, du er denne Hertuginde“.

„Jeg!“ — stammede Beatrice, rødrende af Glæde — „jeg vilde ikke vove....“

„Men, naar jeg beder derom?“

„O, naar I beder derom, kjære Formynder, saa maa jeg vel give efter“.

I samme Dieblif Beatrice var traadt ind, var Jøden kommen i en levende Bevægelse, som han havde Noie med at undertrykke. Hans funklende Dine vare fæstede paa den unge og smukke Venetianerinde; ja, Kjøbmanden syntes ganske at have glemt Malvoglios Nærværelse. Denne vilde imidlertid gjøre en Ende paa denne Scene og see at faae den Fremmede bort. Han sagde derfor i en temmelig barsk Tone:

„Her, Herr Isano, er Jeres Penge, see nu I kommer bort, Himlen være med Jer!“

Jøden syntes imidlertid ikke tilbøielig til at ville gaae saa snart. Han talte de modtagne Penge og talte dem atter, uden at ændse de Kjendetegn paa Utaalmodighed, som Malvoglio yttrede. Trængte han til et Paaskud til at blive, saa var det Beatrice, der i sin Ulskyldighed forskaffede ham samme.

Idet hun prøvede Smykkerne, bemærkede hun:

„Det er dog ret fatalt, jeg kan ikke lukke dette Armbaand!“

„O, Intet er lettere end det, Signora,“ — sagde Jøden hurtigt — „der er en Hæder deri, som jeg kjender, og som jeg skal vise Eder.

Og, uden at oppebie Malvoglio's Tilladelse, ilede han med at lukke Armbaandet, men samtidigt dermed lod han ligesaa hurtigt som ubemærket en paa fint Silkepapir skreven Seddel glide ned i Beatrices Haand. — Alverden er strax i Bagt, naar det gjælder om at føre en Tyran bag Lyset, og altid er en Merkur ved Haanden til at dræbe en Argus; saaledes mærkede Beatrice paa Stedet, at Jøden var et Kjærlighedens Sendebud, og at Juvelerne kun tjente til Baaskud for hans Komme. Hendes Afsyn røbede ikke ringeste Spor af Forlegenhed, men hendes Haand sluttede sig tæt sammen, for at skjule den hemmelighedsfulde Billet. Alt Dette skete med Lynets Hurtighed. Malvoglio begyndte imidlertid at blive utaalmodig og at rynke Panden, og han aandede ikke frit, før han saae sin Dør lukke sig efter Jøden.

„Disse Bantroe“ — begyndte han nu — „forstaae sig fortræffeligt paa at introduere sig i de agtværdigste Huse. Jeg har gjort Uret i at lade ham komme ind. Hvem veed, om han ikke har stjaalet nogle af disse Juveler“.

„O, kjære Formynder! De er virkelig altfor streng imod denne Mand“.

„Og du, Beatrice, er altfor overbærende med saadanne Folk; jeg kjender dig, hvad dette Punkt an-

gaaer. Dvindfolk færdes altfor gjerne med disse Bispefræmmere. Men jeg sværger herved ved den hellige Petrus, at denne Jøde skal være den Sidste, der er traadt over min Dørtærskel. Og nu, min Frøken, beder jeg Dem være saa artig igjen at gaae paa Deres Bærelse til Deres Arbeide“.

Beatrice vnskede intet Andet. Da hun befandt sig alene, brød hun Seglet paa den Billet. hun havde modtaget og læste følgende Linier:

„Elfselige Beatrice!

„Der er en Mand paa Jorden, som De synes at
 „have stjæntet Deres Gunst fremfor Andre, en
 „Mand, som elsker Dem til Fortviølelse, og som
 „vilde prise sig lykkelig ved at hellige Dem sit Liv,
 „ja selv ved at døe for Dem. Han seer Dem
 „med den største Uvillie i en gammel skinsyg, sneedig
 „Agerkarls, en gnaven trætetjær Formynderes
 „Bold, der er fræk nok til at gjøre Paastand paa
 „Deres Haand og bereder Dem en skræffelig
 „Fremtid. Men man skal ikke sige, at den af-
 „styelige Malvoglio skal have den Glæde at føre
 „Dem hjem som Hustru. Det vilde jo være en
 „Bagt mellem Uglen og Duen. Befal, dyrebareste
 „Beatrice; kun et Tegn af Dem, og Den, som
 „elsker Dem saaledes, som Englene elske Gud, er
 „rede til Deres Befrielse. Deres Lykke afhænger
 „af Deres Villie. Imorgen Asten ved Mattens
 „Indbrud bestemme De Deres Formynder til en

„Gondolfart . . . i Omegnen af den store Kanal“.

„Den, som tilbeder dem, vil bestinde sig der.
„Alt Dvrigt overlade De kun til ham og til Guds
„Naade“.

Vi behøve ikke at sige, med hvilken Bevægelse Beatrice læste og atter læste dette Brev. Een eneste Tanke besjælede hende: aabenbart kunde Den, der havde skrevet en saa allerkjæreste Billet, ikke være nogen Anden end den Ubekjendte fra Neapel; kun han kunde udtrykke sig saa lidenskabeligt. Nogle Dieblif silbigere var denne Tanke bleven til Visshed, og Beatrice tænkte nu, uden at ændse Følgerne af et saa fortvivlet Skridt, ikke paa Andet end paa at lade sig bortføre. Mere end nogensinde var hendes Formynder hende nu forhadt. Hun indsaae imidlertid Nødvendigheden af at vise sig yderst forekommende og artig imod ham . . . thi det gjaldt om at opnaae en meget vigtig Ting — Gondolfarten imorgen. Som snild og vel lært Svadatter begyndte hun ved Aftensmaden med at anstille sig sørgmodig.

„Hvad fattes Dig, mit Barn?“ — spurgte Malvoglio meget urolig.

„Mig? Intet. De er altfor god, kjære Onkel“.

„Nei, nei, jeg tager ikke feil, denne Blegthed, disse nedslagne Dine, Alt forraader en lonlig Sorg. Du har, som det synes, heller ingen Appetit“.

„Jeg har for nærværende Tid aldrig Appetit“.

„Men Du burde dog egentlig være fornøiet og tilfreds, kjære Beatrice. Det nye Smykke, jeg har kjøbt Dig, er overordentlig smukt. Du vil fordunkle alle Venedigss Kofetter dermed“.

„Uden Tvivl . . . naar jeg kunde vise mig dermed“.

„Aha, det er Tingen; vi drømme om Baller, om Theatre“.

„Mine Dnsker gaae ikke saa vidt.“

Malvoglio aandede atter friere.

„Jeg havde blot Lyst til at gjøre en Gondolfart med Dem imorgen Aften. Saa vilde jeg tage mit Smykke paa“.

„Forsængelige lille Løse!“

„Ja, men jeg vilde ogsaa tage min Maske paa; De kan altsaa være uden Frygt. Jeg haaber, De ikke afflaaer mig den Fornøielse“.

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 28.

Løverdagen den 9de Juli 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulhuse Officin.

Andreas og Beatrice.

(Fortsat.)

„Uafnemmelige Pigebarn! har jeg da nogensinde afflaaet Dig Noget!“ sagde den Gamle i en spøgende Tone og kastede i det Samme et fyrigt Blik paa sin Niece. — „Pige, Du har sat mit Hjerte i den beklagelsesværdigste Tilstand. Jeg fortæres af Kjærlighed, jeg bliver Dag for Dag mere sorgmodig, og Du vil ikke begribe Aarsagen til min Sorgmodighed. Du har gjort mig syg, Du maa ogsaa atter helbrede mig“.

„Vi faae at see; men beviis imidlertid, min Herre, med Elskerens Artighed, at De ogsaa vil være elskvær-

dig som Høgtemand. Dvinderne føre enhver Dønmærksomhed i Regning“.

„O Du lille Skalk!“ — udbrod Malvoglio i sin overvættes Glæde — „Haab, Haab! Henrykkelse, Salighed! Forlang af mig, hvad Du vil, jeg er rede. Vil Du, at vi endnu iasten gjøre en Gondolfart?“

„Nei, ikke iasten“ — sagde hun med en noget bevæget Stemme — „det er mig kjærere, naar det skeer imorgen“.

„Hvorfor ikke?“ — spurgte Malvoglio noget forundret.

„Fordi . . . jeg føler mig lidt mat; desuden vilde min Toilette ogsaa tage mig for megen Tid . . . I Sandhed, det er bedre, at vi vente til imorgen“.

„Altsaa imorgen, for mig gjerne“.

Da Formynderen var vendt tilbage til sit Værelse, begyndte han at tænke efter over den Uro, som Beatrice ikke snildt nok havde forstaaet at skjule.

„Sandelig meget paafaldende“, — gjentog han estertænksom ved sig selv — „der stikker Noget under. Men denne Aften er dog saa smuk; i et Dieblisk havde Beatrice jo kunnet kaste sin Camaille om sig; en Gondolier havde man ogsaa snart kunnet faae fat i. — O, jeg skal ikke tabe hende af Sigte, nei! ikke eet Minut! Skulde denne Jøde være en Mellemlandler? . . . Disse Folk ere Gændens Hjelpershjælpere; de har altid noget Ondt for. Men lad ham bare komme igjen!

Jeg skal lade ham smide paa Døren. — Dardanelli!"

Da Tjeneren hørte sin Herre kalde, ilede han op ad Trappen til ham.

„Agt paa, hvad jeg siger, Dardanelli, agt vel derpaa!" — sagde Malvoglio til den Indtrædende.

„Du husker dog endnu Jøden?"

„De mener dog Jøden fra idag?"

„Den samme; jeg forbyder dig herved nogensinde at lade ham komme ind igjen. Men, hvis han, imod min Befaling, skulde betræde dette Bærelse, saa faaer du halvtredstindstyve Stofkeprygl og ingen Løn i et heelt Aar."

„Vær De ganske rolig, strenge Herre; jeg skal feie den vantro Jøde af efter Fortjeneste, siden han har mishaget Dem".

„Ret saa; gaa nu!"

Hadde Skinsyge udrustet Malvoglio med en særegen Anelsessevne? — Allerede den næste Morgen bankede Isano atter paa den gamle Procurators Dør. Dardanelli aabnede med den største Forsigtighed og spurgte: „Hvad ønsker I?"

„Den overordentlige Gunst at faae Eders strenge Herre i Tale, min Ven".

„Jeg er ikke Eders Ven", svarede Dardanelli temmelig grovt — „og min Herre vil Intet have at gjøre med Jer".

„Naa, Signor, jeg behøver kun nogle Dieblif, for...“

„Ja vist, ja! for at spille ham et Puds. Det fjender vi nok, du og dine Lige have altid en Skjelm i Raffen. Afsted med dig gamle Herremester, afsted din Kjeltring, din...“

Han vilde have sagt endnu mere, om ikke et droit Dreftigen med Get havde standset hans Veltalenheds og hans Skjeldsords Strøm. Medens han foer tilbage bag Døren, som han hurtigt lukkede, bortfjernede Jøden sig ganske roligt, som om der slet Intet var forefaldet. Det forstaaer sig af sig selv, at Dardanelli strax ilede til sin Herre og meldte ham, hvad der var forefaldet. Mere end nogensinde bestyrket i sin Mistanke, vilde Malvoglio gjerne have opgivet Gondolfarten, men, saa skynsyg han end var, saa vovede han dog ikke, at give sin Myndling denne Prøve paa Mistillid.

Aftenen var kommen. Den med tallose Stjerner besaaede Himmel, udbredte et mildt Lys, medens tusinde Ararer stille gjennemfurede Lagunerne's Bolger. Ingen heftig vild Skrigen som i andre Stæders Gader. Nu og da lød kun fra Baggrunden en Guitars blide Accorder, ledsagede af en yndig Stemmes Klang, og saa hensank atter Alt i dyb Stilhed.

Malvoglio traadte ud af sit Huus med Beatrice under Armen. Han gik med høit kneisende Hoved, stolt af, at det var ham forundt at føre den smukke Pige. Dardanelli fulgte sin Herre

i Hælene, bevæbnet fra Top til Taa. Ved Enden af Piaacttaen ventede en Gondol dem; inden de traadte ind i Kahytten, sagde Beatrice til Barcarolen, at han skulde tage Veien ad den store Kanal til. Et Dieblik efter gav Malvoglio en ganske modsat Befaling. Hvor stor var den unge Piges Bedrøvelse, da hun saa Gondolen fordybe sig i Stadens frumme Kanaler og ikke at tage Coursen hen ad den betegnede Bei. Hun forstod imidlertid at beherske sig i den Grad, at der ikke var det flygtigste Spor af Utilfredshed at læse i hendes Miner. For Dyrigt havde hun endnu aldrig været saa smuk som denne Aften; hendes naturlige Undigheder bleve ikke lidet forhøiede ved en smagfuld Toilette. Da hun havde forudsæet, at hun maaskee vilde have Brug for Penge til at bestride Omkostningerne ved en Reise og ved et Ophold i Udlandet, havde Beatrice bedækket sig med Smykker, ligesom Madonna fra Loretto, og desuden havde hun fyldt Lommerne i sin Kaabe med Guld, som hun havde samlet fra sine Naalepenge.

Da Malvoglio saa Baaden gynge sig fredeligt paa Lagunerne, hengav han sig til fuldkommen Tryghed og svælgede i Nydelsen af den lune, stille Natteluft og i Beskuelsen af sin Myndlings Undigheder. Han blev saa dristig, at han greb en af Beatrices hvide Hænder, trykkede den blidt og førte den til sine Læber. Havde Beatrice givet efter for sin Afsky, for sin Væmmelse, hvor vilde hun have stødt den utaalelige Gamle, der

saaledes parodierede den ædle Kjærlighed, fra sig! Men nei, man maatte tvinge sig og vente . . . vente, hvorpaa? havde Malvoglio ikke fuldkastet hendes Plan til Flugt?

„Naa, du lille Skjelm“, — spurgte Exprocuratoren ømt — „er du nu fornøiet med mig?“

„Meget fornøiet, kjære Formynder“.

„Finder du Luften reen, Aftenen frisk, Staden poetisk?“

„Alt er fortræffeligt, beundringsværdigt“.

„I Sandhed, mit Barn, du fortryller mig. Det vil ene og alene afhænge af dig selv, ostere at gjøre deslige Gondolfarter. Ogsaa andre Fornøielser vente dig, du behøver kun at ville nyde dem“.

„De er altfor god, kjære Formynder“.

„Ja men, kjære Beatrice, du kjender de Betingelser, paa hvilke . . .“.

„Jeg forstaaer Dem; jeg skal ægte Dem“.

„Rigtigt svaret; naar skal jeg trykke denne nydelige Haand og kunne sige: den er min!“

„Alt! Men De forlanger ogsaa Meget“.

„Det kommer af, at jeg elsker dig usigeligt. Intet er saa paatrængende, saa voldsomt i sin Attraa som Kjærligheden. O! dersom du vilde tilfredsstille mine Duffer! Du vilde da faae at see, hvad en oprigtig og dyb Lidenkab er! Jeg er ingen Ungling mere, men byder Høsten da færre Behageligheder end Sommeren? Ere de modne Frugter ikke de bedste? Du kan troe

mig, Beatrice, at forlade sig paa de unge Mænds Løfter, det er ikke bedre end at støtte sig paa den træffede Green. De Gamle derimod, som ere luttrede og forbedrede ved Livets Storme, de ere sanddrue, ædle, uegennyttige . . . .“.

Midt under denne Selvroes rystede et ligesaa pludseligt som heftigt Stød det lille Fartoi; Beatrice udstødte et høit Skrig og vilde forlade Kahytten, men Malvoglio holdt hende dog tilbage i den. Strax derpaa hørte man vrede Stemmer; der opstod en heftig Ordstrid:

„Tølper! kan du ikke see dig bedre for!“

„Hold Mund, du er selv stødt mod mig!“

„Jeg? Slynge! det er Løgn i din Hals“.

„Hvordan, du beskylder mig for Løgn? Der har du Noget for din Frækhed!“

Et nyt Stød rystede Malvoglios Gondol; de to Gondolførere vare komne i Haandgemæng. Tilskyndende for at skille dem ad, styrtede tre Mænd, som befandt sig paa det andet Fartoi og som bare Mæster for Anstgten, sig efter deres Roerkarl. Men de ilede uden videre henimod Malvoglio og Beatrice, hvem Skrækken fængslede til deres Sæder. To af de ubekjendte Mænd grebe Formynderen, truede ham med deres Dolke, bandt Hænder og Fødder paa ham og puttede ham en Knevl i Munden, saa at han ikke kunde skrike. Dardanelli, som strax i Begyndelsen af Kampen havde dukket sig ned i en Krog, blev ube-

mærket. Den tredie af de Angribende nærmede sig den skjøne Beatrice og lettede i det Samme Masket lidet fra Ansigtet; den unge Dame kunde ikke undertrykke et Glædesstrig; hendes Haand lagde sig uvilkaarligt paa den Arm, der bødes hende; hendes nydelige Fod skred over Gondolens Ræling, for at bestige Sjendens Gondol, og snart efter forsvandt denne sidste, sat i Bevægelse af kraftige Arme, og under Passagerernes glade Latter, i Mattens Skygger.

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 29.

Løverdagen den 16de Juli 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulhøjske Officin.

Andreas og Beatrice.

(Fortsat.)

Vi ville nu vende tilbage til Signor Scacciatì, der, efter fuldkommen at være bleven sat i Kundskab om Eventyret, havde gjort alle Forberedelser til en Flugt. Hans kostbareste Eiendele vare bragte i Sikkerhed, Skufferne i hans Skabe og Commoder omhyggeligt lukkede, hans Tjenerskab affædiget. Herren selv havde, iført en Reisedragt, intet Antet at gjøre end at forlade sit Huus og stige i den Gondol, som skulde føre ham bort, ud i den vide Verden.

Med hvilken stille Henrykkelse havde han truffet alle disse Forberedelser! Hvor saliggjørende var den

Tanke for ham, at han nu snart skulde besinde sig i Nærheden af den elskværdige unge Pige, der saa længe havde staaet under en egoistisk Formynders utaalelige Tyrannie.

„Du skal ikke længere vansmægte i Baand og Tvang, min lille Due, ikke sukke meer og synge Klagesange i dit eensomme Kammer; nei, du skal være fri herefter, fri, som Fuglen, naar den udfolder sine Vinger under Himmels Blaa. Og denne Frihed, det første af alle Goder, uden hvilket alt Andet er byrdefuldt og farveløst, denne Frihed, hvem skal du have at takke for den? Den høihjertede Signor Sfacciati. For at vinde dig, har han Intet sparet; man krævede trehundrede Guldstykker af ham — sandelig en vægtig Sum! — han har givet dem. Ak! du vil ikke noksom kunne elske en Mand, der er istand til at bringe de største Offre for din Skyld!“ — Saaledes lod den gamle Gjæks Samtale med sig selv.

Den forelskede Nar svømmede i et Hav af Henrykkelse og Lyksalighed; han tænkte sig levende den unge Piges Overraskelse, hendes bestrigt stormende Følelser, han saae allerede i Aanden hendes Gazelvine smægtende lukke sig, hendes Kinder skifteviis bluse og blegne, og sig selv som Seirherre, som den lykkeligste Dødelige! Allerede sammenlignede den galante Bortfører sig med Jupiter, da han bar den skønne Europa gjennem Bændene, eller med Pluto, da han steg ned i Skyggernes Rige med Proserpina. Han hørvede sig kneisende iveiret

og gif med stolte Skridt op og ned i Bærelset, satte sig i theatraliske Stillinger, prøvede for Speilet paa at frembringe et indtagende Smil, med eet Ord, han indstuderede omhyggeligt den vigtige Rolle, han efter sin Idee snart skulde spille.

Snart . . . nei; thi den ene Time gif efter den anden, Uhret paa Bæggen slog atter og atter — og der holdt ingen Gondol udenfor Sfacciatis Huus. Den forelskede Adelsmand blev greben af Utaalmodighed; han skred med mægtige Skridt gjennem de vide Rum i sin Bolig; de Ord, der undslap hans Læber, forraadte en forandret Sindsstemning og bleve heftigere og heftigere.

„Den Glendige! den Ridding!“ — udbød han — „Jeg burde have forudseet det. — Folk af det Slags fyldestgjøre sjelden samvittighedsfuldt de Forpligtelser, de have paataget sig! . . . Jeg Dummerhoved! hvor kunde jeg ogsaa lide paa en saadan Kjeltrings Ed! . . . Jeg kunde gjennemprygge mig selv! og saa har jeg ovenikjøbet betalt ham forud. D! hvor vil han lee mig ud; han sidder uden Tvivl i et Værtshuus og gjør sig tilgode for mine skjøne Penge. Det er til at blive rasende over! . . . Men har jeg da Ret til at beklage mig? Det, jeg vilde, var strafværdigt; jeg tragtede efter fremmed Gods, jeg tog ikke i Betænkning ved Magt at rive det til mig —, og jeg er ved List bleven berøvet, hvad der horte mig til. Det er bedst, at jeg nu tier; thi . . . D! den skændige Bedrager — saa-

ledes uden Videre at narre mig for trehundrede Jeschiner!"

Den passive Hengivelse i hvad der var skeet kunde imidlertid ikke forliges med det heftige Oprør, hvori Sfacciati var kommen. En pludselig Tanke — en sælsom Tanke foer ham gjennem Hovedet. Hvad om han indhentede Underretning hos sin Medbeiler selv? vistnok et kjæft, et voveligt Skridt. Men hvor kunde han bedre erfare Sandheden end hos Malvoglio?

En halv Time, efterat han havde fattet denne Beslutning, bankede Sfacciati paa Formynderens Dør. Dardanelli, som luffede op for ham, yttrede tydelige Tegn paa den største Bestyrtelse.

„Min Gud!“ — udbrød Sfacciati — „hvordan staaer det til; hvad er der skeet? Jeg beder Eder, lad mig erfare det!“

Malvoglio selv svarede — han havde gjenkjendt sin gamle Vens Stemme:

„Ak, min dyrebare Ven“, — sagde han — „Himlen sender Eder til mig; jeg er ganske fortunlet; hvad skal jeg gjøre . . . . jeg er fortvivlet!“

„I fortvivlet? det er vel kun Eders Spøg?“

„Min Skændsel er kun altfor vis; der kan ikke gives nogen ulyksaligere Formynder, end jeg er.“

„Men, bedste Ven, saa hold dog engang op med at tale til mig i Gaader.“

„Naa, saa erfar da, at man har bortført min Myndling.“

„Beatrice, Eders Myndling har man bortført?“
 — gjentog S f a c c i a t i ganske forbløffet — „hvor?
 naar?“

„Ikke langt fra Rialtobroen, omtrent for to Ti-
 mer siden“.

„O! hvilket nedrigt, uhort Forræderi!“

„Uhort . . . ja, det er det rette Ord; at vove en
 saadan Skurkestreg midt i Byen; i Sandhed, der er
 Intet helligt meer, der er Intet trygt meer!“

„Det maa ikke gaae saa ustraffet hen!“ — faldt
 S f a c c i a t i ham hæsligt i Ordet.

„Tak, tusind Tak skal I have, min dyrebare Ven,
 fordi I tager en saa varm Deel i min Ulykke“.

„Om jeg tager Deel i den! . . . er da Eders
 Ulykke ikke ogsaa min?“

„Uden Tvivl, thi I elskede Beatrice. Ak!
 arme Barn; jeg skjælver, naar jeg tænker paa, i hvilke
 Hænder du muligviis er kommet“.

„Uden al Tvivl i en fornem Herres“, — bemær-
 fede S f a c c i a t i, der anstillede sig uvidende, for at faae
 Sandheden at vide.

„Bewares, bewares, dyrebare Ven, ingen fornem
 Herre har her sin Haand med i Spillet, men ganske
 sikkert en Bedrager, en Røver, der allerede forrige Aar
 formastede sig til bestandigt at følge min Myndling,
 hvor hun gik og stod, en Skurk, som jeg har ladet
 indhente Oplysninger om; han kalder sig Andreas“.

„Andreas? det er ham!“ — udbrød Sfaciati, idet han fatte sig — „Andreas! hvem skulde have troet det?“

„J kjenner ham?“ — spurgte Malvoglio, ikke lidet forbauset.

„Af, kun altfor godt, til min og Eders Ulykke“.

„For Himlens Skyld, forklar Eder tydeligere! Hvad kan J have med denne Andreas at skaffe?“

„Et Complot“.

„Et Complot! Hvad vil J sige dermed, min Herre?“

„Hør mig, Malvoglio, jeg vil tale oprigtigt med Eder, om Eders Had end bliver Lønningen for min Tilstaaelse: J elsker den skønne Beatrice; jeg elsker hende ogsaa, og, da jeg idetmindste er ti Aar yngre end J...“

„Fat Jer i Korthed, jeg beder Jer,“ — faldt Malvoglio ham hurtigt i Talen.

Sfaciati vedblev:

„Jeg troede at have gunstige Udfigter. Desuden kan jeg maale mig med Eder, hvad Rang og Formue angaaer; maaskee vilde den unge Pige, naar J havde givet Eders Samtykke, og naar J, som hendes Formyndere, havde tilskyndet hende dertil, givet mig sin Haand... Alt vilde have spiet sig paa det...“

„Intet derom, Intet derom, jeg beder Eder“.

„Langtfra at give Afkald paa Haabet om at besidde Beatrice, ventede jeg blot paa en Leilighed til

at forfølge mine Planer. For to Dage siden tilbød denne Leilighed, som jeg uhykkeligviis holdt for fortræffelig, sig for mig i Skikkelse af en ung Lykkeridder. . . .“

„Den Usling!“

„Andreas stillede sig til min Disposition, og jeg forsynede ham med de fornødne Pengemidler“.

„Fortræffeligt, min Herr Sfacciati!“ — brølede Formynderen, og hans gule Diestene traadte ud af Hovedet paa ham.

Sfacciati kunde, trods sin Nedslagenhed over det forfællede Project, ikke bare sig for at smile.

„Andreas har aflagt Eder et Besøg, forklædt som en Jøde“.

„Det var ham . . . retfærdige Himmel, kan da Nogen have meer end eet Ansigt! . . . jeg havde aldrig kjendt ham igjen“.

„Min kjære Malvoglio, dette Menneſke har ført os begge bag Lyset; han elskede Beatrice, uden at jeg vidste eller anede det, han har overgivet hende en Billet, og I har ikke mærket Noget dertil, og tænk Eder blot, jeg havde dicteret denne Billet! O Malvoglio, I behøver ikke at famle ſaaledes ved Grebet af Eders Dolk; hvad kunde det nytte Eder, om I hævned Eder paa mig? Er jeg ikke ligesaa vel ſom I Ofſeret for et ſkammeligt Bedrageri? Er min Kjærlighed, min Stolthed ikke krænket ligesaa dybt ſom Eders Kjærlighed, Eders Stolthed? Samme uſalige Skæbne knyt-

ter os til hinanden, vi maae føle os oprørte i samme Grad. Hør derfor, hvad jeg foreslaaer Eder, lad os i Forening angribe vor Fjende med alle mulige Midler. Saa kunne vi, naar vi have revset den Nedrige efter Fortjeneste, paany begynde en Krig uden Skaansel, uden Barmhjertighed, og fortsætte den saa længe, til den Gne af os har maattet rømme Pladsen for den Anden. Er I fornøiet med denne Plan?"

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 30.

Løverdagen den 23de Juli 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgifte Officin.

Andreas og Beatrice.

(Fortsat.)

„Seg siger ikke nei“, — svarede Malvoglio — „det er maaskee det Bedste, vi kunne gjøre. Men, i det samme Dieblif, vi aftale en fælles Hævnplan, lover I mig ogsaa, ikke at ville foretage Eder Noget paa Eders egen Haand alene, som kunde være til Skade for mig“.

„Det lover jeg Eder. Troer I vel, at Andreas endnu er i Venedig?“

„Efter al Sandsynlighed har han allerede forladt Byen“.

„Hvoraf troer I at vide det?“

„See, der er I allerede i Forlegenhed;“ — sagde Malvoglio spodsk — „have vi da ikke Politiet til at lede vore Efterforskninger? ... Lader os ikke spille noget Minut!“

Ifølge de af de to skinsyge Herrer skeete Meldelser, skrede nu nogle Politiebetjente strax til at anstille den dem overdragne Gjennemfølgelse af hele Staden; der var ikke en nok saa skjult, en nok saa mørk Affrog, uden at de jo gjennemsnusede den. Men af Andreas og Beatrice var der ikke mindste Spor at finde. Omfjerd kom man til den Opdagelse, at Røveren og hans Elskede havde taget Veien til Padua, og at de uden al Tvivl for Diebliffet befandt sig i denne By. Strax udfastede Malvoglio og Sfacciati en Plan til deres Felttog; ledsagede af ti som Tjenere klædte og velbevæbnede Sbirrer, brøde de op til Padua.

IV.

I den prægtige St. Antonius-Kirke i Padua var Alteret i et Sidekapel smykket med Blomster. Der skulde foretages en Vielse, men uden al Pragt og uden Ledfagelse af Orgelet. Det var allerede silde paa Eftermiddagen, da et ungt Par knælede paa Alterets høide Marmortrin. Brudgommen kneisede stolt med sit bruntlokkede Hoved; en elegant Dragt fremhævede hans smukke og statelige Vært. Den indre Bevægelse, hvori Bruden befandt sig, gav hendes sjeldne Skjønhed et vist himmelsk Præg. Det var ikke saa,

at hun paa nogen Maade søgte at drage Tilskuernes Opmærksomhed paa sig; hun skjulte sig snarere under sit Elor; men hvor skulde hun kunne have unddraget Diet hendes alabastlignende Halses deilige Former eller hendes Nymphes-Tailles fuldendt skjønne Omrids? Alt paa hende var lige egnet til at vække Velbehag. Behøve vi vel at sige Læserne, at dette udvalgte unge Par ikke var Andre end Andreas og Beatrice? To af Brudgommens Venner, Orlando Metti og Pietro Carniglio, den Første en Somand, den Sidste en Maler, som havde ydet ham meget virksom Bistand ved Bortførelsen, bivaanede Vielseceremonien som Vidner. En ærværdig Præst, Pater Anselmo nærmede sig langsomt, ledsaget af Kirkebetsjenten, og traadte hen for Alteret. Inden han begyndte Cereemonien, henvendte han sig til Parret, som skulde vies og tiltalede det med følgende Ord: „Mine kjære Børn! Jeg er i Begreb med at opfylde en Pligt, som vilde være mig endnu langt behageligere, dersom jeg ikke maatte nære nogle Betænklichkeiten... dog I skulle selv dømme derom. I ere Flygtninge, jeg veed det. Først igaar ere I ankomne her til Staden. Den Autoritet, som De har unddraget dem, Beatrice, var en lovlig, hæderlig Autoritet, der med Hensyn til Dem var traadt i de Forældres Sted, som Gud havde berøvet Dem. De foregiver, at Deres Formynder har villet tvinge Dem til at række ham Deres Haand, og at De kun ved Nødvendigheden har ladet Dem bestemme

til Flugt. — Beatrice, jeg henvender mig til Deres Samvittighed; Deres Samvittighed vil sige Dem, om De ikke har skuffet min Tillid. — Hvad Dem angaaer, Andreas, som nu vil forene Deres Skabne med en rig Piges, med en af Venedigs ædle Døttres, da søge De for stedse at vise Dem værdig til denne store Gunst og ved Trofast og Omhed at gjengjælde den blinde Kjærlighed, som har knyttet Beatrice til Deres Skridt“.

De tvende Elskende gjentog med Fasthed Løftet om evig Trofast og christelig Fromhed, hvorpaa Bræsten meddeelte dem sin Velsignelse. I samme Dieblif, som Andreas og Beatrice opløstede deres Hjerter til Gud i en Slutningsbøn, listede Folk af mistænkelig Mine og Holdning sig bag Villerne og nærmede sig forsigtigen, saa at de ubemærkede kunde see og høre Alt, hvad der foregik ved Alteret. En af dem sagde med halvøi Røst: „For silde! . . . . Alt er forbi“. En Anden svarede: „J tager feil, det er aldrig for silde. . . .“.

Der var gaaet en Time. Det unge Ægtepar havde gjort en Tour gennem Staden og var derpaa vendt tilbage til Hotellet „den hvide Hest“, for at indtage et frugalt Maaltid. Man kan let tænke sig, at de narrede Gamle vare Gjenstanden for mangen bidende Bemærkning. Orlando og Pietro kom bestandigt igjen tilbage til de sure Ansigter, som de Herrer Sfaciati og Malvoglio i dette Dieblif maatte sætte op.

„Skulde jeg nogensinde falde paa at skrive Comedier“, — udbrod Andreas — „saa vil jeg anvende min Fritid til dette lystige Eventyr“.

„Kjæreste Andreas!“ — hviskede Beatrice — „vær skaansom!“

„Skaansom! I Sandhed, Beatrice, jeg beundrer din Hvimodighed. Skulde Du da virkelig allerede have glemt, hvordan den gamle Oniepind Malvoglio holdt dig indespærret, hvordan han lod dig hensmægte din Ungdom i Ensomhed, for at kun han alene kunde fluge din Skjønhed med sine graadige Dine? Jeg vilde blot ønske, at han til sin Dval maatte være Vidne til min Lykke. Det vilde være en retfærdig Straf for de lange Lidelser, han har tilføjet dig“.

„Andreas! han er straffet nok; driv ikke din Hævn for vidt; det kunde bringe os Ulykke“.

„Overtroiske lille Tøsse!“

„Jeg tilstaaer det, mit Hjerte er ikke ganske roligt. Hidtil har jeg kun været saa lidt vant til Frihed, til Sindsro, at jeg frygter for kun at drømme og pludseligt at blive vakt af min søde Drøm“.

„Vær ved godt Mod“, — sagde Orlando trøstende — „vi ere jo i Nærheden af Dem“.

„Ja tilvisse“, — sagde Pietro stadfæstende — „og vi vilde med Glæde offere vor sidste Blodsdraabe for Dem“.

„O, saa Meget forlanger jeg ikke!“ — faldt Beatrice ham smilende i Ordet. — „Som jeg haa“

ber, vil De ikke have nødig at drage Deres Kaarder af Skeden".

"Beatrice har Ret, kjære Venner", — udbrød Andreas munter — "vi skulle ikke levere nogen Træfning; befindede vi os ikke paa et frit Gebeet? For Resten er der jo heller Intet, som holder os tilbage i Padua; vi fortsætte allerede imorgen vor Reise til en anden By, som er endnu sikrere, og Beatrice kan derfra indtræde sin Eiendom i Benedig".

Andreas kaldte paa Barten.

"Herr Leopardo", — spurgte han den Indtrædende — "hvor er hiin fortræffelige Gypervin, hiin usforligelige Nectar, som I har lovet os?"

Barten, en tør, guulsottig Mand, der var halt paa den ene Fod, gjorde en Grimasse, der hos ham skulde betyde en Høflighed, og svarede med et Buf:

"Edle Dame, ædle Cavalerer, jeg har efter Deres Onske taget to Flasker frem af Kjelderens, som ingen Konge hidtil endnu har smagt Magen til!"

Med disse Ord fjernede han sig, dog ikke uden først at kaste et sælsomt Blik paa sine Gæster. De tre Mand lode Gypervinen smage sig fortræffeligt. Beatrice derimod vilde ikke engang væde sine Læber med denne berusende Nectar. Men snart indtraadte der en sælsom Scene. Efterat Andreas og hans Venner en Tidlang havde yttret en usædvanlig Dyrkelse og den overgivneste Lystighed, uden imidlertid at overskride Belæstændighedens Grændser, begyndte de efterhaanden at

tale mindre og at lee mindre. Deres Træk bleve alvorlige, deres Bænde bleg; deres Læber luffede sig fast sammen, en tung Bægt syntes at bøie deres Hoveder ned, deres Dine faldt uvilkaarligt til. Snart herskede der en dyb, uhyggelig Stilhed i Salen. Forgjæves bestræbte Beatrice, der ikke var lidet urolig, sig for atter at bringe Underholdningen i Gang; man svarede hende kun med enkelte afbrudte Ord, og endelig forstummede Alt. „Andreas! Andreas!“ — raabte Beatrice. Intet Svar. „Signor Orlando!“ Intet Svar. „Signor Pietro!“ Utter intet Svar. Den unge Kone søgte nu at ruske de Sovende op af deres dybe Søvn, ved at trække dem iveiret ved Armene, men de sank ned igjen ligesom affjælede. Den skrækkeligste Fortviølelse bemestrede sig den uhykkelige Beatrice; thi, hvad der i dette Dieblik var skeet, denne pludseligt indtraadte Lethargie var saalidet naturlig, at iffun et skændigt Complot kunde være Aarsagen deri. Men hvem stod i Spidsen derfor? Hvad skulde hun tage sig til med de Sovende? Kalde Barten til? Men var han ikke en af Forræderne? Medens Beatrice saaledes hengav sig til sine ængstelige Tanker, lod en sagte Larm sig pludselig høre, en Løndør i Bæggen aabnede sig, og flere Mænd listede sig, den Eine efter den Anden, paa Taaspidserne gjennem Aabningen ind i Bærelset. De vare tolv i Tallet, alle bevæbnede og mafferede; man kunde have holdt dem for ligesaa mange Spøgelsler. Et Dieblik efter saae Beatrice sig omringet af dem. Ude

af sig selv af Frygt og Rædsel, spurgte den unge Kone sig selv, om hun maaskee var bleven hensat i Underverdenen, om disse Væsner, som syntes at bringe hende Døden, ikke vare ligesaa mange onde Aander. Hun vilde gjøre en Bevægelse, men hun kunde ikke røre sig, hendes Legeme, hendes Lemmer vare ligesom forstenede, hun vilde kalde paa Andreas; men hendes Mund forblev lukket; Kredsen sluttede sig tættere og tættere om hende. En af Mændene, der syntes at have Banden under sin Befaling, sagde nu: „Der er ingen Fare forhaanden, vi kunne føre hende bort“. — Beatrice troede at gjenkjende denne Stemme. „Malvoglio!“ hviskede hun og sank strax derpaa afmægtig til Jorden.

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 31.

Løverdagen den 30te Juli 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Officin.

Andreas og Beatrice.

(Fortsat.)

V.

Da hun atter var kommen til Bevidsthed, følte hun sit Afsyn atter berørt af et frisk Windpust. Hun befandt sig i det Frie, paa Landeveien. En huul Larm tildrog sig hendes Opmærksomhed; det var Bognens Raslen og saa i nogen Afstand en Rytterstares Hestetrampen. Da den unge Dame neppe var vaagnet af en lang Alsmagt, vidste hun ikke ret, hvad der foregik med hende. Hun tænkte ikke engang paa at falde paa sin dyrebare Andreas. Men snart hørte hun atter

den Røst, der allerede engang havde indjaget hende en saadan heftig Skræk.

„Ja, ja, mit smukke Barn, vi have dig igjen“.

Beatrice saae sig om.

Malvoglio og Sfacciati befandt sig i Bognen; de kastede Begge spodske Blik til deres Bytte. — Synet af disse Mænd frembragte hos Beatrice omtrent den Virkning, som Slangens stirrende Øie udøver paa Fuglen. Hun kunde ikke røre sig, al Tanke forlod hende. Dmsider fremstillede sig imidlertid Alt, hvad der hidtil var skeet, i tydelige Omrids for hendes Aand, og samtidigt dermed følte hun sig greben af den frygteligste Anelse.

„Andreas!“ — udbød hun — „hvad have I taget Eder til med Andreas?“

„O! vær rolig, hvad ham angaaer, min lille Due!“ — sagde hendes Formynder — „man har behandlet ham meget skaansomt“.

„I har forgivet ham, I ere Snigmordere!“ — sagde Beatrice harmfuld.

„Snigmordere! — vi!“ — gjentog Sfacciati smilende. Kom ud af Deres Wildfarelse, kjære Barn. Vi drive vor Lidenskab ikke saa vidt. Vi have blot grebet til en List, for atter at komme i Besiddelse af, hvad der hørte os til. I Krigen er gjensidigt Barbarie tilladt. For Resten har Andreas ikke drukket Andet end Cyperviin, der var blandet med en Sovedrik; efter

omtrent otte og fyrgetyve Timers Forløb vil han vaagne igjen i fuldkomment Velgaaende!"

„Skændigt!“ — sagde Beatrice halv høit, idet hun gav Tegn paa den meest levende Smerte.

„Hvilken Ynde! hvilken smuk Adfærd!“ — sagde Malvoglio med haanlig Mine — „Du talte endnu for lidt siden med mere Urefrygt!“

Beatrice saae stivt paa sin Formynder og sagde: „Behag at tale i en anden Tone, min Herre, om jeg tør bede, jeg agter for Fremtiden ikke at behandle Dem med Skaansel; De har altfor længe misbrugt Deres Myndighed over mig, for at røve mig min Frihed og min Formue; det er nu ganske forbi med denne tyranniske Magt: jeg er gift“.

De to gamle Herrer brøde ud i en Skoggerlatter.

„Et vakkert Ægteffab!“ — sagde Malvoglio spodsk. — „I Sandhed et Ægteffab til at være stolt af! Du har altsaa ikke skammet dig ved at give din Haand til en Lykkeridder, der neppe eier en Kaardeflinge? Jeg vilde sige: hvilken skændig Opsørsel, dersom jeg ikke vidste, med hvilken Snuhed denne Mand er gaaet tilværks, for at bedrage dig“.

„Skuf Dem ikke selv, min Herre!“ svarede Beatrice med Estertryk — „aldrig agter jeg at offre min Lykke for Deres Forhaabninger eller min Ægtemand for hans Medbeilere. Hellere døe hundrede Gange!“

„Ikke en eneste Gang, mit smukke Barn!“ — sagde Sfacciati; det er os altfor magtpaaliggende at opholde

Deres kostbare Liv. Vi ville jo heller ingenlunde tvinge Dem. Tag kun Tid til Overveielse; det er umuligt Andet, end at De tilsidst maa give os Ret, at De ikke skulde indsee det Upassende i en Forbindelse med Andreas. Men da, naar De vil skride til et nyt Valg, da glemme De ikke, at vi begge, jeg og Signor Malvoglio, ligge for Deres Fodder“.

„Jeg har hertil kun at svare Dem Følgende: Himlen har befaaret mig Andreas til Mage, og jeg vil aldrig tilhøre nogen Anden“.

„Naa, det ville vi see paa“, — sagde Formynderen med slet dulgt Forbittrelse.

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Extract

af

andet Kvartals Regnskab 1853,

for

det forenede Understøttelses-Selskab.

Indtægt.

Udgift.

	Rbd.	§.
Beholdning fra forrige Kvartal	2075	71
A. Ugentlige Indtægter for Ugebladet 65de Aargang Nr. 14 à 26	1131	8
B. Renter af £ 5600 for 6 Maanedes til 31te Marts 1853 er £ 84 à 8 Rbd. 88 §. er . . . . . 749 Rbd. " §. Renter af 100,000 Rbd. i 4 pCt. Kongelige Obligationer for 6 Maanedes . . . . . 2000 — " —	2749	
C. afdøde Silke- og Klædehandler J. H. Lunds Legat til Selskabet er modtaget i en Prioritets Obligation à 4 pCt., for 400 Rbd. og i Renter af disse 400 Rbd. til 11te Juni 1853 . . . . . 8 Rbd. " §. samt i Contant indbetalt . . . . . 592 — " —	600	
D. Restancer for Laan fra 1ste Qvart. 1853 162 Rbd. " §. anviste Laans Afdrag i 2det Qvart. 1853 1771 — " — 1933 Rbd. " §. deraf er i 2det Qvart. 1853 indbetalt 1722 — " — saaledes Restancer for Laan den 30te Juni 1853 . . . . . 211 Rbd. " §.	1722	
E. Contingents Restancer for 1ste Qv. 1853 92 — 52 — anviste Contingenter i 2det Qvart. 1853 2308 — 28 — 2400 Rbd. 80 §. deraf er i 2det Qvart. 1853 indbetalt 2077 — 14 — igjen . . . . . 323 Rbd. 66 §.	2077	14
de affrevne Contingenter (vide Udgift 9) 34 — 12 —	34	12
saaledes Contingents Restancer den 30te Juni 1853 . . . . . 289 Rbd. 54 §.		
F. Tvende anviste Gratificationer, som tages igen til Indtægt, imod at samme føres til Udgift	20	
Rbd. . .	10409	9

	Rbd.	§.
1. Uaffordrede Pensioner fra 1ste Qvart. 1853 6 Rbd. 24 §. anviste Pensioner for 2det Qvart. 1853 1255 — 24 — 1261 Rbd. 48 §. deraf er i 2det Qvart. 1853 udbetalt . 1249 — " —	1249	
saaledes uaffordrede Pensioner for 1ste og 2det Qvart. 1853 . . . . . 12 Rbd. 48 §.		
2. Uaffordrede Laan, fra 1ste Qvart. 1853 300 Rbd. " §. anviste Laan i 2det Qvart. 1853 . . . . . 550 — " — er . . . . . 850 Rbd. " §.		
disse Laan ere i 2det Qvart. 1853 ud- betalt med . . . . . 850 — " —	850	
3. Uaffordrede Gratificationer fra 1ste Oc- tober 1853 . . . . . 45 Rbd. " §. deraf er i 2det Qvartal 1853 udbet- alt . . . . . 25 Rbd. og for de til Indtægt under F. tagne . . . . . 20 —	45	
4. Til Fondet indflett £ 200 i 3 pCt. Danf- engelske Obligationer med Renter for	1534	91
5. Betalt Afdrag paa Laanet i Banken	2500	
6. " Renter af "	20	
7. " en anvist Livrente med "	50	
8. " " Gratification for 2det Qvart. 1853 .	25	
9. Affrevne Contingenter som ere tagne til Indtægt under E. i 2det Qvart. 1853	34	12
10. Betalt for Bladets Trykning	217	
11. " Lønninger for 2det Qvart. 1853	500	
12. " generelle Omkostninger	353	8
Saldo, Beholdning . . .	3030	90
Rbd. . .	10409	9

Kjøbenhavn, den 30te Juni 1853.

G. Primon,
Kassfører.

Overensstemmende med den førte Control.

E. C. Clausen.

D. Borgen.

Garbrecht.

Carl S. Groth.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 32.

Løverdagen den 6te August 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Officin.

Andreas og Beatrice.

(Fortsat.)

Uden at svare Malvoglio herpaa, vendte Beatrice sig paa en meget indtagende Maade til Sfacciati og tiltalede ham med følgende Ord: „Min Herre, jeg har mere Tillid til Dem end til denne Malvoglio, o beskjærm mig mod hans Raseri! Jeg føler mig meget træt; kan jeg vel sove trygt under Deres Vare-tægt?“

Meget smigret ved denne Bøn, sagde Sfacciati: „Ja, tilviøse, Signora, saalænge jeg lever, skal der ikke vederfares Dem nogen Krænkelse“.

„Tusend Tak!“ — hvistede Beatrice og heldede sit Hoved til en af Bognpuderne, tilsyneladende hengivende sig til Slummeren. — Bognpuden var imidlertid ligesom en Jagttagelsespost, hvorfra hun kunde forfølge enhver af hendes Rovers Bevægelser og drage Fordeel deraf. Hun vilde saaledes, idet hun kun paa Skramt hengav sig i sin Skæbne, pludselig gaae angrebsviis tilværks, alt efter som Omstændighederne vilde tillade hende det. Hun bemærkede ogsaa det dødelige Had, der skilte de tvende Medbeilere fra hinanden. De verlede ikke et Ord sammen; deres Taushed, der blot afbrødes af Mandedrættens svage Lyd, havde noget Uhyggeligt, noget Piinligt, der lignede den skuffende Ro, der gaaer forud for en Storm, og som i nogle Dieblif, før Uveiret bryder løs, synes udbredt over hele Naturen.

Hvad kunde de tvende Budsforvandre, som stode fjendtligt ligesom hinanden, ønske paa? Det var aabenbart, at den Ene ønskede den Anden Døden. — Malvoglio tænkte vel: Naar kun denne Stodder Sfacciati ikke var til; og ligesaaledes ønskede Sfacciati sin rige Medbeiler Fanden i Bold. Deres Minespil svarede fuldkomment til disse Tanker. — Beatrice skjælvede uvilkaarligt; i nogen Tid havde hun mærket, at Escortens Larm var bleven noget svagere, ligesom om Ryttertroppen tildeels havde fjernet sig. Men paa eengang hørte hun en vældig Larm paa Landeveien; Bognen standsede; Dardanelli styrtede hen til Bogn-døren og raabte til sin Herre: „Lad os ile, vi ere blevne

overfaldne af Røvere". Malvoglio, der tilsyneladende var roligere end de Andre, sagde: „Vi have jo vort Følge til at forsvare os".

„Naturligviis", — meente S f a c c i a t i — „vi behøve ikke at være bange".

Der reiste sig imidlertid en heftig, blodig Kamp udenfor, Skjeldsord og Forhaanelser blandede sig med Pistolskud og Baabenlarm, Kaardeflingerne frydsede hverandre, og Kuglerne pøb igjennem Luften. — Begge Bogndørene bleve paa eengang aabnede; masserede Folk tvang Malvoglio og S f a c c i a t i til at stige ud, idet de advarende tilføiede: „Kaarden ud af Skeden! Mine Herrer, foregaae De dem, som kæmpe for dem, med et godt Exempel!"

Beatrice hørte, halvdød af Skræk, de tvende Medbeilere udraabe: „Skændige Forræder!" — „J er selv en Forræder; vi have havt een og samme Tanke!" — „Din Plan vil styrte dig i Fordærvelse!"

Den livlige Geværild overdøvede Stemmerne. Men derved bleve tillige Hestene skye, de slede pludselig Tøilernerne ud af Kudskens Haand og reve i fuldt Løb Bogvognen afsted med sig. Snart hørte Beatrice ikke mere Noget til Kampens vilde Tummel, og de skye Heste ilede videre og videre, over Stof og Steen, farende hen over enhver Hindring; det var et sandt Under, at Bogvognen ikke gik itu. — Først da Morgenen begyndte at grye, bleve de udmattede og pustende staaende ved Indgangen til en lille Landsby. — Diebliffeligt var

den hemmelighedsfulde Equipage omringet af en Skare Bønder, der, som man let kan tænke sig, udtømte sig i Formodninger om og Forklaringer af dette Phænomen. Beatrice var aldeles udmattet af alle de Stød og Dvæstelser, hun havde lidt i Bognen. Nogle Fruentimmer stimlede sammen om hende og førte hende til et Benedictinerkloster, som laa ganske tætved.

„Staffels Barn!“ — sagde Bondefruentimmerne og Nonnerne, der bleve grebne af Medlidenhed — „hvilke fine Træk, hvilken Skjønhed! hvilket Udtryk af Beskedenhed! Men ved hvilket Sammenstød af Omstændigheder er hun kommen hertil paa en saadan Maade?“

Efterat være forestillet for Moder Sancta-Rosalia, Klosterets Superiorinde, blev Beatrice anmodet om at fortælle sin Historie. Hun gjorde det med den største Simpelhed; ofte traadte Taarerne hende i Dinene, og, da hun i sin Meddelelse kom til det Dieblif, hvor Andreas havde bukket under for Virkningerne af en Sovedrif, qvales hendes Stemme næsten af en lydelig Gulken. Havde det virkelig kun været en Sovedrif? Kunde det ikke antages, at Menneffer, som ikke havde taget i Betænkning at stifte et saadant Complot, havde overgivet deres Medbeiler til den evige Søvn? — Den fromme Abbedisse bestræbte sig for ved Opmuntring atter at opreise den til hendes Pleie overgivne Ulykkelige Mod og paany at gjøre hendes syge Hjerter modtageligt for Haabet.

„Bær ikke forfagt mit hjære Barn! Trøst Dem med den Tanke, at Deres Ulykke nødvendigviis maa have en Ende. Enten gjengives Dem Den, De elsker, og hvor sødt vil det da være for ham at astørre Deres Taarer, eller De vil i Religionen finde Trøstegrunde, som ville hjælpe Dem til at bære Deres Tab“.

Beatrice bøiede ydmygt sit Hoved, uden at svare; thi hun vovede ikke at tilstaae, at hendes Hjerte foretrak de jordiske Glæder. Da hun følte sig yderst udmattet og træt, modtog hun med stor Taknemmelighed et Bærelse, hvor hun kunde overlade sig til Hvile. Hun søgte imidlertid længe forgjæves at falde i Søvn: de piinligste Tanter gjennemkrydsede uafsladeligt hendes Hoved. Hvad var der blevet af *Andreas* og hans Kammerater? — Hvad Udfald havde den natlige Kamp faaet? Hvad skulde hun gjøre? Skulde hun vente paa *Andreas*? Men hvordan kunde han finde hende? Og lod det sig ikke endog frygte, at Giftens Virkninger en Tidlang vilde fængsle ham til Sygeleiet?

VI.

Medens *Beatrice* omsider i en dyb Søvn fandt den længselfuldt ønskede Ro, indtraf flere Ryttere i *San-Martino*, hiin Landsby, hvor *Bognen* var standset. Disse Mænd, især deres Førere, syntes at have stor Hast. Uden at stige af Hesten, kaldte de paa nogle Bønder, og den Første af Troppen spurgte dem, om de ikke tilfældigviis havde seet en *Bogn* med

fire Heste for fjøre forbi, og om den havde taget Veien gennem Byen.

„Signor“, — svarede en af San = Martinos Beboere ærbødigt — „vi have seet en saadan Bogu; den holder nu nede ved Klosterporten“.

„Meget vel“, — svarede Cavaleren — „men sig mig, min Ven, var der ikke en ung Dame i Bognen?“

„Bistnok, Signor, den Ulykkelige syntes at være nær ved at døe. Vi have anbetroet hende til Nonnernes Pleie“.

„Seg aander atter frit“, — sagde Rytteren — „hun er reddet! Følger mig til Klosteret!“ tilsviiede han strax derpaa, idet han henvendte sig til sit Følge. — „J vente paa mig ved Borten, beredte til strax at bryde op“.

Nogle Dieblif efter fortes han paa Begjæring til Abbedissen, hvem han usfortøvet foredrog sit Anliggende.

„Undskyld, ærværdige Superiorinde“, — sagde han med indsmigrende Røst, — „at jeg træder saaledes frem for Eder. Endnu for faa Dieblif siden var jeg den Ulykkeligste blandt alle Dødelige, thi jeg troede at have mistet mit kjæreste Sie, min Kone. Nu er jeg atter beroliget, da jeg i dette Dieblif har bragt i Erfaring, at min stakkels Beatrice har fundet Beskyttelse og Tilflugt under Eders gjæstmilde Tag“.

„Herre!“ — udbrød Abbedissen — „J er altsaa Herr Andreas?“

Den Fremmede blev blussende rød og bed sig i Læberne. — „Nei, nei“, — skyndte han sig at svare — „jeg er saa lykkelig ikke at være denne *Andreas*“.

Den ærværdige Dame traadte forbauset, ja næsten forstræffet et Skridt tilbage; hun tænkte paa *Sfacciati* og *Malvoglio*. Den Fremmede vedblev imidlertid saaledes: „Gud forbyde, at jeg nogensinde skulde worde forverlet med en Eventyrer af denne Sort, som, efterat han følesløs har gjort Forsøg paa at gjøre min Kone utro mod sine Pligter, har havt den uhørte Frækhed med væbnet Haand at anfælde den Vogn, hvori jeg vendte tilbage fra *Padua*!“

Santa-Rosalia saae ud, som om hun ikke vidste, hvad hun skulde troe. — „Naa, saa nævn mig dog Eders Navn!“ — sagde hun efter en lille Pause — „Alt dette forekommer mig høist sælsomt.“

„Ærværdige Søster, nær ingen Frygt. Jeg er en af de rigeste, meest anseete og indflydelsesrige Borgere i *Venedig*, Grev *Joseph Sfacciati*!“

Skrecken stod ved disse Ord malet i hvert af *Prior*indens Træk. — „I“ — sagde hun halvhoit — „I Grev *Sfacciati*!“

„Forstaaer sig; tillad mig at spørge Eder om *Mar*sagen til denne Eders Uro; hidtil er mit Navn allevegne blevet bedre optaget.“

„Det skal I strax erfare. Naar I er Grev *Sfacciati*, saa er I ogsaa En af den unge Dames

Forsølgere, som har fundet et Asyl indenfor vore Mure“.

Ved Hjælp af den Kunst, han i hoi Grad var i Besiddelse af, at kunne beherske sine Ansigtstræk, lod Venetianeren ikke i mindste Maade det Raseri, der fogte i hans Indre, komme tilsyne. Han svarede derimod med et artigt Smil Abbedissen saaledes: „Jeg, ærværdige Søster, jeg skulde forfølge den ellselige Beatrice, som jeg elsker høiere end mit Liv? Sandelig, det er en Drøm; jeg er som himmelfalden. Men Sandheden maa komme for Dagen. Saa hør da opmærksomt paa mig! Min Livsstilling, min Formue, min Families Berømmelse giver den meest betryggende Sikkerhed for Sandheden af mine Ord. Hvor kan I endog kun et Dieblik tage i Betænkning ikke at troe mig? ja, jeg maa endnu tilføie: hvor kan I blot antage, at en ung, ædel, i enhver Henseende udmærket, Dame skulde foretrække en ussel Eventyrer for mig?“

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 33.

Løverdagen den 13de August 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulhisse Officin.

Andreas og Beatrice.

(Fortsat.)

„Naa, det er ikke mig“, — sagde Superiorinden — „der har udøvet nogen Indflydelse paa Donna Beatrices Aand; Eders Navn alene er tilstrækkeligt til at fylde hende med Frygt og Rædsel“.

Sfacciati, der i sit Hjertes Underste bandede den mistroiske Abbedisse, paatog sig en sorgmodig Mine og sagde med klagende Røst: „Alt! hvad maa jeg høre af Eder? Skulde det være muligt, at hun, som jeg elsker høiere end Alt, som jeg elsker saa usigeligt, blot ved mit Navns Nævnelse har yttret en saadan Afsty? “

Det er forfærdeligt!... Uden al Tvivl har Begivenhederne i denne Nat røvet hende hendes Forstand og i den Grad forvirret hendes Tanker, at hun ikke mægter at skjelne mellem det Sande og det Falske. Staffels Beatrice! hun bilder sig altsaa ind, at denne lumpne Andreas er vort Slagtoffer, medens han derimod, i Spidsen for en Trop Banditter, har anfaldet vor Bogn, med Magt tvunget os selv til at stige ud af Bognen og myrdet Herr Malvoglio“.

„Er det muligt!“ — sagde Superiorinden hvistende og foldede sine Hænder — „Signor Malvoglio myrdet! . . . .“

„Ja, ærværdige Søster, han er bleven paa Pladsen. Døm nu selv, om en saa frygtelig Begivenhed ikke er i Stand til at forvirre Hjernen paa en saa ung, zart Dame som Beatrice“.

Den gode Sancta-Rosalia kunde ikke gjøre flere Invendinger; Sfacciati benyttede denne Omstændighed til paany at bestorme hende med Bønner om at føre ham sammen med hans Kone.

Nogle Dieblif efter førte man Beatrice frisk og vel, paa ny styrket af en sund Søvn og smukkere end nogensinde før, ind i Stuen; men ved Synet af Sfacciati udstødte hun et Skrig og bedækkede sit Ansigt med begge sine Hænder.

„Har jeg ikke sagt det strax?“ — mumlede Venetianeren, idet han vendte sig til Superiorinden — „Hun har mistet sin Forstand“.

„Jeg mister min Forstand?“ — gjentog Beatrice, som fuldkommen havde forstaaet hans Ord — „Jeg beder Eder for Himlens Skyld, ærværdige Frue, lad Eder ikke stusse af ham. Jeg gennemskuer grant hans Plan; men Gud vil ikke tillade et saa skammeligt Bedrageri“.

„Dyrebare Beatrice“, — sagde Sfacciati i en saa blid Tone som muligt — „gjenkender du da ikke din Egtfælle i mig?“

„Man kan ikke mis kjende den Modbydelighed, som I indgyder denne unge Dame, Signor Sfacciati“, — bemærkede Superiorinden.

„I dette Dieblif, vistnok, ærværdige Søster; men det er jo netop det Giendommelige ved Sindsförvirringen; den gjør, at den Lidende affhyer de Personer, som samme tilforn elskede saa inderligt. Jeg nægter ikke, at den uforfammede Eventyrer Andreas har været fræk nok til nu og da at følge min Hustru paa hendes Spadseregange, men aldrig vilde hun, som en ædelbaaren Venetianerinde, med sund Forstand have kastet sit Blif saa dybt ned som til denne Glendige. Jeg har derfor kun altfor megen Årsag til at beklage den Aandsförvirring, som lægger min ulykkelige Hustru saadanne Ord i Munden, som hun vilde rødme over, naar hun kunde vurdere Betydningen af dem“.

„O, det er for galt, for affhyeligt;“ — afbrød Beatrice ham — „en saadan Løgn er altfor grov, altfor haandgribelig, til at Noget kunde troe paa den“.

„Min tilbedte Beatrice“, — greb Sfacciati atter Ordet — „Alle her ville beklage dig, men Ingen vil holde mig for en Logner, for en Bedrager. Men nok herom; Bognen er atter i god Stand, vi ville bryde op“.

„Ærverdige Moder“, — bønfuldt Beatrice, idet hun, skjælvende af Frygt, klamrede sig fast til Abbedissens Arm — „beskjærm mig, frels mig!“

Hendes Læber sittede, og hendes Dine syntes virkelig at forraade en Forvirring i Sindet.

„Stakkels Vanvittige!“ — klagede Venetianeren og trak let paa Skulderen. — „Ærverdige Søster, denne Modstand tør ikke afholde mig fra Dpshydelsen af min Pligt. Skal jeg kalde paa mine Folk?“

„Ærverdige Moder, for Guds Skyld, red mig!“ — gjentog Beatrice.

Abbedissen, der fuldkomment var bleven skuffet ved Sfacciatis bydende og værdige Holdning, sagde i en fast Tone: „Min Datter, adlyd Fornuftens Stemme og følg den Mage, din Formynder har givet dig“.

I det Dieblik, den ulykkelige, af al Verden forladte Beatrice ligesom følte Jorden synke under sine Fødder og gav sin Kummer Luft i en rigelig Taarestrøm, lød en Stemme udenfor, som raabte: „Hvor er hun? hvor er hun?“

En heftig Bevægelse gjennembævede den stakkels Beatrice; paa eengang grædende og leende styrtede hun imod Døren, hvorfra Andreas traadte hende

imøde. De to Elskende sank i hinandens Arme og holdt hinanden fast omslyngede. Sfacciati blussede af Raseri og Skinsyge. Andreas vendte sig, efterat den første heftige Bevægelse lod ham komme tilorde, med truende Mine mod Patricieren og sagde: „Jeg er endnu kommen i rette Tid. Eders List har ikke hjulpet Eder noget“.

„Nidding“, — svarede Sfacciati — „over du at behandle mig, som om jeg var din Ligemand? Ved du, hvem jeg er og hvem du er? Giv mig paa Stedet de trehundrede Zechiner tilbage, som du har stjaalet fra mig“.

Andreas tog en af Guld bugnende Pung frem af sit Bælte, kastede den for sin Medbeilers Fødder og sagde: „Der har J den Sum, jeg har laant. Men giv mig nu min Hustru tilbage, som J vilde røve fra mig“.

„Din Hustru!“ — gjentog Sfacciati med et foragteligt Smil. „Troer du virkelig, at et saadant Bedrageri kan lykkes? Den stakkels Beatrice er ved denne Nats Tildragelser bleven forstyrret i Hovedet, og hun indbilder sig nu at elske dig ligesaa høit, som hun før hadede dig“.

„Beatrice“ — svarede Andreas — „har aldrig hadet nogen Anden end dig og den nedrige Malvoglio“.

„Der hører J det!“ — udbrød Adelsmanden — „det er ham ikke nok at have myrdet Malvoglio, han maa endnu ovenikøbet forhaane Mindet om sit Slagtoffer“.

„Malvoglio, mit Slagtoffer? .... jeg maa drømme ...“.

Sfacciati, der havde faaet Mod ved sine Sbirrers og de af disse bearbejdede og til Gunst for ham stemte Bønders Nærværelse, blev nu mere hvirostet og sagde: „Dette Menneske er en Slagsbroder, en Bravo, en falsk Spiller, og en ædelbaaren Pige skulde have kastet sig bort til ham! det er umuligt. For Resten maa han først bevise, at han er gift med Beatrice; lad ham fremvise sin Vielsesattest, dersom han vil, at man skal fæste Lid til hans frække Paastand“.

„Ja vel, den har jeg“, — faldt Andreas ham livfuldt i Talen og trak en Brevtaske frem af sin Kjolelomme. Han vendte op og ned paa Brevtassen, men der fandtes ingen Vielsesattest i den. Imedens dette foregik, spillede et ondskabsfuldt Smil om Sfacciatis Læber, han var vis paa sin Seier; thi han havde i Gæstgiverstedet „den hvide Hest“ taget det vigtige Papir fra Andreas, medens han sov. Andreas blev bleg som et Lig; han følte, at han var fortabt. I sin Fortvivlelse vilde han gribe til Magt, han vendte sig til Orlando og Pietro, men Podesstaen, som man havde underrettet om hvad der var forefaldet, gav Sbirrerne og Bønderne et Tegn til at bemægtige sig Andreas og hans Venner; idet han berørte Spidsen af sin Stav, sagde han: „I Lovens og Republikkens Senats Navn fængsler jeg Eder“.

Forgjæves prøvede Orlando og Pietro paa at trække blank. Al Modstand var frugtesløs.

„Jeg befaler“, — vedblev Podestaen — „at denne unge Dame, som efter al Sandsynlighed lider af en Aandsforvirring, skal uhindret forblive hos sin høiædle Gemal, Signor Sfacciati“.

Beatrice udstødte et Suk. Andreas løsbrev sig med en voldsom Kraftanstrengelse fra de ham fastholdende Sbirrer, og omslyngede sin Elskede med begge Arme. Kun med Møje kunde man skille dem fra hinanden. For Resten havde Ingen bemærket, hvorledes Andreas hemmeligt stak den unge Kone en lille Dolk i Haanden, der trods sin Lidenhed var et meget farligt Vaaben. Beatrice behøvede ikke nogen videre Forklaring; hun forstod fuldkommen, hvortil den var bestemt: „Man vrister mig fra dig; en Skurk vil bemægtige sig dig; men jeg giver dig hermed en Beskytter. Denne Dolk vil erstatte mig hos Dem, jeg ikke selv kan værne om, og som jeg maaskee aldrig mere faaer at see“.

VII.

„Endelig har jeg Dem i min Magt, skjønne Flygtning, og jeg erklærer Dem forud, at ingen Magt i Verden skal vriste Dem ud af mine Hænder. — O, vend ikke Deres Hoved snart til denne, snart til hiin Side, som om De haabede, at Deres Andreas skulde vende tilbage. Naar denne Frelser ikke kommer ned fra Himlen, saa tør De ikke gjøre Regning paa ham.

Deres Elsker — jeg siger forsættlig ikke Deres Gemal — thi i mine Dine kan han ikke være det — befinder sig nu indenfor fire tykke Mure og er forsynet med et godt Jernhalsbaand og en Lænke: vent derfor ingen Hjælp af ham! Den stakkels Dreng! han kan ikke engang befrie sig selv ... De græder! et godt Tegn, et Tegn paa Omhed! Elskværdige Signora, lad der endelig engang vederfares mig Retfærdighed; det er umuligt, at De kan miskjende Omfanget og Inderligheden af min Kjærlighed, den er bleven til en heftig Flamme, der fortærer mig, der ikke skænker mig et Dieblifs No. Vilde De da kun have Medlidenhed med Andreas? ... er dette Menneſke da ſaa overordentlig intereſſant, at der paa ham nær ikke gives Andre end Ulve og Bjørne? Tænk paa den Afgtelse, De ſkylder Dem ſelv, og ſom De i ſaa høi Grad har tilſidesat. Indſeer De da ikke, at De umuligt, uden at ſtøde an med al Belanſtændighed, kan være en Lykkeridders Huſtru ſom Andreas? Jeg har ſpartet Dem en ſtor Uergreſſe, en frugtesløs Anger, thi De vilde kun altfor ſnart have følt Følgerne af en Mesalliance“.

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 34.

Løverdagen den 13de August 1853.

Førlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiste Officin.

Bekjendtgjørelse.

De af det forenede Understøttelses-Selskabs Medlemmer, som i indeværende Aar agte at anholde om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til den 30te September alle Søgnedage fra Kl. 8 til 11 Formiddag og ikke til nogen anden Tid, af Selskabets Bogholder, Capitain Groth ved Nørrevold 166, 1ste Sal.

Enhver saadan Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der inde-

holder de Dplysninger, som anses fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det anførte Schema kan forinden ligeledes hver Søgnedag til ovennævnte Tid, imod Lovbogens Foreviisning, afhentes hos Bogholderen.

Det bringes herved i Grindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for indeværende Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17 blive undersøgte af vedkommende Klases Repræsentanter til Betænkings Afgivelse og til endelig Afgjørelse i en Generalforsamling; og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig det, hvis urigtige Angivelser eller feilagtige og ufuldstændige Dplysninger ved deres Ansøgninger eller Mangel paa behørig Attestation af Schemaet maatte overeensstemme med Lovens § 16, bevirke Tilsidefattelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 6te August 1853.

C. Clausen. D. Borgen. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Andreas og Beatrice.

(Fortfat.)

Efter denne kedsommelige Tirade ventede S f a c c i a t i et Svar — men der paafulgte intet. Beatrice iagttog en haardnakked Tausshed; hendes Mine, fuld af Foragt, røbede tilstrækkeligt hendes Tanker. Patricieren tog efter en Pause med slet dulgt Forbittrelse atter Ordet: „De vil forsættelig bringe mig til Fortvivlelse, mig, der elsker Dem saa høit, der var rede til at offere Navn, Formue, Ære og Alt for Dem, eller rettere til at dele Alt med Dem. Jeg faaer til Gjengæld ikke Andet end den dybeste Foragt... Men jeg er rolig, De skal ikke undgaae mig. Denne Bogn fører Dem ikke til Benedig, men til mit Slot Legnano“.

„Nederdrægtige! De vilde vove...“

„Ah! see engang! Taussheden er brudt! tør jeg omsider haabe, at Signora vil nedlade sig til at snakke med mig?“

„Jeg siger ikke Andet end dette: Gud vil ikke tillade, at Deres ryggesløse Planer gaae i Opfyldelse. Ham anraaber jeg om Hjælp, naar, som De paastaar, menneskelige Kræfter ikke ere tilstrækkelige til at beskjærme mig“.

Den ædle Venetianer brast i en høi Latter og sagde: „Gjør Dem ingen Uleilighed med at nedraabe Himmels Brede over mit Hoved; Kjærlighedens søde

Synder finde Overbærelse; den hellige Marcus selv vilde ikke befrie Dem!"

I samme Dieblif Sfacciati udtalte disse ugudelige Ord, hørtes der en lydelig Bragen: Vognen heldede og var nær væltet; en Hieder var knækket. Sfacciati bandede af Raseri, medens Beatrice i en Tone, der baade røbede Glæde og Skræk, sagde: „Jeg anede nok, at den Almægtige vilde staae mig bi, han standser vor Reise, De kommer ikke videre“.

„Bi faae at see“, — svarede Adelsmanden og rynkede Panden — „dette Uheld har lykkeligvis ramt os i Nærheden af et Værtshuus, hvor man vil forsyne mig med alle Midler til min Reises Fortsættelse. Kom, Madam . . . Jeg siger Madam, forstaae mig vel, fordi De for Folkene her i Huset skal gjælde for min Gemalinde“.

Beatrice indsaae, at enhver Modstand var frugtesløs. Hun fulgte derfor sin Tyran, men fattede imidlertid nyt Haab, idet hun steg ud af Vognen. Forgjæves protesterede hun i Værtshuset mod Benævnelsen Kone, som Sfacciati tillagde hende; men han indskrænkede sig simpelthen til den Erklæring: „Vendser ikke hendes Ord; den Ulykkelige er fra Forstanden“.

„Nei, jeg er ikke fra Forstanden!“ — udbrød Beatrice — „jeg elsker Andreas' og affhyer denne Herre“.

„Naa, De indseer selv, hvori hendes Vanvid bestaaer, hun bilder sig ind, at hun elsker en Zigeuner“.

Folkene i Værtshuset, hvem Sfacciatis bydende Tone og temmelig talrige Følge indgød en Respect, der endnu blev forhøiet ved, at han viste sig temmelig rundhaandet, toge sig nok iagt for at modsigge ham. I deres Dine gjaldt Beatrice, idet Mindste som det lod til, for affindig, og det for saa meget affindigere, som hun ikke var flog nok til roligt at finde sig i sin Skæbne.

Bognens Udbedring medtog flere Timer. Sfacciati, der ved den forrige Nats Begivenheder og ved den heftige Sindsbevægelse, hvori han hele Dagen havde befundet sig, var bleven temmelig udmattet, tænkte nu fremsfor Alt paa det store restaurerende og styrkende Middel — et godt Maaltid. Diebliffeligt blussede der et lystigt Baal i Værtshusets Røkken og Stegespiddene kom i Bevægelse. Sbirrerne gned deres Hænder af Glæde, og indsnusede graadigt Bellugten af de lækre Retter, der tilberededes, og hvoraf der naturligvis ogsaa maatte falde Noget af til dem. Hvad Beatrice angaaer, da havde hun truffet sig tilbage i et lille Gemak paa første Sal, hvorhen ogsaa Signor Sfacciati snart kom, og bad inderligt til Gud. Skjøndt næsten nedsunken i Afgrunden, troede hun dog paa Himlens Almagt, som hun ventede skulde yde hende en virksom Hjælp. Den ædle Venetianer fandt en vis Fornøielse i at iagttage sit Offers Angstelser; han beherskede hende med al den Skræk, han indgød hende. „Kaden kommer til Enhver“, — tænkte han ved sig selv — „hun har ikke taget i

Betænkning at nedværdige mig, at behandle mig med Foragt, at afvise mit Hjertes Ønsker; nu maa hun bøde derfor, idet hun maa give slip paa en indbildt Lykke". Derhos nærede den gamle forelskede Gjak dog bestandigt det Haab, at det smukke Barn med Tiden ganske ville glemme sin Andreas. — Maden var sat paa Bordet, og Sbirrerne tomte allerede under plump Skjemt og Skoggerlatter det ene Glas efter det andet. De frække Svende tænkte endnu neppe paa, at de endnu for faa Timer siden havde myrdet Malvoglio og hans Ledsagere. De drak og fraadsede, som om Jutet var steet; Enhver havde idet Mindste et halvt Dussin Helgenes Skaal at udbringe. — I Stagen over dem herskede der langt fra ikke saadan Munterhed. Beatrice havde, kun tvungen ved de frygteligste Trudsler, taget Plads ved Bordet; men hun vilde ikke røre en Bid.

„Maa, som De vil“, — sagde Sfacciati med slet dulgt Harm — „vil De absolut døe af Sult, saa kan jeg ikke hindre det!“

„Min Herre, De kan umuligt vedblive at udøve en saa forhadet Tvang imod mig. Hvad Nytte kan De have af denne uværdige Adfærd? Gjengiver De mig derimod min Frihed, saa vil min Erkjendtlighed være uden Grændser“.

Sfacciati tomte hurtigt et Glas Malvasier, og svarede derpaa, idet han gjorde et Angreb paa en stegt Høne: „Elstværdige Beatrice, De kjender slet ikke Noget til Logiken. Dersom jeg kunde gøre Regning

paa Deres Omhed, vilde jeg vel da tage min Tilflugt til Magt? Gjør mig ingen Beskyldninger, min Adfærd er kun en Følge af Deres. Jeg elsker Dem, men det er Dem ganske ligegyldigt; men dersom De tilfældigvis i Fremtiden skulde gjengjælde min Kjærlighed...".

„Aldrig! ... Jeg hader Dem, og De retsfærdiggjør mit Had“.

Til enhver anden Tid vilde Sfacciati maastee have overladt sig til sin patriciske Stoltheds Opbrusen; men under Indflydelsen af den fortræffelige Malvasier lo han blot over Beatrices Harmes. „Allertjæreste!“ — udbrød han — „hvor denne trodsige Mine klæder Dem smukt! Og al det af Kjærlighed til en Markstriger og Tassenspiller. Bed De, hvilke Udsigter De havde havt for Dem i Forbindelse med dette Menneske? Jeg skal sige Dem det. Snart, meget snart vilde han i Forening med sine Hjælpere og Kamerater have sat Deres Formue overstyr; saa var Nøden kommen med de blege Kinder, de salmede Klæder og hullede Strømper, saa vilde Deres Herr Gemal have trykket Madam Andreas en Guitar eller en Tambourin i Haanden, og ... stakkels Beatrice! Sandelig, jeg viser mig som Deres bedste Ven, jeg vaager over Deres Ære“.

„Bed at værre mig!“

„O, De Uretfærdige, De Utaknemmelige! Men jeg elsker Dem, jeg tilbeder Dem; er det da en Forbrydelse, at jeg vil beholde en saa kostelig Skat for mig selv?“

„Ja, det er en Forbrydelse at røve mig min Frihed“.

„Loøseri — Deres Frihed! De vilde have mistet den paa en langt værre Maade. Vilis Dem billig mod mig, og lad os slutte Fred“.

Med disse Ord reiste Sfacciati sig fra sit Sæde, han ravede lidt, Blodet var steget ham til Hovedet. Bestemt ved Følelsen af en instinctmæssig Frygt, reiste Beatrice sig ligeledes. Sfacciati traadte den unge Dame en to, tre Skridt nærmere, hun veg tilbage og var snart i den anden Ende af Bærelset. Adelsmanden forfulgte det stakkels Barn med en Fauns Smil, der forfølger en Nymphe. Beatrice flygtede fra ham som en sky Hind, og løftede sine Dine mod Himlen. Omfærd standsede Sfacciati, han følte sig lidt aandeløs. „Jeg beder Dem, hør mig, smukke Flygtning!“ — tiltalede han hende — „Hvad er De bange for?“

Intet Svar.

„Jeg begjærer jo ikke Andet end et Kys, som Pant paa Forsoning — et eneste Kys“.

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 35.

Løverbagen den 27de August 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Dfficin.

Bekjendtgjørelse.

De af det forenede Understøttelses-Selskabs Medlemmer, som i indeværende Aar agte at anholde om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til den 30te September alle Søndage fra Kl. 8 til 11 Formiddag og ikke til nogen anden Tid, af Selskabets Bogholder, Capitain Groth ved Nørrevold 166, 1ste Sal.

Enhver saadan Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der inde-

holder de Dplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det anførte Schema kan forinden ligeledes hver Sognedag til ovennævnte Tid, imod Lovbogens Foreviisning, afhentes hos Bogholderen.

Det bringes herved i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for indeværende Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17 blive undersøgte af vedkommende Klassers Repræsentanter til Betænkningens Afgivelse og til endelig Afgjørelse i en Generalforsamling; og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig det, hvis urigtige Angivelser eller feilagtige og ufuldstændige Dplysninger ved deres Ansøgninger eller Mangel paa behørig Attestation af Schemaet maatte overensstemmende med Lovens § 16, bevirke Tilhidsættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses = Selskab,
den 6te August 1853.

C. Clausen.   D. Borgen.   Garbrecht.

Carl S. Groth.

Andreas og Beatrice.

(Fortfat.)

„Lad mig være, De, æreløse, affhyelige Menneſke!“...

„Et Kys, ikke Andet, jeg begjærer jo ikke Meget. De flyer endnu bestandigt! ... D, jeg ſkal nok faae Dem fat“.

„Hjælp, Hjælp!“ — ſkreg Beatrice ſaa høit, hun kunde.

„Skrig ſaa meget, De lyſter, der kommer Ingen“.

„Hjælp! Hjælp!“

„Derſom De bliver ved at ſkrige, ſaa tager jeg mig ti Kys iſtedetfor eet“.

„Dg De falder Dem en Adelsmand? ... De er ikke Andet end en gemeen Skurk!“

„Fortræffeligt! den Brede flæder Dem allerkjærefte. — Aha! nu har jeg Dem!“

„Endnu ikke, min Herre!“ — Dg med et Skrig ſvang den unge Kone ſig op i Vinduet, for derfra at ſtyrte ſig ud af Værelſet. — Frugetløſe Haab! Vinduet var altfor ſmalt og deſuden luffet med Jernſtænger. Sfacciati ſaae Hindringen og klappede af Glæde i Hænderne. I dette Dieblif mindedes Beatrice den Dolk, Andreas havde ſtuffet hende i Haanden. Denne Dolk var nu hendes eneste Friſe. Hun rev den hurtigt frem af ſin Barm, trak den ud af Skeden og ſatte Epidſen paa ſit Bryſt.

„Endnu eet Skridt!“ — sagde hun med fast Stemme — „og jeg dræber mig“.

„Saare skjont!“ — sagde Sfacciati hurtigt — „kun ingen spartansk Heroisme! Jeg skal holde mig rolig, men tillad mig i det Mindste at bønfalde om min Tilgivelse ved Deres Fodder“.

Idet han paatog sig en underdanig, ja selv angerfuld Mine, nærmede han sig langsomt og knælede for Beatrice, men paa eengang gjorde han en hurtig og uventet Bevægelse, for at gribe hendes Haand og afvæbne hende.

„Forræder!“ sagde den unge Kone fortørnet og vendte Dolken mod ham.

Sfacciati stønede huult, vred sig nogle Gange i heftige Trækninger og styrtede til Jorden. — Han var død.

Bed Synet af dette ubevægelige Legeme begreb den stakkels Beatrice hele Omfanget af sin nye Ulykke. Hun udstødte et hjerteskærende Skrig.

Det med dette Optrin forbundne Bulder havde vaakt Værtshuusfolkene og Sbirrernes Opmærksomhed; Alle ilede til.

„Madam!“ — spurgte en af Sbirrerne, da han saae Sfacciatis affjælede Legeme — „Har De øvet denne Daad?“

„Jeg har dræbt ham, for at frelse min Ære“.

Strax derpaa bandt man Hænderne paa den Ulykkelige og førte hende bort til Fængslet.

VIII.

Lovenes hele Apparat var blevet bragt til Anvendelse imod Beatrice. Vi tør derfor ikke undre os over, at hun følte en dyb Skræk i Nærværelse af Retstens Tjenere, Skriverne, Advocaterne, Vidnerne og Dommerne, dette den ubøielige Themis' sorte Mandskab. En stor Nedslagenhed havde afløst den heftige Bevægelse, hvori den unge Kone var bleven sat; thi det er ikke muligt, ikke at føle sig trykket, naar man vansmægter indenfor fire tykke uigjennemtrængelige Fængselsmure, hvorhen næsten ingen Lysstraale kan bane sig Vej, hvor man næsten hvert Dieblif støder imod de iiskolde Stene, og forgjæves kalder paa et levende Væsen. O! hvor lærer man der at skatte Livet, Friheden, hvor berust vilde man føle sig ved Synet af Himlen, ved den Luftning, som frit og uhindret streifer hen over Markerne! En Blomst, et Insect, et Græsstraa vilde fylde Hjertet med Varme, med Henrykkelse. — Det var saadanne Betragtninger, Beatrice hengav sig til. Forgjæves havde hun begjæret, at man skulde bringe hende til Venedig, hvor hun turde gjøre Regning paa at blive bedre behandlet; Dyrigheden i den lille Stad følte sig altfor lykkelig ved at have faaet fat i en saa vigtig Proces, til at den atter skulde have ladet den smutte sig af Hænderne. — Hendes Begjæring, idetmindste at blive confronteret med Andreas, fordi hendes Frisjendelse maaskee derved kunde bevirkes, blev ligeledes ubarmhjertigt afflaaet. — Imidlertid befandt Andreas

sig i Nærheden af sin unge Hustru, thi man havde indespærret ham i det selvsamme Fængsel, — og dog var han tillige sjernt fra hende!

Endelig kom den Dag, paa hvilken det første offentlige Forhør skulde finde Sted. — Beatrice var, efter at være ført ind i Retssalen, bleven adspurgt længe og med Strengthed; Frimodigheden og Simpelheden i hendes Forsvar havde aabenbart stemt Tilhørerne til Gunst for hende. — „Man føre de Medskyldige frem!“ befalede Præsidenten. — Den unge Kone gjennembævedes paa eengang af Glæde og af Smerte. Hun skulde see Andreas igjen; men hvordan? Man kaldte ham hendes Medskyldige! — Der opstod en Tummel blandt Tilhørerne, da pludseligt en Sidedør gik op, og Andreas, Orlando og Pietro traadte ind. — Hvilken Forvandling! var det hine smukke unge Mennesker, som endnu for faa Dage siden i ungdommeligt Overmod havde bortført en ny Helene! Afkræstede ved Pinebænkens Dvaler vare de uden en støttende stærk Arm neppe istand til at holde sig opreiste. Deres elendige Udseende, deres blege Læber, deres hule Dine, Alt tydede paa en lang og frygtelig Kamp. Hvo mægtede at beskrive Beatrices dybe Smerte, da hun saae den Ulykkelige, der havde lidt saa forfærdeligt for hendes Skyld? Adlydende Dommernes Forbud, der strengt havde formeent enhver ikke til Sagen henhørende Demonstration, viedes Andreas med at faste et langt, inderlig Bedrøvelse forraadende Blik paa Beatrice.

Strax derpaa tog Præsidenten med alvorssfuld Mine og Holdning Ordet og sagde — 1) Andreas er beskyldt for at have forfulgt Signora Beatrice di Belletri paa en utilladelig Maade med sin Beilen, at have anfaldet den Bogn, hvori den nævnte Dame reiste med sin Gemal, Signor Sfacciati, og sin Formynders Signor Malvoglio, med væbnet Haand og tillige med nogle Stalbrødre og Medskyldige at have syret paa denne Bogn, hvorved den ulykkelige Malvoglio og en af hans Tjenere vare blevne myrdede. 2) De Herrer Orlando Netti, Marine=Officer, og Pietro Sarniglio, Maler, ere beskyldte for at have ydet foromtalt Andreas hjælpsom Haand ved hans forbryderste Foretagender. — 3) Endeligen er Signora Beatrice di Belletri, Signor Sfacciatis retmæssige Hustru, beskyldt for at have begunstiget Lykkeridderen Andreas' lovstridige Kjærlighed, og, for uindskrænket at kunne hengive sig til denne, at have dræbt sin Gemal ved et Dolkestød. — I Følge heraf ere alle hine Straffe, som Loven har fastsat for Hustruensbrud og Mord, at bringe i Anvendelse mod Andreas, Orlando Netti, Pietro Sarniglio og Beatrice di Belletri. — Denne Anklage paabyrdede de Tiltalte en saa svær Brøde, at de i deres Dommeres Dine forud kunde læse deres Fordømmelsesdom.

„Bed Himlen!“ — mumlede Mange af de Tilstedeværende, — „en uhorrt Forbrydelse!“ — „En saadan Handling kunne kun Strateurøvere og Banditter begaae“. —

„Og denne unge Kone, som anstiller sig saa bedrøvet og saftmodig, hvor behændig forstaaer hun at omgaaes med Dolk!“

Medens deslige Samtaler førtes halv høit paa forskjellige Steder i Salen, fortsattes imidlertid Rettens Forhandlinger. Angrebet paa Bognen var en beviist Kjendsgjerning, og hvem Andre — dette Spørgsmaal gjorde man sig — kunde denne Boldsgjerning bringe Fordeel end Andreas? En ligesaa uigjendrivelig Kjendsgjerning var Sfacciatis Død. Og havde man da ikke grebet Beatrice næsten paa fersk Gjerning? Men nu dræber en Kone dog vel neppe nogenfinde sin Mand uden til Gunst for en Elsker. Altsaa havde Andreas og Beatrice handlet i Forstaaelse med hinanden og maatte følgelig lide den samme Straf.

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 36.

Løverdagen den 3^{die} September 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulkiste Office.

Bekjendtgjørelse.

De af det forenede Understøttelses-Selskabs Medlemmer, som i indeværende Aar agte at anholde om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til den 30te September alle Søgnedage fra Kl. 8 til 11 Formiddag **og ikke til nogen anden Tid**, af Selskabets Bogholder, Capitain Groth ved Nørrevold 166 1ste Sal.

Enhver saadan Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et **udfyldt og behørig attesteret Schema**, der inde-

holder de Dphsninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det anførte Schema kan forinden ligeledes hver Søgnedag til ovennævnte Tid, imod Lovbogens Foreviisning, afhentes hos Bogholderen.

Det bringes herved i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for indværende Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17 blive undersøgte af vedkommende Klasses Repræsentanter til Betænkningss Afgivelse og til endelig Afgjørelse i en Generalforsamling; og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig det, hvis urigtige Angivelser eller feilagtige og ufuldstændige Dphsninger ved deres Ansøgninger eller Mangel paa behørig Attestation af Schemact maatte overeensstemmende med Lovens § 16, bevirke Tilfidesættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 6te August 1853.

C. Clausen.   D. Borgen.   Garbrecht.

Carl S. Groth.

Andreas og Beatrice.

(Fortsat.)

Domfider fik Andreas Ordet. „Mine Herrer Dommere“, — sagde han — „De ønske at udfinde Sandheden; det er en let Sag, og jeg vil, med Deres Tilladelse, antyde Dem to Midler. Hele Sagen beroer paa Drøftelsen af følgende Punkter. Har jeg i Forstaaelse med mine Venner anfaldet de Herrer Malvoglio og Scacciatis Bogn? — Var jeg Beatrices Elsker, og laa det i min Interesse at stille mig af med hendes Gemal? jeg paastaer, at jeg ikke har anfaldet Bognen, og at jeg, da denne Forbrydelse blev udøvet, endnu befandt mig i Padua. Jeg paastaer fremdeles, at jeg selv er denne unge Dames eneste retmæssige Egtfælle. Jeg foreslaaer derfor, mine Herrer Dommere, at sende en med Deres høie Tillid hædret Mand til Padua; denne Affending kan da strax efter sin Ankomst i den nævnte Stad begive sig til Sanct Antonius = Kirken, der begjære Adgang til Don Anselmo og af denne ærværdige Præst udbede sig en skriftlig Attest for, at han den 15de Mai, ved Foden af den hellige Jomfrues Alter, har viet to unge Folk, ved Navn Andreas og Donna Beatrice di Belletri, i Overværelse af de Herrer Orlando Metti og Pietro Sarniglio. Hvad Angrebet paa Bognen og Malvoglios Død angaaer, saa kunde vel Sandheden udfindes paa

følgende Maade. Jeg bemærker blandt Tilhørerne En af de Folk, som ledsagede Sfacciati i Egenkab af Tjener; dette Menneske er en Sbirre fra Benedig. Men hvorfor havde Sfacciati og Malvoglio paa deres fælles Reise Sbirrer til Ledsgere, var det ikke, for at bemægtige sig Beatrice med væbnet Haand? Jeg beder Retten at gribe denne Mand og at forhøre ham; tager jeg ikke meget feil, saa vil han kunne give tilstrækkelig Dplysning angaaende den gaadefulde natlige Kamp“.

Hvad Andreas havde forlangt, skeete. — Endnu vare ikke fulde tre Dage forløbne siden det første Forhør, da Retten atter samlede. Tilbudet var vendt tilbage. — Efterat være ført frem for Dommeren, udtalte det sig paa følgende Maade: „Hvovise Herrer, jeg sværger i den hellige Trefoldigheds Navn, at jeg ikke skal tale Andet end den rene Sandhed: Strax efterat jeg var ankommen til Padua, begav jeg mig til St. Antonius' Kirke, hvor jeg begjærede at stedes for Don Anselmo. Men jeg fandt Kirkebetjentene i den største Bestyrtelse, Alles Dine vare fyldte med Taarer. — „Hvordan?“ — spurgte En af dem mig — „skulde I endnu ikke have erfaret, hvad der er forefaldet her? Nu ja, jeg seer nok, at I er en Fremmed her; thi ellers maatte I vide, at Padua nu nys har mistet den fromme Don Anselmo!“

Et Skrig, som Beatrice udstødte, afbrød denne

Fortælling; en Ligbleghed bedækkede den stakkels *Andreas' Afsyn*.

„Bliv ved!“ — befalede Præsidenten Sendebudet.

„De kunne tænke Dem, hvidærede Herrer!“ — vedblev han — „at jeg ikke nøiedes med denne *Be-*
retning. Jeg begav mig strax til Sacristiet, hvor jeg bestormede de Personer, jeg der foresandt, med Spørgsmaal; men Ingen vidste Noget af en den 15de Mai der paa Stedet af *Don Anselmo* foretagen *Vielse* at sige“.

Vi prøve ikke paa at skildre den stumme *Forsærdelse*, som ved dette Udsagn bemestrede sig de *Anklagede*. Det var forgjæves, at den fængslede *Sbirre* paa *Torturen* afslagde en for *Andreas* gunstig *Tilstaaelse*, idet han nævnede *Malvoglio* som *Forbryderen*. De fire *Anklagedes* *Lod* var kun altfor let at forudsee. — Efter en halv *Times* *Forløb* satte Præsidenten i *Tribunalet* sin *Hue* paa og oplæste med *lydelig Røst* *Rettens Dom*, ifølge hvilken *Andreas* og *Beatrice* dømtes til *Døden*. *Orlando* og *Pietro* dømtes til strengt *Fængsel* i *tyve Aar*. — Den dybeste *Stilhed* var udbredt mellem de *Tilstedeværende*. — „Have I endnu Noget at anføre til *Eders Forsvar*?“ — spurgte Præsidenten efter en længere *Pause*. — De tvende *Elfskende* saae paa hinanden, og *Andreas* svarede: „*Nei*, min *Herre*; vi havde jo vistnok endnu Noget at sige, men det vilde ikke baade os det *Mindste*. *Himlen selv* har sammensvoret sig mod os“. — „*Nu*, saa for-

bereder Eder til et christeligt Endeligt; alle Religionens Trøstelser skulle vorde Eder tildeel“.

IX.

Natten var kommen; — Beatrice, der var hængsunken i sørgelige Betragtninger, haabede ikke mere paa nogen Lykke. — Lig en Forsynets Udsending, traadte Fængselspræsten ind i hendes eensomme Celle og sagde til den unge Kone: „Mit Barn, vilde det være Dem behageligt at see Andreas engang endnu?“

„Hvad hører jeg, ærværdige Fader? See Andreas igjen, min Mand, det vilde være Himlen paa Jorden for mig! Men I skuffer mig dog ikke?“

„Bisfelig, jeg taler Sandhed“.

„Men naar?“ — spurgte Beatrice med ubestvingelig Utaalmodighed.

„Endnu i aften. . . . men jeg er tilstede“.

„Vel, ærværdige Fader; Eders hjærlige Ansyn gjør mig Døden mindre pijnlijk“.

„Stakkels Barn!“ — mumlede den Geistlige ved sig selv i dyb Bevægelse. Derpaa gav han en Slutten med hvi Røst den Befaling: „For den Fangue ind!“

Snart derpaa aabnedes Beatrices Fængselsdør, og Andreas traadte ind. —

De Elskende ere sammen, de græde sammen; deres Hænder berøre hverandre, deres Hjerter slaae mod hinanden, men de verle en Tidlang ikke eet Ord sammen.

„Men er det virkelig ogsaa dig, min Elskede?“ — brød Andreas først Taussheden. Han følte sig saa lykkelig, at han tvivlede om sin Lykke. — Der opsteg et nyt Haab i hans Hjerte! Hvilken Kraft behøvede han nu til at døe... om man overhovedet i det tredivte Aar kan være bered til at lide Døden. — „Men, min Beatrice“ — sagde han efter en Pause — „hvor var det muligt, at de kunde domfælde dig, Uskyldigheden selv! og deres Stemme nægtede dem ikke sin Tjeneste, da de udtalte den skræffelige Dom!“

„Af!“ — svarede den unge Kone — „det er jo Dommere, dermed er Alt forklaret, blinde, fordomsfulde Menneſker!“

„Stakkels Beatrice! jeg er Aarsagen til din Undergang“.

„Anslag dig ikke, elskede Ven! Skæbnen var os imod“.

„Men Døden! Døden!“ — udbrød Andreas fortvivlet.

„Er du bange for den?“ — spurgte Beatrice. Ved dette Spørgsmaal syntes de Taarer, som fyldte den stakkels Andreas' Dine, at tørres. Den unge Mand rystede livligt sit stolte Hoved og sagde: „Af, jeg vilde jo gjerne lide Døden tyve Gange, naar kun du ikke maatte døe... Nu, Bøddelen vil see, om jeg skjælver“.

„Kom ud af din Wildfarelse, Andreas; uden

dig gad jeg ikke leve. Da man røver dig Livet, saa har man fuldkommen Ret til ogsaa at røve mig det".

„Ak, og naar jeg tænker paa", — udbød den unge Mand — „at du, et saa ædelt, reent Væsen, havde indvilliget i at nedlade dig til mig"....

„At nedlade mig til dig!" — afbrød *Beatrice* ham.

„Ja min Tilbedte, du har for min Skyld tilføjet Todsælens og Rigdommens Fordomme, og jo større din Omhed var, desto meer følte jeg, at jeg selv var for ringe, for ubetydelig for denne Kjærlighed; jeg angret det Forgangne, jeg skammer mig ved mit ustadige, omstreifende Liv; ak, hvor gjerne havde jeg kjøbt hine Dage tilbage, som jeg har tilbragt, fjernt fra dig, i brødefuldt Letfjind og vild Færd. Ak, og nu er Alt forbi!"

„Mod og Tillid!" — formanede *Beatrice* — „det frygtede Dieblif vil snart være overstaaet".

(Sluttes i næste Nummer.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 37.

Løverdagen den 10de September 1853.

Førlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schuldiste Officin.

Bekjendtgjørelse.

De af det forenede Understøttelses-Selskabs Medlemmer, som i indeværende Aar agte at anholde om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til den 30te September alle Søgnedage fra Kl. 8 til 11 Formiddag **og ikke til nogen anden Tid**, af Selskabets Bogholder, Capitain **Groth** ved Nørrevold 166 1ste Sal.

Enhver saadan Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med **et udfyldt og behørig attesteret Schema**, der inde-

holder de Dplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det anførte Schema kan forinden ligeledes hver Søgnedag til ovennævnte Tid, imod Lovbogens Foreviisning, afhentes hos Bogholderen.

Det bringes herved i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for indeværende Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17 blive undersøgte af vedkommende Klassers Repræsentanter til Betænkningss Afgivelse og til endelig Afgjørelse i en Generalforsamling; og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig det, hvis urigtige Angivelser eller feilagtige og ufuldstændige Dplysninger ved deres Ansøgninger eller Mangel paa behørig Attestation af Schemaet maatte overeensstemme med Lovens § 16, bevirke Tilfidesættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 6te August 1853.

E. Clausen. D. Borgen. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Andreas og Beatrice.

(Sluttet.)

Præsten, der hele Tiden havde hengivet sig til sine Betragtninger, afbrød nu de Elskendes Samtale med følgende Ord: „Mine Børn, den Stund, hvori I skulle skilles, er kommen; værere stærke, søger Eders Trøst andetsteds end i denne Verden. Græder ikke, hist ville I ikke mere have nogen Skilsmisse at frygte!“

Den ærværdige Præsts Røst, hans trøstende Ord gjengave de Domsældte den fornødne Fatning og Aandsfasthed. De omfavnede hinanden endnu engang længe, og da tonede Ordet „Lev vel“ sagteligt fra deres Læber, og Beatrice sank tilbage i Gensomhedens Skjød.

X.

Den følgende Morgen, efterat Beatrice og Andreas havde taget Afsked med hinanden, Klokken fem om Morgenen, kom en Coureer galopperende, ganske bedækket med Søv og Sved og steg af udenfor Rettens Præsidents Huus. Denne vigtige Dyrighedsperson tøvede ikke med strax at lade sine Colleger sammenkalde. Vi ville her i Korthed give Resultatet af deres Møde: „Don Anselmo var ikke død. I det Dieblif, da hele Padua begræd sin værdige Præsts Død, var denne atter opvaagnet af den Lethargie, hvori han var hensunken. Ved vœbliffelig Anvendelse af nervestyrkende Midler var

han lidt efter lidt atter kommen til Bevidsthed. Under den almindelige Jubel, hvormed denne glædelige Efterretning fyldte hele Staden, var det imidlertid faldet Graerverne ved Cathedralen ind at spørge Don Anselmo, om han mindedes den 15de Mai at have viet en fornem ung Dame, ved Navn Beatrice Belletri og en vis Andreas, og den ærværdige Geistlige havde bekræftet dette, og efterat være underrettet om den Fare, hvori de tvende Ægtefæller svævede, viste han sig strax rede til at udfærdige det meest fyldestgjørende Vidnesbyrd i deres Interesse. Efterat have diceret sin Erklæring og egenhændigt forseglet den, havde han overgivet den til en Kirkebetjent, som paa det hurtigste skulde afgaae med den. I Følge denne Erklæring fik Sagen et fuldkomment andet Udseende. — Andreas var den retmæssige Ægtefælle, og Sfacciatì stod paa eengang i sit sande Lys — som en skammelig Bedrager; han havde paa en forræderisk Maade forfulgt og bortført den arme Beatrice; hun derimod havde kun værnet om sin Ære. — I Stedet for Dødsstraf vare de tvende Ælskende værdige til Hæder og Ære, saaledes dømte nu Rettens Medlemmer, der vistnok fra Begyndelsen af burde have taget sig noget mere Tid og ikke ved Fordomme, især med Hensyn til Andreas, ladet sig forlede til en uretfærdig Kjendelse. — Man ilede nu med at aabne Fængslet for det unge Par og deres Venner og høitideligt at bekjendtgjøre deres Uskyld. Med hvilken Henrykkelse de Ælskende og ligesom Nyfødte gjenhil-

sede hinanden, vilde ingen Ben være istand til at skil-
dre. — Vi have nu kun at tilføie, at Andreas og
Beatrice fra nu af førte det lykkeligste Liv af Ber-
den. Under sin elskværdige Hustrues Dine blev den
fordums Lykkeridder til den hæderligste Familiefader.
Han forstod at gjøre sig værdig til Lykken, hvad der
er endnu vanskeligere end at vinde den.

Theodor Schorn.

Svar paa Bemærkningerne om Bibel-
udgaver og deres Forhandling,
samt
om Bibelselskaberne.

„En svagshynet Bibellæser“ har nylig ved Hr. Theo-
dor Schorn i dette Blad ladet indrykke nogle „Be-
mærkninger angaaende Bibelens Forhandling og Bibel-
udgaver i Danmark“. Det har været med megen Til-
fredshed og Glæde Undertegnede har læst disse Bemærk-
ninger; thi kan jeg end ikke i Adskilligt være enig med
dem og er der end Et og Andet, som jeg agter at berigtige,
saa vidne dog disse Bemærkninger deels om en Kjær-
lighed til Guds Ord, der paa en velgjørende Maade
maa berøre enhver Christen, der har vundet sin Bibel

dyrebar, deels om virkelige Ulejligheder, som ere forbundne med de Indretninger, der for Tiden ere trusne til Udbredelsen af den hellige Skrift, og om et alvorligt Ønske at bidrage til deres Afhjælpning ved at hente de Dødsdømte's Opmærksomheden paa dem, — og for saadanne Bønder bør Enhver, som har med en saa vigtig Sag at gjøre, være taknemmelig, naar de fremsættes i den humane og velvillige Tone, som Tilfældet her er, om det der anføres ogsaa tidligere har været Gjenstand for hans Overvejelse. Et Ord som dette fra Lægmand i Kirken, ja selv om det kun var en Klage, maa hilses som et Livstegn, der vidner om Interesse for hvad der vedrører det kristelige Liv, — og jeg bringer den ærede Indsender min Tak som en Ben af det Ord, der skal være „et Lys for vor Fod og en Lygte paa vor Sti“.

Den første meget naturlige Anseelse, at Biblen ikke findes hos nogen Boghandler, har været besøjet hidtil, men var det ikke i det Djæblif den blev fremført, undtagen forsaavidt som Virkningen ikke kan vise sig samtidigt med Aarsagen. Det forholder sig nemlig rigtigt, at der indtil nyligt ikke har været sørget fra Waisenhusets Side for Affætning af Bibler og Nye-Testamenter ved Commissionairer omkring i Provindserne eller ved Rabat til Boghandlere o. s. v. Man har maattet henvende sig directe til det ene Udsalg hos afgangne Cancelliraad Reizel eller til Stiftelsens Inspecteur forat erholde den hellige Skrift, og det kan

vist ikke betvivles, at Mange, som have været uvidende om, hvor Udsalget var eller fjernere Boende, som ikke havde Leilighed eller vidste Betsed med, hvorledes de skulde lade Bogen forskrive, derved ere blevne afholdte fra at forskaffe sig en Bibel. At dette ikke tidligere er blevet følt stærkere og oftere omtalt, har sikkert sin væsentlige Grund i Bibelselskabets Virksomhed, ved hvilken Skriften er spredt over hele Landet; hvad Skade for Udbredelsen det har medført, fortæller Indsenderen flere Træk om.

Waisenhuset har nu fra 1ste April indført det simpleste Middel til at afhjælpe denne Mislighed, og det vil vist vise sine Virkninger saavel til Stiftelsens egen som til Bibelvennernes Fordeel, idet man har tilstaaet Boghandlere og Andre, der kjøbe i større Partier pr. contant 25 pCt. Rabat af Prisen. Herved tør man vist nære det sikke Haab, at efterhaanden alle Boghandlere ville forsyne sig med Bibler og Nye-Testamenter, da de nu faae den billige Fordeel ved Salget, som tidligere ikke var dem tilstaaet. I Bibelselskabets Beretninger*) findes Boghandlere anførte, der hos Selskabet have anholdt om at erholde hellige Skrifter til Salg, mod at $\frac{1}{4}$ af Bøgerne tilstodes dem frit; disse vise altsaa, hvad Indsenderen ogsaa af flere Exempler oplyser, at der baade er Billie

---

*) Disse faaes i den Gyldendalste Boglade i Klareboerne Nr. 8.

og Trang til at have hellige Skrifter i Dplag, naar der kun ikke er directe Tab derved med Porto, Forsendelsesomkostninger, Rentetab o. s. v. At afveje Waisenhuus-Directionens Pligter med Hensyn til „at sørge for Bibelens størst mulige Udbredelse“, og „at skaffe Waisenhuset den størst mulige Indtægt“, er ikke let. Et Monopol tyder paa, at det Sidste maa være et Hovedhensyn ved en Stiftelse af den Natur og Bestemmelse som den her omhandlede, og gjør det ialtsald forklarligt, at man mindre har bestræbt sig for at udvide og lette Affætningen, da Kjøberne vare nødte til at melde sig ved det eneste Udsalg. Men man maa glæde sig ved, at det handelskyndige Medlem*), som nu er indtraadt i Directionen, har sat denne Sag i Værk.

---

*) Den senere afgangne Cancelliraad *Deichmann*.

(Fortsættes.)

C. Rothe.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 38.

Løverdagen den 17de September 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiste Officin.

Bekjendtgjørelse.

De af det forenede Understøttelses-Selskabs Medlemmer, som i indeværende Aar agte at anholde om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til den 30te September alle Søgnedage fra Kl. 8 til 11 Formiddag **og ikke til nogen anden Tid**, af Selskabets Bogholder, Capitain **Groth** ved Nørrevold 166 1ste Cal.

Enhver saadan Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der inde-

holder de Dplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det anførte Schema kan **forinden** ligeledes hver Søgnedag til **ovennævnte Tid, imod Lovbogens Foreviisning**, afhentes hos Bogholderen.

Det bringes herved i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for indeværende Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovenes § 17 blive undersøgte af vedkommende Klassers Repræsentanter til Betænkning's Afgivelse og til endelig Afgjørelse i en Generalforsamling; og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig det, hvis urigtige Angivelser eller feilagtige og ufuldstændige Dplysninger ved deres Ansøgninger eller **Mangel paa behørig Attestation af Schemaet** maatte overensstemmende med Lovenes § 16, bevirke Tilsidesættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses = Selskab,
den 6te August 1853.

G. Clausen.   D. Borgen.   Garbrecht.

Carl S. Groth.

Svar paa Bemærkningerne om Bibel-
 udgaver og deres Forhandling,
 samt
 om Bibelselskaberne.

(Fortsat.)

Naar derimod Indsenderen ogsaa ønsker, at lidt „Handelsaand“ maatte trænge sig ind i Bibelselskabets Bestyrelse, hvorved Mere vilde udrettes med de samme Midler, da kan jeg ikke være enig med ham. Det er ikke for „at handle“ med Bibles og Nye Testamenter, hvorved altid en Fordeel tilsigtes, at Bibelselskaberne ere stiftede, det er ikke Binding, de ere eller bør være baserede paa; men Hensigten maa ene være at vække og imødefomme en religiøs Trang, at lette — som flere Steder meget rigtig fremhæves i Stykket — den Usformuende Erhvervelsen af den hele hellige Skrift eller af en Deel af samme. Men deraf følger det ogsaa, at det nærmest og naturligt er gennem Kirkens Mænd, ved Præster og ved Skolelærere eller andre Lægfolk, med Lyst og Villie til at understøtte disse Bestræbelser, at Bibelselskaberne skulle virke. Naar de indlade sig med en Boghandler, foranstalte et Dplag Bøger hos ham, da er for Bibelselskabets Vedkommende Hensigten ikke nærmest, at faae et Udsalg mere, eller at foranledige denne til af Hensyn til Fordeel at tage sig af Sagen;

men da bør Boghandleren egentlig betragte sig som et Medlem af Kirken, der benytter den Lejlighed, hans Stilling og Levevej tilbyder ham, til at tjene denne. Forfaavidt der skal være Tale om egentlig Handel, da er det naturligt, at Waisenhuset foranstalter saamange Udsalg som muligt. Saaledes er Tilfældet ogsaa ikke blot i Norge, men ogsaa i Frankrig, hvor paa over 60 Steder Lægsfolk, af Interesse for Bibelens Udbredelse, have paataget sig Udsalg. Indsenderen spørger: „hvorfør bebyrde Præsterne, der Aar for Aar mere overlæses med verdslige Forretninger, med at handle med Bibler?“ Jeg kan ikke noksom forundre mig over dette Udbrud og denne Omsorg for, at de Mænd, der prædike Guds Ord, skulde „bebyrdes“ formeget ved ogsaa at sørge for at bringe Menigheden det skrevne Ord. Det er sandt, at Præsterne „ere overlæsedede med verdslige Forretninger“, og naturligt, at de kunne føle sig „bebyrdede“ af disse; men hvis en Præst ogsaa følte sig overlæset og bebyrdet hver Gang, der tilbødes ham Lejlighed at virke i sit aandelige Kald, og ikke med Glæde greb denne, selv om den end kun var indirecte, da saae det daarligt ud med os. At Præsterne nu ikke heller ere ligegyldige i denne Henseende, kunne for en Deel de Anmodninger fra dem om hellige Skrifter, som findes anførte i Bibelselskabets aarlige Beretninger, vise, ligesom det ogsaa er igjennem Præsterne at Filialselskaberne virke. Hvad der derimod kunde ønskes, var, at Præsterne ikke blot sørgede for Confirmanter

og Skoler, men at ogsaa de **Ældre** stadigen erindres om, at hell. Skrifter kunde faaes hos Præsten til opgiven Priis. De Steder, hvor Bibellæsninger ere indførte for de Borne i Menigheden, behøves dette mindre; men det Forslag, at der aarligen fra Prædikestolen skete en passende Bekjendtgjørelse om denne Sag, fortjente Præsters Dymærksomhed. — Der hentydes endnu til den Grund, vi beklage ikke at turde afvise: „der er maaskee i disse Tider En og Anden, der nok vilde have en Bibel, naar han kunde kjøbe den ubemærket, men ikke vil have med Præsten at gjøre“. Dette kan, som indrømmet, være sandt, men at ville, at Bibelselskabet for disses Skyld skulde vende sig fra Kirkens Mænd til Boghandlere, synes noget underligt, ja stødende. Duffer en saadan uirkelig Mand eller Præstehader den hellige Skrift for Alvor, da er der Midler nok til, at han i dybeste Skjul kan skaffe sig den; men man skal ikke komme hans Mandsretning imøde, hvormeget vi end skulle erindre „ej at knuse det knækkede Rør eller at slukke den rygende Taande“.

Der er en anden Maade at virke for Bibelens Udbredelse paa, som ofte er omtalt i Beretningerne, og med stort Held er bragt i Udøvelse andre Steder, der bedre syntes at passe sig for Bibelselskabet, nemlig ved Colporteurs eller Mænd, der gif omkring og tilbød hellige Skrifter tilsalg fra Huus til Huus. Forslag herom have været gjorte og forhandlede af Bibelselskabets Direction; men deels det al-

deles Nye og Uvante herved, deels Bausffeligheden ved at finde Personligheder, som passede hertil, (og dette er af højeste Vigtighed forat Sagen skal gaae, især i Besyndelsen), og endelig de økonomiske Hensyn — da denne Indretning vilde medføre betydelige Udgifter — have ført til foreløbig at søge gjennem Præster og Andre at virke for Sagen. Forslaget berøres kun her, forat den ærede Indsender og Andre, der muligen dele hans Mening, kunne erfare, at det ikke er Mangel paa Overvejelse over Midler til at vække eller imødekomme Menighedens Trang til at forskaffe sig hellige Skrifter, som er Grunden til, at Selskabets Direction hidtil har indskrænket sig til den sædvanlige Maade. I Haab, at denne Sag ogsaa maa have nogen Interesse for dette Blads Læsere, skal jeg lade afstrykke, hvad derom er anført i Beretningen fra Bibelselskabet for isjor, Aar 1852 (Pag. 35—45).

„Der har i flere Beretninger fra det danske B. S. lejlighedsviis været gjort opmærksom paa den Udbredelsesmaade ved Colporteurur eller Dombærere, af hvilken vi nyligt have anført et Træk i Liverpool*). Men der er vist neppe Nogen, som læser de forskjellige Beretninger fra fremmede Selskaber, uden at han højligen maa undre sig over den Betydning og Vigtighed, denne Ind-

---

*) Næmlig, at een Colporteur i Havnen ved denne Stad i 1 Aar havde solgt 412 danske Bibles og N. T. til Skibsfolk.

retning efterhaanden har faaet. Den fortjener vistnok ogsaa dette Selskabs Opmærksomhed, hvor varsom man end bør være med strax at ville gjøre Anvendelse af hvad der har viist sig heldbringende under andre Forhold, som kunne være meget afvigende fra vore; thi ikke hvad der laanes som et fremmed, men hvad der er som en Hjemmesødning af en lignende Trang, og derfor former sig efter denne, tør vi vente et sundt og kraftigt Liv for.

Bibelcolportagen har fra Frankrig udbredt sig til England og Amerika, Holland og Belgien, og er i de sidste Aar ogsaa indført og tilladt af Regjeringerne i Tyskland; navnlig ere det Preussiske Hovedbibelselskabs Erfaringer i denne Sag vigtige. Allerede 1848 har det anbefalet Colportage som et af de vigtigste Midler, den evangeliske Kirke i den alt omvæltende Tid havde at virke med, og henviist til et Skrift af Præsten Maydorn herom. Senere har det under 25de Juni 1849 af Regjeringen erholdt Tilladelse til ordentlig at organisere den, og i dets Beretning for 1851 meddeles de herhenhørende Aktstykker, samt Instruxen til Sendebuddene, „paa hvis hensigtsmæssige Valg man maa tilstaae det Beste beroer, at der ikke herved skee Misgreb, som mere kunne skade end gavne“. Tvende Colporteurere bleve satte i Virksomhed i Berlin, og mange Filianselskaber fulgte den Opfordring, som udgik fra Moderselskabet. Om Virkningen hedder det fra Schlesien: „ved Bibelsendebuddene vinde vi

en klar og levende Anskuelse af vort saldne Folks kirke-
lige og christelige Menigheds-, Familie- og Hjerte-Til-
stande, og et nyt Liv vækkes ved dem. Klogelig have
vi hidtil mere sendt Bibelombærere paa Forlangende end
af egen Tilskyndelse. Kun paa eet Sted vilde Præsten
ikke vide af en „saadan Fredsforstyrrer“. Saameget vi
end derfor vide at værdige ogsaa de ivrigste Bibel-
venners Indvendinger imod denne paafaldende nye
Fremgangsmaade, og skjøndt vi tidligere selv havde vore
Betænkninger ved Colportage: saa maae vi dog nu an-
befale den og stedse kraftigere drive paa den.

(Fortsættes.)

C. Rothe.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 39.

Løverdagen den 24de September 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulkiste Officin.

Bekjendtgjørelse.

De af det forenede Understøttelses-Selskabs Medlemmer, som i indeværende Aar agte at anholde om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til den 30te September alle Søndage fra Kl. 8 til 11 Formiddag **og ikke til nogen anden Tid**, af Selskabets Bogholder, Capitain **Groth** ved Nørrevold 166 1ste Sal.

Enhver saadan Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et **udfyldt og behørig attesteret Schema**, der inde-

holder de Dplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det anførte Schema kan **forinden** ligeledes hver Søgnedag til **ovennævnte Tid, imod Lovbogens Foreviisning**, afhentes hos Bogholderen.

Det bringes herved i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for indeværende Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17 blive undersøgte af vedkommende Klases Repræsentanter til Betæknings Afgivelse og til endelig Afgjørelse i en Generalforsamling; og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig det, hvis urigtige Angivelser eller feilagtige og ufuldstændige Dplysninger ved deres Ansøgninger eller **Mangel paa behørig Attestation af Schemaet** maatte overeensstemmende med Lovens § 16, bevirke Tilsiidesættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses = Selskab,
den 6te August 1853.

G. Clausen. D. Borgen. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Svar paa Bemærkningerne om Bibel-
udgaver og deres Forhandling,
samt
om Bibelselskaberne.

(Fortsat.)

Bibelsendebuddene udbrede ofte det første Lys ikke blot over Bibelforeningerne, men over den hellige Bog med". Omtrent det Samme gjentages fra mange Steder, ledsaget med Træk, der vidne om den dybeste Raahed og frækfeste Gudsfor nægtelse, ikke mindre end om den underfulde, frelsende Indsydelse Guds Ord dog har, selv over Sjæle, som ere blevne fremmede for det, ja fjendste imod det. I Berlin have de tvende Colporteurer gjennemvandret den største Deel af Byen i 1850, og derved „erfaret megen Besvær, de have maattet høre mange Forhaanelser og Skjældsord, de ere ofte behand- lede paa den meest oprørende Maade og med den største Raahed; men Herren har ogsaa aabnet dem mangen en Dør, saa at de ikke blot have bragt Skriften i Mangfoldiges Hænder, til hvem den ellers ikke vilde være kommen, men de have ogsaa ved deres Tiltale og Formaning trøstet mangt bedrøvet Hjerte, og ført man- gen Vildfarende tilbage paa Livets Vej. Hos Tjene- stefolk have de som oftest fundet en venlig Modtagelse, men ogsaa næsten overalt hørt den Klage, at de ingen

Tid fik til at gaae i Kirke, ja meget mere, bleve lige- frem afholdte derfra. Utallige Haandværksfolk og Ar- bejdere havde, med et kun paa Epise og Drikke og sandselig Nydelse henvendt Sind, ofte med den affvye- ligste Spot, som ikke lod sig gjengive, viist Guds Ord fra sig. I store Huse, hvor der var Portnere, vare de hyppigen blevne afviste af disse, og ved mangen Rig- mands Dør modtagne som Tiggere. Udladelser som, „at Bibelen kun var for Børn“, eller at „man havde en Psalmebog“, vare ofte hørte. Mange Fattige, som ikke vare i stand til at betale endog den nedsatte Priis strax, havde de overladt Biblen mod bestemte Afdrag. Saare hensigtsmæssigt havde de ogsaa fundet det, naar det nogenlunde lod sig gjøre, og Tiden tillod det, endnu engang at besøge de Folk, til hvem de havde bragt Or- det, ligesom at uddele Sedler med Anviisning om Læs- ningen tilligemed Skriften“.

Af den Uendelighed af enkelte Træk, glædelige som sorgelige, der i de forskjellige Beretninger meddeles, og ved hvilke vi ligesom see Flige løstes af det Dække, der for menneskelige Dine ellers skjuler Herrens Styrelser, og opmuntres til at komme det Ord ihu: naar „I gjøre det Gode, bliver ikke trætte; thi I skulle og høste i sin Tid, naar I ikke forsage“, skal jeg kun anføre nogle enkelte. En Fisker, som slikkede sit Garn, købte en Bibel; men der vare endnu to Mænd hos ham; den Ene af disse traadte venligt hen til Solporteuren og sagde, at forrige Aar havde en Mand bragt ham

en i Huset, som hans Kone købte, hvorover han meget havde glædet sig, han havde allerede gennemlæst den to Gange. — Hos en Værtshuusholder ventede samme Colporteur neppe Affætning, dog solgte han der 3 Bibles, den ene til en Børstebinder, som strax var beredt, fordi hans Børn saaofte havde bedet ham derom; den anden til en Arbejdsmand, som laante Pengene dertil hos Værten, og den tredie til Værten selv. — I Bagten ved Stralauer=Porten bleve Kortene lagte tilside, Bibles og Testamenter tagne frem og befete. Tvende Underofficerer købte hver sin Bibel, to Soldater bade om Mandens Adresse, da han ikke havde flere Bibles, og hentede sig rigtigt Dagen efter hver sin Bibel. Hvem forstaaer ikke dette Bibelbud, naar han slutter sin Meddelelse saaledes: „der stod jeg nu som en Hverver for den Herre Christum, og nødte dem at komme til ham; jeg opfordrede dem at gaae i Kirke, og meddeelte dem mange af mine Erfaringer, saaat de gjerne havde seet, at jeg var bleven hos dem hele Aftenen. Da jeg gik bort, vare de alle saa hjertelige og fortrolige, at jeg, som betraadte Stuen med et Suk, forlod den med Lov og Tak, at Herren havde givet mig Raade at bekjende hans Navn“. — Bistnok er saare meget ved en saadan Virksomhed afhængigt af Colporteurens Personlighed, Tro og Gave til „at være Alt for Alle, for dog at vinde Nogle“, men Herren arbejder dog med ham, og stadfæster endnu Ordet med sine Tegn. Hvad Standhaftighed og Sagtmodighed kan udrette, derpaa kun eet

Exempel. En Colporteur i Liverpool kom paa et italiensk Skib og blev afviist; ved næste Besøg blev han udfskjældt; ved tredie truede Capainen ham med at lade ham faste overbord; ved fjerde — kjøbte Capainen selv 1 Bibel og 1 N. T., og to af Matroserne hver sin Bibel.

Colportage er imidlertid en meget kostbar Maade at udbrede Skriften paa, uagtet det næsten utrolige Antal Bibler, som paa denne Maade sælges. Exempelviis skal jeg kun anføre, at af de 2,107,528 hellige Skrifter, som i Frankrig ere solgte af det brittiske B. & S. (i Løbet af 18 Aar), er 1,499,938 d. e. langt over Halvdelen solgte ved Colporteurs. At disse ikke forære Biblen bort, ligegyldigt til hvem, indlyser af, at Indtægten fra 1ste April 1850 til 1ste April 1851 i samme Land kun var 22,941 Fr. ved forskellige Salg, men 52,033 Fr. ved Colporteurerne; imidlertid var Tilskuddet fra London til Bibelværket i samme Tid: 153,824 Fr. (Hver af de 75 Colporteurs havde ialt kostet 780 Fr., omtrent 260 Rbd. aarlig). I Tydskland har samme Selskab ved disse „nidkjære Arbejdere“, som de kaldes, i 3 Aar solgt 99,282 Exemplarer. I England havde en enkelt Colporteur i 1 Aar solgt 2266 B. og 4768 N. T., ialt 7029 hellige Skrifter, og indsendt c. 180 £. I Kreuznach ved Rhinen udsendtes et Bibelbud; i de første 3 Maanedes folgte han 1000 Exempl., hvoraf 700 hele Bibler; „man opdagede en ikke anet Trang“, vidner Beretningen.

En stor Betydning har Colportagen i den Kamp, som for Tiden alt paa det Stærkeste føres andre Steder mellem Protestantismen og Katholicismen, og som tidligere eller sildigere vil udbrede sig til alle Lande, som tilstede Religionsfrihed. Skriften er det Banner, om hvilket de evangeliske Lærere samle sig; Luther oprejste det over al mennekelig Autoritet, og som saadan maa den endnu løstes og løstes højt; thi Bekjendelse eller Forkastelse af denne Dommer i Troens Anliggender medfører afgjørende Følgeslutninger for Kirke og Christendom. Beretningerne fra Lande med en blandet Befolkning ere rige paa Træk, som vise det skrevne Ords stille Magt til at klare Anskuelserne, pege paa det som den evangeliske Kirkes Skjold og som dens Sværd, skarpt til at trænge igjennem. Bedre end med Færdighed i Fredens Evangelium kan derfor vor Kirke ikke væbne sine Tilhængere. En Mængde Katholiker have ved disse Bibelsælgere, trods Forbud fra Prædikestolene og Advarsler ved Dekreter og i Skriftestole, modtaget og benyttet Skriften, og ere vakte ved den, medens Fanatismen gaaer saavidt, at man paa sine Steder endog sonderstærker eller opbrænder ikke blot den protestantiske, men selv den katholske Oversættelse af Biblen! Og det tør neppe haabes, at Alle disse, som en iøvrigt meget verdseligfindet Dame i Elberfeldt, af Samvittighedsnag over en saadan Gjerning, skulde bringes til at vorde levende Lemmer paa Christi Legeme. Medens Menigmand saaledes opflammes til at forkaste Herrens Ord, fortsætter

det højere katholske Clerus sine Fordømmelsesdomme over Biblen, som Kirkens og Troens farligste Fjende. Erkebiskoppen af Mailand med sine Suffraganbiskopper have i et Brev af 1ste December 1850 opfordret deres undergivne Gejstlighed til Nidsjærhed i at hindre Skriftens Udbredelse, og samme Aand besjæler de borgerlige Dyrigheder flere Steder; især lægge Præfecterne i Frankrig alle mulige Hindringer i Vejen.

(Fortsættes.)

G. Nothe.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 40.

Løverdagen den 1ste October 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Krykt i det Schulhuse Officin.

Svar paa Bemærkningerne om Bibel-
udgaver og deres Forhandling,
samt
om Bibelselskaberne.

(Fortsat.)

Udensteds er dog Modstanden mindre, som ved Rhinen og i selve Mailand, hvor de militaire Dyrigheder have tilladt at indføre hellige Skrifter. Af disse er ogsaa 8914 Exempl. blevne solgte ved Hjælp af Boghandlere, og Lieutn. Graydon, som her var virksom, tvivlede ikke om, at jo mange flere vare blevne solgte, hvis man havde kunnet erholde Tilladelse at avertere Bogen til Salg, men

dette negtedes. I selve Østerrig og Ungarn, hvor det engelske B. = S. for nogle Aar siden ikke turde afsætte eet Exemplar, har man i $\frac{1}{2}$ Aar affat næsten 7000 Exempl., da Tilladelse at udbrede Biblen blandt Protestanter var given. I en Barselsrøst til den evangeliske Kirke om Hierarkiets stigende Magt, fremhæves Holland og Belgien som Lande, i hvilke Katholociismen ikke blot ingen Fremskridt gjør, men hvor Antallet af dem, som træde over til Protestantismen, ikke er saa ubetydeligt, „som Følge af de evangeliske Selskabers og navnlig de utrættelige Bibelombæreres trofaste Virksomhed“.

Colporteurspørgsmaalet har saaledes mange Sider at betragtes fra, og fører ind paa de forffjelligste Gebe- ter af det christelige og kirkelige Liv. Det har her kun, som sagt, været Hensigten at paapege nogle af disse og vække Opmærksomheden. Tiden vil vise, hvormeget og paa hvad Maade muligen ogsaa dette Selskab vil kunne tilegne sig og benytte dette Middel i Ordets Tjeneste“.

Vi vende tilbage til den ærede Indsender. Han ønsker videre, at de Regler, efter hvilke Bibel- selskabet uddeler hellige Skrifter, maatte of- fentliggjøres hyppigere, ja, han vil endog have en Befjendtgjørelse herom aftrykt foran i det Nye Tes- tamente, istedetfor Placaten om Waisenhusets Privile- gium. Hvad denne sidste angaaer, da tilstaaer jeg, at jeg ikke tidligere har taget Anstod af den; her til Lands

er man jo vant til at læse den fra Barnsbeen af, ikke blot i Bibler, men ogsaa i Psalmebog og i Valles Lærebog. Imidlertid synes mig ogsaa, at den havde et mere passende Sted paa sidste Blad af Bogen, hvis dens Indhold virkelig ikke kunde antages i Danmark at være fuldeligen bekjendt for Saadanne, der kunde falde paa at ville foranstalte Dptryk af de Skrifter, paa hvilke Waifenhuset har Monopol. Da disse Bøger desuden stemples paa Titelbladet (W. H.), saa kunde Anførselen af Placaten vist falde reent bort. Men stødende forekommer mig ikke mindre en Boghandler=Annonce at være; — den var ikke engang paa sin Plads paa den sidste Side.

Hvad Reglerne Bibelselskabet ønsker fulgte ved Uddelingen angaaer, da lade disse sig meget simpelt reducere til, at Den, som ikke har Raad til at kjøbe en Bibel eller Nyt Testamente for fuld Priis, erholder det for halv Priis eller uden Betaling, naar han antages for, af en oprigtig Lyst til Ordet, at begjære den hellige Skrift. Men hvorledes lader dette sig formulere i Regler? og hvad Betydning vilde saadanne Regler have, hvor det kommer an paa det personlige Bekjendtskab til den Enkeltes Vilkaar og kristelige Liv? — Forsaa vidt Præster og Filialbibelselskaber begjære hellige Skrifter til Uddeling og Forhandling, da erholde de saadanne med $\frac{1}{4}$ Rabat af det fulde Beløb, hvilken Rabat anvises i Bøger. Dette er almindeligt bekjendt og anfø-

res i Beretningerne fra Selskabet. Hvad derimod de enkelte Christne angaaer, som henvende sig til Selskabets Secretair, da er det, forsaavidt de ikke ere ham personligt bekjendte, Regel, at de medbringe et Vidnesbyrd fra deres Sjælesørger, hvorpaa der gratis eller for en efter Omstændighederne modereret Betaling tilstaaes dem, hvad de ønske. Da Præsterne i Almindelighed (med Credit paa kortere eller længere Tid) selv betale de Exemplarer de begjære, er det Bibelselskabet aldeles uvedkommende og lader sig i hvert Fald aldeles ikke kontrollere, til hvad Priis disse overlades Sognefolkene, som anmode om dem; men der er intet Spørgsmaal om, at mange Præster gjøre Tilskud af deres Eget, hvorfor det ogsaa bør overlades dem i det enkelte Tilfælde at bestemme, „hvorvidt det er lettere for den, der kan betale den halve Priis, at betale den fulde, end for den ganske Fattige at betale den halve“.

Judsenderen fortæller, at en Præst havde udlaant sin Dvartibibel, og savnede den, men vidste ikke om en saadan kunde erholdes fra Bibelselskabet. Dette er nu paafaldende, at en Præst var uvidende herom, men dobbelt underligt, at han i saa Fald ikke forespurgte sig. Dette synes dog i saadanne Tilfælde at være meget simplere end med enhver Sending fra Bibelselskabet at lade en Underretning medfølge, der stadigen vilde komme til de samme Mænd eller Selskaber, uden at der var nogen Rimelighed for, at den vilde blive bekjendt i videre Kredse.

Artiklen indeholder fremdeles endeel meget praktiske Bemærkninger om de forskjellige Former, Inddelinger, Tryk o. s. v., som jeg for største Delen aldeles maa tiltræde, og ønske, at Opmærksomheden ved nye Dplag henvendes paa. At der fandtes en Pragtudgave af Bibelen i Folio, kunde være meget smukt; men Folianternes Tid er forbi; der er — saavidt mig bekjendt — ingen dansk Bibel trykt i stor Folio siden Christian den Fjerdes Udgave fra 1633. Derimod findes mange Udgaver i Dvart, blandt hvilke unegteligt den sidste, trykt hos Schubart, Aar 1824, der ene høves i Dplag paa Waisenhuset, er en af de stuyggeste, saavel hvad Papiir som hvad Tryk angaaer. De ældre Dvartudgaver ere langt smukkere. Det synes ikke at være mere end en billig Fordring til Privilegie-Ejeren, at der sørges for en anstændig Dvart-Udgave med stor Stiil, om man end kunde indrømme, at en egentlig Pragtudgave ikke hører til Fornødenhederne. I Sverrig har Boghandler Gleerup, i Anledning af den svenske Bibels trehundredaarige Jubilæum, foranstaltet en saadan paa sit eget Forlag, som kan anbefales til Monster. — Ligeledes er det en meget praktisk Bemærkning, at hver Bog i den hellige Skrift burde [begynde paa et nyt Blad, eller vel endog] have sit Titelblad, dog, maae vi tilføje, saaledes at Bøger, der danne et Hele for sig, blive sammen, f. Ex. begge Samuels Bøger, begge Kongernes o. s. v. Dette er Tilfældet i Dr. Kalfars Bibel, men iøvrigt noget

Nyt, som ingen almindelig Bibel har. Men da der findes Bibles nok i den ældre Form, burde dette Hensyn ved en ny Udgave nærmere overvejes. At lade særskilte Titelblade trykke, kunde derimod have Banse- ligheder, især paa den Maade Indsenderen tænker sig Skriften udstykket, da intet fast Inddelingspunkt fore- ligger, hvis man ikke vil bruge Quantitetens Maale- stof, og lade Biblen udgjøre omtrent 3 ligestore Bind.

Et nyt Forslag er dernæst, at det Gamle Tes- tamente skulde sælges særskilt. Hidtil har dette kun været Tilfældet med det Nye Testamente, af den simple nærliggende Grund, at der tænktes paa Christ- nes Brug af Bøgenes Bog, ved hvilken det Nye Tes- tamente har en overvejende Vigtighed. Indsenderen gjør gjældende, at det er urimeligt, at den, der allerede ejer det Nye Testamente, skal tvinges til anden Gang at kjøbe dette, forat erholde det Gamle Testamente til- lige, ja han vil endog, at de enkelte Bøger i Skriften skulde sælges særskilt. Dette sidste Forslag vilde ikke blot støde paa Hindringer fra enhver Forlægger's Side, men synes mig at være meget uforholdent og stødende i sig selv; thi at Noget, som der hentydes til, sammensatte sig en Bibel- oversættelse f. Ex. af J. og N. Møllers Oversættelse (og dertil maaskee Frost's af Apokrypherne og nogle Bøger af andre Oversættere), hvilken suppleredes ved at tage de manglende Bøger af den kirkelige Oversæt- telse, maa dog ansees for høist urimeligt og urigtigt. At det Gamle Testamente derimod særskilt folgtes, var

meget naturligt, kun maatte der da sørges for en Ud-gave, i hvilken det N.=T. og det G.=T. passede til hinanden, saaat ikke Formatet af det N.=T., der kun udgjør omtrent Fjerdedelen af det G.=T. i Volumen, blev mindre smukt.

Medens Indsenderen beklager, at den saakaldte Petitt=Bibel med den fine Tryk, der er vanskelig at læse for den Aldre, hvis Øjne ere svækkede, bliver meest udbredt, fordi det er den eneste, som findes i de fleste Boglader, ønsker han dog en lille Ud-gave af N.=T., som den af det engelske Bibelselskab bekostede med Diamantskrift, der vel kan være bekvem nok paa Fodtoure, da den meget mageligt kan havees i en Bestelomme, men paa den anden Side virkelig er ødelæggende selv for de stærkeste Øjne til stadigt Brug. At imidlertid et Selskab, hvis Overskud er circa 120,000 Rbd. om Aaret, kan have Lyst at bekoste lignende Ud-gaver, er meget begribeligt, men man maa ikke billigen vente eller for-dre det af Andre. Baisenhuset har i denne Tid ladet begynde Trykningen af en Lommeudgave af det Nye Testament, svarende omtrent til det Format, det baptistiske N.=T. har; denne vil saa temmeligen imødefomme Indsenderens Ønske, og maa tillige kunne sælges saa billigt, at den gjør det muligt, at kunne concurrere med den fremmede Ud-gave. Imidlertid nærer jeg det Haab, som vist den ærede Indsender deler med mig, at denne ikke skal fortrænge den sædvanlige Octavudgave, som Tilfældet er med Sedezudgaven af evangelisk Psalme=

bog, der mere og mere kjøbes istedetfor de større Udgaver, og altsaa viser, at Billighed — idetmindste hvad gudelige Bøger angaaer — er et Hovedhensyn for Kjøberne, medens der anvendes nok paa smukke, forgyldte Saffians- og Fløjels-Bind; at Mange, naar de blive ældre, behøve en Udgave med større Stiil, tænker man kun lidet paa.

(Fortsættes.)

C. Rothe.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 41.

Løverdagen den 8de October 1853.

Førlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulhisse Officin.

Svar paa Bemærkningerne om Bibel-
udgaver og deres Forhandling,
samt
om Bibelselskaberne.

(Fortsat.)

At der ikke findes en storstilet Udgave af det Nye Testamente, og at Davids Psalmer ikke særskilt ere aftrykte paa Waisenhusets Førlag, maae vi istemme Beflagelsen over. Men naar man antager, at det var en passende Gjenstand for Bibelselskabets Virksomhed at besørge en storstilet Udgave af det Nye Testamente, da støder dette først paa en Hindring i Wais-

senhusets Monopol, som det er paafaldende, at Indsenderen har kunnet oversee. Thi det maatte dog være den autoriserede kirkelige Oversættelse, og ikke en ny, eller en anden af Privatmand besørget, som Bibelselskabet skulde udgive; men denne kirkelige Oversættelse er det netop Waisenhuset har Privilegium paa, saaat Forslaget aldeles ikke lader sig fuldføre. Dr. Kalkars Pragt-bibel, Psalmerne o. s. v., der ere udfomne i de senere Aar, have været nye Foretagender og have intet at gjøre med den kirkelige Oversættelse, og dette er Grunden til, at deres Udgivelse ingen Modstand har fundet. Men dernæst er det saare let at finde dette eller hiint at være en passende Gjenstand for et Selskabs Virksomhed, men det kommer dog an paa, om det ikke staaer i Strid med sammes Formaal og Love, og om de pecuniaire Kræfter, der udfordres, ere tilstrækkelige. Hvad det Første angaaer, da hedder det i Planen for Bibelselskabet i § 1: „Det eneste Djemed for denne Indretning skal være, at befordre en videre Udbredelse af den hellige Skrifts Bøger i det danske Rige“ o. s. v.; og hvad det Sidste angaaer, da trænger Bibelselskabet til kraftigere Understøttelse af Menigheden, end der er blevet viist den vigtige Sag, det arbejder for, i den senere Tid, efterat den første Jver er kølnet, forat kunne fortsætte end sige udvide sin Virksomhed. At en større Deeltagelse er vaagnet, haves der et glædeligt og sikkert Tegn paa i Medlemmernes stadige Tiltagen, men dette er langt fra tilstrækkeligt; Bibelsagen er bleven Mange

fremmed og dermed ligegyldig; Mange erklære sig af Grundsætning imod at arbejde for „det døde“ Ord, idet de vente Alt af det levende, og Andre søge egentlig i saadanne Meninger et Skjul for deres Ulyst at bidrage til dette eller til nogetsomhelst kirkeligt Djemed. Her skal jeg imidlertid aldeles ikke gaae ind paa videre Betragtninger over denne Materie, men idet jeg benytter Psalmedigterens herlige Ord til Indledning:

„Kirken, den er et gammelt Huus,
 Staaer om end Taarnene falde;
 Taarne fuldmange sank i Gruus,
 Klokker end fine og falde,
 Kalde paa Gammel og paa Ung,
 Meest dog paa Sjælen, træt og tung,
 Syg for den evige Hvile!“ —

ønsker jeg, at ogsaa følgende Uddrag af de sidste Beretninger fra det Danske Bibel-Selskab her maatte findes at staae „paa passende Sted“, og jeg henstiller dem med det Haab, at de maatte bidrage noget til i Bladets udstrakte Læsefreds at hendraage Opmærksomheden paa det og at fremkalde Deeltagelse for det; thi i den evangelisk-lutheriske Kirke skal dog Luthers Sang stedse minde os:

„Guds Ord, det er vort Arvegods,
 Det skal vor Afkom's være;
 Gud, giv os i vor Grav den Roes,
 Vi holdt det højt i Vre!
 Det er vor Hjælp i Nød,
 Vor Trøst i Liv og Død,
 O Gud, i hvor det gaaer,
 Lad dog men's Verden staaer,
 Det er vort Arvegods, —

I det sidste Aar, Maj 1852 til 1ste Maj 1853, har Bibelselskabet deels gratis, deels for nedsat Betaling udbredt 472 Bibler og 6848 Nye Testamenter, eller ialt 7320 hellige Skrifter. Dette Antal overstiger betydeligt Uddelingen for tidligere Aar, som i længere Tid har holdt sig ved et Tal af circa 5000 Exemplarer. I det egentlige Danmark er affat 5146 Bibler og Nye Testamenter, eller 906 mere end ifjor; i Eleshvig 2174 hell. Skrifter, eller 1632 flere end ifjor; udenfor Fædrelandet ere solgte 222 hell. Skrifter, af hvilke det Nederlandske B.=S. har erholdt 200 Nye Testamenter, som navnlig sælges til Esfolk paa danske Skibe, der besøge hollandske Havne. Ialt har Bibelselskabet siden dets Stiftelse 1814 udbredt 214,333 Bibler og Nye Testamenter — „en rig Udsæd, af hvilken vi bede Herren at lade Troens, Kjærlighedens, Haabets Frugter modnes ved sin Hellig-Aand!“

Foruden enkelte Christne, der have anmodet om og erholdt hellige Skrifter, have 25 Præster begjæret saadanne til Brug i deres Menigheder. Hendes Majeestet Enkedronning Caroline Amalie har ladet 30 Bibler uddele til Børnene, som iaar confirmeredes fra Allerhøjstfammes Asylskole. Et glædeligt Tegn paa vaaguende Interesse forat forsyne den Uformuende med Livets Ord og paa Erkjendelse af, at dette er det kraftige Middel „til Optugtelse i Retfærdighed“, som vor Tid behøver, sees i, at Grevinde Knuth til Knuthenborg har anmodet om 80 N.=T., og Godsejer Tes-

dorphy paa Falster om 25 N.=T. til Uddeling i deres Kredse. Flere Skoler og de Brandlidte paa Thunø have ligeledes erholdt N.=T. — Der er ovenfor talt om, at Bibelselskabet skulde foranstalte Dplag af Bøger omkring i Landet; i afvigte Aar ere 3 saadanne nye Dplag oprettede hos Præster i Sjælland og Jylland, foruden et ældre i Kolding, som længe har været i en betydelig Virksomhed, og en ny Bibelforening, som har dannet sig paa Holmsland ved Ringkjøbing.

Det er bekjendt, at Mormonerne for Tiden ere i stor Virksomhed i Jyllands nordlige og vestlige Egne. Disse have fremkaldt „Hyeden mellem Tidsler og Torne“, og bidraget til en forøget Efterspørgsel om Bibelen, og Forhandlingerne med disse kunne ikke heller have noget fastere og bedre Udgangspunkt for Christne, end det Guds Ord, som de ikke vove at forkaste, medens de søge at sætte et nyt Evangelium i Stedet. I mange Sogne holdes Catechisationer og Bibellæsninger deels med Ungdommen, deels for de Borne, hvorved Anviisning gives til Bibelens rette Brug og Forklaring af vanskelige Steder; en Beretning fra Bibelselskabet i Aarhus søger heri Grunden til, at der i de sidste 10 Aar er af samme solgt over det dobbelte Antal hellige Skrifter mod de foregaaende 20 Aar, i hvilke Selskabet har bestaaet.

Glædelige Vidnesbyrd om Bibelsagens Fremme afgiver dog især Slesvig. Der er neppe nogen Deel af Landet, hvor der er virket saa kraftigt og med saa

stor Fremgang for den danske Bibels Udbredelse i stedse stigende Grad, efterat Forholdene have gjort det muligt, og denne Virksomhed er saameget mere lovende, som den, udgaaende fra christelige og nidkjære, for Guds Rige som for deres Modersmaal varmtfølende Præster, og støttet af en upartist Regjering, der vil give enhver Sit, dog umuligt kunde udviklet sig saa hurtigt og saa glædeligt, naar den ikke kom en dybtfølt Trang i Folket og Menigheden selv imøde, og blandt Lægfolk havde sin væsentlige Støtte. — Medens der tidligere kan regnes at være folgt et Par hundrede hellige Skrifter i det danstalende Slesvig om Aaret, har Afjættningen i de sidste Aar beløbet sig til flere tusinde. Foruden Præster og Regjeringen, har navnlig 3 Bibelselskaber her arbejdet, af hvilke et ældre i Haderslev, stiftet 1816 af christelige Lægfolk, for Tiden bestyres med stor Kjærlighed og Velsignelse, især af Skræddermester Horn, medens de tvende andre ere oprettede i afvigte Aar for Haderslev og Omegn, og for Abenraa og Sønderborg Provstier. Dette i Korthed om Virksomheden her hjemme. Vi ville hertil føje en Udsigt over Bibelsagen i hele den christne Kirke.

Bibelselskabet i England er af alle det ældste, stiftet den 7de Marts 1804, saaat det iaar højtideligholder sin halvtredstindstyveaarige Bestaaen. Anledningen til dets Stiftelse gav en fattig, from Landsbypræst

fra Fyrstendømmet Wales, som gif paa Londons Gader og søgte om Hjælp til sin Menighed, forat forsyne den med Livets Ord, saaat hvad der hørtes i Kirken, maatte fornyes og styrkes ved at læses i Husene. Denne Mand's gudsfrygtige Omsorg blev Anledning til et Bibelselskab, som en Tid stod temmeligt eenligt og med ringe Udvidelse, saalænge de store Krige med Napoleon bortdrog Folkets Tanker, men som efter 1814 vidunderligen har udbredt sig, og er bleven Moder til 8000 andre Bibelselskaber i hele Verden, og som ved Oversættelser i forskjellige Sprog og en utallig Mængde Opdrag beregnes at have gjort Guds Ord tilgængeligt for 600 Millioner Mennesker, — hvor langt det end er fra at have fuldkommet endog kun den første Deel af sin Opgave. Sammenligne vi Begyndelsen med Nutiden hvad det Udvortes angaaer, — „da ere dets Indtægter stegne fra 619 £ (c. 5500 Rbd.) i det første Aar til 108,449 £ (c. 1 Million Rbd.) i dets 48de Aar; for de tidligste Aar ere ingen Opgivelser over Antallet af hellige Skrifter, som udbredtes, men fra 1805—1808 udgaves i det Hele kun 87,157 Exemplarer eller omtrent 20,000 aarligt; nu har den aarlige Udbredelse længe oversteget 1 Million (i Aaret 1851—1852 afsattes 1,154,642 Bibler og nye Testamenter), og siden Selskabets Stiftelse opgaaer Antallet til 25,402,309 Bibler og Nye Testamenter. Det har forgrenet sig i Storbrittanien alene ved 3240 Hjelpe- og Filialselskaber, af hvilke 138 ere oprettede i det sidste Aar, det

har directe besørget Bibelen heelt eller endnu kun tildeels oversat i 97 Sprog og Dialekter, indirecte ved Understøttelse i 51, tilsammen i 148 Sprog, medens de forskjellige Oversættelses Antal opstiger til 175, af hvilke 121 ikke tilforn have været trykte. Ved den store Industriudstilling for 2 Aar siden i London lod det Brittiske Bibelselskab ogsaa Bøgernes Bog fremstille i 170 forskjellige Oversættelser paa 130 Sprog, i hvis Udarbejdelse det Brittiske Selskab havde havt større eller mindre Deel: et Skue, som for mange Besøgere var overraskende og paa mange gjorde et dybt og alvorligt Indtryk, og om Grunden til dette maa man vist give en Taler Ret, som paa Bibelselskabets Generalforsamling yttrede sig saaledes:

(Fortsættes.)

G. Rothe.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 42.

Løverdagen den 15de October 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulhøjske Officin.

Svar paa Bemærkningerne om Bibel-
udgaver og deres Forhandling,
samt
om Bibelselskaberne.

(Fortsat.)

„— Jeg spørger mig selv, hvad der er den moralske Betydning af disse 170 Oversættelser af Biblen? Jeg svarer: er der noget Folk i Verden, som kunde have frembragt disse Oversættelser, med mindre der vare store Fonds af religiøs Følelse og Tro i Landet? Fremmede tale bestandigt om os, som om den meest egoistiske Nation i Verden. De sige, at alt hvad vi gjøre, sigter

til vor egen Forstørrelse, og at vi kun foretage os, hvad vi antage at kunne naae de største Fordele ved for os selv. Lad det da blive fortalt dem, at denne store Nation, uden at nogen jordiff Fordeel har fremkaldt det, har havt Religiositet nok til at lade Biblen trykke i 130 Sprog, og Tro nok til at give den til Jordens vildeste Stammer. Jeg kan ikke tvivle om, at Kraften i saadanne Grunde vil blive erkjendt!" — Og vistnok bliver Bægten af dem sølt, og stiller det engelsk protestantiske Folk høit i alle evangeliske Christnes Agtelse.

Hine faae statistiske Oplysninger vise os hvad der kan tælles og beregnes; men hvem kan beregne den Oplysning, den Oprækkelse til christelig Tro og Liv og Frelse, som derved er bevirket?*) hvem kan

---

*) Foruden de ovenfor ved Underretningen om Solporteur-systemets Indførelse i Preussen meddeelte Træk, ville vi endnu minde om, hvor kraftigt et Middel mod Katholicismen Biblen har viist sig at være ogsaa i vore Dages gjenopvakte Strid. Bibelberetningerne indeholde mangfoldige enkelte Træk herom, af hvilke jeg her vil anføre Hr. Murrays Fortælling om en Enkelt. „For 40 Aar siden, sagde han, under en af de Udvandringsstrømme, som ere udgaaede fra dette Land (England), kom der til de Forenede Stater en ung Dreng, som fra Barndommen var opdragen i den papistiske Religion og havde indsuget dens Principer. I de Foren. Stater blev der givet ham en Bibel, medens han endnu var mindreaarig. Den gjorde et uudslætteligt Indtryk paa hans Sjæl. Aar ere hengaaede, siden den Bibel blev læst, den unge Mand er bleven saameget ældre, og han staaer idag i Greter-Hal som Deputeret fra det Amerikaniske Bibelselskab!" — Ikke heller mangler det paa

beregne den Kundskabs Virkninger, som har ført Hedninger fra deres stumme Afguder til den levende Gud? som har været en Braad for Synderens Samvittighed, har bragt Haab ved Taalmodighed og Skrifternes Trøst til de Arbejdende og Betsværede, „at Verden maatte blive fuld af Herrens Kundskab, som Vandene dække Havets Bund?“ (Ef. 11, 16). Ar for Ar bekræftes ved talrige enkelte Træk Troen paa, at dette skeer, og bliver man end ikke træt af at minde om, at Bibelselskaberne kun bringe Bogstaven, og virke med det døde Ord, at de saa ofte glemme Christi Formaning: „giver ikke Hunde det Hellige, kaster ej heller Eders Perler for Svin,“ at de skuffe sig selv med det Gode de udrette: — da skulle vi dog ikke blive trætte, saa vist som Skriftens Bogstav er besjælet af den Helligaand (2 Tim. 3, 16), og

---

Træk af en Doffrelse for at bidrage til Ordets Udbredelse, der vidne om hvad Velsignelse de Enkelte selv maa have høstet af Skriften, forat de skulle vaantage sig selv Savn forat deelagtiggjøre Andre i Evangeliet. Saaledes har en Pige i Paris af sin aarlige Løn af 400 Francs (c. 140 Rbd.) aarligen anvendt 250—300 Fr. til at kjøbe Bibler og Nye Testamenter. Et lignende Træk meddele de engelske maanedlige Beretninger om en Kone, som tidligere har været ugentlig Bidragydende (af 1 Pence) til Bibelselskabet og paa sine gamle Dage fik et Bærelse i et fattighuus; denne sendte et Legat paa 26 £, der var testamenteret hende af en christelig Dame, til Bibelselskabet „forat vise hendes Kjærlighed til det herlige Guds Ord, som er det store Middel til, under den Hellig Aands Bistand, at omvende dyrebare Sjæle til Herren!“

har været ikke blot for Reformatorerne, men for alle Tider i Kirken Lærernes Lærer, et Lys som skinnede i Mørket, — og de have gjort vel, som agtede paa den! Men forat Sæden skal falde i den gode Jord og bære Frugt i Taalmodighed, saa maa meget spildes paa Vejen og paa Klippen og mellem Tornene; men vilde Noget af denne Grund, at den aldeles ikke skulde udstroes? Derfor see vi i Bestræbelsen forat bringe Skriften til Alle, i den christelige Omsorg, som deri vides, et lyst, et glædeligt Tegn i den mørke Tid, et af Herrens „medfølgende Tegn“, og det danske Bibelselskab har i Erkjendelse heraf bragt det Brittiske og Udenlandske sin Hilsen og Lykønskning i Forbindelse med de mange andre Selskaber, som føle det mægtige Forbindelsesled og Enhedsbaand, som ved Skriften omslynger alle evangeliske Kirker under al Uenighed og Forskjel, og som ønske at udtale, hvormeget alle skyldte det Folk, fra hvis Midte Bevægelsen er udgaaet til de øvrige! —

Ved Siden af det Brittiske Bibelselskab kunne vi her kun opholde os ved det Amerikanske og Udenlandske Bibelselskab, hvis Sæde er i Ny-York, og som kappes med det Brittiske om at omfatte hele Verden. Stiftet 1816, tæller det nu 1406 Hjelpebibelselskaber og næsten dobbelt saamange Bisforeninger. Det har sit eget Bogtrykkeri, Bogbinder-Værksted osv., i hvilke over 150 Mennesker beskæftiges, hvis Antal vil fordobles, naar dets nye Huus bliver taget i Brug. Denne Bygning opføres i stor Stil i Ny-York med en Be-

kostning af c. 500,000 Rbd., samlede ved privat Sub-
 skription, og aldeles adskilt fra Selskabets øvrige Ind-
 tægter og Udgifter. I det sidst forløbne Aar (1852—
 53) har det udbredt 779,300 Bind, hvilket udgjør en
 Tilvært af 137,300 hell. Skr. over forrige Aar; Ind-
 tægterne vare henved 700,000 Rbd. (over 70,000 Rbd.
 mere end Aaret forud). Hvad Aand der besjæler det,
 ville vi ønske at turde drage en almindelig Slutning
 om af følgende Uttringer af Dr. Bomerry fra Staten
 Maine ved Aarsmødet 1848. „Naar jeg ledede de
 forenede Staters Regjering, sagde han, saa vilde jeg
 udruste det skønneste af vore Skibe, under Befaling af
 vore berømteste Søofficerer. Syv af Statens mest ud-
 mærkede Mænd skulde bestige samme med det Grinde,
 at bringe den franske Republik en Bibel, led-
 saget af de forenede Staters broderlige Hilsen og med
 den højtidelige Erklæring, at Folkene ikke leve ved deres
 besvorne Statslove eller Forfatninger, men alene ved
 det Ord, som udgaaer af Guds Mund. Et saadant,
 af de Forenede Staters Repræsentanter underskrevet og
 Nationalforsamlingen forebragt Budskab vilde være en
 stor Lære for Frankrig, som sandelig trænger til den.
 Vor Frihed skriver sig ikke fra vor Forfatning, som
 vistnok er viis og skøn; men vor sande Støtte er
 Guds Ord. Dette har gjort os til hvad vi
 ere. Naar det fandtes i alle Europas Hovedkirker og
 Templer, og af Alle læstes paa deres Modersmaal, da
 vilde den gamle Verdens Folk derved vorde gjenfødte,

og frie Mennesker. Dette er den Sandhed, som Frankrig endnu ikke fjender. Det har Fourierismen og en Mængde af Socialismens Under-Midler, men det har ej Guds Evangelium. Og dette er det, som lader mig frygte for Frankrig". Naar vi høre saadanne Ord og dertil læse, at, da den franske Afsending paa hiint Møde havde skildret sit Fædrelands betrængte Forfatning, en Mand rejste sig, og gjorde det Forslag at bevillige 10000 D. = 20000 Rbd. for det løbende Aar, til Bedste for Bibelsagen i Frankrig, hvilket strax blev antaget, — da kunne vi kun glæde os og bede, at denne Aand maatte gjennemtrænge det hele Folk og blive over det.

Rundt om i alle Lande, hvor Katholicismen ikke er saaledes raadende, at den kan forhindre det, ere stiftede Bibelselskaber, som i større og mindre Kredse virke til det samme Maal; her i Europa er det i Østerrig, Spanien, Portugal, Neapel, Kirkestaten, Toskana forbudt dem at virke; i andre katholske Lande f. Ex. Frankrig, Baiern osv. lægger man dem alle mulige Hindringer i vejen. — Men disse Selskaber ere ogsaa af den største Vigtighed for Christendommens Udbredelse blandt Hedningerne, idet Missionairerne, der udsendes fra de protestantiske Kirker, væsentlig støtte deres Prædiken paa Skriften, lære de raae og vilde Hedninger at læse, oversætte Biblen i deres Sprog, og saaledes befæste det Indtryk, som det levende Ord gjør, ved det skrevne. „Mellem alle vor

Tids Planer og Begjæringer — hedder det fra Ostindien — bringe vi det Ord, som fortæller os om en anden Verden, som skal komme, og mellem alle Kunstens og Videnskabens Triumpher pege vi med Biblen til Himlene, som ere Guds Hænders Gjerning, til Maanen og Stjernerne, som han forordnede, med hele den herlige og uudgrundelige Verdensorden, hvilken den moderne Videnskab endnu forgjæves udforsker; med dens Storhed sammenligne vi Menneskets Lidenhed, og vende os til ham, saavel i hans Selvophøjelse, som i hans Fortviøvelse, forat afløre ham det største Under og Mystorium af alle, den store Frelse, hvorved Gud kan løse en kæmpende Sjæls Tvivl, og forblive retfærdig, medens han dog retfærdiggjør den Onde“.

Det danske Bibelselskab har ogsaa for sin Deel bidraget til dette Formaal ved at bekoste endeel af Skriften oversat paa Grønlandsk, et Bærk, som haabes fortsat og fuldendt; men fra Hedningeverdenen lyde mange opmuntrende Efterretninger om den vorende Modtagelighed for Guds Ord, og det tør vel allerede ansees for et talende Beviis herpaa, at i Ostindien Skriften flere Steder ikke mere foræres bort eller gratis tilbydes (hvormed der naturligviis allevegne maa begyndes), men at den betales, om end kun lavt. I dette Land udbredtes i Aaret 1851 i det Hele 60,155 Exempl. I Afrika og Australien, i China og Amerika er det Samme Tilfældet; et opbyggeligt og rørende Træk paa den Jver, som hos de Nyomvendte er vaft, skal jeg

meddele fra Karatonga, en lille Ø i Nærheden af Ny-Zeeland i Australien. Her havde de Indsødte prænumereret for at befordre Udgivelsen af den hele Bibel paa deres Sprog, idet de betalte med Arrow-Roden eller Fiskernet, deres eneste Mynt. Da Skibet, som skulde bringe Bøgerne, udeblev noget længe, blev Uroen stor, og man frygtede, at Hr. Buzacott, som i England skulde besørge Trykningen, var død. Saameget større var Glæden, da det hed, at Skibet med Bøgerne var kommet. Man bragte Kasserne i Land under Sang:

„Ordet er kommet,

Den hele Bog!

Lad os lære det gode Ord!

Vor Glæde er stor!

Det hele Guds Ord er kommet! Det hele Guds
Ord er kommet!”

og det var kun med Nøje, at Missionairerne hindrede dem i strax at aabne Kasserne.

(Sluttet.)

C. Rothe.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 43.

Løverdagen den 22de October 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Officin.

Svar paa Bemærkningerne om Bibel-
udgaver og deres Forhandling,
samt
om Bibelselskaberne.

(Sluttet.)

„Seg tilstaaer, siger Mr. Gill i sit Brev herom til det Britiske Bibelselskab, at saa ofte jeg ogsaa har følt mig gjennembævet af en glad Bevægelse, idet jeg hørte paa de Bifaldsraab, som ere saa almindelige ved de aarlige Møder, saa har jeg dog aldrig følt Noget, som kunde sammenlignes med den hellige Glæde, som dette Udbrud af den naturlige Følelse vakte, og jeg er vis paa, at jeg aldrig skal

glemme det". En særegen Guds-tjeneste blev holdt, ved hvilken de, der havde prænumereret, fremkaldtes for at erholde deres Bøger, hvorpaa Andre, som kunde betale, opfordredes at komme. Paa denne Indbydelse ilede Mange hjem og bragte hvad de havde, saa at der samme Dag indkom 10 £ og i Ugens Løb 40 £ (c. 360 Rbd.), en Sum, som ventedes at skulle opgaae til det Dobbelte. Idet vi glæde os ved saadanne Vidnesbyrd om deres Glæde i Troen, der have omvendt sig fra de stumme Afguder til den levende Gud, ville vi ønske, at Alle maatte være besjælede af samme Følelser, som en gammel Mand, en omvendt Hedning, der, efter at have talt til Forsamlingen over Hjob 5, 17—19, løstede sin nye Bibel i Vejret og udbrød: „Mine Brødre og Søstre! det er mit Forsæt: Støvet skal aldrig bedække min nye Bibel! Møl skal aldrig fortære den! Rust skal aldrig fordærve den, mit Lys, min Glæde!“

Dette er den samme Følelse af hvad Guds Ord kan virke paa den vildfarende Sjæl, som en anden aldrende Hedning afslagde sit Vidnesbyrd om saaledes: „Du kom til mig, sagde han til en Missionair, du gav mig denne Bog, lærte mig at læse, og da — da drak jeg i lange Drag af dette Livsens Bæger, og min Sjæl blev vederqvæget. Jeg tilegnede mig af Guds Naade alle Forsoningens Rigdomme, og jeg besidder nu Sjælens varigste og bedste Skat. Bort Folk har havt Overflod af Synd og Jammer og Død, vi have været som rivende Ulve imod hverandre; men denne

Bog har lært os Aandens Genhed i Fredens og Kjærlighedens Baand!"

Dette være nu nok om denne Sag, idet jeg tilføjer, at enhver Oplysning, som Nogen muligen kunde ønske om den, med Fornøjelse skal blive meddeelt af Undertegnede, der fungerer som Secretair for det Danske Bibelselskab; skulde nogen Uformuende ønske at forskaffe sig en Bibel eller et Nyt Testamente, da anmodes han ligeledes at henvende sig til mig. Indmeldelser i Selskabet, (til hvilket større og mindre Bidrag modtages, og et Contingent af 2 Rbd. giver Medlems = Rettigheder), kunne skee i den Gyldendalske Boglade, Klareboderne Nr. 8, hos Selskabets Bibliothekar, Hr. Boghandler Segel, hos dets Kasserer, Hr. Justitsraad Grønberg paa Frederiksberg, eller hos undertegnede Secretair, Nørregade 250. Og hermed anbefales denne Sag til christelige Læsers Deeltagelse, idet vi gjentage Festsalerens Slutningsord ved sidste Generalforsamling: „Hvorfra de uhyre Pengesummer, der bære disse Selskabers Udgifter? Ikke ved Beskatning, ikke ved Afgifter, ikke ved Evang ere Pengene indsamlede! Det er Troendes frivillige Gaver, der ere vorede til Millioner, ogsaa Enkens Skjærv, der er bleven velsignet. Har Du, min christelige Tilhører! ikke ogsaa Hjerter til at bidrage Dit til denne Sags Fremme? Muligen Din Skjærv kunde tænde et evigt Lys i en Hednings Sjæl, og det

er dog saligt at blive et Redskab i Guds Haand til en Sjæls Frelse! — Bibelselskabet er et vidunderligt Kjærligheds-Selskab, der har løst den Gaade, der hidtil er bleven anseet som uoploselig, at forene de forskjellige christelige Religionsbekjendelser, alle politiske Partier, Mand og Qvinder, Læge og Lærde i alle Stænder og i alle Glasser af Samsundet til eet fælleds christeligt Foretagende. Det er et Kjærligheds-Selskab, der taler med levende Røst om den ene, hellige, almindelige Kirke og om de Helliges Samsund. Kan Bibelselskabet alt i sit første Jubelaar sige, at det har aabnet 600 Millioner Mennesker Udgangen til Guds Ords Læsning, hvo kan da forudsige Bibelselskabets næste Jubelaars Herlighed? Hvo kan sige, om der skal udfordres mere end een Jubelfest til for at bringe Evangeliet om Christo til hvert menneskeligt Væsen paa den ganske Jord? — Men vi vide, at hvilken Fremgang og hvilken Velsignelse Bibelselskaberne have havt og skulle have, beroer alene paa den Hjælp, der kommer herovenfra; som vi derfor takke Herren for, hvad han alt har ladet skee, saa bede vi ham ogsaa om Velsignelse til det, der skal skee; bede ham, at han vil velsigne sit Ord i alle Lande og i alle Hjerter; thi hvad enten vi betragte Menneskene som Borgere af den nærværende eller tilkommende Verden, saa troe vi og vide vi, at det er Menneskets højeste Lykke, Landenes Velsignelse, Sjælens dybeste Fred, naar det Guds Ord faaer frit Løb i Landet og bliver levende og nærværende i ethvert Hjerte! — Han, „hvem Jor-

dens Guder ere skjænkede til en Giendom og Hedningerne til en Arv", vor Herre og Frelser Jesus Christus, lade sit Riges Evangelium forkyndes paa alle Jordens Tjungemaal, at „alle Folkeslag under Himlen" maae lære at kjende ham, „i hvem alle Viisdommens og Kundskabens Skatte ere skjulte", og i Troen paa hvem der ene er Frelse for en Mennefsjæl at finde!"

C. Rothe.

Fader vor, Du, som er i Himlen.

(Efter Alban Stolz.)

S en Have, tæt herved, styrte et kraftigt ungt Mennefs ned fra et Træ og brækkede Ryggen. Man bragte ham med Sorg til hans Hjem og lagde ham paa hans Seng. Det var ellers en vild Karl, til Overmod fuld af Livskraft og Livslyst; og nu er han saa syg, saa syg til Døden. Og hans Fader sætter sig i den dybeste Kummer ved hans Seng. Men Pinen borer sig bestandig længere ind i Sønnens Legeme og Sjæl; og han er ikke vant til at lide; han har aldrig i sine Dage været syg. Da stuer han i sin store Glendighed ind i sin Faders vaade Dine og siger: Fader hjælp, hjælp! Faderen sukker af sit Hjertes Dyb og siger: Kjære Barn, jeg vilde jo gjerne hjælpe dig, naar

jeg blot kunde. Og Pinen rasede vildere og vildere, og det unge Menneske døde, og Ligtisten kom, og han blev lagt i Graven. Herren giv ham den evige Ro og en glad Opstandelse!

Fader os tænke over denne Begivenhed. Hændes ogsaa ikke dig det samme, falder ikke du ned fra et Træ og brækker Ryggen, saa skeer det dog engang, at ogsaa du ligger paa Sengen, og Døden knæler paa dit Bryst og vender sin Kniv imod dig, og Aandedraget vil standse, og den kolde Sved perler ud af din Pande, og du kan ikke værge dig derimod. Maaaskee vil da ogsaa du raabe om Hjælp til Fader, eller Moder, eller hvem der ellers staaer ved din Seng, og sige: hjælp, hjælp dog! Men de kunne vel give dig en Skfuld Suppe og tørre Sveden af dit Ansigt og lægge dit Hoved høiere og læse for dig af Bønnebogen; men hjælpe dig kunne de ikke, om de saa hengave Liv og Blod for dig. Og naar det da bruser i dine Dren, som om et Hav rullede imod dig, og det synes dig, som de Mennesker, der tale til dig, sjerne sig meer og meer, og Døden hænger dig sit sorte Elør over Dinene, saa at du mener, det bliver Nat, og dine Fødder og Hænder blive kolde — hvorledes vil du da have det, og hvorhen farer din Sjæl, og hvem vil du bede om Hjælp?

Da skulde man have Gen hos sig, der hjælper ligesaa gjerne som en Fader, men ogsaa har Magt dertil; Gen, som kunde jage Døden og Sygdom og Smertes bort, som kunde trænge ind i Sjælen og frie

den for Angst og Anfægtelser, som kunde følge med os til den anden Verden og skaffe os Herberge og Kost, og hvad man ellers behøver. Og han maatte have et godt Syn, en god Hørelse og et godt Hjerte, saa at han saae, hvor man led, saa at han hørte, hvad Sjælen raaber, naar Stemmen allerede er svag, saa at han havde Lyst til at hjælpe til enhver Tid. En saadan beundringsværdig Fader skulde vi have, det var meget værdt. Kjenner du ingen saadan?

Men man dør ikke hver Dag; vi have Alle kun een Dødstime; derimod gives der mange Livstimer, og de ere ikke altid glædelige. Ja, mangen Een gaaer det undertiden meget ilde, og Livet gjør saa bittert et Ansigt ad ham, at han gjerne gif af Veien for det og lod sig skille ved det, naar blot vor Herre ikke havde noget imod det. Der reiser Haandværkshvenden bort og gaaer den ene Dag efter den anden og faaer intet Arbeide; derimod faaer han Vabler paa Fødderne og Huller paa Klæderne; det bliver koldt og Dagene tage af, og der ligger Snee paa Veiene og Markerne. Og han har allerede i længere Tid ikke befundet sig vel; han har ikke længere Lyst til at spise, saa svag er han; Hovedet gjør ondt paa ham og han føler Kuldegysninger, og om Natten har han Feberhede og skrækelige Drømme. Tilslidst bliver han endogsaa syg, og han er dog saa langt borte fra sit Hjem iblandt ubekjendte Mennesker. Ak, hvor tomt er det da i hans Hjerte, og hvor sorgmodig gaaer han ikke ind i den fremmede Ru og vækser

og søger de bredeste Stene, og gider ikke seet paa de smukke Huse og de prægtige Kirker! — Er han da ganske alene, og er der ikke en Æneste, der bekymrer sig om det stakkels Menneſke og kjender hans Nød og har Medlidenhed med ham?

Eller du tages til Soldat. Da faaer du ringe Koft og Løn og sælger endnu noget af Kommissbrødet, for at tjene dig et Par Skilling. Og Ingen seer paa dig og du gjælder Intet, thi du er kun en simpel Soldat. Og mangen Underofficeer er grov imod dig og bander dig og puffer til dig og finder alt Muligt at udsætte paa dig, fordi du ikke har Penge at give ham. Vil du sige det til Capitainen — jeg fraraader dig det; da vil Korporalen blive endnu værre. Og du længes efter Fader og Moder og den By, hvor du er født; du græder undertiden om Natten hemmelig i din Seng. — Har du da Ingen, til hvem du kan tale om din Sorg, og som formaaer at skjænke dig Trøst?

(Fortsættes.)

P. C. Lind.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 44.

Løverdagen den 29de October 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulhuse Officin.

Fader vor, Du, som er i Himlen.

(Efter Alban Stolz).

(Fortsat.)

Eller der er en Kone, hvis Mand er død, og hun har smaa Børn, og hendes Huus er forgjældet. Vilde det ikke gaae, medens Manden endnu levede, og det var dog en sparsommelig Mand, der arbejdede flittigt de sex Dage, og ikke gik i Bærtshuset den syvende, hvorledes skal det gaae nu, han er død! Huset vil formodentlig blive solgt og Marken og den magre Ko — hvor trykker da Sorgen som Bly paa Sjælen, og den stakkels Kone gaaer omkring som syg, og hun kunde ønske at ligge hos Manden i Graven og vil dog ogsaa

nødig forlade de hjælpeløse Børn. Men hendes Slægtninger høre ikke til hende og kjende hende neppe. — Er der da Ingen i Verden, for hvem en saadan Kone kan klage sin Nød, og som tager sig af hende uden Betaling?

Eller — — men det er nok. Hvem vil opregne alle Torne og Tidslær i Mennekelivet og de Skorpioner og de skarpe Stene og Glasfsaar, der findes paa Mennekelis Bei! da kom man aldrig til Ende; desuden har jeg allerede opholdt mig for længe derved. Og du, Menneke, som læser dette, du behøver vistnok ikke, at man siger dig, hvad et Kors er. Du har vel allerede gjort Bekjendtskab med det, eller det skeer om føie Tid. Da vil ogsaa du angstes og see dig om efter Hjalp, og Ingen vil kunne hjælpe, eller Ingen vil have Lust dertil. Er der da Ingen, der i Liv og Død, i Tid og Ewigheid er nær hos den Lidende, og har en stærk Arm og et kjærligt Hjerte? Beed du slet Ingen?

Og hør nu du stakkels Menneke, hvad Jesus Kristus forkynder dig. Han siger og vil, at du skal gjentage det: Fader vor, Du, som er i Himlen.

Saaledes begynder den Bøn, som Herren selv har hentet ned fra Himlen og bragt til Jorden og indført blandt Mennekelene. Og hvis denne Bøn ikke indeholdt mere end disse Ord, saa var den dog den ypperste Bøn, som Herren kunde lære os. Thi den største Trøst, som man kan tænke sig, er allerede skjult i disse Ord og trænger ganske tydelig frem igjennem dem.

Hold kun altid fast ved det, og tro det vist, at Gud er din Fader, og gjør derefter, da er du aldrig forladt og ubeskyttet. Det er ingen Fader, som er langt borte, og til hvem du maa skrive Brev, og vente længe, førend Svaret kommer. Du kan ligge i Garnison eller færdes paa Havet eller søge Arbeide udenlands: han er dig allevegne nær, ganske nær, nærmere hos dig end dette Ord, som du læser. Og det er en Fader, som ikke sidder ved Sengen, naar du er syg, og siger: jeg vilde gjerne hjælpe dig, naar jeg blot kunde; men en rig, alvældig Herre og Gud, der griber med Magt ind i Alt: Intet er for stort for ham, og Intet for ringe. Og jo fastere du troer dette og paakalder ham uden at tvivle, desto mere drager du ham til dig, og han kan ikke andet, han maa hjælpe dig.

Men der kunde Een staae frem og sige: jeg har anraabt Gud, og det er dog gaaet mig ilde, og jeg er bleven et ulykkelig Menneffe. Derpaa svarer jeg: Gud er ikke vor Tjener, men vor Fader. Det er to forskjellige Ting. Var Gud vor Tjener, saa maatte han lyde, hver Gang vi befalede. Men saaledes gjør ingen fornuftig Fader mod sit Barn; men naar Barnet forlanger noget, saa overlægger Faderen først, om det ogsaa er ham gavnligt. Vi have Alle ofte Lyft til Ting, som ikke passe sig for os, eller som vilde skade os for Evigheden, eller som Gud overhovedet ifølge sin Viisdom og Hellighed ikke kan give os strax, eller slet ikke kan give os. Derfor: raab kun af Hjertet til

Gud om Hjælp; men vær derefter stille og ydmyg og overlad det til ham, om han vil opfylde din Begjering, og tænk: han veed bedst, om jeg har forlangt noget Klogt eller noget Uklogt; han skal bestemme, hvorledes det skal gaae mig — lad der komme, hvad der vil. Og naar Djævelen vil omtaage dig, som skulde Gud dog indrette det anderledes, meer efter din Forstand og dit Dunst, ellers var det dog ikke rigtigt, saa læs, hvad Propheten Esaias skriver. Der siger Gud: „Mine Tanker ere ikke Eders Tanker, og mine Veie ere ikke Eders Veie. Som Himlen er høiere end Jorden, saaledes ere mine Tanker høiere end Eders, og mine Veie høiere end Eders“. Overvei disse Ord, forglem dem ikke, og fremsig dem i din Sjæl, saa ofte du forvirres i din Tro paa Gud, vor Fader.

Der var en syg Kone, hvis Kraft var borte, hendes Stemme mat og usikker, og Sjælen haardt anfægtet af Smerter og Feberhede. Da kom hendes Livs sidste Eftermiddag, thi næste Morgen døde hun. Den første Foraarsfol skinnede varm og venlig ind i Bærelset og hen paa hendes Seng. Da fornåm hun større Kraft end i mange Dage; hun reiste sig og stod op af Sengen og knælede paa Gulvet. Hun bad nu høit og med Glæde: „Lovpriis Herren, min Sjæl! og glem ikke alle hans Velgjerninger; han tilgiver dig dine Synder og helbreder dig for dine Skrøbeligheder“. Hun takkede Herren for alle hans Førelser, for Glæder og alt det Gode, hun havde nydt; men hun takkede

ham især for de Lidelser, for de Smerter, hvorved den himmelske Fader havde ført hende til Kristus. Og efterat hun havde bedet for Venner og Fjender, overgav hun sig ganske i Guds Haand. Hun bad: „De Smerter og Angester, jeg lider, ere store. Men vil du, kjære Fader, saa vil jeg endnu gjerne bære dem i mange Aar; blot at du er min Gud og bliver hos mig“. Derpaa stod hun op, lagde sig i Sengen, og næste Morgen døde hun. Saaledes tænker og beder og døer den, som troer paa Faderen i Himlen.

Men lader os see, hvad mere der ligger i de Ord: Fader vor, Du, som er i Himlen. Gud er stor, en Gud af ubeskrivelig Majestæt. Der siges om Kong Salomo, at han var større end alle Konger paa Jorden, og at alle Jordens Konger søgte ham, for at see og beundre ham. Men hvad var denne herlige Konge imod Gud? En pjaltet uforstandig Tigger, og alle Jordens Keisere og Konger ere imod Gud elendige Skjalmer. Ja, den høieste Erkeengel, der staaer ved Guds Throne, er imod ham som en ussel Dm. Og betænk det nu, du Menneſke, til denne store, herlige Gud siger du Fader. Prøv engang paa at sige Fader til en Greve eller anden fornem Herre, og han vil ansee det for en uhøflig Tale, maaskee blive vred paa dig eller svare ilde. Men til Gud tør du frit sige Fader, og han hører det gjerne, at du taler saaledes til ham. Og det er ikke blot en Talemaade, men Gud er virkelig vor Fader. Lod han dig ikke døbe i

Faderens Navn, i sit Navn, til Tegn paa, at han tog dig til sit Barn? Hvormange indbilder sig ikke meget af, at hans Fader er Embedsmand, er Bysfoged eller deslige; og Mangen gjør sig til af det Blod, der løber i hans Arer, og agter det for en uvurdeerlig Herlighed at nedstamme fra adelige Folk. Og dog skulde Ingen gjøre sig til af Sligt; thi alt dette Narreri med Titler og Adelskab, hvad betyder det tilsidst! Døden blander Alle sammen og gjør Alle lige, og paa en Beenrad seer man ikke, om den har været klædt i en Fyrstekappe eller i Bjalter. Hvad Menneket tør være stolt af, det er at han nedstammer fra Gud, at han er og evig bliver et Kongebarn, naar han ikke selv støder Guds Faderhaand og Faderhjerter fra sig, vanærer sin Adel og pletter sit Baaben og gjør sig uværdig til det høie Slægtskab. Dergif skal du være stolt, og viis denne Stoltthed hele dit Liv og før dig altid ædelt op. Skam dig for at gjøre noget, der ikke passer sig for din høie Herkomst. Giv dig ikke hen til Druffenskab og Fraadseri, vær for stolt dertil! Giv dig ikke hen til Utugtens skjændige Laster, vær for stolt dertil! Giv dig ikke af med Logn og Falskhed, vær for stolt dertil! Vær beskedent og lydigt mod dine Foresatte, men kryb ikke og smigre ikke for dem, vær for stolt dertil. Betænk allevegne og altid, at du er af kongelig, af guddommelig Slægt, og at du vil gjøre din høie Fader Ære.

Endnu engang: Fader vor. Læg ogsaa Mærke til det andet Ord; det har ogsaa sin særegne Kraft,

naar man ret tager sig det til Hjerte. Ja, dette Ord naar det blev rettelig vurderet og kom tillive iblandt Menneskene, vilde være en Nøgle til Himlen. Det hedder nemlig ikke: min Fader, men Fader vor. Det betyder, at du ikke tør ansee Gud for din Fader i Besynderlighed, som om de andre Mennesker ikke kom ham ved. Nei, Gud er ikke blot din Fader og min Fader, men vor Fader, alle Menneskers Fader. Er derfor ogsaa et Menneske blind, eller døv, eller Krøbling, eller svag, eller indskrænket, eller frum af Alder, eller saa fattig at han mangler en ordentlig Klædning — det gjør Altsammen Intet. Gud er dog hans Fader. Har du aldrig seet, hvad Folk kalde en Masketade? Der kan man see gamle, krogede Skikkelser, Bønder, Invalider, og deslige, og der er ofte smukke unge Folk af fornemme Familier skjulte under disse Masker. Saaledes er ogsaa ofte Mennesket ussel at see til; men han er kun en forklædt Kongesøn, der vel ikke har forklædt sig selv for Morstab, men Gud har forklædt ham for Alvor; og naar Dødsdagen kommer, saa trækker Døden Forklædningen af ham, og han viser sig i ungdommelig Skjønhed, i det himmelske Slot for sin kongelige Fader, naar han ikke har solgt sin Døbeseddel og sit Adelsbrev til Djævelen; og paa den store Paaskefest vil ogsaa hans Legeme opstaae i Herlighed.

Men det vilde være meget godt, om vi hver Dag og hver Time betænkte, at de Folk, vi have at gjøre med, ere Guds Børn. Man havde da langt mere

Respekt for alle Menneſker, og førte ſig ikke uforſkammeret op, og krænkede Ingen, og der var ſtor Fred i hele Landet, baade ude og inde. Du veed jo ſelv, at en Fader ſeer ikke koldblodig til, naar man behandler hans Barn haardt og uretfærdigt; og dummere kunde man ikke gjøre end med den ene Haand at række ſin Fyrſte et Bønſkrift og med den anden ſlaae hans Barn. Vil du derfor ſtaa dig godt hos Gud og udrette noget med din Bøn, ſaa glem ikke, at han nøie beregner, hvorledes du handler mod hans Børn paa Jorden. Og til Grindring derom ſkulle vi ſige i Bønnen: Fader vor, og ſkulle derpaa gjøre derefter.

(Sluttes.)

P. C. Lind.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 45.

Løverdagen den 5te November 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgisste Dfficin.

Fader vor, Du, som er i Himlen.

(Efter Alban Stolz).

(Sluttet.)

Utter: Fader vor, Du, som er i Himlen. — Der farer ude paa Landeveien et Kjøretøi forbi med stolte Heste, og i Bognen sidder der en Herre og en Dame eller to, eller tre, og de har holdt et godt Maaltid og druffet god Viin. Og paa Marken gaaer der en Bonde i grove Klæder, og hans Hest seer elendig ud, og han skal arbeide strængt og pløie til sildigt paa Dagen. Og ved Veien sidder der en Karl og slaaer Steen, og Solen stikker ham i Ansigtet, og han maa

sluge Støv, med Næse og med Dine, hver Gang en Bogn farer ham forbi. Hvad maae disse Folk tænke ved Synet af den fornemme Equipage? Maaſkee siger Gen af dem: „Hvorfor ſkal det være ſaaledes, hvorfor er hver Dag Søndag for dem, og jeg maa arbeide ſvært, og naar jeg kommer hjem, har jeg Intet at ſpiſe uden Kartofler og Brød? Og kommer der en Ulykke over Landet, Uveir, Ildbrand, Oversvømmelſe, ſmitſom Syge, ſaa angriber den helſt og haardeſt den ſimple Mand. Maa man da ikke ſige: Gud er en Stiffader for Bonden og den Fattige, og har kun Faderhjerter for rige Folk!“

Derpaa ſvarer jeg: det hedder: Fader vor, Du, ſom er i Himlen. Førſt i Himlen viſer Gud det klart og tydeligt, at han er vor Fader. Det gaaer ikke i Himlen til ſom her. Tro mig, du vil ikke komme tilfort; gjør blot dine Sager ordentligt i din Læretid paa Jorden. Den glade Paafkedag kommer ogſaa. Den himmeſke Fader har kun gjemt dine Glæder og din Feſtdragt og din gyldne Krone for dig, til du er færdig med dit Arbeide i Udlandigheden. Det er Dumbhed, naar du mener, at Gud har mere Hjerte for Folk, der boe i ſmukke Huſe og gaae i gode Klæder, og at han ringeagter de Fattige. Har ikke Herodes gjort Gjeſtebud og druffet ſtærk Viin og ladet Muſikken spille for ſig; og den liderlige Herodias' Datter dandſede for ham at han ſkulde glæde ſig; og overhovedet nød han megen Ære og mange Fornøielſer med den onde Qvinde. Men nede i det fugtige Fangehul ſidder

Johannes den Døber, og har daarlig Luft og daarlig Lys og daarlig Udfigt, og hans Lemmer ere belagte med haarde Lænker, og der er intet Haab om at komme ud, og tilsidst hører man Fodtrin og Raslen med Nøgler, og Døren gaaer op, og de komme ind, Skarprettereren med sine Hjælpere, og have et Fad og et Sværd og øve Vold imod Johannes, afbugge hans Hoved og lægge det i Fadet.

Mener du, at Gud elskede Herodes, og at han foragtede Johannes? Nei. Gud er en Fader, som er i Himlen; der først viser det sig klart, hvad for en Fader Gud er, og hvem der er hans kjære Barn. Vær derfor ingen Daare, naar det gaaer dig imod. Naar den syge Tigger ligger paa en hullet Salmfæf og drømmer, at han har en heel Kiste fuld af Benge og er en stor Herre, og at der staaer mange Tjenere omkring ham og vente paa ham med herlige Spiser; og naar den fyrstelige Yngling i sin fulde Kraft og Sundhed har en ængstelig Drøm og pines og vender sig i Drømme, saa er Tiggeren dog ingen stor Herre, og Fyrstefønnen ikke elendig. See, det hele Liv paa Jorden er kun en kort Drøm, Een drømmer behagelig, en Anden skræffelig. Men hvad Een er og hvorledes han egentlig har det, det bliver først aabenbart, naar han vaagner, naar Legemet's Omhæng og Tæppe drages bort fra Sjælen, og Døden lukker Skodderne op. Derfor sige Ingen, at Gud er en partist Fader eller en haardhjertet Gud. Gaaer det dig ilde paa Jorden,

det er kun en hælilig Drøm, og Sorg og Glæde trække bort som Morgentaage og Aftenrøde — vent blot lidt, før dig godt op og lad dig veilede af Christus, da vil du engang komme til at forstaae, hvor venlig Herren er, og hvilket Faderherte han har, og at han har sammensparet alt det for dig, som du har undværet paa Jorden.

(Sluttes.)

P. C. Lind.

Extract

af

trede Quartals Regnskab 1853,

for

det forenede Understøttelses-Selskab.

Indtægt.

	Rbd.	ß.
Beholdning fra forrige Kvartal	3030	90
A. Ugentlige Indtægter for Ugebladets 65de Hæftning Nr. 27 til 39	1107	16
B. Laans-Rescancer fra 2det Kvart. 1853 211 Rbd. „ ß. dito, anviste Udtag for 3die Kvart. 1853 1569 — „ —		
1780 Rbd. „ ß.		
deraf er i 3die Kvart. 1853 indbetalt 1552 — „ —	1552	
saaledes Laans-Rescancer den 30te September 1853	228	Rbd. „ ß.
C. Contingents Rescancer for 2det Kv. 1853 289 Rbd. 54 —		
deraf er i 3die Kvart. 1853 indbetalt 100 — 66 —	100	66
saaledes Contingents Rescancer den 30te September 1853	188	Rbd. 84 ß.
Rbd. . .	5790	76

Udgift.

	Rbd.	ß.
1. Uaffordrede Pensioner for 1ste og 2det Kvart. 1853	12	Rbd. 48 ß.
anviste Pensioner for 3die Kvart. 1853 1235 — 24 —		
1247 Rbd. 72 ß.		
deraf er i 3die Kvart. 1853 udbetalt . 1229 — „ —	1229	
saaledes uaffordrede Pensioner for 1ste, 2det og 3die Kvart. 1853	18	Rbd. 72 ß.
2. Betalt Udtag paa Laanet i Banken	1000	
3. „ Renter af „ til „	8	43
4. Til Fondet indkjøbt £ 100 i 3 pct. Danf- engelske Obligationer for	762	49
5. Betalt for Bladets Trykning med Papir	176	30
6. Lenninger for 3die Kvart. 1853	500	
7. Generelle Omkostninger	38	44
Saldo, Beholdning . . .	2076	6
Rbd. . .	5790	76

Kjøbenhavn, den 30te September 1853.

G. Primon,
Kassere.

Overensstemmende med den af Administrationen førte Control.

E. Clausen.

D. Borgen.

Garbrecht.

Carl E. Groth.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 46.

Løverdagen den 12te November 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulhiske Officin.

Fader vor, Du, som er i Himlen.

(Efter Alban Stolz).

(Sluttet.)

Jeg har engang gaaet omkring i et kongelig Slot og seet de smukke Bærelser. I et af dem hang der et deiligt Billede; jeg blev længe staaende foran det, og da jeg endelig gik bort, drog det mig atter tilbage, og jeg stod endnu engang foran det og blev igjen staaende, og Die og Sjæl trængte sig ind i Billedet, som Solstraaen i den stille Sø. Og jeg begyndte at flage: „Hvorfor er du kun et Billede, og er ikke levende og har ingen Sjæl“. Og da jeg saaledes flagede, fordi Bille-

det var dødt, svarede en anden Aand i min Sjæl: „Der er et Land, hvor det kan stues, som er uendelig skjønnere end dette Billede; og der ere Skikkelserne levende og tage i Ewigbed ikke af og see hjærtligt paa dig og tale venligt til dig. Det er Gud og Englene og de Hellige og Børnenes Rige oppe over Stjernerne. Vær blot taalmodig og hold dig nær ved din Frelser — et alvorligt christeligt Liv er den sikke Veie derhen“. Og jeg gik bort og tog den Advarsel med mig: „Hisset er der skjønnere Billeder, see at blive indladt der“. En anden Gang kom jeg til en lille Pige paa syv Aar. Hun var hjertesyg og angstet til Døden af besværligt Aandedræt. Aldrig har jeg paa Jorden seet et Bæsen, der lignede en Engel saameget, saaledes som vi tænke os dem. Hun sad opreist i Sengen, hendes gule Haar var smukt flettet, hendes ubeskrivelig ædle Ansigt var som hvidt Marmor, Hænderne havde hun foldet: Der sad hun nu, haardt anfægtet af dødelig Sygdom, og var dog saa stille, saa blid, saa gudhengiven. Jeg kjendte Barnet fra hendes sunde Dage; hun var ellers det muntreste og meest blomstrende, jeg nogensinde har seet. Jeg vilde gjøre hende en Glæde i hendes sidste Timer og forærede hende et Billede, der forestillede en Skytengel, der viser et Barn Veien til Himlen; nu smilede hun og saae takkende paa mig; selv Døden kunde ikke dræbe hendes Venlighed; hun var et Barn og en Engel tillige, eller et Barn, der var i Begreb med at forvandle sig til en Engel — „og du

maa", saaledes sagde jeg ved mig selv, „om saa Dage ligge i Graven, og dit skønne Legeme skal opløses af Forraadnelsen; her er Skjønhed i levende Skikkelse, men Gud skaber den, viser Menneffene den, og tilintetgjør den atter. Hvorfor er det saaledes?“ Og see, da svarede Manden ogsaa her og sagde: „Veed du da ikke, at Christendommen lærer Kjødets Opstandelse? Dette Barns Legeme vil i Opstandelsen ikke tabe sin Skjønhed; tværtimod vil netop denne opstaae og være langt herligere end i den forkrænkkelige Skikkelse“. Og vær nu vis paa, du, som læser, hvad jeg skriver: Dette Barn, denne Mellemting imellem Menneffe og Engel, og alt det Skjønneste, som Jorden har at opvise, er kun som et ringe Maleri mod de Lysskikkelser, de underfulde Skjønheder, der i Opstandelsens Morgen skulle sees at svæve om Herrens Throne. Og hvorledes maa han være, han, Herlighedens Herre, der har skabt Alt! Og han er din Fader, og hos ham skal du eengang evig boe. Har Petrus engang, da han saa et himmelsk Gjenskin paa Forløserens Legeme, udraabt ved Forklærelsen: Herre, her er godt at være, saa vil du, naar du engang skuer Gud, kunne udrabe: Her er godt at være i al Evighed!

Og alt, hvad jeg her har sagt Himlen angaaende, er en ussel Tale, som om Ornen, der fryber i det fugtige Møs i Skoven, vilde tale om, hvorledes det er for Ornen, naar den svæver over Bjergspidserne og med sine Diamantøine seer ind i Solen. Og alt,

hvad Menneskene siige, tænke og dremme om det Himmelfste, og alt, hvad de Lykkeligste allerede have seet og hørt og felt, er imod den sande Himmel, hvad en Lygte-
mand i Sumpen mod Solens Ildhav. Vær derfor stor og stærk, du Menneskesjæl, og hang ikke fast i de jordiske Glæders Edderkoppesvind. Hvem gider sætte sin Lykke deri! Sku opad og siig: Fader vor, Du, som er i Himlen, og efter ham skal dit Hjerte længes, efter ham og din evige Arvelod. Men gaaer det dig ikke godt, saa hav blot en Emule Taalmodighed, til Døden frier dig for din besværlige Post, og fører dig hjem. Der skal du finde Retfærdighed, Ro og Tilfredshed — Der skal du finde Tilfredshed. Dog, jeg maa frøe noget til.

En Konge hørte ud og saae et Tiggerbarn ligge paa Beien. Han ynkes over det og tager det med sig og behandler det, som om det var hans eget Barn. Han udviser al Kjarlighed og Venlighed imod Tiggerbarnet, og naar Barnet synes ufølsom for hans Godhed, tænker han: jeg vil have Taalmodighed med Staklen, det vil nok blive bedre. — Men den unge Zigeuner blev ikke bedre, naagtet Kongen aldrig gjorde ham noget Ondt, men sørgede for ham, som en Fader for sit Barn. Intet taknemmeligt Blik, ingen Erkjendtlighed, intet venligt Ansigt, ingen Lydighed, ingen Billighed; men han anseer alt for Skyldighed, er stundom endog utilfreds med hvad der gøres for ham. Kongen formaner og advarer ham længe; han søger at vinde

hans Hjerte ved dobbelt Venlighed, som om han trængte til det stakkels Menneſke, da han dog kun vil være god og barmhjertig imod ham. Men Alt forgjæves. Hvad vilde du gjøre med en ſaadan Dreng, hvis du var Kongen? Men du er ikke Kongen, men Gud er denne Konge. Men du er maaſkee denne Liggerdreng og har længe baaret dig ad, ſaaledes ſom jeg har ſkildret — tag dig iagt, at du ikke tilſidſt bliver jaget bort, og kaſtet udenfor, hvor der er Graad og Tænders Gnidsel.

Jeg vil ſamle i Korthed, hvad jeg her har ſagt. Naar du ſtaaer op om Morgenen, ſaa ſtaaer du formodentlig ikke op, ſom en Hest eller et Sviin, men ſom et Menneſke, der har Fornuft. Din forſte Gjerning maa derfor være, at bede til ham, ſom har ſkabt dig. Men bedre kan du ikke begynde din Bøn end med at ſige: Fader vor, Du, ſom er i Himlen. Tænk da, hvad er det ikke for en Ære og Herlighed, at jeg tør kalde Gud min Fader, og nyder jeg denne Ære, ſaa vil jeg ogſaa opføre mig ædelt og ikke begaae nogen Slethed hverken i Tanker eller i Gjerning. Og tænk, Gud er min Fader, ſaa vil jeg ikke være bange, for intet Menneſke og ingen Djævel, men gjøre Guds Villie, han ſkal ſtride for mig. Og tænk, ethvert Menneſke, jeg idag ſkal omgaaes med, er et Guds Barn, jeg vil derfor omgaaes dem alle godt, at jeg ikke ſkal frænke Gud. Og tænk, naar Faderen egentlig boer i Himlen, ſaa er Jorden ikke mit rette Hjem, og

derfor skal det Jordiske hverken fylde mig med Bedrøvelse eller Glæde, men jeg vil see op til Himlen, trøste mig ved den og længes efter den.

P. C. Lind.

Den engelske Hippopotamus*).

(Efter Charles Dickens; meddeelt af Hr. Adjunct Severin Sørensen).

Førend vi mere udelukkende henvende Dymærksomheden paa denne „berømte Fremmede“, mene vi, at det kan

*) Da jeg formodede, at flere Læsere kunde ønske en populair naturhistorisk Beskrivelse af det Dyr, hvorefter denne lille Historie her dreier sig, anmodede jeg min Collega, Hr. Adjunct Kiellerup, at meddele mig en saadan, hvilket er skeet med følgende Ord: „Hippopotamus eller Glodhesten hører til den samme Afdeling af Pattedyrene, som Elephanterne, Næsehornene og Svinene, og som Naturforskerne have kaldet de Tykhudede paa Grund af deres tykke Hud. Med Hesten har den intet Andet tilfælleds end maaskee en vis Lighed i Stemmen; snarere ligner den Svinet, men den er endnu langt plumpere, ja den er det plumpeste og formløseste af alle de Dyr, som gaar paa fire Been. Dinene og de spidse Ører ere smaa og sidde ligesom Næseborne tæt ved den øverste Glæde af det svære firskaaene Hoved, saa at disse Redskaber kunne bruges selv da, naar kun en ringe Deel af Hovedet rager op over Vandfladen.

være hensigtsmæssigt at meddele en kort authentiff Beretning om de Omstændigheder, som medførte den Hæder, der er bleven England tildeel ved denne overordentlige

Snuden udgjør den allerstørste Deel af dette, og de vældige Læber formaae ganske at skjule de meer end sødlange, -staalhaarde Suggetænder. Den korte Hals er tykkere end Hovedet og gaaer jævnt over i den uhyre, kondesformige Krop, som ender med en lille, tynd Hale. De tykke søileformige Been ere saa korte, at den tykke Bug, under Gangen paa den bløde Grund ved Blodbredderne, dækker mod Jorden. Huden er graa, næsten nogen, kun med nogle spredte Børster paa Snuden, Ørerne og Halen, og over en Tomme tyk; under den ligger et tykt Lag af særdeles velsmagende Fidt. Et fuldvogent Dyr bliver indtil 7 Alen langt og 3 Alen høit og skal veie saa meget som fire store Dyr.

Blodhesten findes nu kun i det indre Afrikas store Floder og Indsøer; overalt, hvor Civilisationen er trængt frem, er den forsvunden. Den er sædvanlig et roligt dorst Dyr, men farlig, naar den bliver angrebet i sit Element, hvor den svømmer fortræffelig. Den søger da at vælte de større Baade; de mindre knuser den med sine uhyre Tænder. Om Dagen opholder den sig i Vandet, hvor den fortærer Vandplanter; kun om Natten begiver den sig op paa Land for at græsse, og der gjør den da ofte stor Skade paa de Indfødtes Marker, og det endnu mere ved hvad den nedtramper, end ved hvad den æder. Selv her er den hurtigere end hvad man skulde vente af dens plumpe Bygning. Dens Kjød ansees for at være fortræffelig, og dens tykke Hud vurderes endnu høiere, da den, tørret, bliver haard som Horn, og derfor, imedens den endnu er frisk, udfjæres til overordentlig varige Ridepidse, ja endog til Landseskaster. Tænderne levere det haardeste og varigste Elphenbeen, hvorfor de fornemmelig benyttes til Forjærdigelsen af kunstige Tænder.

Personages Besøg. Disse Omstændigheder ere lidet be-
kjendte for Verden; vi have tilviisfe Grund til at troe,
at de aldrig før ere blevne publicerede.

Den brittiske Consul i Cairo havde hyppig til
hans Høihed Paschaen af Egypten slaaet paa, at en
levende Hippopotamus vilde i England blive betragtet
som en overordentlig interessant og værdifuld Foræring.
Men der var diverse Vanskeligheder af en alvorlig
Natur forbundne med denne Sag. For det Første er
Hippopotamusens Yndlingsstilflugtssted beliggende en
tusinde eller femtenhundrede Mil fra Cairo; for det
Andet, da Hippopotamusen er amphibialsk, er den ikke
let at faae fat paa; naar den er omringet, er den en
rædsom Modstander paa Grund af sin store Styrke,
ubyre Vægt, sin Arrighed, naar den bliver tirret, og
— vi maae seie til — sin forfærdelige Mund med
Suggetænderne.

(Fortsættes.)

C. P. J. Krebs.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 47.

Løverdagen den 19de November 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulhuse Officin.

Den engelske Hippopotamus.

(Efter Charles Dickens; meddeelt af Hr. Adjunct Severin Sørensen).

(Fortsat.)

Vi tale her om den mandlige Hippopotamus. Den bliver ofte fældet ved en Masse Riffelkugler (af nogle faa gjør den kun en komisk Bredegrimasse) og nedlagt i Afstand; men at fange den levende, det er en Triumph, som neppe er bleven nogen Dødelig i den nyere Tid tildeel. Det er allerede en vanskelig Sag med Hensyn til Elephanten, og den kan dog ikke tage sin Tilflugt til Vandet og hverken smutte reent bort under Vandet eller vælte Ens Baad med et Pus af sin Vandeskjal;

desuden kan man ikke faae to tamme troløse Hippopotamusser til at hjælpe sig med at fange og undertvinge en Slægtning, saaledes som Tilfældet er med Elefanterne. Hans Høihed Paschaen, der ikke skjottede om at compromittere Despotismens Værdighed og sin egen Stilling som Ægyptens Souverain ved at love Noget, som han maaskee ikke var istand til at opfylde, havde derfor ladet den brittiske Consuls gjentagne Anmodninger gaae ind ad det ene Dre og ud af det andet. Han afflog aldrig hans Begjæring; han hørte blot ikke, hvad han sagde, eller kunde ikke komme saavidt, at han fik en klar Forestilling om, hvad det var, Consulen i Birkeligheden ønskede. Hans Høihed havde allerede givet ham Huden og Benene af en Hippopotamus og mange andre Dyr, baade levende og døde. Dersom han havde Brug for nogle Fugle, kunde han med Fornøielse faae saamange, som han behagede.

Imidlertid begav det sig engang, at det gik op for Abbas Pascha, eller at Noget fortalte ham, at vi i England havde adskillige udmærkede Racer Hunde, Heste og Kræ — Støvere, som kunde fange en Gazelle blot ved Hurtighed, smaa Bulldogger, som kunde faae Bugt med en Tyr, Heste, som kunde holde ud med hans bedste arabiske Gangere og tage Luven fra dem i en stiv Dags Jagt paa ujevn Grund. Han betænkte sig derfor med Hensyn til Hippopotamusfen. En stor Opmærksomhed af den Slags maatte have Krav paa en anden af anden Slags. — „Naa Consul“, sagde Paschaen

pludselig en Dag, da Hr. Murray var til Taffels hos ham, „naa, De ønsker altsaa en Hippopotamus?“ — „Særdeles meget, Deres Høihed“. — „Og De troer, at saadan et Dyr vilde være en kjærkommen Foræring for Deres Dronning og Fædreland?“ — „Det vilde blive betragtet som en stor Karitet“, sagde Consulen; „vore Naturhistorikere vilde modtage det med aabne Arme — figurlig talt — og Publikum vilde stimle sammen for at yde det sin Hyldest“. — Abbas Pascha lo ad denne Spøg af Consulen. „Godt“, sagde han, „vi ville undersøge den Sag“. Han vendte sit Hoved halvt om over den ene Skulder til sine Betjente: „Send Statsholderen i Nubien hid!“ Tjenerne, der fik denne Ordre, gjorde deres Salem*) og gif.

Enhver, som ikke i Forveien kjender en despotisk Regents ugeneerte Manerer, vil naturligtviis antage, at Statsholderen i Nubien for Tiden var i Cairo og i Nærheden af den kongelige Bolig; men det var ingenlunde saaledes. Statsholderen i Nubien var ligefrem der — hjemme og røg sin Pipe i Nubien. Denne korte og usminkede Ordre indbefattede derfor i sig et Tilbud paa en Dromedar tværs igjennem Orkenen, med en Baad op ad Nilen og da flere Dromedarer og derpaa en anden Baad og igjen en Dromedar, indtil Paschaens Befaling var afleveret. Dernæst see vi Statsholderen i Nubien i fuldt Stadsoptog at pile i

*) Salem d. e. Velkomst- eller Afskeds-Gilsen i Østerlandene.

den størst mulige Fart med sit Følge tværs igjennem Orkenen og nedad Nilen, reise Nat og Dag, indtil han endelig bliver meldt for Paschaen og indladt i hans meest ophøiede og tilrøgede Nærværelse. Stattholderen gjør sin store Salem. „Stattholder“, siger Paschaen — og vi have denne i sit Slags eneste Samtale fra de bedste Kilder — „Stattholder, har I Hippopotamusser i Eders Land?“ — „Vi har, Eders Høihed“. — Abbas Pascha spekulerede et Dieblif; derpaa sagde han: „Send Befalingsmanden over den nubiske Armee til mig. Gaa!“ — det var hele Samtalen. Stattholderen gjorde sin Salem og gif. Med den samme Hastighed og Høitidelighed, forsaavidt disse to Ting kunne forenes, vendte han tilbage til Nubien paa Baad og Dromedar og Hest og Portechaise; og den samme Time faae den Overstbefalende for den nubiske Armee galloppere tværs igjennem Orkenen med sine Tjenere i Kraft af den kongelige Befaling. — Paschaen, der veed, at alle Hurtighedsmidler ville blive anvendte og hvad det er for Midler, og kjender Veiens Beskaffenhed, er istand til at beregne Dagen, da Befalingsmanden bør ankomme — og derfor maa ankomme — hvis ikke er det hans Misfio. Den brittiske Consul bliver inviteret til at spise hos hans Høihed denne Dag. — Punctlig, efter Forventning ankommer Befalingsmanden for den nubiske Armee og bliver meldt, netop da Maaltidet er sluttet. Han bliver uførtøvet stedet til Audiens for det ærværdige Skjæa, den ophøiede Turban.

Der bliver serveret med Kaffe og Piper. Generalen gjør sin store Salem, idet han tillukker sine Dine foran den kongelige Pipe. — „General“, siger Paschaen uden at tage Piben af Munden, „jeg hører, at I har Hippopotamusser i Eders Land“. — „Det er sandt, Deres Høihed, men“ — „Bring mig en levende Hippopotamus, en ung een. Gaa!“ — Det var virkelig den Samtale, som sandt Sted ved denne Leilighed — og det var den hele. Generalen over den nubiske Armee gjorde sin store Salem, gif bort og vendte hjem, som han kom — tyk af sit Hvervs Vigtighed, men derfor heller ikke uden betydelig Engstelighed for dets Udfald. — Da han var kommen til Dongola, sammenkaldte han sine Stabsofficerer og Captainer ved den nubiske Armee til et Krigsraad i Anledning af Hippopotamusjagten, paa hvis Udfald — som han antydede — det vilde beroe, om adskillige Hoveder foruden hans eget skulde beholde deres Blads. En lignende Meddelelse blev med Jilpost affendt til Stabsofficererne ved Armeens høire Fløi, der laa i Leir i Telte ved Sennaar. Da udsøgte Mænd af alle Baabenarter vare blevne udvalgte, mødte de to Partier efter Aftale paa Baade i en By ved Nilens Bredder og kom der overeens om Forholdsreglerne for Expeditionen. — Generalen inddeelte den udvalgte Styrke i adskillige Afdelinger, og afsted satte de da opad Nilen. De fulgte Flodens Løb, ogsaa paa hiin Side af det Punkt, hvor den deler sig i to Arme, den blaa Nil og den hvide Nil. Omfærd blev Luften

det ene Parti tildeel; men det kostede megen Tid og mange mislykkede Bestræbelser, idet de snart forfulgte en uhyre, vild Flodhest med Bøsfefugler og flyvende Vile, snart bleve forfulgte af den til Gjengjæld med fraadende Gab og skjærende Tænder, hvilket Altsammen med Lethed kan indsees af den Kjendsgjerning, at de ikke kom i Kast med deres Bytte, førend de havde naaet til et Sted (ved den hvide Niil), der laa et tusind og femhundrede Niil fra Cairo. Under Fornyelse og gjentagen Fornyelse af Angreb og Tilbagetog, Forfølgelse og Flugt og nye Stormløb maae de selvfølgelig have tilbagelagt Alt i Alt i det Mindste totusinde Niil *).

Et rørende Træk knytter sig til vor Helts Moders Endeligt — et Træk, som rører vor gemene Natur, men som en lidenskabelig Jagtelsker aldeles ikke vilde være istand til at fatte. En stor Hun-Hippopotamus, som var bleven saaret, var i fuld Flugt op ad Floden; men i samme Dieblik naaede en Kugle eller to et dødeligt Punkt, og strax bragte det moderlige Instinct Dyret til at standse. Det flygtede ikke længer, men dreiede til Siden og satte gjennem et tæt Krat af Buske og Vandplanter, som vorede ved Flodens Bredder, i den Hensigt (som Udfaldet viste) at døe ved Siden af sin Unge; men den var ude af Stand til at naae saa langt og sank døende under Vandet. Dette Skridt var

---

*) Naturligviis menes overalt engelske Mile, hver omtrent en dansk Fjerdingvei.

imidlertid saa voldsomlig fremgaaet af en stærk Impuls og Tiltrækning i denne Retning, at Partiet viedliffelig rykkede frem til Gruppen af Vandplanter. Intet bevægede sig, ikke eet grønt Blad rørte sig, ikke een Kvist rystede; men just som de trængte ind, brød en mægtig ung Hippopotamuskalv ud og styrtede sig med Hovedet foran ned fra Flodbredden. Den var meget nær ved at undkomme, da midt under Forstrækkelsen og Forvirringen blandt de udfaarne Mænd En af dem, som havde mere Charakter end de Andre, slog et Slag i det bortsmuttende Bytte med sin Baadshage og bogstavelig tog den op, idet han begravede Hagen i hans fede, brune Side. To andre Jægere, som kom denne nærmest i Aandsnærværelse og Energi, slyngede deres Arme om den store, tykvommede Unge og fastede den op i Baaden, som var nærved at kandre under Vægten og Kampen.

— I denne ene Omstændighed, at en Hippopotamus var bleven respireret af hans Høihed Abbas Pascha, er paa en fornøielig Maade bleven godtgjort den Lethed og Korthed, hvormed Sager blive expederede af en despotisk Regjering. Vi beklage hjemme — og med hvormegen Grund veed Enhver kun altfor vel — den fordærvelige og irriterende Langsomhed, som hersker i alle gode legislative Foranstaltninger; men her have vi et skjønt lille Exempel eller Række af smaa Exempler paa næsten at gaae for raff tilværks. Ting gaae fra Haanden i Orienten ved en kongelig Befaling — lige-

fra det, at strangulere et heelt Serail til det at opamme en ung Hippopotamus.

Da de nu vendte tilbage nedad Nilen med deres ubehjælpelige Bytte, til hvis saarede Side naturligtviis den bedste Lægebetjening, som Landet kunde præstere, blev skaffet tilveie, blev det snart et Spørgsmaal af umaadelig Vigtighed og for grundig Dverveielse, hvorledes og hvorved det unge uskyldige Uhyre skulde opfødes. Den vilde ikke røre Kjød af nogen Art; den syntes ikke at goutere Frugt, og den forstod sig for nærværende Dieblif viensynlig slet ikke paa Græs. En levende Fisk blev puttet i dens Mund; men den gjorde et mægtigt Gab og tillod den at sprælle afsted igjen og falde i Vandet.

(Fortsattes).

C. P. J. Krebs.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 48.

Løverdagen den 26de November 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Officin.

Den engelske Hippopotamus.

(Efter Charles Dickens; meddeelt af Hr. Adjunct Severin Sørensen).

(Fortsat.)

Imidlertid naaede Skaren efter kort Tids Forløb en Landsby. Armeens General indsaae, hvad der var at gjøre. Han befalede sit Mandskab at lægge Beslag paa alle Kverne i Landsbyen og malke dem. Dette blev besundet antageligt af deres interessante Ladning, som vieblikkelig consumerede et saadant Quantum, at de bleve urolige for, at de ikke skulde være istand til at bevare Ligevægten mellem Krav og Forraad. Den tiloversblevne Mælk førte de imidlertid med sig i Græsflasker

og Leerkar. Men de fandt, at den ikke vilde holde sig: den blev til harff Smør og smeltede til Olie. De bleve derfor nødte til efter en Malkning at tage een af de bedste Kver med sig. Paa denne Maade tilbagelagde de femtenhundrede Miil nedad Nilen, idet de standsede ved hver Landsby paa deres Bei, lagde Beslag paa alle Kverne og malkede dem lens. Ved Hjælp heraf opnaaede de at forsyne den berømte Fanges Taffel, hvis Gyne til at forbruge Drifkevarer syntes at vore med hver Dag.

Armeens Jagtdivision med den commanderende General i Spidsen ankom til Cairo med sit Bytte den 14de November 1849. Reisen nedad Nilen (den hvide Niil) fra det Sted, hvor den var fangen, havde medtaget mellem fem og sex Maaneder. Lægges man hertil nogle faa Dage, saaer man altsaa vor Hippopotamus's Alder ved dens Ankomst til Cairo. Dens Hudfarve paa denne Tid var for største Delen af et mørkt rødligt Skjær, der (for at sammenligne store Ting med smaa) meget lignede en skaldet, nysødt Muus's. — Generalen ilede til Slottet for at aflægge Rapport om sin Ankomst med Byttet til sin kongelige Herre, til hvis Officerers Baretægt han med den største Glæde anbetroede den. Da hans Høihed var bleven underrettet om den lille Affaire med Kørnes Mangfoldighed, besluttede han uden et Dieblis Opsættelse at overlevere det livlige lille Uhyre, der endnu ikke var vænnet fra, i den brittiske Consuls Hænder.

Anmeldelsen blev naturligviis gjort med øster-

landſke Formaliteter af Abbas Paſchas Overhofmarschal, hvem den hæderlige Mr. Murray gjorde en antagelig Foræring til Tak for den gode Tidende. En Lieutenant af den nubiske Armee med en Afdeling Soldater ankom kort efter, idet han bragte Dyret med ſig, hvis Rygte allerede havde opfyldt den hele Stad. Det opvakte fuldt ſaa megen Nyſgjerrighed i Cairo, ſom det ſiden har gjort her, da det var ligesaaſtor en Maritet der. Det vil lettelig kunne indſees, naar Vanſkelighederne ved Fangſten og Reifens umaadelige Udſtrækning blive tagne i Betragtning tilligemed det hele Tilbehør af Mænd, Baade, Proviant, Kver og andre nødvendige Befoſtninger. — Den overſtadig glade Conſul havde allerede gjort alle ſine Tilberedelser til at modtage den berømte Fremmede. For det Førſte havde han ſikkret ſig Hamet Saſi Gannanas Tjeneste, ſom var vel beſkjendt for ſin Erfarenhed og Dygtighed til at pleie og opdrage Dyr. En beqvem Leilighed var dernæſt bleven indrettet i Gaardsrummet ved Conſulens Bolig, med en Dør, ſom førte ud til et Bad. Da Vinteren ſkulde tilbringes i Cairo, bleve henſigtsmæssige Midler anvendte til at kunne gjøre Badet varmt eller lunkent. Her levede da vor Hippopotamus, Gjenſtanden for Alles Opmærksomhed, og drak ſaa mange Potter Mælk daglig (aldrig mindre end 20 eller 30 Potter), at den ſnart bragte Dyrtid paa denne Artikkel i Cairo. Dette vil ikke kunne forundre Noget, naar han tager i Betænkning, at de derovre ikke forſtaaer den ypperlige

Industri, at fabrikere Mælk nok til at fyldestgjøre enhver Fordring, som har vundet Anerkjendelse hos os i London, hvor en saadan Begivenhed som Dyrtid paa Mælk ikke engang er oplevet af de ældste Beboere.

Imidlertid bleve kraftfulde Forberedelser gjorte med Hensyn til dens Ankomst til Alexandria, at den kunde blive indffibet i Dampffibet Ripon. Skibet blev forsynet med et Huus paa Mellemdækket, hvorfra Trin forte ned til et Basin i Lasten, der indeholdt 1,600 Potter Vand. Det var blevet bygget og indrettet i Southampton efter en Plan, som var udkastet af Mr. Mitchell, Secretair ved den zoologiske Have i Regent's Park, hvis Energi og Forsynlighed vi kunne takke for den sikre Besiddelse af dette plumpe, godmodige og saare sjældne Uhyre. Ved Hjælp af forskjellige Indretninger forsøgte de at fylde Basinet med frisk Vand hver anden Dag. En stor Masse var bragt ombord i Kar, en frisk Forsyning fik de paa Malta, og seruden dette, som langtfra var tilstrækkeligt, gjorde de Brug af det i Brandsproiterne sammenbragte Vand, som beløb sig til over 1200 Potter daglig. Da der gives nogle Hippopotamusser, som bestinde sig vel i Havet paa visse Ryster af Verden, er det ikke usandsynligt, at vor Ven snart vilde have vænnet sig til Søvand; men Mr. Mitchell var bestemt paa ikke at løbe nogen Fare, idet han forsigtigt tog i Betragtning, for det Første at Saltvandets Skarphed for den, hvis Moder og Forsældre gjennem mange Slægter havde været vant til Nilens milde Strømme, ikke kunde for-

liges med dens Ferffhed, og for det Andet, dersom den nu mod al Forventning fandt paa at tage tiltakke med det, hvorledes vilde den da finde sig i Forandringen, naar den ankom til sin Bolig i Regent's Park. Friis Vand blev derfor leveret til dens Bad hveranden Dag under hele Reisen.

Den brittiske Consul begyndte at gjøre Forberedelser til sin adle Gjæsts Afreise ved Slutningen af April; og i Begyndelsen af Mai tog Consulen en rørende Affed med den og vilde have omfavnet den, hvis ikke dens Legemes overordentlige Omfang havde gjort en sliig Demonstration umulig. — Saaledes afreiste vor Hippopotamus fra Cairo i en stor udstoppet Karosse. Den havde forkastet en meget nydelig Heste-Kasse, som Consulen havde anskaffet til den — en Folelse af dens Værdighed, som vi formode, — endskjøndt Hamet Saff Gannana meente, at dens Bægning skrev sig fra en vis Omhu for sit Skind, som maaskee kan have faaet lidt Hede eller nogle haarde Rivninger i Heste-Kassen. Det var for Mr. Murray en Lektion for Livet. Der blev naturligviis ikke gjort nogen Anstrengelse for at tvinge den høie Personage til at gaae ind i denne Maskine, efterfom det er en af Hamets Opdragelsesgrundsætninger aldrig at irritere et Dyr, altid at holde det i godt Humeur, aldrig ligefrem og i Diebliffet at modsætte sig dets Villie i nogen Ting, som ikke er uretfærdig, uudsørlig eller overordentlig ufornuftig. Meget behageligt Altsammen! Hvem vilde ikke være en Hippopotamus? Og hvem, som ikke var Cæsar,

vilde ikke ønske at være Pompeius? — Ved Ankomsten til Alexandria styrtede hele 10,000 Mennesker ud paa Gaderne for at see vor Hippopotamus passere forbi. Havde Ingen i Cairo nogenstunde seet det amphibialske Vidunder, kan man ikke undre sig over, at den aandelige Tilstand i Alexandria befandt sig i det samme beslagelsesværdige Mørke. — Trængselen var saa stor, at den brittiske Consul (hvis Følelser saaledes vare blevne Herre over ham, idet han tog Afsked med sin Gæst, at han var bleven nødsaget til at følge efter Dptoget) saae sig i den sørgelige Nødvendighed at maatte henvende sig til Gouvernøren i Alexandria om en Eskorte af Soldater. Dette blev ufortøvet tilstaaet, og i Gallop foer de ned ad Alexandrias Gader med blinkende Sabler. Det var heldigt, at vor Hippopotamus ikke saae dem fra sin udstoppede Karosse, hvor den laa og sov; det kunde let have foraarsaget — en lille Misforstaaelse.

Da Ordenen var bleven gjenoprettet og en bred Passage var bleven dannet i Massen, begyndte Hamet Saff Cannana den jævnt fremskridende og delicate Proces, at vække den høie Herre. I Løbet af en Time eller saa omtrent, i hvilken Tid Soldatereskorten uafbrudt stod under Gevær, blev den forventningsfulde Folkesmaasens ophidsede Følelser bragte til Ro ved Synet af Araberen, der høitidelig skred fremad med en Kammer tjeners Galanteri, medens vor Hippopotamus langsomt flentrede tæt bagefter ham.

Den kom ombord i Dampskibet, hvor den snart traf paa hans Excellentse General Jung Basadoor Manajee og Prindserne fra Nepaul, hans Brødre. Disse sidste Herrer vilde have været værdige Gjenstande for Opmærksomhed under enhver anden Omstændighed; men hvad kunde staae imod en saadan Rival, der skulde beboe det store Huus og afbenytte Badet paa Mellemdækket? — Under Reisen knyttede vor fede Ven sig stedse nøiere til sin Vedsager og Tolk, Hamet; og den personlige Hengivenhed, som denne udholdende og betænksomme Mand havde lagt for Dagen ligesaa sin første Udnævnelse til denne Tjeneste, var i Sandhed af en saadan Art, at den maatte sikke et saa gunstigt Resultat hos Enhver, der i nogen Maade var tilgængelig for samme Følelser. Hamet havde begyndt med at sove Side om Side med sin Myndling i Huset i Cairo og bevarede det samme Arrangement for Natten i den første Uge af Reisen til England. Imidlertid fandt han, da Veiret blev varmere og Hippopotamusen tykkere og tykkere, at dette var forbundet med flere Ubequemmeligheder; han fik derfor en Hængemaatte gjort fast i Dæksplanterne lige over det Sted, hvor han pleiede at sove — virkelig accurat over den Side af Sengen — og paa denne Maade blev han nu hævet to eller tre Fod over sin sædvanlige Stilling. Op i Røien krøb da Hamet, og da han havde forstikkret Hippopotamusen baade ved sin Stemme og ved at strække den ene Arm ud over Randen, saa at han rørte ved den, at han

var der ved Siden af som sædvanligt, og at Alt havde sin Rigtighed, faldt han meget snart i Søvn. Hvorlænge han sov, veed han ikke; men han blev vækket ved Rystelsen af et Buf og et Kæst og fandt sig selv liggende i Sengen paa sin gamle Plads tæt ved Siden af vor fede Ven. Hamet forsøgte Experimentet en Gang endnu: men accurat det Samme fandtes igjen. Aldrig saasnart havde han lagt sig til at sove, førend Hippopotamussen stod op, løftede sin brede Næse op under den tungeste Deel af Hængemaatten, som derfor hang lavest, og ved et let og behændigt Kæst slyngede Hamet heelt ud. Fra den Tid opgav Hamet, i Kraft af sin Grundfætning, aldrig at modsætte sig sin Myndling i nogen- somhelst fornuftig Ting, dette Forsøg paa Skilsmisse med Hensyn til Seng og tog igjen sit Nattequarteer ved dens Side som tilforn.

(Sluttes).

G. P. J. Krebs.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 49.

Løverdagen den 3^{die} December 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schuldiste Dfficin.

Den engelske Hippopotamus.

(Efter Charles Dickens; meddeelt af Hr. Adjunct Severin Sørensen).

(Sluttet.)

Hvad selve Reisen angaaer, gif den ganske fornøielig for de meest Fremragende af de berømte Passagerer, som vare ombord. Hans Excellentse, den nepaulske Gesandt, tilligemed hans Brødre Prindserne vare overmaade søsyge; men hvad vor fede Ven angik, han fandt sig hele Veien i bedste Velgaaende. Han syntes om Badet, til hvilket der aldrig manglede Forsyninger af frisk Vand, og Provianten var ligeledes meget tilfredsstillende. To Kver og ti Geder vare blevne tagne

ombord allene til dens Brug og Betjening; da disse imidlertid ikke bleve befundne tilstrækkelige for en vorende Ungling, blev Skibskoens confisteret til Fordeel for dens Taffel; og denne Tilvært tilligemed — ja, vi have forglemt hvormange Dusin Sække Maismeel — satte den istand til at naae vore Kyster i det høieste legemlige og aandelige Velbefindende.

Blot et Ord om dens Titel „Flodhest“, naar den bliver sat i Forbindelse med dens personlige Optræden, dens Manerer og dens Levemaade. Hippopotamusen har Intet tilfældes med Hesten; snarere forekommer det os, at den ligner et Marsviiin eller en firføddet Landskilpadde. Den synes virkelig at have Noget af Bilsviiinet, Dren og Skilpadden ved sig, saaledes at den Sidste er fremherskende for Diebliffet; men naar den faaer sine Suggetænder, ere vi bange for, at der vil foregaae en Forandring i dens Maade at være paa til det Bærrer. Med Hensyn til dens reglementerede Omfang engang i Tiden er Udfigten foruroligere. Den er for nærværende Tid ikkun syv Maaneder gammel og den vil vedblive at være indtil sit femtende Aar. Hvilken Nyhed for de londonse Kør!

Ankommen til Southampton blev vor Hippopotamus med Huus og Alt, med Hamet Sasi Cannana ved sin Side, hidset op ved Skibets Raanok og lidt efter lidt sænket ned paa en stor Trillevogn af Jern, som derefter blev rullet afsted til Jernbanestationen. Den hele Indretning blev anbragt i en Extravogn i et Extratrain, og med dette

reiste den fra Southampton til London. Den ankom til den zoologiske Have i Regent's Park Klokken ti om Aftenen og foresandt Lord Brougham, Professor Owen, Thomas Bell og Mr. Mitchell, Alle ventende (dog troe vi ikke, at de vare gallaskødte) for at modtage den. Til dem sluttede sig vlieblikkelig den lærde Udgiver af de naturhistoriske Annaler, den lærde Udgiver af „Zoologen“ i Forening med Hr. Van Boorst og forskjellige Kunstnere, som udkastede deres Skizzer ved Lyset af en Lygte. Doyle, Wollff, Harrison Weir, Forster og Andre vare Alle i spændt Opmærksomhed og vaagede over enhver Forandring i Omridsene. Den berømmelige Fremmede steg ned fra sin Befordring og traadte ind i Haven. Først kom Lanterneu, dernæst Hamet Sasi Cannana med en moderne Badsæk kastet over sin Skulder, og efter ham slentrede mageligt vor sjældne Skat med et Underværk af et Griin, som den allene kan stille op — et Udtryk af dens fornøielige Forudsølelse af al den Hæder og Overdaadighed, som ventede den.

Vi høre, at det er en Cabinetshemmelighed, at Paschaen har befalet en frisk Afdeling Jagtsoldater at drage opad Floden saa langt som den hvide Nil for at søge efter en anden ung Hippopotamus — en Hun. Vi maae derfor endnu afvente den ubestridelige Hæder, at besidde et kongeligt Par — sikkerlig saadan et Par, som endnu aldrig er blevet seet i nogen naturhistorisk Samling, ikke at tale om Udsigten til Afkom. Disse ere

reent nationale Spørgsmaal; hvorfor skulde det være Cabinetshemmeligheder?

Vi ere visseelig et snurrligt Folk, vi Englænder. Vor utrættelige Udholdenhed og overordentlige Rigdom lægge sig ofte for Dagen i særegne Galstaber. Intet Under derfor, at Fremmede, Philosopher og alle Andre, ere saa meget i Forlegenhed med, hvad de skulle gjøre af os. De stille til en Baghorn's *) mislykkede Bestræbelser og til hans Enkes

---

*) Thomas Baghorn var født i Chatham 1800, blev 12 Aar gammel Midshipmand i den engelske Marine, tog 17 Aar gammel sin Officereexamen, men blev dog ikke Lieutenant. Som Frivillig deeltog han i Krigen i Arracan, fik Commandoen paa eet af det ostindiske Compagnies Fartøier, var 5 Gange i Bataille og vendte tilbage fra Krigen, svækket af Climatsfeben og saaret i det høire Been. Fra den Tid af offrede han med en energisk Englænder's beundringsværdige Udholdenhed alle sine Tanker og alle sine Kræfter paa sin storartede Yndlingsidee: at tilveiebringe en levende Forbindelse mellem Ostindien og England deels ved Hjælp af Dampskibe, deels ved at gjøre Overlandsrouten: Routen over Egypten saa beqvem og fordeelagtig som muligt. For denne Plans Iværksættelse reiste han i Løbet af 20 Aar mange hundrede tusinde Mil, holdt han offentlige Møder rundt om i Verden, henvendte han sig personlig til indflydelsesrige Mænd i Asien og i Europa, attraaede og vandt han Ali Paschas Tillid, anlagde han i Egypten Stæder og Hoteller og i Orkenerne Stationer og Cisterner, besørgede han selv Posten med en Paket paa det røde Hav og — paadrog han sig en stor Gjæld. Nedbrudt paa Legemet af disse uhyre Anstrengelser og svækket i aandelig Henseende ved Chicaner og Mangel paa Paaskjonnelse, henvendte han sig 1849 til den engelske Re-

Midde af en Pension — og derpaa stille de til vor Hippopotamus. Det er sandelig ikke let at svare paa denne Insinuation, og det er umuligt at omgaae den. Vi have havt en Chaucer og en Milton, en Hobbes og en Newton, en Watt og en Winsor; og vi have havt andre store Digtere og Philosopher og Mechanikere og Mænd af Lærdom og Indsigt, og have adskillige af hver Art endnu ilive blandt os; men vil man beregne, hvor høit et Folks levende Interesse kan stige paa det Trin af folkelig Dannelselse, hvorpaa det for Diebliffet staaer, bliver dog Resultatet meget ugunstigt, naar man dermed sammenstiller den almindelige Deeltagelse, som alle Glæsser i Samfundet have viist en Tom Thumb*), en Jim Crow**) eller vor nuværende Afgud. Imidlertid

---

gjerling for at faae sin Gjæld betalt og erholde en anstændig Pension, hvortil hans mangfoldige Fortjenester forhaabentlig kunde give ham Adkomst. Det Første blev reentud afflaaet, det Andet opfyldt saaledes, at han af Regjeringen fik 200 Pund St. om Aaret; af det østindiske Compagni fik han ligeledes 200 Pund St. aarlig. Da han kort efter døde som en forgjældet Mand, viste Regjeringen sin sædvanlige Generositet ved at tilstaae hans Enke 25 Pund St. om Aaret, hvortil den senere „paa Grund af hendes yderlige Fattigdom“ endnu søiede 15 Pund St. om Aaret.

*) Tom Thumb er Navnet paa en Dverg, som en Tid gjorde stor Opsigt i England.

**) Jim Crow er et Navn, der oprindeligt er anvendt i en Negerfang og derfra er gaaet over til at anvendes om en Comiker, en Bajas blandt Negerne.

da den Sidste virkelig er en stor Tilvæert til de to foregaaende fortryllende Fremmede, tør vi maaskee haabe, at vi i Fremtiden hyppigere skulle vide at gjøre en vis Forskjel mellem Gjenstandene for vor Hengivenhed.

Brudstykker af Breve til Hjemmet,
ikke før trykte.

I.

Færvandet imellem Faaborg og Kiel, den 19de Mai
(anden Pintsfedag) 1834.

Jeg befinder mig i dette Dieblik ombord paa en lille Jagt, der skal sætte mig over fra Fyen til Kiel. Da den ugunstige Vind, vi have, maaskee opholder os her saa længe, at jeg ikke saaer Tid til at skrive Dig til fra Kiel med den første Post, som derfra afgaaer, saa benytter jeg det maadelige Skrivemateriale, Skipperen kan overlade mig, og det oversflodige Dium, den fortrædelige Syndenvind altfor ødselt tilmaaler mig, for at fortælle Dig, hvorledes min Reise hidtil er løben af. Din gode, gamle Fader har rimeligen fortalt Dig, i hvilket Selskab jeg reiste fra Kjøbenhavn. Ifølge mit Nummer tilfaldt der mig en Plads imellem to Damer.

Reisen syntes saaledes at begynde for mig under de ugunstigste Auspicier; thi af alle ubehagelige Pladser paa en Bogn er den midterste paa et Sæde, hvor der absolut skal sidde tre, den ubehageligste, og er det ovenifjebet Damer, man faaer paa hver Side, da bliver en saadan Plads til den allerubehageligste. Man seer ikke alene sin Frihed bestjæres paa alle Kanter, men man maa endogfaa lade som man var fornøiet med sine Naboers Anmasselser. Kortsagt, man befinder sig i en saadan Stilling ligesom i det affhyeligste Despotie, hvor det ikke er nok at man tolererer Despoten, men hvor man ovenifjebet hvert Dieblik maa bøie sig og tage Hatten af for ham. Jeg ønskede mig til Selskab hverken et altfor interessant, heller ikke altfor kjedsommeligt, snaksomt; thi begge vilde hver paa sin Maade forstyrre mine Tanker i at dvæle ved Dig og vore Kjære. Jeg ønskede mig af Selskaber helst et justt milieu, som jeg af og til kunde behageligen underholde mig med, for igjen at vende tilbage til Dig. Synet af disse Damer betog mig Haabet om at see dette Ønske opfyldes. Dog Hændelsen, der i Begyndelsen syntes mig saa ugunstig, forandrede Alt til det Bedste. Damerne satte sig strax ligesom instinctsmæssigen ved Siden af hinanden og overlod mig den yderste Plads, som jeg med Glæde bemægtigede mig, uagtet mit Nummer, i glad Forudsølelse af den Frihed, den skjenkede mig. Det er saaledes, naar Despotiet hænger over Hovedet, at man nyder en Fingersbred af Frihed i hele Nydelsens Fylde.

Damernes Conversation var endelig saa fattig, og døde tilsidst saa ganske hen i Snak om Veir og Hatte, at den lod mig al den Frihed, jeg kunde ønske, til at følge mine Tankers altid tilbageellende Retning. Fra Roeskilde forandrede Selskabet sig, og jeg traf derfra det juste milieu, jeg ønskede mig. Adskillige Reisendes Vortgang forandrede vore Pladser og jeg fik til Selskab, blandt flere underholdende Jevnaldrende, en Candidat F*, der ligesom jeg foretager en Reise til Udlandet, men i en anden Retning, først over Berlin, Wien og Rom, og derfra til Paris, samt en Præst T*, der er Student fra samme Aar som jeg, og nu er forflyttet fra Jylland til Sjælland. Dette Møde var især behageligt. Jeg havde ikke seet ham i 7 à 8 Aar, og var staaet i meget venffelabeligt Forhold til ham. Løverdags Morgen gif jeg over Beltet med Dampskibet og Kl. 2½ kom jeg til Odense. Her besøgte jeg Major S*, fra hvem jeg fik den Efterretning, at Agent F* i Faaborg havde ladet ham vide, at en Skipper, den som jeg nu seiler med, vilde afgaae til Kiel paa den Tid, jeg i mit Brev havde ønsket. — — Kl. 1 ankom jeg til Faaborg; Kl. 2 gif jeg ombord og i dette Diebluk, Kl. 5½, skulper jeg paa en lille fynst Skude lige ud for Wro og Als.

(Fortsættes.)

G. W. J. Krebs.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 50.

Løverdagen den 10de December 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulhisse Office.

Bekjendtgjørelse.

Det forenede Understøttelses-Selskab afholder en Repræsentantforsamling i Hviesterets Forsal paa Brindsens Palais bag Slottet, Onsdagen den 28de December d. A. Kl. 6 Eftermiddag, til hvilken Tid de Herrer Repræsentanter anmodes om, behageligen at ville give Nøde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 3die December 1853.

E. Clausen. D. Borgen. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Brudstykker af Breve til Hjemmet, ikke før trykte.

Farvandet imellem Faaborg og Kiel, den 19de Mai
(anden Pintsfedag) 1834.

(Fortsat.)

Mit Brev bærer flere Mærker af Skibets tilta-
gende Rysten. Jeg vilde gjerne skrive længere, men
jeg begynder at frygte for snart at komme til at offere
til Afguderne. Jeg maa ogsaa op paa Dækket for ret
at betragte Als og Wro. De Sider, der vende ud til
os, synes ikke at være deres skønneste. Er det sandt,
hvad jeg saa tit har hørt og læst, at Als er saa smukt
et Land, saa maa det være paa den anden Kant.
Maaskee finder Als-Moen større Behag i at coqvettere
med Tydskeren end med os Danske. Hvis saa er, be-
drager hun sig vist. Havde det været til de franske
Skyster, at hun kastede sine skjelmste Blikke, da maaskee . . . .
dog nei! intet Hjerte gjemmer saa megen Trofasthed
som det danske. — Paa Wro vise sig flere Kirker; jeg
tæller 4. Paa Als seer jeg i det Sted kun Møller.
Wroboerne pløie ideligen Egen, Alsingerne mere Marken
og deres fede Haver. Jeg undrer mig derfor ikke over,
om hine tænke oftere paa Gud, disse oftere paa Livet.
Svensk Farer ere Fromheds Skole. Uppighed derimod

nærere Lyften til Belleuet. Den gode Genius, som falder mig til Papiret, havde snart bekæmpet mit Forsæt at gjøre en Pause. Men vor idelige Krydsen minder mig om, at det Bedste her er at søge Dødfet. Jeg er bange, at Binden vil gjøre mig kjed af de æroiske Kirker, ligesaafuldt som jeg allerede er det af de altsikke Beirmøller.

Kiel den 20de Mai, Kl. 7½.

I dette Dieblif ankom jeg hertil. Det skønneste Weir har viist mig den herlige Omegn i hele sin Skjønhed. Men Posten afgaaer Kl. 8. Modtag derfor herfra blot min kjærlige Hilsen og glem ikke

Din trofast hengivne

x.

II.

Cassel i Mai 1834.

— Jeg skrev de sidste Linier til Dig, som jeg nys kom i Land paa den tydstalende Grund; jeg skriver Dig igjen idag til i det Dieblif, jeg kommer tilbage fra Bandet, men ikke fra Bandet ved de venlige danske Ryster, hvor Kunstens Anstrengelser ikke overstige det lille Lands Kræfter, men fra „das große Bassin mit der wunderschönen Hauptfontaine“, fra „die große Cascade von 902 Stufen“, fra „die wunderschöne Teufelsbrücke“ og fra „der wunderschöne und wunderhübsche römische Wasserfall“, med andre Ord jeg kommer tilbage fra Wilhelmshöhe, hvor jeg har seet pragtfulde Bandsfald og et herligt Bandspring, der vel

kan saummenlignes med hvad jeg engang har seet i Versailles. Men det „Wunderschöne og Wunderhübsche“, Ord, der strømme ideligen fra den tydske Tunge med den Tydsferne eiendommelige Exaltation, og som jeg, da vi kom igjennem det lille nette Gelle, hørte en smuk lille Pige, min Naboerske i Diligencen fra Haarbürg til Göttingen, verelviis udraabe ved hvert andet Huis, vi rullede forbi — dette „Wunderschöne“ taber her sin magiske Virkning ved Tanken om det Uforholdsmæssige mellem den udframende Pragt og det lille Fyrstendømmes Kræfter. Sligt behager i et Keiserdømme, men saarer Følelsen i det lille Hertugdømme. I det Hele taget behager Cassel mig ikke. Her er overalt Palaier, militaire Parader og Hofpragt, intet Liv, ingen Munterhed paa Gaderne, blandt Folket, ingen ivinesaldende Virksomhed. Hoffets Pragt og Udsvævelser lamme her Armen og rynke Panden for Tiden. — —

Jeg har ved Wilhelmshöhe seet et ved Kunst efterlignet, gammelt Ridderflot kaldet Löwenburg, hvor man har samlet Alt, hvad der hører til en saadan Ridderborg fra Middelalderen, et Arsenal med Pantfere baarne af alle den Tids hessiske Prindsar og Prindsesser, ogsaa et, baaret af den svenske General Horn; et Capel med Ridder Roland, der synes at gaae igjen i alle tydske Byer; Sale med Malerier, Portraiter og Tapiserier fra den Tid, blandt Andet en Mængde Broderier af en Prindsesse, der i Flid synes at have været et Mynstier

for sit Land; men hvad der forundrede mig, var en Samling af slet malede Scener af Don Quixote, der vare henstillede her ligesom en Satire paa det Hele, hvilket dog vel ikke er tydske Prindsers Dufte, for hvem Middelalderens Ridderaad og Munkewæsen suarere maa være en Guldalder. Jeg har endelig været oppe i Rollen paa den kolossalste Hercules, som hører til de gigantiske Foretagender, hvorom Forestillingen ikke overtræffer Virkeligheden.

Ad 998 Trin stiger man op paa en Plateau, hvor man viser en Fixer-Fontaine. Han i colossal Størrelse staaer der med sin Tryllesloite, og, naar Vandet begynder at springe, bringer dets Tryk et Orgel til at spille, saa at man bilder sig ind at høre Stedets Gud med sine Toner at lokke Folk til sig, men pludselig springe Vandstraaler i hundredevis frem af alle Klippens Rister; man søger Ly i den ene Krog efter den anden, men intet Sted frembyder et Asyl: man er i Gudens Magt, og hvis man ikke advares af en beskyttende Genius — her en lille buttet hessisk Pige, der viser de Fremmede om — slipper man ikke derfra, uden at have bødet for at have lyttet til hans Trylletoner. Derfra gaaer Veien hoiere op, først ad en Mængde Steentrapper, dernæst ikke uden Vanskelighed ad en smal Stige, op i Kampegudens Kulle, hvor 6 Personer magelig kunne rummes, og hvorfra man nyder en fortryllende Udsigt, som man uden Overdrivelse tør kalde underkøjen. Jeg har endnu i Formiddag seet her i

Cassel noget andet Pragtsfuldt, „das Marmorbad“ med sine mange af Monnet smukt udarbejdede Marmorgrupper og Basrelieffer og et stort Slot af Marmor, der staaer ufuldendt, ligesom vor Marmorkirke, men hvis Grund alene har kostet Millioner; — men jeg er bleven saa træt af Synet af alt det Marmor, og Du vel af at høre tale derom, at Du vel ikke fortryder paa, at jeg slipper denne Materie. I Morgen besøger jeg Malergalleriet og Theatret, og Tirsdag Morgen Kl. 10 gaaer Reisen videre til Frankfurt. — —

III.

Frankfurt am Mayn den 28de Mai 1834.

— Veien hertil fra Cassel gik igjennem det yndigste Landskab. Den bjergfulde Egn følger den Reisende under henrivende Afsværlinger til henimod Giesen. Bjergene ere ikke høie nok til at imponere ved deres Majestæt, men de høve sig jevnlig høit nok for bedre at levendegjøre de svage Forestillinger, Sletteboeren danner sig om Bjerget. Jeg vil ikke fortælle Dig her, hvilke større og mindre Stæder Veien fører igjennem, heller ikke hvilke Strømme og Bjerge den passerer; et godt Kaart vil sige Dig dette langt bedre. Men jeg vil hellere forsøge paa at vise en enkelt Udsigt deraf, hvilken maaskee kan give Dig en Forestilling om det Dvrige. Tænk Dig da først Dilligencen, som fører os; ikke en Vogn som vore, men en Maskine, der snarere ligner Skroget af et Skib, inddeelt i tre Rum, det inderste

til 6 Personer, og af de 2 andre det forreste til 3 og det bageste til 4 Personer. Ovenpaa, ligesom paa Skibsdækket, staaer Passagererens Gods. Det Hele trækkes af 5 Heste, 2 nærmest Bognen og 3 foran, som ved lange Reb ere forbundne med Bognstangen. Foran paa den venstre af de to nærmeste Heste rider Kudsten. Det er en rask, let og velkædet Rytter, ikke som de ofte tredue Sjællændere, men vel som de muntre Fynboer mellem Nyborg og Odense. Han bærer Uniform, af forskjellig Farve efter Landet, hvortil han hører, et Metalkilt paa venstre Arm, en smul Bordugs Hat med Cocarde. Over Skulderen bærer han i en hvid og rød Snor et Baldhorn, som han oftest forstaaer godt at bruge. I den høire Haand holder han sin lange Bidst, ved hvis raske Smælden han ideligen tilskynder Hestene, naar det gaaer opad eller Bognen ruller igjennem en By. Foran i Cabrioletten tilvenstre sidder Styreeren af det Hele, Conducteuren eller der Schirrneister. Paa Veien fra Cassel til Frankfurt fik jeg Plads i Cabrioletten mellem Schirrneisteren og en casselsk Kjøbmand. Begge havde største Lyst til at sove og jeg fandt mig ikke opfordret til at forstyrre dem. Egnen og mit Kaart vare her min Underholdning. Forestil Dig derefter Veien, ikke en lige Bei som hos os — Naturen er her for rebelsk til at lade sig skjære til efter Smaafongers Hoved — men en Bei, der snør sig nu bag om et Bjerg, nu rundt om en Dal, hvor en lige Bei vilde blive enten altfor steil eller altfor brat, og

nu skyder lige ud over en Bro, der fører os over Floden, som med sine smaa Baade løber nedenunder, eller over en Bjergaas, der frembyder en lille Plaine, indtil Skraaningen bringer os ned i Dalen igjen. Det gaaer nu igjen opad Bakken. Kudsken er sprungen af Hesten og gaaer ved Siden; Schirrunmeisteren, hvem Banen har afrettet til at vaagne overalt, hvor det behøves, og flere Rejsende ere stegne ud af Bognen, de Sidste for at aande en friere Luft og for at nyde Udsigten ved Enden af Bakken. Hestene gaae Skridt for Skridt, staae undertiden næsten stille, saa svær er Bognen og saa steil er Veien; Svøben lyder ideligen, nu gjelder det det ene, nu det andet af de stakkels Dyr, som puste og stonne. Udsigten her er ikke stor. En lille Buskads løber undertiden langs med Veien eller venter os paa Toppen. Endelig naae vi derop. Enhver skynder sig paa sin Plads. Kudsken springer i Sadelen, Veien bliver et Stykke paa Bjergaasen og nu ruller det rask afsted.

(Fortsættelse.)

C. P. J. Krebs.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 51.

Løverdagen den 17de December 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schuldiste Officin.

Bekjendtgjørelse.

Det forenede Understøttelses-Selskab afholder en Repræsentantsforsamling i Høiesterets Forsal paa Brindsens Palais bag Slottet, Onsdagen den 28de December d. A. Kl. 6 Eftermiddag, til hvilken Tid de Herrer Repræsentanter anmodes om, behageligen at ville give Nøde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 3die December 1853.

C. Clausjen. D. Borgen. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Brudstykker af Breve til Hjemmet, ikke før trykte.

Frankfurt am Mayn den 28de Mai 1834.

(Fortsat.)

En herlig Udsigt udfolder sig for os: paa begge Sider løvfulde Bjerge og lige overfor os et andet Bjerg, vi snart skulle opad. Bag dette andre Bjerge, der ved Siden af de nærmeste, mørkegrønne træde frem i et mørkeblaat Skjær og bag disse andre igjen i et lysere Blaa, der kommer Himlens Farve nærmere. Mellem alt dette udfolder sig nedefor os den lysegrønne Dal med sine Kirker, sine smukke røde Huse og sin lille blaa-lige Strøm. Hestene sagte deres Gang, Kudsten springer et Dieblif af, der høres et stærkt Slag: det er Stopkjeden, han lægger paa Hjulene. Vi ere ved Enden af Bjergplainen og det gaaer brat nedad. De nærmeste Heste have Møie nok med at stoppe Bognens Fart. Nu kommer Dalen. Bognen løber igjen let, ofte endnu i mange Bugter mellem fornrige Bønger og imellem idelige Frugttræer, der staae langs med Veien. Endelig lyder Posthornet i raske Toner. Veien gaaer ind ad en By, forbi nette Huse. I Bønderbyerne og Flækkerne, som her have et mere velhavende Udseende end i det Hannoveranske, træffer man idelig paa to og treetages Bygninger af Bindingsværk, enten med malede Stolper,

eller ogsaa, hvis Gierne høre til den mere velhavende Klasse, har det Hele faaet Sandstenens eller en anden smuk eensartet Farve. Nu standser det for Gjestgiverstedet; der skiftes Heste, som allerede have ventet paa os. De Rejsende springe ud. Bordet staaer dækket i Gjestesalen med Kaffe, Smør og Brød, men Opholdet, undtagen hvor der spises til Middag, er kun 5 Minuter. Ofte er Maaltidet ikke forbi, før Karlen giver Signal i Hornet. Enhver, som ikke vil blive tilbage, maa ud. Berten eller Bertinden, som godt forstaaer at gjøre deres Regning, glemmer ikke at passe paa itide. Alt er færdigt. Conduciteuren springer op og endnu før han rigtig er paa sin Plads, lyder hans: „vortwärts!“ Rudsken svarer med sin Smælden og derefter med en rast Afskedsfang i Hornet, mens Vognen ruller hen over den ujevne Steenbro. For et Dieblik forlader den slittige Arbejder sin Dont for at see efter Vognen og mangt et smukt lille Bigeansigt titter frem i Vinduet ved Siden af den gamle Matrone. Dilligencen er en romantisk Composition, sammensat af en Mængde blandede Følelser, Speculationer, Forhaabninger, Længsler, Intriguer og undertiden affkyelig Politik. Den er et Drama af tragisk og comisk Indhold. Ved dens Afreise fældes mangan Taare, ved dens Ankomst jubles og feires der. Reisen med den begynder gjerne trist og taus og ender muntert. Den er en babelsk Bygning, hvor alle Sprog tales, blandes og radbrækkes. Den samler Contraster, ophæver al Standsforskjel, men

binder despotisk Enhver til sin Plads, Grevnen ved Siden af Bonden, den elegante Herre ved Siden af den gamle Husholderesse. Dog samler den ogsaa Partier, der paae til hinanden. Den stifter Bekjendtskaber for nogle Timer og ofte saare interessante Bekjendtskaber, men Postgaarden opløser dem som oftest for aldrig mere at samle dem. Faa Steder tilbyder Betragteren saa mangfoldigt og afveklende Stof som Diligencen med sit blandede Indhold. — Du seer her et lille Billede af Reisen; maaskee kan Du deraf gjøre Dig en Idee om det Hele. Hvad jeg har savnet allevegne, af hvad vi see hos os, er det muntre Dvæg i den frie Natur. Dvæget seer man her aldrig paa Marken; det staldfodres overalt. Det Skjenne maa i denne Sag vige for det Fordelagtige, hvilket vi endnu ikke ret fatte. Det smukkeste Punkt paa Veien var Omegnen af Marburg. Byen har et Slot, som ligger paa Toppen af et Bjerget og viser sig langt borte. Vi biede her en halv Time for at nyde et lille Maaltid. Men — *ventre assamé n'a pas d'oreilles*, — Naturens Fordringer vare for bydende og Veien til Slottet for lang til at komme derop og nyde den herlige Udsigt, man derfra maa have. Udenfor Marburg løber Veien en lang Tid langs Foden af de høieste Bjerger, vi hidtil ere komne forbi. Bjerget staaer der paa høire Side af Veien som en brat Væg og spærrer Udsigten; paa den anden Side af Veien løber Floden Lahn og langs med Bredden af den en Allé. Hiinsides Floden udstrækker sig en lille

Eng eller Slette, der snart hæver sig i skovbegroede Høie.

Klokken ti ankom vi her til Frankfurt. Strax udenfor Byen havde vi et affhyeligt Syn. En Vogn, ledsaget af militair Gæscorte, kom forbi os. I Vognen sad tre Forbrydere. De to saae ud som ægte Raadhuus-candidater, i Skjortecærmer, uden Bedækning paa Hovedet, med Ansigter, der i de forhærdede Træk syntes at lee ad Lasten, men den tredie var et smukt velklædt ungt Menneske, der vendte Ansigtet bort, da vi kjørte ham forbi, medens de andre ligesom grinede os imøde. Det Affhyeligste heri var ikke Synet af de Forhærdede, men Synet af den Unge, der maaskee første Gang har begaaet en Forbrydelse og hvilken . . . . . en politisk, — en personlig Opoffrelse ikke for egen Fordeel, men for en Sandhed, hvori han seer sit Fædrelands Vel og Menneskehedens Bedste . . . . det Affhyeligste var at see dette smukke unge Menneske med sit udtryksfulde Ansigt lænket med samme Lænke om Fødder og Hænder til de to andre græsselige Exemplarer af menneskelige Affkum. Her i Frankfurt ere alle Vagterne opfyldte med Statsforbrydere.

Jeg steg af i Hotellet „Pariserhof“ ligeoverfor den Vagt, som nogle forklædte Studenter, især fra Heidelberg, nylig stormede for at frigjøre nogle Kammerater. I ethvert Værelse i Hotellet vare Plakater opslaaede, hvori de Reisende paa Tydsk og Fransk opfordres til strax at aflevere deres Passer for at modtage et carte de

sûreté, som man under sit Ophold i Byen bestandig maa bære hos sig. Det var nær gaaet mig galt med alt dette politiske Tilsyn. Mit Ministerpas, som hverken indeholder Signalement eller den Paagjældendes Underskrift, blev erklæret utilstrækkeligt, og der kom Bud til mig fra Politiet, at mit Pas ikke var i behørig Orden, og at jeg havde at indfinde mig paa Politiskammeret med en Mand, som vilde svare for mig. Hvorledes skulde jeg bære mig ad, jeg, som ikke kjender et eneste Menneſke her i Frankfurt; thi den danske Minister kjender mig jo ikke, og kan eller tør han af mit ærlige Ansigt slutte sig til, at jeg ikke er En, der har bemægtiget mig en Andens Pas? Som Student har jeg jo desuden Præventionen mod mig. Studenter og mauvais sujets ere her fuldkomne Synonymer i de Regjerendes Sprogbrug. Ministerpasset har den slemme Feil, at Enhver, der finder eller stjæler det, kan bruge det ligesaa godt som den Paagjældende selv. Politiskasset, undertegnet af vedkommende fremmede Ministre, er langt bedre. Dog vor Minister, Oberst E*, til hvem jeg bragte Breve fra Danmark, kunde af disse overtyde sig om, at jeg var den Rette, og ved et Certificat fra ham til Politiet fik jeg Alt bragt i Orden. Ved table d'hôte, hvor der fornemmelig taltes Fransk, blev den hele Historie Gjenstand for flere af Gjesternes Underholdning, da Verten spurgte mig, hvorledes det var gaaet mig paa Politiskammeret. Den mindste Berørelse med Politiet har her for Diebliffet

en magisk Kraft til at gjøre Folk interessante. En munter Strasburger, som sad ligeoverfor mig, udbrød: „Men De burde have henvendt Dem til vor Minister — han vilde strax have flaret for Dem“. Og da jeg fortalte ham, at min Minister var den danske og at jeg var fra Kjøbenhavn, sagde han: „Om Forladelse, jeg troede, at man kun talde Tydsk i Kjøbenhavn“. Jeg vil imidlertid haabe, at denne er den sidste Pashistorie, jeg faaer Anledning til at fortælle Dig. At jeg slap saa godt derfra, har jeg T* at takke for, hvis imødekommende Velvillie imod mig i det Hele jeg ikke nok kan berømme.

Frankfurt den 29de Mai 1834.

— Jeg har idag spilst til Middag i Oberst T*s elskværdige Familie. Jeg har ikke talt andet end Dansk; jeg har talt om Dig og om vort kjære Danmark. T* boer i Frankfurts smukkeste og behageligste Gade: „Die neue Mainstraße“ i en nylig i italiensk Smag opført Gaard, saaledes som alle Gaarde i denne skønne Gade ere det. Kjøbenhavn har Intet, der i Regelmæssighed, Reithed og Smagfuldhed kan sammenlignes med denne og nogle andre af Frankfurts nye Gader. De fleste Gaarde i „die neue Mainstraße“ ere forsynede med Haver, der undertiden adskillige Bygningerne og hvorsfra Dusten af Rommerantsblomsterne ofte kommer den Forbigaaende imøde. T*s Bolig vender ud til en smuk i Terrasser anlagt Have, hvoraf en Deel er anvendt til en lille Wiinhave. Den ene Side af Haven

støder ud til den offentlige Spadseregang, fra den anden Side har man den skønneste Udsigt over Omegnen. I det Fjerne seer man Turnusbjerget hæve sig i sit dunkleblaae Skjær. Udsigten er romantisk skøn.

Frankfurt er i det Hele taget en deilig By. Fra Maynsgaden og Maynsbroen har man yndige Udsigter over Omegnen og et af de skønneste Partier i Byen. Jeg har kun fundet en Banziir for dette venlige Opholdssted, og det er den stygge Jødegade, i hvilken lange og snevre Gade næsten alle Frankfurter-Jødefamilier ere sammenpakkede i fæle, gamle, sorte, ildelugtende Huse. Jeg har gaaet flere Gange igjennem den og seet Jøderne klyngeviis samlede i ikke skønne Grupper, Mændene midt paa Gaden med alskens gamle Barer, som de falbyde til de Forbigaaende, og de gamle Koner med deres Kollinger i Dørene.

(Fortsættels.)

G. P. J. Krebs.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 52.

Løverdagen den 24de December 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schulgiske Officin.

Bekjendtgjørelse.

Det forenede Understøttelses-Selskab afholder en Repræsentantsforsamling i Høiesterets Forsal paa Brindsens Palais bag Slottet, Onsdagen den 28de December d. A. Kl. 6 Eftermiddag, til hvilken Tid de Herrer Repræsentanter anmodes om, behageligen at ville give Møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 3die December 1853.

G. Clausen. D. Borgen. Garbrecht.

Carl S. Groth.

Brudstykker af Breve til Hjemmet, ikke for trykte.

Frankfurt am Main, den 28de Mai 1834.

(Fortsat.)

Dver en sort, stærkt jernbeslaaet Dør læste jeg en Indbydelse til et Spiseqvarteer. Medenunder stod en hebraisk Inscription, maaskee det Samme i begge Sprog — mine hebraiske Sprogkundskaber strække ikke her- til — men saa meget veed jeg, at jeg maatte være meget hungrig for at bekvemme mig til at tage Plads ved Taffelet indenfor, med mindre det skulde være af Nysgjerrighed eller Lyst til at bivaane en ægte Jøde- scene. Imidlertid er det ikke længere nødvendigt for Jøderne, i det mindste ikke for alle Jøder, at bøde i dette snevre, usunde Rum. Baron Rothschild har et Hotel i „die neue Mainstraße“ ikke langt fra T*, og et andet i Mainstraße. Rigtignok har han sin Hoved- bygning strax ved Jødegaden, men dog i saadan Afstand, at han ikke behøver at lide af dens Ubehageligheder. Jeg ønskede gjerne at see denne Kongernes Guldfonge eller i det mindste at betræde hans Bolig. Jeg havde 18 Frederiksdorer, som man i Paris kun betaler lige med Louisdorer, skjøndt de gjælde hver i det mindste 10 Sous mere. Ved Døren til det Rothschildske Palais blev jeg modtaget af en Tjener i Liberie, en Slags Schweizer, der forlangte at vide mit Grunde. Da han hørte, at jeg ønskede at verle Penge, førte han mig

ind i et Comptoir, hvorfra man igjen viste mig hen til Kassen, men Kassereren svarede mig, da jeg sagde ham, at jeg ønskede at verle 18 Frederiksdorer, „que c'était une trop grande bagatelle et qu'il ne pourrait s'en occuper (at det var en altfor stor Bagatel, og at han ikke kunde befatte sig dermed)“; imidlertid havde han dog den Artighed at anvise mig en Anden, der endnu ikke i Pengevesenet var steget høit nok til at forsmaae deslige Bagateller. 18 Frederiksdorer — saa meget Guld, som jeg aldrig før havde havt paa een Gang i Cie, omtrent 130 Rigsdaler, en Skat for den, der tjener Marker ad Gangen, en Bagatel for den, der tjener Millioner ad Gangen — et Sandskorn for en Rothschild, som han maaskee ikke vilde bukke sig forat tage op! — en anden Scene af Dale og himmelhøie Bjerge i Menneskelivet! Dog Dalens Beboer seer Livet og dets Glæder nærmere, i deres sande Skikkelse; for ham paa Bjerget bliver Alt for smaat, Guldtaagen hindrer ham i at skjelne de mange skjønne Puncter langs med Horizonten. —

IV.

Strasburg, den 31te Mai 1834.

— Du undrer Dig maaskee over at see Brev fra mig herfra, da det før min Afreise kun var en flygtig Tanke at lægge Beien om ad denne By, og da det maaskee udsætter en Dag min Ankomst til Paris, hvorhen Du veed, at jeg iler. Grunden dertil er, dels at alle, jeg har talt med derom, have tilskyndet mig

til at gjøre denne Omvei for at see Bjergene imellem Frankfurt og Strasburg, og deels at Udgifterne ikke er større, men snarere mindre, skjøndt Veien er længere. For at Du kan forstaae dette, maa Du først vide, at alle Befordringer fra Paris til Stæder i Frankrig hidtil have været besørgede deels af Regjeringen, ligesom i Tydskland og hos os, og deels af Lafitte & Comp. Men nu er det i December Maaned i forrige Aar faldet en Credie ind at etablere en lignende Befordring mellem Paris og Strasburg og nogle andre Stæder i Frankrig. For at tvinge denne Entreprise til at ophøre, har Lafitte & Comp., der have Fonds nok dertil, nedsat Prisen til det Halve, saa at en Plads, uden Hensyn til Bagagens Vægt, koster for det Indre af Diligencen med Drifkepenge fra Strasburg til Paris, 61 tydske Miil, kun 40 Franks, neppe 8 Specier. Derimod koster en Plads fra Metz til Paris 50 Fr., og desuden har man endnu et Stykke fra Frankfurt over Mainz til Metz, der svarer omtrent til Veien fra Frankfurt over Heidelberg og Carlsruhe til Strasburg. Den nye Entreprise er imidlertid, som man kunde forudsee, gaaet over Styr og fra d. 2den Juni hæver igjen Lafitte Prisen til det Dobbelte. Ved dette besynderlige Tilfælde vilde Reiseudgifterne ved at lægge Veien om over Strasburg ikke være bleven større end ad den anden Wei, hvis Opholdet i Strasburg havde været ligesaa billigt som i de tydske Stæder; men Verten her har været altfor uforstammet dyr. Dog kan den hele Forskjel vel i det Høieste blive

7 à 8 Fr., og hvad jeg derfor har seet, er det mange Gange værd. Imidlertid maa jeg takke min Stjerne, som ikke har bragt mig en eller to Dage sildigere hertil; thi da vilde min Pung i høi Grad have følt Virkningen af Tilbagevendelsen til den gamle Tingenæs Orden.

Da jeg i Torsdags Aftes forlod Frankfurt og var kommen til Enden af Forstaden, overraskedes jeg af en ægte dansk Scene, der i høi Grad glædede mig og med sit behagelige Indtryk fulgte mig paa Reisen. Idet jeg nemlig rullede forbi de sidste Huse paa det frankfurtske Gebet, lød i de bekendte danske Toner et firedobbelt Farvel og Dusse om en lykkelig Reise ind til mig i Dilligencen, og, da jeg saae ud, stod T* der med sin Familie og tilvinkede mig et venfskabeligt Farvel. De kjæreste Grindringer om Fødelandet knyttede sig til dette hjertelige danske Levvel midt i Hjertet af Tydskland. Reisen begyndte om Aftenen Kl. 8, saa at den første Deel af Veien tildeels undgik min Dpmærksomhed. Dog var det endnu lyst nok, da vi kom til Darmstadt for at see den Regelmæssighed og den skjønne Stiil, hvori denne By er opført. Om Morgenen ved Solens Dpgang ankom vi til Heidelberg, der ligger i en af Tydsklands skjønneste Egne, gjennemstrømmet af Neckarfloden og rundt omgivet af de høieste Bjerger, vi endnu havde passeret. Bjergene følge langs med den venstre Side af Veien, lige til henimod Strasburg, hvor de trække sig længere og længere tilbage, indtil de omsider næsten tabe sig for Diet. De fra Bjergene nedløbende

Straaninger anvendes til Blinavlen og overalt tegner det til en rig Høst. Det Hele har her en sydligere Charakter. Aarstiden er paaafaldende tidligere end hos os. Allerede i Frankfurt spiste jeg Kirsebær, grønne Erter og unge Kartofler, og her har man i lang Tid høvt disse Havesaager. Klokken 11 ankom vi til Karlsruhe, og Diligencen opholdt sig der lange nok til at de Rejsende kunde besee denne smukt anlagte Stad. Jeg finder imidlertid ikke stort Behag i det Slags Byer, hvor Palaiier falde mere i Dinene end Folkelivet, saaledes som Tilfældet er her. Der er noget Unaturligt ved saadanne Byer. De synes at være blevne til paa Commando for Palaiernes Skyld, og ikke fordi Folket der har fundet en rig Erhvervskilde. Byen er stor nok, har Fontainer og Monumenter i Mængde, blandt andre et Mindesmærke for Carl Wilhelm, der har grundlagt den 1715, men den er stille og død. Soldater ere de fleste, man møder. Der er f. Ex. langt mere Liv i vort Odense, skjøndt det er langt mindre. Byen er maaskee ogsaa for ung endnu for at interessere. Den ligner en ung Spradebasse, der meest tænker paa at pynte sig og ikke giver synderlig Haab om nogensinde at ville naae en hæderlig og kraftfuld Alder.

Reisefelskabet i det Indre af Diligencen bestod denne Gang fra Frankfurt til Strasburg af to gamle Bønderkoner fra Omegnen af Rastadt, desuden af en Italiæner fra Mayland, en Amerikaner fra New York og en Nürnberger Kjøbmand, et ægte Exemplar af en

tydsk Storpraler. Da imidlertid Italiæneren helst talte Italiænsk og Fransk, tabte Nürnbergerens Tungemaal snart sin Gelæufigkeit. Den stakkels Amerikaner spillede den Stummes Rolle. Det var et ungt Menneske paa 17 Aar, der ikke forstod Andet end Engelsk, og agtede et Aarstid at opholde sig i Rheims og derefter at gjennemreise Frankrig. I Stedet for Sprogkundskab var han af Naturen begavet med saa herligt et Sovehjerter, at han ved Enden af sin Reise gjennem Tydskland kan i bogstavelig Forstand sige, at han er kommen sovende til Frankrig. Venge fattedes ham ikke, og rimeligviis er han ogsaa kommen sovende til dem. Man maa i det mindste indrømme, at for et saadant Sove-Menneske er al Slags Kundskab, især Sprogkundskab aldeles overflødig. I Selskab med Italiæneren og Amerikaneren, som jeg ved Hjælp af min Smule Engelsk fik overtalt til at følge med, har jeg i Strasburg bestegit Taarnet i den bekjendte Cathedralkirke (Münster), der har det høieste Taarn i Europa. Vi saae fra Toppen af dets slanke Spiir, i en Høide af 437 Fod, paa den ene Side Schwarzwald i Tydskland og paa den anden Side de vogesiske Bjerge i Frankrig. Den stærke Hede indhyllede Horizonten i en Taage, der hindrede os i at see Montblanc med sin evige Sne, som man i klart Veir opdager herfra. Paa det Øverste af Taarnet indbydes man til at lade sit Navn indgrave i Taarnets Steenvægge. Det koster 4 Sous for hvert Bogstav; for et Par Franks kan man saaledes der tilkjøbe sig

Skjebnen endnu vil tilstaae Taarnet, der i Styrke synes at ville trodse Tiden. Vor Amerikaner, saasnart jeg havde forklaret ham hvorefter det gjaldt, greb med stort Velbehag denne Leilighed til at gjøre sig udødelig, og hans Navn staaer nu at læse med store Bogstaver paa det store Münster i Strasburg ved Siden af flere af hans berømte eller uberømte Landsmænd. Derefter besaae vi Strasburgs offentlige Spadseregang, den botaniske Have, der ikke har Stort at betyde; St. Thomas Kirken med et smukt Monument over le maréchal de Saxe og flere Monumenter over udmærkede Lærde, især historiske Skribenter, der have doceret ved det Strasburger Academie. Over Monumenterne meddeelte man en Beskrivelse paa Fransk, hvori det blandt Andet hedder, at „le maréchal regarde avec mépris la mort“ (at Marschallen med Foragt skuer Døden). Jeg tillod mig at bemærke, at Udtrykket mépris (Foragt) var slet valgt, og at det hellere burde hedde avec calme (med Rolighed). Kirkebetjenten, som engang havde gjort sig den Umage at lære denne Beskrivelse udenad og ikke skyttede om den Uleilighed at forandre Noget i hvad han i 30 eller flere Aar havde været vant til at opplukke, paastod, at mépris maatte være det rigtige, af den Grund at det havde været saaledes trykt og fremsagt upaataalt i al den Tid, han havde været ved Kirken. Mod et saadant Argument var der naturligvis Intet at svare. — I det Hele taget er Intet mig væmmeligere end at høre den tankeløse Dyransen af

Bemærkninger, som de Menneſker, der have det Hverv at foreviſe Kunſtværker, meddele med en indbildſk Mine af Kunſtfands^{en} og en ubefkrivelig Vigtighed. I Almindelighed er det ordret, hvad der ſtaaer i en eller anden trykt Forklaring.

Om en halv Time gaaer Reifen over Nancy og Châlons til Paris. Italiæneren fra Mayland, en særdeles vakker Mand, reifer til Baſel. Jeg har ſaaet hans Adreſſe og mange Anmodninger om at beſøge ham, men deromad lader Veien ſig ikke ſaa let lægge ſom over Straſsburg. Amerikaneren, hvis Tolk og Vejleder jeg her er bleven, følger for det Førſte med til Châlons.

Paris, den 3die Juni 1834.

Efter at have reiſt uafbrudt i en ſtærk Hede og Støv fra i Løverdags Eſtermiddag den 31te igjennem et herligt Biinland mellem Bjerge og Dale ligefom fra Caſſel til Frankfurt, men igjennem Landsbyer og Stæder, der i ydre Næthed og Tækkelighed ſtaaer tilbage for de tydſke, befinder jeg mig nu endelig ved Maalet af min Reiſe. Jeg ankom idag Kl. 10. Fra Gaarden i rue St. Honoré, ſom er Udgangs- og Samlingspunktet for alle Diligencer, der tilhøre Paſſite & Comp., gif jeg, uden at tage Feil af Veien, hen til et hôtel garni, nemlig Hôtel des trois balances, marché neuf, n° 50, hvor jeg beſluttede mig til at tage ind. Ligeledes har jeg paa egen Haand, eſterat jeg havde udhvilet mig lidt efter Reifen, opſøgt et Spiſeqvarter i rue de l'arbre ſec, i Nærheden af Louvre, ſom var mig anbefalet, og derfra beſøgt

Palais royal, hvor jeg har druffet min Kaffe i det Kaffehuus, hvor jeg for 8 Aar siden pleiede at komme. Jeg finder meget forandret og forstjønnet i det Lidet, jeg har seet. Mit Logis er jeg imidlertid ikke endnu ret fornøiet med. Mit forrige i rue de la Harpe anstod mig langt bedre. Dog lader min Vertinde, en gammel Enke, til at være en vacker gammel Kone. Hun har fortalt mig en Mængde om de mange Danske, der have boet hos hende, og hvis Navne hun saaledes radbrækker, at jeg ofte har ondt ved at gjette, hvem det skal være. Jeg har faaet to Bærelser, som kun skulle koste 20 Fr. om Maanedes, foruden Drikkepenge til Dypvarteren, men de vende ud til Gaarden, saa at jeg paa mit Bærelse ligesom med eet er flyttet Mile bort fra Paris's Tummel. Hvad jeg savner er Udsigt til Gaden, men fremfor Alt et Samlingspunkt i Hotellet for Husets Beboere. Hvad jeg har vundet er at være i Midten af Byen og ikke i en Udkant, og dette var Grunden, hvorfor jeg ikke kunde beføemme mig til at søge mit gode gamle Logis, hvis affides Beliggenhed lod mig tabe saa megen Tid. —

V. 1834. Juni 11.

Paris, den 11te Juni 1834.

Mit sidste Brev meldte Dig min Ankomst til Paris. Du ønsker, siger Du, gjerne i Tanken at følge mig gjennem Frankrig paa Veien fra Strasburg her- til. Gjerne vil jeg efterkomme Dit Ønske og forsøge paa at give Dig et Billed af denne Tour, og jeg vil derfor idag vende tilbage til min Afreise fra Strasburg.

Den 31te Mai beredte jeg mig til Afreisen. Af mit Reiseselskab beholdt jeg kun Amerikaneren. Italianeren gik over Båle (Basel) til Genève (Genf), hvorfra han agtede sig videre til sin Hjemstavn Mailand. Efter mange Anmodninger om at besøge ham i Matland og mange hjertelige Omfavnelser, skiltes vi ad. Sento che dobbiam' rivederci (Jeg føler, at vi skulle sees igjen), sagde han idet han steg i Vognen og rakte mig Haanden for sidste Gang. È possibile, ma non verisimile (det er muligt, men ikke sandsynligt), svarede jeg ham. Voglio lusingarmi della mia speranza (jeg vil leve i [smigre mig med] Haabet), raabte han. Nu smældede Rudffen og la malle-poste fløi afsted i galoperende Fart. Med sin røde Hue vinkede han endnu ud af Karetøren. Saaledes yder Reisen os et Billed paa Livet. Dilligencen samler os i nogle faa Diebliffe; vi glæde os ved hverandre og skilles — maaskee for ikke oftere at sees. — Kort før Afreisen havde vi alle Tre, Italianeren, Amerikaneren og jeg, været ude i Byen for at kjøbe os en souvenir fra Strasburg. Det var Italianerens Idee, at vi Alle skulde kjøbe en Gjenstand af samme Slags for tilligemed Reisen at mindes vort korte Samliv. Paa Pladsen udenfor la cathédrale (Domkirken), findes en Mængde smaa Boutiker. Sydboeren speculerer saaledes paa Alt. Den daglige Trængsel til Herrens Huus, mener han, skaffer Affætning. Det aandelige og ma-

terielle Liv række hinanden saaledes Haanden. Italiænerens Valg faldt paa en rød Hue, hvorpaa Napoleon var broderet med Sort holdende Fanen i Haanden i det Dieblig han, i Spidsen for sine Grenaderer, stormer Broen ved Arcola. I Baggrunden flygte allerede Østerrigerne. Ecco i Tedeschi maledetti (See der de forbandede Tydsfere)! raabte Mailænderen og hans Ansigt skar forfærdelige Grimacer. Ligesom for Frankmændene er Napoleon Italiæernes Afgud. Østerrigernes Nag hviler tungt paa deres Skuldre. Deres Sønner slæbes bort til Ungarn og den tydske Grændse. Deres Embeder gives bort til Tydsfere, og deres Byer bevogtes kun af tydske og ungarske Soldater. Derfor ere Tydsferne deres Arveffende og Frankrig deres Haab. „Da se l'Italia non farà niente (ved sig selv vil Italien Intet kunne udrette), sagde han; det er fra Frankrig vi maa vente vor Frelse, men naar? vi frygte, at Louis Philippe skuffer vor Forventning. Frankrig maa enten blive til Republik eller til Keiserdomme under en Napoleonide. For skeer det ikke“. Det var omtrent hans Politik. — Kl. 3½ forlod Amerikaneren og jeg l'hôtel de l'Esprit for at gaae videre med Dilligencen. Vore Hatte havde vi gjemt i vor carton eller Hattesfuttural, og paa Hovedet bare vi vore røde Huer. Du kan troe, at vi saae heelt drabelige ud. I Strasburg er man især bonapartistisk. Med Napoleon som Skoldmærke i Panden mishagede vi derfor ikke Strasburgerne, og i Paris er man vant til at see saa mange

forskjellige Costumer, og Livet er der saa bevægeligt, at Ingen giver sig Tid til at studse over en extravagant Idee hos en Forbigaaende.

Som Kl. slog 4, smældede Kudsken og 6 Heste galopperede med os gennem Strasburgs Gader. Dog inden vi naaede Stadens yderste Grændse, standsede Diligencen kort indenfor Porten. Her boer en Brygger, der især er berømt for sit udmærkede strasburger *Bl.* Diligencen kan ikke ret komme i Gang, siger Kudsken, før Passagererne have smagt Byens uforlignelige *Bl.* Han selv maa tømme le coup de l'étrier (et Glas paa Faldrebet). Flere Kruus rastes ind i Diligencen for at vi kunde smage denne verdensberømte Nectar. I Bognen var, foruden Amerikaneren og jeg, en Familie fra Nancy, en homme de lettres (Literatus eller Videnskabsmand) med sin Kone og en lille Dreng paa 6 à 7 Aar. Her under Strasburger=*Bl.*ets indviende og begeistrende Kraft stiftede Selskabet sit første Betjendtskab. Manden fra Nancy tog et Kruus, drak først og gav derpaa Kruuset til den lille Søn, der sad ham nærmest, men denne, før han selv vilde drikke, rakte det til sin Moder, idet han med sin sonore barnlige Stemme udbrød: *d'abord à toi, ma bonne* (først til Dig, min Gode)! Dette lille Træk paa barnlig Forekommenhed morede mig og indtog mig for den Familie, der havde en saa vel opdragen lille Pøde. Saaledes ere Franskmændene. Hosflighed og Forekommenhed ere dem medfødte; disse venlige Genier, der indhylle Livet

i Betvilliens Alt formildende Former, ere blevne til Instincter hos dem. De have neppe forladt Buggen, før de givde Prøver derpaa. Da Alle havde druffet, rullede Bognen igjen afsted. Det var som om Hestene ogsaa havde nippet til det strasburger Krans og faaet dem en lille Drans, thi de tumlede afsted i fordoblet Fart. Maaskee var det den electriferende Virkning af le coup de l'étrier. Det var den første mærkelige Forskjel mellem Livet paa denne og hiinsides Rhinen. Hift gif det vel lidt raskere end hos os, men dog endnu ret i Mag; Hestene slog kun an i en let Trav. Men her var det som om Hestene havde faaet Vinger. Det gif næsten i Galop, ventre à terre, og de sloge an med begge Forbeen paa een Gang; ogsaa skiftedes der Forspand ved hver 2 lieues. Hestene holdt parate før vi kom til Skiftestedet, og det var kun en Minut om at gjøre, at afløse de stærkt pustende og dampende stafkels Heste med friske. Det var en deilig Maidag, en yndig Sommerdag hos os. Det Grønne havde endnu hele sin Friskhed, men Barmen begyndte at blive tryk-kende. Himmelen var reen og blaa, og i Horizonten tegnede Bogeserne (les Vosges) sig snart i bølgende Former, nogle nærmere, andre fjernere, i et forskjelligt Farvespil. Scenen i Dilligencen havde mærkeligen forandret sig, siden vi rullede paa den anden Side af Rhinen. Hift viste Dilligencen sig som et Slags tour de Babel (Babels Taarn). Grundtonen var vel Tydsk, men deri blandede sig snart Engelsk, snart Italiensk,

snart Fransk. „Sie sind, bei Gott, ein Polyglott-Mensch“, sagde en nürnbergers Kjøbmand til mig, da vi spiste til Middag i Rastadt. — „Deres Compliment maa jeg frabede mig“, svarede jeg ham. „Det er Intet jeg hader saa meget som at være mangetunget. Gen Tanke, eet Ord, det er mit Valgsprog“. — „Det er heller ikke min Mening, at tage det i den Forstand, men De taler med os Alle, og derfor sammenligner jeg Dem med vore Polyglotter, og dem er jeg en Ven af. De spare os baade Blads, Tid og Penge“. — „Jeg troer ogsaa“, gjentog jeg, „at Polyglotter have en sær Betydning for et comparativt Sprogstudium, men det maa være nogle jammerlige Polyglotter, De har, hvis de kunne sammenlignes med mig, som vel veed, at jeg begaaer mange Feil, naar jeg benytter Deres Sprog, og Engelsk og Italiensk taler jeg kun, fordi vore Rejsesæller udtrykke sig med Vanskelighed paa Fransk“. — „Er De da en Franzos“, spurgte han mig. — „Nei, min Herre, jeg er Dansk“, sagde jeg ham, „og er fra Kjøbenhavn“. — „O, den By kjender jeg godt, alt Tydsk er der godt anseet, og jeg affætter derhen mine fleste Duffer“. — „Jeg kan hverken i det Første eller Sidste“, svarede jeg ham, „finde nogen Roes for mine Landsmænd. Deres altfor store Lyft til at efterligne det Tydske, anseer jeg for en Svaghed hos dem, og hvad det Sidste angaaer, da troer jeg ikke at mine Landsmænd overgaae andre Nationer i Forkjærlighed for Bagateller“. — „Det er heller ikke det, jeg vil

fige", svarede Tydskeren; „andre Nationer kjøbe vel ligesaa mange Duffer, men de hente dem fra flette Kilder". — „Oh, De mener, at Nürnberg er et non plus ultra i den Artikel, eller maaskee er det Deres Glandspunkt at forfærdige Duffer. I saa Fald have vi Intet at misunde dem". — „Jeg takker Dem for Deres Bemærkning, men naar jeg siger Dem, at vore Duffer danne Grundvolden for vor Velstand, at det er ved dem, at vor By florerer, saa vil De maaskee indrømme, at det ikke skader, at have Smag for Legetøi sit hele Liv igjennem, og at den er lykkelig, som til sin sidste Time kan glæde sig med Børnene". — „Deri, min Herre, vil jeg gjerne være enig med Dem." Vor Samtale afbrødes ved nye tilkommende Reisende, blandt hvilke der var et Par franske Officerer, der skulde til Garnisonen i Strasburg.

(Sluttet.)

C. P. J. Krebs.

Borger-Vennen.

Fem og Trefindstyvende Aargang.

Nr. 53.

Løverdagen den 31te December 1853.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt i det Schuldiste Officein.

Brudstykker af Breve til Hjemmet,
ikke før trykte.

Paris, den 11te Juni 1834.

(Sluttet.)

Den tydske Underholdning forstummede ved deres Ankomst, og det franske Sprog bemægtigede sig Tonen. Det er en Bemærkning, jeg oftere har haft Leilighed til at gjøre: Saasnart der i Reisevognen begyndes at tale Fransk, saa tier gjerne den Deel af Selskabet, der ikke kan bevæge sig i dette Sprog. Er det af Lyst til at lytte til det smukkeste af alle Sprog, eller har det en anden Grund? Er det maaskee en Erkjendelse af, at

dette Sprog fremfor alle andre er et universelt Sprog, et berettiget Verdens-Tungemaal, som man ikke vel kan være bekjendt at være uvidende i? Her i Frankrig er Dilligencen monoton i den Retning. Man hører her næsten aldrig andet end Fransk. Og naar i Tydskland Dret ikke altid formaaer at afgjøre, paa hvad Jordbund man befinder sig, saa er dette ikke Tilfældet i Frankrig. Her har Landets Sprog altid Dvervagten, og som oftest er Sproget kun eet. — Men jeg er kommen for langt bort fra mit Reiseselskab. Dog dette er Ideesassociationens, Sammenligningens og Contrastens Skyld, og ikke Selskabets. Jeg maa derfor gjøre Dig Undskyldning, og ile med at føre Dig tilbage paa fransk Grund. Vor homme de lettres fra Nancy var en høist interessant Mand. Han underholdt os især med at fortælle Anecdoter, hvori Gasconerne gjerne spillede Hovedrollen. De fleste af disse hans Fortællinger bragte os i en meget munter Stemning. Hans Dame især kunde ofte lee et heelt Dvarteer over Pointen i Mandens Fortælling, og den Lille, som tidt tog Vittigheden fra en anden Side, gjorde ofte de pudsigste Spørgsmaal, der ikke mindre bragte os til at lee. „Un jour“, sagde Faderen, „le curé de l'église de St. Nicolas racontait, par une erreur assez plaisante, que Jésus-Christ avait dans le désert nourri 5 personnes avec 5 mille pains“. — „Ces personnes“, sagde Barnet, „auraient dû être bien voraces; n'est-ce pas, maman, c'étaient

des ogres“ *). L'ogre er et menneskeædende altfortærende Uhyre, der spiller en Hovedrolle i mange franske Ammes-
stuefortællinger. Saaledes svandt Veien hurtigt under
muntre Fortællinger, indtil Mørket faldt paa, og vi
beredte os paa at kalde Sønnen til Hjælp, for at faae
hurtigere Ende paa Natten. Det lykkedes os Alle,
troer jeg, ret godt. Den næste Dag, Kl. 9, ankom vi
til Luneville. Det er en net lille By med lidt over
12000 Indvaanere. Den er især mærkelig af Fredsflutningen
den 3die Februar 1801, ved hvilken Frankrig opslugte Neder-
landene, medens Grændsen imod Ost dannedes af Rhinen
fra Basel indtil dens Indløb i Holland. Diligencen stand-
fede foran en café ligeoverfor Slottet, der paa den ene Side
er omgivet af en stor viid Plads og paa den anden af
en smuk lille Park. Denne By har i literair Hen-
seende en Mærkelighed, som maaskee ikke Alle have lagt
Mærke til. Her brast det Baand, som fængslede Vol-
taire til Stanislaus's Hof i Nancy og derved til
Frankrig. Her døde den aandrige og elskværdige
marquise de Châtelet, og først da hun ikke var mere,
modtog Voltaire Frederiks gjentagne Indbydelse om at
komme til Potsdam. Hun ligger begravet i Byens

---

*) „En Dag“, sagde Faderen, „fortalte Sognepræsten i St. Ni-
colai Kirke, ved en ret moerjom Feiltagelse, at Jesus havde
i Dikenen bespiist 5 Personer med 5000 Brod“. — „Det
maatte have været nogle ret forjultne eller graadige Menne-
sker“, sagde Barnet. „Ikke sandt, Moder, det var Busse-
mænd eller graadige Uhyrer“?

Hovedkirke. Efter en halv Times Ophold, gik det videre fort. Det var Fesftdag. Landsfolket viste sig mere eller mindre festligt flædt. Fruentimmernes Hovedpynt var ret smagfuld; i Almindelighed en lille Hue med et Par smaa fremtrædende Sidebukler og med lange nedhængende Flige til begge Sider af Hovedet. Dmtrent halvanden Mil fra Nancy, kom vi til den lille By St. Nicolaus, der har den Lykke at eie en Fingør af den hellige Nicolaus. I nogen Afstand saae vi en lang sort og hvid Skare, der langsomt bevægede sig fremad. Jeg troede først, at det var et Vigtog, men da vi kom nærmere, hørte vi Sang af Choraler og den dybe monotone Lyd af Kirkebasunen, kaldet le serpent*). Snart efter saae vi en Række af formummede Skikkelfer med tændte Borkjerter i Haanden, og efter dem først flere præstelig flædte Mænd, hvoraf En bar et stort Mariebilled, og tilsidst en Skare af 30 til 40 hvidflædte unge Piger med lange tilbagekastede Slør. Det var en Procession, maaskee til Jhufommelse af den hellige Nicolaus. Diligencen holdt stille, medens Toget be-

---

*) Dette er et slangeformigt blæsende Instrument, der lyder som en dyb Basstemme, og bruges ved Kirkefester. Den, som blæser paa dette Instrument, bærer Navn efter Samme. Man fortæller, at da en Præst engang fra Prædikestolen ivrede imod Slangen, som Ophav til alt Ondt i Verden, traadte Kirkens privilegerede serpent eller Basunblæser frem, og kaldte Menigheden til Bidne paa, at det ikke var sandt hvad Præsten fortalte, thi det vidste han, at Ingen som helst kunde paaafige ham noget Ondt.

vægede sig forbi os. Vi fik derved Leilighed til at iagttage Pbystognomierne. Aflange Ansigter, mørk Teint, sorte Dine og sort Haar var den almindelige Typus. Mine Reisefæller, Amerikaneren undtagen, kofsede sig, og især var Damen ivrig i at gjøre Korsets Tegn. Jeg forblev neutral. Man antog mig rimeligen for en Kjetter, men man var altfor artig til at have Udseende af at lægge Mærke dertil. Saadanne Processioner, hvoraf jeg forhen har seet mange især i Bruxelles og Belgien, ere nu yderst sjeldne i Franfrig, og i Paris har Louis Philippe endogsaa udtryffeligen forbudt at gaae i Procession udenfor Kirkerne. Det er klart, at Præsterne, som de Liberale kalde les corbeaux (Ravnene), ikke ere fornøiede med en saadan Tingenes Orden. Hvorvidt Regjeringen bærer sig flogt ad i at berøve sig saadanne Støtter, det vil Tiden ikke undlade at oplyse. En lille Time efter ankom vi til Nancy. Det er en ret smuk og regelmæssigt bygget Stad, der tæller omtrent 36000 Indvaanere. Den nye Deel af Byen udmærker sig især ved sine lange, brede og snorlige Gader, og sine store Pladser og Mængde af prægtige Bygninger. Især fortjener at nævnes la place Royale, der er omgivet af Paladser i omtrent samme Stiil. Blandt disse danner Raadhuset den ene Side, Erkebispeboligen den anden Side; paa den tredie ligger Skuespilhuset, og den fjerde er smykket af Bygninger, som i Architectur svare til de foregaaende. Midt paa Pladsen hæver sig en prægtig Bronze-Statue af Stanislaus Leszcynsky, der,

efter at være stødt fra Thronen i Polen, udnævntes af Ludvig den 15de til Hertug af Lothringen, og henlevede flere Aar i Nancy, hvor han holdt et pragtfuldt Hof, der var Samlingsstedet for flere skjøne Aander. En Triumfbue, opført af Stanislaus, forbinder la place Royale med la place Carrière, som gjennem en smuk Allee fører ud til la porte neuve. En Dansk, som befinder sig paa la place Royale, føres i Tanken uimodstaaeligt hen til Amalienberg i Kjøbenhavn, med hvilken den har en paafaldende Lighed. Byen har endnu andre større Pladser, navnlig la place d'Alliance og la place de Grève. Midt paa den første af de tvende sidste Pladser stod Guillotinen opreist under den første Revolution, men der hvor den Gang, paa en Marats, en St. Just's, en Robespierres's Vink, Borgernes Blod flød strømmeviis, der udkaster nu en smuk Fontaine rige Vandstraaler, som paa deres Høidepunkt opløse sig i Støv og falde draabeviis ned som en Forsoningsdug, bestemt til at afsvette de Blodpletter, hvormed Misbrug af Friheden, eller Despoti under Frihedens Masse har besudlet Frankrigs Jordbund. Franciskanerkirken fra Renaissancens Periode og i dens Stil, og Domkirken i ny Stil ere Stadens fornemste og anseeligste Kirker. Den første gemmer de lothringiske Hertugers Gravsteder, men 1792 gif det med dem som med de kongelige Grave i St. Denis. For at nivellere Alt, tomte Ultrarepublicanerne dem, og lode de hertugelige Been kaste i en fælles Grube. De Dodes Been

kunde de dog gjerne have ladet hensmuldre i Fred. Det var Dagen efter en Markedsdag, at vi ankom til Nancy. I Gaderne stode endnu Boutikkerne opreiste; de mindede i Et og Alt om, hvad vi ere vante til ved lignende Leiligheder at see i vore Provindsbyer. I Historien er Nancy især mærkelig ved det store Slag, hvori Carl d. Driftige omkom. Paa det Sted, hvor det fortælles, at han faldt, er opreist et Kors med en Indskrift, forfattet i den Tids Sprog. Ovenover Borten, som fra Nancy fører til Metz, er anbragt et stort bas relief, der forestiller det navnkundige Slag. Nancy ligger i Nærheden af Champagne-Binens rette Fædreland; derfor var ved Middagsbordet den røde Champagneviin den almindelige Bordviin. Ved ethvert Couvert stod en Flaske af denne kostelige Drif, men Maaltidet var derfor ikke dyrere end andre Steder paa Veien. Det beregnedes til 4 Frks for enhver Gæst. Efter halvtredie Times Ophold i Nancy, om hvilken jeg endnu maa fortælle, at den er den berømte Artilleri-General Drouot's Fødeby, fortsattes Reisen videre over Toul, Bar-le-Duc, Châlons, Eprenay, Château-Thierry og Meaux. Istedetfor Familien, der havde Hjemme i Nancy, fik vi til Reiseselskab en aldrende Officeer, som havde deeltaget i Slagene ved Jena, Borodino og Lüzen, samt en ældre Dame med sin Kammerjomfru. Den Militaire var ikke synderlig snaksom, men da han hørte, at jeg var Danst, behagede det ham dog at bemærke, at vi havde deelt Skæbne med Frankrig, og deraf vilde

han forklare sig mine Landsmænds Sympathi for Frankrig. Gjenvordigheder (les revers), bemærkede han, ere ogsaa et Tilfnytningspunkt. Ved Toul, som er den berømte Marechal Gouvion=Et=Cyr's Fødeby, træffer man et af de rigeste Landsskaber. Byen selv ligger paa en frugtbar Slette, men rundt om møder Diet rigt bevorede Viinbjerger, og enkelte Steder seer man Bogeserne hæve sig til en smuk Hvide. Et Par Timer derfra faldt Mørket paa. Dette og det couperede Terrain var rimelig Grunden, hvorfor Opholdet i en lille By blev noget længere. Da vi paany rullede videre, rødmede Himlen allerede stærkt i Øst, dog lykkedes det os ikke at see Solen staae op over Bogeserne. Vor Vej gif i den modsatte Retning mellem afværende Dale og Bjerger og flere Vandløb indtil Bar=le=Duc, som oprindeligen heed Barrière=du=Duc, og blev opført af en Svoger til Hugo=Capet, Hertug Frederik, som vilde skabe sig et Værn imod Champagnernes (les Champenois) Indfald. Den udmærkede Cavallerigeneral Excelmans og den tappre Dudinot, Hertug af Reggio, ere fødte i denne By. Landet rundt omkring er fuldt af Viinhøier og Frugthaver, men derfra til Châlons gaaer Veien gjennem rige Sletter, hvor Kornagre og Viinstoffen afvexle med hverandre. I Châlons forlod Amerikaneren vort Selskab for at gaae til Rheims, hvor han skulde blive et Aar for at uddanne sig i det franske Sprog, og først da maatte han komme til Paris. Saa stor Priis sætte de rige Amerikanere paa Kundskab

i dette Verdenssprog, at de stille sig i Aar og Dag ved deres Sønner og sende dem saa langt bort fra sig, for at de kunne perfectionnere sig i dette Sprog. Han havde den Godhed, at yttre sin Beflagelse over, at han, naar han kom til Paris, ikke vilde træffe mig der. Imidlertid maatte jeg give ham min Adresse for det Tilfælde, at han kunde erholde Tilladelse til at gjøre en Svip-tour til den store By. Châlons er næst efter Nancy den største af de Byer, Veien fører igjennem fra Strasburg til Paris. Den har mellem 13 og 14000 Indvaanere og tæller 5 Kirker. Bort Selstfab, som var bleven formindsket ved Amerikanerens Bortgang, fik her igjen ny Tilvært, men af en mindre interessant Art, nemlig tvende kvindelige Reisesæller, som ved deres Sprog strax forraadte, til hvad Klasse de henhørte, nemlig af det Slags, der har faaet Navn af de Graae (grisettes). Da vor militaire Compagnon henvendte til den One en aldeles usfyldig spøgende Uttring, fik han til Svar: „Ah, Monsieur, vous voulez prendre votre café à mes dépens“, hvormed hun vilde sige: jeg seer nok, at De vil holde mig til Bedste. „Pardon, madame“, svarede Officieren hende kort, „je n'aime pas le café qu'on doit payer d'avance“; og med dette bidende Svar, bandt han Munden paa hende for den øvrige Deel af Reisen. Fra Epernay antog Veien paa ny en pittoreff Charakteer. Enkelte høie Bakker gjensaldte os Bogeserne. Undertiden gif Veien saa steilt opad, at vi bleve anmodede om, at træde ud af Dilligencen

for at lette Dpfjorselen for de udmattede Heste. Den lange indsluttede Kjørsel paa den varme Sommerdag gjorde denne Forandring meget behagelig; ogsaa erholdt vi derved en friere Udsigt over Omegnen, der ofte frembyd os de yndigste Situationer. Især var Udsigten henrivende skøn, da vi om Aftenen den 2den Juni ved Solens Nedgang vandrede opad en saadan steil côte eller Bakke. Paa Høidepunktet formaaede vi Conduc-teuren til at standse nogle Minutter, og her blev vor Officeer ikke alene snaksom, men endogsaa veltalende, da han fra dette Høidepunkt gjenfaldte sig en Affaire, hvori han havde deeltaget 1814. „See, der stod Preuss-ferne“, sagde han. „Det var i Marts Maaned, en herlig Foraarsdag. De troede, at have os i deres Bold, men da rykkede vort Regiment frem, og med fældet Bajonet sprængte vi dem til alle Kanter. Husarerne toge Veien ned i Dalen, men fra Skraaningen af Bakken beskjød vore Skarpskytterses sikre Skud deres Rækker; de faldt som Fluer, og Andre, som ikke kjendte Terrainet, bleve siddende i Mosen histnede, hvor Flere af dem faldt for vore Jagerses Skud, der brød frem fra Krattet paa den anden Side af la Marne. Det var en varm, men en hæderfuld Dag. Ja“, tilføiede han, „naar kun Enhver havde gjort sin Pligt, vilde de Uslinger (ces gueux, dette Diggerpak) aldrig være komne til Paris“. Solen havde imidlertid sænket sig ned bag Skovene, og over Mosen i Dalen, som han havde viist os, saae vi underlige Glimt komme til Syne og

bevæge sig hid og did. „Ce sont des feux-follets“*), sagde den gamle Dame. „Ne sont-ce pas plutôt les esprits des Allemands que votre récit vient de réveiller?“**) spurgte jeg. „Voilà ce que je ne crois pas“, svarede den gamle Capitain; „vous voyez qu'ils nous suivent; les Allemands n'auraient pas ce courage, ils sont trop habitués à lâcher pied devant nos colonnes“***). Denne Bemærkning udtalte han med en vis Selvtilfredshed, idet han ledsagede Samme med et Par Dreninger paa Moustachen. Conducteuren afbrød de frigerste Reminiscenser med en Invitation til at stige ind. Veien løb nu rask ned ad, og Mørket og Sønnen skjulte snart, hvad andre Skjønheder Veien maatte være i Besiddelse af. Da vi næste Morgen vaagnede op ved Bognens Standsen foran et Hotel i en mindre By, hvor vi skulde indtage vor Morgenkaffe, vare vi kun nogle faa Mile fra den store Stad. Et større Antal af uhyre Fragtvogne bebudede os Nærmelsen af det store Verdens-Centrum. Et Par Timer efter rullede vi gjennem en Række af Guse langs med Veien. Vi vare nu paa Parises banlieue

*) „Det er Lygtemænd“.

**) „Er det ikke snarere Gjenfærd af Lydsferne, som Deres Fortælling nyligen har vækket“.

***) „Det troer jeg ikke; De seer jo, at de følge os; Lydsferne vilde ikke have det Mod; de ere for vant til at smøre Sæser foran vore Colonner“.

(District). Husene toge bestandigt mere og mere til i Antal og Høide; snart deelte de sig i Gader til Siderne, og vi opdagede, at vi kjørte i den yderste Deel af le faubourg du Temple. Indgangen var kun lidet lovende. Overalt viste sig eensformige, høie og graa Huse med smaa Boutikker i Stueetagen, men snart forvandlede Scenen sig; vi nærmede os Boulevarderne, og fra da af udfoldede Pragten i Boutikkerne sig mere og mere. Kl. 10 ankom vi i la cour des messageries de la rue St. Honoré, og en halv Time efter befandt jeg mig i l'hôtel des trois balances, beliggende i la Cité, som er den ældste Deel af Staden, og dens egentlige Centrum*).

---

*) Det glæder mig at turde nævne som Forfatter til denne Række af „Breve til Hjemmet“ min kjære Ven og Collega, Professor Borring.

C. P. J. Krebs.
